પ્રસ્તાવના.

કવિતારૂપે લખેલા ગ્રંથો વાંચવાસાંભળવાનો ચાલ અસલથી ચાલતો આવેલોછે. કેટલાંક કાવ્ય સજ્ઝાયાદિક એવાં તો વૈરાગ્યકારક હોયછે કે તેથી વાંચનાર સાંભળનાર પ્રાણીને જ્ઞાન ઉત્પન્ન થઈ પરમપદની પ્રાપ્તી થાયછે, કારણ કે તે સજ્ઝાયાદિક કાવ્ય અગાઉના જ્ઞાની અને સત્પુરૂષોનાં જ બનાવેલાં હોયછે અને તેથી તેવા પુરૂષોની વાણી સારૂં ફળ આપે એ નિર્વિવાદ છે. માટે દરેક જૈન ભાઈએ આ સજ્ઝાયમાળાનો થોડો ભાગ પણ નિત્ય વાંચવા સાંભળવાનો નિયમ રાખવો.

સજ્ઝાયમાળાનો પેહેલો તથા બીજો ભાગ જૈનધર્મ હિતેચ્છુ શાહ કચરાભાઈ ગોપાળદાસે છપાવી જૈનીભાઈઓની સારી સેવા બજાવી છે. અસ્તુ બન્ને ભાગની ત્રણ ત્રણ આવૃત્તિઓ છપાઈ ગઈ છે તે ઉપરથી સમજાય છે કે જ્ઞાનનાં પુસ્તકોપર જૈનીભાઈઓની અભિરૂચિ ઘણી સારી છે. દૈવયોગે કચરાભાઈ ગોપાળદાસ સંવત ૧૯૫૫ માં ગુજરી જવાથી ત્રીજો ભાગ કોઇ છપાવી શક્યું નહીં, તે કામ મેં હાથપર લઈ આ સજ્ઝાયમાળા છપાવી પ્રગટ કરી છે.

પેહેલા ભાગમાં દોઢસોથી પણ થોડી સજ્ઝાયો છપાઈછે અને બીજા ભાગમાં પણ તેટલીજ છે. પરંતુ આ ત્રીજા ભાગમાં તો તેના કરતાં લગભગ બમણી સજ્ઝાયો સમાવેલ છે અને તે પણ છેક નવીજ, એટલે પેહેલા કે બીજા ભાગમાં આવેલ એક પણ સજ્ઝાય આ ત્રીજા ભાગમાં લીધી નથી.

આ ત્રીજા ભાગમાં, સજ્ઝાયો ઉપરાંત કોઇ કોઇ ઠેકાણે ઘણાં ઉપદેશકારક અધ્યાત્મિક પદ, પ્રભાત, હોરી, ઠુમરી, લાવણી, બારમાસી, વાર તથા તિથિઓ પણ દાખલ કરેલ છે. છેવટે ઉપદેશદાયક છૂટા બોલ દાખલ કીધા છે. જેથી તે પ્રથમના બે ભાગ કરતાં ઘણીજ ઉપયોગી થઇ પડે તેમ છે.

લલ્લુભાઈ ઈશ્વરદાસ.
ઠે. મદનગોપાળની હવેલી,
અમદાવાદ.

શ્રી.

સજ્ઝાયમાળાની અનુક્રમણિકા.

॥ અથ પ્રશ્નોત્તરવાક્યરત્નસંગ્રહઃ ॥

॥ પ્રશ્ન. જગતમાં આદ્ય શું છે? ઉત્તર. ગુરૂવાક્ય. પ્ર० ત્યાજ્ય શું? ઉ० સંસારકાર્ય. પ્ર० ગુરૂ કોણ? ઉ० દિક્ષાતત્ત્વ તથા જીવદયાતત્પર હોય તે. પ્ર० ઉત્તમજનને શીઘ્ર કર્ત્તવ્ય શું છે? ઉ० સંસાર વૃદ્ધિના કાર્યનું છેદન. પ્ર० મોક્ષતરૂબીજ કયું? ઉ० સક્રિય સમ્યગ્ જ્ઞાન. પ્ર० જીવને પરલોક જતાં પાથેય શું? ઉ० કરેલું ધર્મારાધન. પ્ર० પવિત્ર જન કોણ? ઉ० શુદ્ધ મનવાલો. પ્ર० નિદ્રાવાન્ કોણ? ઉ० વિવેકી જન. પ્ર० વિષ કયું? ઉ० ગુરૂમાં અવિશ્વાસ તે. પ્ર० સંસારમાં સાર શું છે? ઉ० પોતાનું વા પરનું સારૂં કરવું તે, અથવા ઉદ્યોગ કરવો તે. પ્ર० મદિરાપાન કયું? ઉ० મોહનું ઉત્પન્ન થવું તે. પ્ર० સ્નેહ કોને કહેવો? ઉ० સુધર્મમાં સ્નેહ તે. પ્ર० ચોર કોણ? ઉ० પંચેંદ્રિયના જે વિષયો તે. પ્ર० સંસારવલ્લી કઈ? ઉ० તૃષ્ણા. પ્ર० વૈરી કોણ? ઉ० અનુદ્યોગ. પ્ર० જગતમાં ભય કોનો છે? ઉ० રણનો. પ્ર० ઘણોજ અંધ કોણ? ઉ० સંસારરાગી. પ્ર० શૂરવીર કોણ? ઉ० કામિનીના કટાક્ષથી નહિં પીડા પામે તે. પ્ર० શ્રવણીય શું? ઉ० સદુપદેશ. પ્ર० મહત્તાનું મૂલ કયું? ઉ० અયાચના. પ્ર० પાર ન પમાય એવું શું? ઉ० સ્ત્રીચરિત્ર. પ્ર० ચતુર કોણ? ઉ० સ્ત્રીચરિત્રથી અખંડિત રહે તે. પ્ર० દારિદ્ર કયું કયું? ઉ० અસંતોષ. પ્ર० લઘુ શું? ઉ० યાચના કરવી તે. પ્ર० જીવિત શું? ઉ० પરહિત કરતાં જીવવું તે. પ્ર० જાડ્ય શું? ઉ० બુદ્ધિમત્તા છતાં વિદ્યાભ્યાસ રહિતત્વ હોય તે. પ્ર० જાગ્રત કોણ? ઉ० વિવેકી જન. નિદ્રા કઇ? ઉ० મૂર્ખપણું. પ્ર० યૌવન, ધન, આયુ, તે કેવાં છે? ઉ० કમલપત્રપર પડેલા પાણીના ટીપા જેવાં છે. પ્ર० ચંદ્રતુલ્યશીતલ શું? સુજનજનનો સમાગમ. પ્ર० નરક કયું? ઉ० પરવશતા. પ્ર० સુખ શું? ઉ० આત્મવિરતિ. પ્ર० સત્ય શું? ઉ० સર્વ પ્રાણીનું હિત કરવું તે. પ્ર० જીવને વલ્લભ શું? ઉ० પ્રાણ. પ્ર० દાન કયું? ઉ० જીવોને અભયદાન આપવું તે. પ્ર० મિત્ર કોણ? ઉ० જે પાપથી નિવૃત્તાવે તે. પ્ર० અલંકાર શું? ઉ० શીલ. વાગ્ભૂષણ કયું? ઉ० સત્યવાક્ય. પ્ર० અનર્થ ફલદાયક શું? ઉ० ચંચલ મન. પ્ર० સુખાવહ મૈત્રી કઈ? ઉ० સત્સાધુનો સ-

ભલી ભક્તિ ભાવે કરી વીનવીસે ॥ ૨ ॥ અહો એહ સંસાર છે દુઃખ દોરી, ઇંદ્રજાળમાં ચિત્ત લાગી ઠગોરી ॥ પ્રભુ માનિયેં નિ નની એક મોરી, મુજ તાર તું તાર બલિહારી તોરી ॥ ૩ ॥ સહી સુપન જંજાલમાં સવ્વ મોહ્યો, ઘડીઆળમાં કાજ રમતો ન જેયો ॥ મુધા એમ સંસારમાં જન્મખોયો, અહો ધૃતતણે કારણે જળ વિ-લોયો ॥ ૪ ॥ એતો ભમરલો કેસુઆં ભ્રાંતિ ધાયો, જઈ શુક તણી ચંચુ માંહે ભરાયો ॥ શુકે જંબુ જાણી ગળે દુઃખ પાયો, પ્રભુ લાલચે જીવડો એમ વાહ્યો ॥ ૫ ॥ ભમ્યો ભર્મ્મે ભૂલો રમ્યો કર્મ્મ ભારી, દયા ધર્મની શર્મ મેં નવિ વિચારી ॥ તોરી નર્મ વાણી પરમ સુખકારી, ત્રિહું લોકના નાથમેં નવિ સભારી ॥ ૬ ॥ વિષય વેલડી સેલડી કરીય જાણી, ભજી મોહ તૃષ્ણા તજી તુજ વાણી ॥ એહવો ભલો ભૂંડો નીજ દાસ જાણી, પ્રભુ રાખિયેં બાંહિની છાંહિ પ્રાણી ॥ ૭ ॥ મારા વિવિધ અપરાધની કોડિ સહિયેં, પ્રભુ શરણ આવ્યા તણી લાજ વહીયેં ॥ વળી ઘણી ઘણી વીનતિ એમ કહિયેં, મુજ માન સરેં પરમહંસ રહિયેં ॥ ૮ ॥ કલશ ॥ એ કૃપા સુરનિપાસ સ્વામી, સુગતિ ગામી ધ્યાઇયેં ॥ અતિ ભક્તિ ભાવે વિપતિ જાવે, પરમ સંપદ પાઇયેં ॥ પ્રભુ મહિમ સાગર ગુણ વિરાગર, પાસ અંતરિક જે સ્તવે ॥ તમ સં-કલ મંગલ જય જયારવ, આનંદ વર્દ્ધન વીનવે ॥

॥ અથ શ્રીસમ્યક્ત્વના સડસઠ બોલની સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહા ॥ સુકૃતવલ્લિ કાદંબિની, સમરી સરસતિ માત ॥ સમકિત સડસઠ બોલની, કહિશું મધુરી વાત ॥ ૧ ॥ સમકિત દાયક ગુરૂતણો, પચ્ચુવયાર ન થાય ॥ ભવ કોડાકોડેં કરી, કરતાં સર્વ ઉપાય ॥ ૨ ॥ દાનાદિક કિરિયા ન દિયેં, સમકિત વિણ શિવશર્મ ॥ તે માટે સમકિત વડું, જાણો પ્રવચન મર્મ ॥ ૩ ॥ દર્શન મોહ વિનાશથી, જે નિર્મલ ગુણઠાણ ॥ તે નિશ્ચય સમકિત કહ્યો, તેહનાં એ અહિઠાણ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાલ ॥ દેર્ડ દેર્ડ દર્શન આપણું ॥ એ દેશી ॥

ચઉ સદ્દહણા તિલિંગ છે, દશવિધ વિનય વિચારો રે ॥

ત્રિણ શુદ્ધિ પણ દૂષણ, આઠ પ્રભાવિક ધારો રે ॥ ૫ ॥ ત્રુટક ॥ પ્રભાવિક અડ પંચ ભૂષણ, પંચ લક્ષણ જાણિયેં ॥ ષટ જયણ ષટ આગાર ભાવન, છવિહા મન આણિયેં ॥ ષટ ઠાણ સમકિત તણા સડસઠ, ભેદ એહ ઉદાર એ ॥ એહનો તત્વવિચાર કરતાં, લહીયે ભવપાર એ ॥ ૬ ॥ ઢાલ ॥ ચઉ વિહ સદહણા તિહાં, જીવાદિક પરમત્થો રે ॥ પ્રવચનમાં જે ભાખિયા, લીજે તેહનો અત્થો રે ॥ ૭ ॥ ત્રુટક ॥ તેહનો અર્થ વિચાર કરિયેં, પ્રથમ સદહણા ખરી ॥ બીજી સદહણા તેહના જે, જાણ મુનિ ગુણ જવહરી ॥ સંવેગ રંગ તરંગ ઝીલે, માર્ગ શુદ્ધ કહે બુધા ॥ તેહની સેવા કીજીયેં જીમ, પીજીયેં સમતા સુધા ॥ ૮ ॥ ઢાલ ॥ સમકેત જેણે ગ્રહી વમિઉં, નિન્હવને અહછંદા રે ॥ પાસત્થાને કુશીલિયા, વેષવિડંબક મંદા રે ॥ ૯ ॥ ત્રુટક ॥ મંદા અનાણી દૂર છંડો, ત્રીજી સદહણા ગ્રહી ॥ પરદર્શનીનો સંગ તજીયેં, ચોથી સદહણા કહી ॥ હીણાતણો જે સંગ ન તજે, તેહનો ગુણ નવિ રહે ॥ જ્યૂં જલધિ જલમાં ભલ્યૂં ગંગા, નીર લૂણપણૂં લહે ॥ ૧૦ ॥

॥ ઢાલ ॥ કપૂર હોવે અતિ ઊજલો રે ॥ એ દેશી ॥ ત્રણ લિંગ સમકિત તણાં રે, પહિલો શ્રુતઅભિલાષ ॥ જેહથી શ્રોતા રસ લહે રે,જેવો સાકર દ્રાખ રે ॥ પ્રાણી ધરિયેં સમકિત રંગ,જીમ લહિયેં સુખ અભંગ રે ॥ પ્રાણી૦॥ એ ટેક ॥૧૧॥ તરૂણ સુખી સ્ત્રી પરિવર્યો રે, ચતુર સુણે સુરગીત ॥ તેહથી રાગેં અતિ ઘણો રે, ધર્મ સુણ્યાની રીત રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥ ભૂખ્યો અટવી ઊતર્યો રે, જીમ દ્વિજ ઘેવર ચંગ ॥ ઈચ્છે તિમ જે ધર્મને રે, તેહિજ બીજૂં લિંગ રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૩ ॥ વૈયાવચ્ચ ગુરૂદેવનું રે, ત્રીજું લિંગ ઉદાર ॥ વિદ્યા સાધક તણિ પરેં રે, આલસ નવિય લગાર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૪ ॥ ઢાલ ॥ પ્રથમ ગોવાળાતણે ભવેંજી ॥ એ દેશી ॥ અરિહંત તે જીન વિચરતા જી ॥ કર્મ ખપી હુઆ સિદ્ધ ॥ ચેઇય જીન પડિમા કહી જી, સૂત્ર સિદ્ધાંત પ્રસિદ્ધ ॥ ચતુર નર સમજો વિનય પ્રકાર, જીમ લહિયેં સમકિત સાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૧૫ ॥ ધર્મ ખિમાદિક ભાખિઓ જી, સાધુ તેહના રે ગેહ ॥ આચાર્ય આચારના જી, દાયક નાયક જેહ ॥ ચતુર૦ ॥ ૧૬ ॥ ઉપાધ્યાય તે શિષ્યને જી, સૂત્ર ભણાવણહાર ॥ પ્રવચન સંઘ વખાણિયેં જી, દરિસણ સમકિત સાર ॥ ચતુર૦ ॥ ૧૭ ॥ ભગતિ બાહ્ય પ્રતિ

પત્તિથી જી, હૃદય પ્રેમ બહુમાન ॥ ગુણ શ્રુતિ અવગુણ ઢાંકવા જી, આશાતનની હાણ ॥ ચતુર૦ ॥ ૧૮ ॥ પાંચ ભેદ એ દશ તણો જી, વિનય કરે અનુકૂલ ॥ સીંચે તેહ સુધારસેં જી, ધર્મ વૃક્ષનું મૂલ ॥ ચતુર૦ ॥ ૧૯ ॥ ઢાલ ॥ ધોબીડા તૂં ધોએ મનનું ધોતીયું રે ॥ એ દેશી ॥ ત્રણ શુદ્ધિ સમકીતતણી રે, તિહાં પહિલી મન શુદ્ધિ રે ॥ શ્રી જીનને જીનમત વિના રે, જૂઠ સકલ એ બુદ્ધિ રે ॥ ચતુર વિચારો ચિત્તમાં રે ॥ એ આંકણી ॥ ૨૦ ॥ જીન ભગતેં જે નવિ થયું રે, તે બીજાથી નવિ થાય રે ॥ એવું જે મુખ ભાખિયેં રે, તે વચન શુદ્ધિ કહિવાય રે ॥ ચતુર૦ ॥ ૨૧ ॥ છેદ્યો ભેદ્યો વેદના રે, જે સહતો અનેક પ્રકાર રે ॥ જીણ વિણુ પર સુર નવિ નમે રે, તેહની કાયા શુદ્ધ ઉદાર રે ॥ ચતુર૦ ॥ ૨૨ ॥ ઢાલ ॥ મુનિ જન મારગની દેશી ॥ સમકિત દૂષણ પરિહરો, તેમાં પહિલી છે શંકા ॥ તે જીન વચનમાં મત કરો ॥ જેહને સમ નૃપ રંકા, સમકિત દૂષણ પરિહરી ॥ એ આંકણી ॥ ૨૩ ॥ કંખા કુમતની વાંછના, બીજું દૂષણ તજીયેં ॥ પામી સુરતરૂ પરગડો, કિમ બાઉલ ભજીયેં ॥ સમ૦ ॥ ૨૪ ॥ સંશય ધર્મના ફલતણો, વિતિગિચ્છા નામેં ॥ ત્રીજું દૂષણ પરિહરો, નિજ શુભ પરિણામેં ॥ સમ૦ ॥ ૨૫ ॥ મિથ્યામતિ ગુણ વર્ણનો, ટાલો ચોથો દોષ ॥ ઉન્મારગિ થુણતાં હુવે, ઉન મારગ પોષ ॥ સમ૦ ॥ ૨૬ ॥ પાંચમો દોષ મિથ્યામતી, પરિચય નવિ કીજે ॥ ઇમ શુભ મતિ અરવિંદની, ભલી વાસના લીજે ॥ સમ૦ ॥ ૨૭ ॥ ઢાલ ॥ બોલિડા હંસારે વિષય ન રાચીયેં ॥ એ દેશી ॥ આઠ પ્રભાવિક પ્રવચનના કહ્યા, પાવયણી ધુરિ જાણ ॥ વર્તમાન શ્રુતના જે અર્થનો, પાર લહે ગુણખાણ ॥ ધન ધન શાસન મંડન મુનિવરા ॥ એ આંકણી ॥ ૨૮ ॥ ધર્મ કથી તે બીજો જાણિયે, નંદિષેણ પરિ જેહ ॥ નિજ ઉપદેશે રે રંજે લોકને, ભંજે હૃદયસંદેહ ॥ ધન૦ ॥ ૨૯ ॥ વાદી ત્રીજો રે તર્ક નિપુણ ભણ્યો, મલ્લવાદી પરિ જેહ ॥ રાજદુવારેં રે જયકમલા વરે, ગાજતો જિમ મેહ ॥ ધન૦ ॥ ૩૦ ॥ ભદ્રબાહુ પરિ જેહ નિમિત્ત કહે, પરમતજીપણ કાજ ॥ તેહ નિમિત્તી રે ચોથો જાણિયેં, શ્રીજિનશાસન રાજ ॥ ધન૦ ॥ ૩૧ ॥ તપ ગુણ ઓપે રે રોપે ધર્મને, ગોપે નવિ જિન આણ ॥ આશ્રવ લોપે નવિ કોપે કદા, પંચમ તપસી તે જાણ ॥ ધન૦ ॥ ૩૨ ॥

છઠો વિદ્યારે મંત્ર તણો બલિ, જિમ શ્રીવયર મુણિંદ ॥ સિદ્ધ સાતમોરે અંજન યોગથી, જિમ કાલિક મુનિચંદ ॥ ધન૦ ॥૩૩॥ કાવ્ય સુધારસ મધુર અર્થભર્યા, ધર્મ હેતુ કરે જેહ ॥ સિદ્ધસેન પરેં નરપતિ રીઝવે, અઠ્ઠમ વર કવિ તેહ ॥ ધન૦ ॥ ૩૪ ॥ જવ નવિ હોવે પ્રભાવિક એહવા, તવ વિધિ પૂરવ અનેક ॥ જાત્રા પૂજાદિક કરણી કરે, તેહ પ્રભાવિક છેક ॥ ધન૦ ॥ ૩૫ ॥ ઢાલ ॥ સતીય સુભદ્રાની દેશી ॥ સોહે સમકિત જેહથી, સખિ જિમ આભરણેં દેહ ॥ ભૂષણ પાંચ તે મન વસ્યાં, સખી મન વસ્યાં તેહમાં નહી સંદેહ, મુઝ સમકિત રંગ અચલ હોજો ॥ એ આંકણી ॥ ૩૬ ॥ પહિલું કુશલપણું તિહાં, સખી વંદન ને પચ્ચખાણ ॥ કિરિયાનો વિધિ અતિ ઘણો, સખી આચરે તેહ સુજાણ ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૭ ॥ બીજૂં તીરથ સેવના, સખી તીરથ તારે જેહ ॥ તે ગીતારથ મુનિવરા, સખી તેહશું કીજે નેહ ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૮ ॥ ભગતિ કરે ગુરૂ દેવની, સખી ત્રીજું ભૂષણ હોય ॥ કિણહિ ચલાવ્યો નવિ ચલે, સખી ચોથું ભૂષણ જોય ॥ મુઝ૦ ॥ ૩૯ ॥ જિનશાસન અનુમોદના, સખી જેહથી બહુજન હુંત ॥ કીજેં તેહ પ્રભાવના, સખી પાંચ ભૂષણની ખંત ॥ મુઝ૦ ॥૪૦॥ ઢાલ ॥ ઈમ નવિ કીજે હો ॥ એ દેશી ॥ લક્ષણ પાંચ કહ્યાં સમકિતતણાં, ધુર ઉપશમ અનુકૂલ ॥ સુગુણ નર ॥ અપરાધી શું પણ નવિ ચિતથકી, ચિંતવિયેં પ્રતિકૂલ ॥ સુગુણ નર, શ્રી જિનભાષિત વચન વિચારિયેં ॥ એ આંકણી ॥ ૪૧ ॥ સુરનર સુખ જે દુઃખ કરિ લેખવે, વંછે શિવસુખ એક ॥ સુ૦ ॥ બીજૂં લક્ષણ તે અંગીકરે, સાર સંવેગ સુટેક ॥ સુ૦ ॥ શ્રીજિન૦ ॥૪૨॥ નારક ચારક સમભવ ઊભગ્યો, તારક જાણિને ધર્મ ॥ સુ૦ ॥ ચાહે નિકલવું નિર્વેદ તે, ત્રીજું લક્ષણ મર્મ ॥ સુ૦ ॥ શ્રીજિન૦ ॥ ૪૩ ॥ દ્રવ્યથકી દુઃખિયાની જે દયા, ધર્મહીણાના રે ભાવિ ॥ સુ૦ ॥ ચોથું લક્ષણ અનુકંપા કહી, નિજ શક્તેં મન લ્યાવિ ॥ સુ૦ ॥ શ્રીજિન૦ ॥ ૪૪ ॥ જે જિન ભાખ્યું તે નહિ અન્યથા, એહવો જે દૃઢ રંગ ॥ સુ૦ ॥ તે આસ્તિકતા લક્ષણ પાંચમું, કરે કુમતિનો એ ભંગ ॥ સુ૦ ॥ શ્રીજિન૦ ॥ ૪૫ ॥ ઢાલ ॥ જિન જિન પ્રતિ વંદન દિસે, એ દેશી ॥ પર તીર્થી પરના સુર તેણે, ચૈત્ય ગ્રહ્યા વલિ જેહ ॥ વંદન પ્રમુખ તિ

નવિ કરવું, તે જયણા ષટ ભેય રે, ભવિકા સમકિત યતના કીજેં ॥ એ આંકણી ॥ ૪૬ ॥ વંદન તે કરજોડન કહીયેં, નમન તે શીશ નમાડે ॥ દાન ઇષ્ટ અન્નાદિક દેવું ॥ ગૌરવ ભગતિ દેખાડે રે ॥ ભ૦ ॥ ૪૭ ॥ અનુપ્રદાન તે તેહને કહિયેં, વાર વાર જે દાન ॥ દોષ કુપાત્રેં પાત્રમતિયે, નહિ અનુકંપા માન રે ॥ ભ૦ ॥ ૪૮ ॥ અણ બોલાવે જેહ ભાખવું, તે કહિયેં આલાપ॥ વાર વાર આલાપ જે કરવો, તે કહિયેં સંલાપ રે ॥ભ૦॥ ૪૯॥ એ જયણાથી સમકિત દીપે, વલિ દીપે વ્યવહાર ॥ એમાં પણ કારણથી જયણા, તેહ અનેક પ્રકાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૫૦ ॥ ઢાલ ॥ લલનાની દેશી ॥ શુદ્ધ ધરમથી નવિ ચલે, અતિ દૃઢ ગુણ આધાર ॥ લલના ॥ તો પણ જે નવિ તેહવા, તેહને એહ આગાર ॥ લલના ॥ ૫૧ ॥ બોલ્યું તેહવું પાળીયેં ॥ દંતિ દંત સમ બોલ ॥ લલના ॥ સજ્જનના દુર્જનતણા, કચ્છપ કોટિને તોલ ॥ લલના ॥ બો૦ ॥ ૫૨ ॥ રાજા નગરાદિક ધણી, તસ સાશન અભિયોગ ॥ લલના ॥ તેહથી કાર્તિકની પરે, નહિ મિથ્યાત્વ સંયોગ ॥ લલના ॥ બો૦ ॥ ૫૩ ॥ મેલો જનનો ગણ કહ્યો, બલ ચોરાદિક જાણ ॥ લલના ॥ ખેત્રપાલાદિક દેવતા, તાતાદિક ગુરૂ ઠાણ ॥ લલના ॥ બો૦ ॥ ૫૪ ॥ વૃત્તિ દુર્લભ આજીવિકા, તે ભીષણ કંતાર ॥ લલના ॥ તે હેતે દૂષણ નહીં, કરતાં અન્ય આચાર ॥ લલના ॥ બો૦ ॥ ૫૫ ॥ ઢાલ ॥ રાગ મલ્હાર ॥ ભાવિજેરે સમકિત જેહથી રૂઅડું. તે ભાવનારે ભાવો મન કરિ પરવડું ॥ જો સમકિત રે તાજું સાજું મૂલ રે, તો વ્રત તરૂ રે દીયે શિવફલ અનુકૂલ રે ॥ ૫૬ ॥ ત્રુટક ॥ અનુકૂલ મૂલ રસાલ સમકિત. તેહ વિણ મતિ અંધ રે ॥ જે કરે કિરિયા ગર્વે ભરિયા, તેહ જૂઠો ધંધ રે ॥ એ પ્રથમ ભાવના ગુણો રૂઅડી, સુણો બીજી ભાવના ॥ બારણું સમકિત ધર્મપુરનું, એહવી તે પાવના ॥ ૫૭ ॥ ઢાલ ॥ ત્રીજી ભાવના રે સમકિત પીઠ જો દૃઢ સહી, તો મોટો રે ધર્મ પ્રાસાદ ડગે નહીં ॥ પાયે ખોટે રે મોટો મંડાણ ન શોભીયેં. તેહ કારણ રે સમકિતનું ચિત્ત થોભીયેં ॥૫૮॥ ત્રુટક ॥ થોભીયેં ચિત્ત નિત્ય એમ ભાવી, ચોથી ભાવના ભાવિયેં ॥ સમકિત નિધાન સમસ્ત ગુણનું. એહવું મન લાવિયેં ॥ તેહ વિણ છૂટા રત્નસરિખા, મૂલ ઉત્તર ગુણ સવે ॥ કિમ રહે

તાકે ભેદ હરવા, ઘોર જોર ભવે ભવે ॥૫૯॥ભાવો પંચમી રે ભાવના શમ દમ સાર રે, પૃથવી પરે રે સમકિત તસુ આધાર રે ॥ છઠ્ઠી ભાવના રે ભાજન સમકિત જો મલે, શ્રુત શીલનો રે તો રસ તેહમાં નવિ ઢલે ॥ ૬૦ ॥ ત્રુટક ॥ નવિ ઢલે સમકિત ભાવના રસ, અમિય સમ સંવરતણો ॥ ષટ ભાવના એ કહી એહમાં, કરો આદર અતિ ઘણો ॥ ઇમ ભાવતા પરમાર્થ જલનિધિ, હોય નતુ ઝકઝોલ એ ॥ ઘન પવન પુણ્ય પ્રમાણ પ્રગટે ॥ ચિદાનંદ કલ્લોલ એ ॥ ૬૧ ॥ ઢાલ ॥ જે મુનિવેષ શકે નવી છંડી ॥ એ દેશી ॥ ઠરે જીહાં સમકિત તે થાનક, તેહના ષટ વિધ કહિયેં રે ॥ તિહાં પહિલું થાનક છે ચેતન, લક્ષણ આતમ લહિયેં રે ॥ ખીરનીર પરેં પુદ્ગલ મિશ્રિત, પણ એહથી છે અલગો રે ॥ અનુભવ હંસ ચંચ જો લાગે, તો નવિ દીસે વલગો રે ॥ ૬૨ ॥ બીજું થાનક નિત્ય આતમા, જે અનુભૂત સંભારે રે ॥ બાલકને સ્તન પાન વાસના, પૂરવ ભવે અનુસારેં રે ॥ દેવ મનુજ નરકાદિક તેહના, છે અનિત્યપર્યાય રે ॥ દ્રવ્ય થકી અવિચલિત અખંડિત, નિજ ગુણ આતમરાય રે ॥ ૬૩ ॥ ત્રીજું થાનક ચેતન કર્ત્તા, કર્મતણું છે યોગેં રે ॥ કુંભકાર જીમ કુંભતણો જે, દંડાદિકસંયોગે રે ॥ નિશ્ચયથી નિજ ગુણનો કર્ત્તા, અનુપચરિત વ્યવહારેં રે ॥ દ્રવ્યકર્મનો નગરાદિકનો, તે ઉપચાર પ્રકારેં રે ॥ ૬૪ ॥ ચોથું થાનક છે તે ભોક્તા, પુણ્ય પાપ ફલ કેરો રે ॥ વ્યવહારેં નિશ્ચય નય દર્ષે, ભુંજે નિજ ગુણ નેરો રે ॥ પંચમ થાનક છે પરમ પદ, અચલ અનંત સુખ વાસો રે ॥ આધિ વ્યાધિ તન મનથી લહિયેં, તસુ અભાવેં સુખ ખાસો રે ॥ ૬૫ ॥ છઠ્ઠું થાનક મોક્ષતણું છે, સંયમ જ્ઞાન ઉપાયો રે ॥ જો સહિજેં લહિયેં તો સઘળે, કારણ નિઃફલ થાયો રે ॥ કહે જ્ઞાન નય જ્ઞાનજ સાચું, તે વિણ જૂઠી કિરિયા રે ॥ ન લહે રૂપું રૂપું જાણી, સીપ ભણી જે ફિરિયા રે ॥ ૬૬ ॥ કહે કિરિયાનય કિરિયાવિણ જે, જ્ઞાન તેહ શું કરશે રે ॥ જલ પેસી કર પદ ન હલાવે, તારુ તે કિમ તરશે રે ॥ દૂષણ ભૂષણ છે ઇહાં બહુલાં, નય એકેકને વાદેં રે ॥ સિદ્ધાંતી તે બેહુ નય સાધે, જ્ઞાનવંત અપ્રમાદેં રે ॥ ૬૭ ॥ ઇણિપરે સડસઠ બોલ વિચારી, જે સમકિત આરાહે રે ॥ રાગ દ્વેષ ટાળી મન વાળી, તે સમસુખ અવગાહે રે ॥

જેહનું મન સમકિતમાં નિશ્ચલ, કોઈ નહી તસ તોલે રે ॥ શ્રી નયવિજય વિબુધ પયસેવક, વાચકજસ ઇમ બોલે રે ॥ ॥ ૬૮ ॥ ઇતિ શ્રીસમ્યકત્વના સડસઠ બોલની સજ્ઝાય સંપૂર્ણ. ॥

॥ અથ શ્રીનેમરાજુલની સજ્ઝાય ॥

॥ નદી જમુનાકે તીર, ઉડે દોય પંખીયાં ॥ એ દેશી. ॥

પિયુજી પિયુજી રે નામ, જપું દિન રાતિયાં ॥ પિયુજી ચાલ્યા પરદેશ, તપે મોરી છાતીયાં ॥ પગ પગ જોતી વાટ, વાલેસર કબ મિલે ॥ નીર વિછોયાં મીન, કે તે જયું ટળવળે ॥ ૧ ॥ સુંદર મંદિર સેજ, સાહિબ વિણ નવિ ગમે ॥ જિહાં રે વાલેસર નેમ, તિહાં મારું મન ભમે ॥ જો હોવે સજ્જન દુર, તોહી પાસે વસે ॥ કિહાં પંકજ કિહાં ચંદ, દેખી મન ઉલ્લસે ॥ ૨ ॥ નિઃસ્નેહીશું પ્રીત, મ કરજો કો સહી ॥ પતંગ જલાવે દેહ, દીપક મનમેં નહી ॥ વાહાલા માણસનો વિજોગ, મ હોજો કેહને ॥ સાલે રે સાલ સમાન, હૃદયામાં તેહને ॥ ૩ ॥ વિરહ વ્યથાની પીડ, જોબન વય અતિ દહે ॥ જેનો પીયુ પરદેશ, તે માણસ દુખ સહે ॥ ઝુરી ઝુરી પંજર કીધ, કાયા કમલજ જિસી ॥ હજિઅ ન આવ્યો નેમ, મલિ ન નયણે હસી ॥ ૪ ॥ જેહને જેહશું રાગ, ટાલ્યો તે નવિ ટલે ॥ ચકવા રયણી વિજોગ, તે તો દિવસેં મલે ॥ આંબાકેરો સ્વાદ, લિંબૂ તે નવિ કરે ॥ જે નાહ્યા ગંગા નીર, તે છિલ્લર કિમ તરે ॥ ૫ ॥ જે રમ્યા માલતી ફૂલ, ધંતૂરે કિમ રમે ॥ જેહને ધુરશું પ્રેમ, તે તેલે કિમ જિમે ॥ જે હુને ચતુરશું નેહ તે, અવરને શું કરે ॥ નવ જોબન તજી નેમ, વૈરાગી થઇ ફરે ॥ ૬ ॥ રાજુલ રૂપનિધાન, પોહોતી સહસાવને ॥ જઇ વાંદ્યા પ્રભુ નેમ, સંજમ લેઇ એક મને ॥ પામ્યાં કેવલ જ્ઞાન, પોતી મનની રલી ॥ રૂપવિજય પ્રભુ નેમ, મોટે આશા ફલી ॥ ૭ ॥ ઇતિ નેમરાજુલનો સજ્ઝાય ॥

॥ અથ શ્રીયશોવિજયજી ઉપાધ્યાયકૃત આઠદૃષ્ટિનો સ્વાધ્યાય પ્રારંભઃ ॥

॥ શિવસુખકારણ ઉપદિશી, યોગતણી અડદિઠી રે ॥ તે

ગુણપુરી જિનવીરનો, કરશું ધર્મની પુષ્ટી રે ॥ વીરજિનેસર દેશના ॥ ૧ ॥ સઘન અઘન દિનરયણિમાં, બાલ વિકલને અનેરા રે ॥ અરથ જોયે જેમ જુજવા, તેમ ઓઘનજરના ફેરા રે ॥ વી૦ ॥ ૨ ॥ દર્શન જે થયાં જુજવાં, તે ઓઘનજરને ફેરે રે ॥ ભેદ થિરાદિક દૃષ્ટિમાં, સમકેતદૃષ્ટિને હેરે રે ॥ વી૦ ॥ ૩ ॥ દર્શન સકલના નય ગ્રહે, આપ રહે નિજભાવે રે ॥ હિત કરી જનને સંજીવની, ચારો તેહ ચરાવે રે ॥ વી૦ ॥ ૪ ॥ દૃષ્ટિ થિરાદિક ચારમાં મુગતિ પ્રયાણ ન ભાજે રે ॥ રયણિ સયન જેમ શ્રમહરે, સુરનર સુખ તેમ છાજે રે ॥ વી૦ ॥ ૫ ॥ એહ પ્રસંગથી મેં કહ્યું પ્રથમદૃષ્ટિ હવે કહિયેં રે ॥ જિહાં મિત્રા તિહાં બોધજે, તે તૃણ અગનિ સો લહિયેં રે ॥ વી૦ ॥ ૬ ॥ વ્રતપણ યમ ઈહાં સંપજે, ખેદ નહી શુભકાજે રે ॥ દ્વેષ નહીં વળી અવરશું, એહ ગુણ અંગ વિરાજે રે ॥ વી૦ ॥ ૭ ॥ યોગનાં બીજ ઈહાં ગ્રહે, જિનવર શુદ્ધ પ્રણામો રે ॥ ભાવાચારજ સેવના, ભવઉદ્વેગ શુઠામો રે ॥ વી૦ ॥ ૮ ॥ દ્રવ્ય અભિગ્રહ પાલવા, ઓષધપ્રમુખને દાનેં રે ॥ આદર આગમ આસરી, લિખનાદિક બહુ માનેં રે ॥ વી૦ ॥ ૯ ॥ લેખન પૂજન આપવું, શ્રુતવાચના ઉદગ્રાહો રે ॥ ભાવવિસ્તાર સજ્ઝાયથી, ચિંતન ભાવન ચાહો રે ॥ વી૦ ॥ ૧૦ ॥ બીજકથા ભલી સાંભલી, રોમાંચિત હુઈ દેહ રે ॥ એહ અવંચક યોગથી, લહિયેં ધરમસનેહ રે ॥ વી૦ ॥ ૧૧ ॥ સદગુરૂ યોગેં વંદનક્રિયા, તેહથી ફલ હોયે જેહો રે ॥ યોગક્રિયા ફલભેદથી, ત્રિવિધ અવંચક એહો રે ॥ વી૦ ॥ ૧૨ ॥ ચાહે ચકોર તે ચંદને, મધુકર માલતી ભોગી રે ॥ તેમ ભવિ સહજ ગુણેં હોયે, ઉત્તમનિમિત્ત સંયોગી રે ॥ વી૦ ॥ ૧૩ ॥ એહ અવંચકયોગ તે, પ્રગટે ચરમાવર્ત્તે રે ॥ સાધુનેં સિદ્ધદશા સમો, બીજનું ચિત્ત પ્રવર્ત્તે રે ॥ વી૦ ॥ ૧૪ ॥ કરણ અપૂર્વના નિકટથી, જે પહેલું ગુણઠાણું રે ॥ મુખ્યપણે તે ઈહાં હોયે, સુયશવિલાસનું ઠાણું રે ॥ વી૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ ઢાલ બીજી ॥ મન મોહન મેરે ॥ એ દેશી ॥

॥ દર્શન તારાદૃષ્ટિમાં, મનમોહન મેરે ॥ ગોમય અગની

સમાન ॥ મ૦ ॥ શૌચ સંતોષને તપ ભલો ॥ મ૦ ॥ સજ્ઝાય ઈશ્વરધ્યાન ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ નિયમપંચ ઈહાં સંપજે ॥ મ૦ ॥ નહીં કિરિયા ઉદ્વેગ ॥ મ૦ ॥ જિજ્ઞાસા ગુણ તત્ત્વની ॥ મ૦ ॥ પણ નહીં નિજહઠટેગ ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ એ દૃષ્ટે હોયવરતતાં ॥ મ૦ ॥ યોગકથા બહુપ્રેમ ॥ મ૦ ॥ અનુચિત તેહ ન આચરે ॥ મ૦ ॥ વાળ્યો વળે જેમ હેમ ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ વિનય અધિક ગુણીનો કરે ॥ મ૦ ॥ દેખે નિજગુણહાણ ॥ મ૦ ॥ ત્રાસ ધરે ભવભયથકી ॥ મ૦ ॥ ભવ માને દુખ ખાણ ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ શાસ્ત્ર ઘણાં મતિ થોડલી ॥ મ૦ ॥ શિષ્ટ કહે તે પ્રમાણ ॥ મ૦ ॥ સુયશ લહે એ ભાવથી ॥ મ૦ ॥ ન કરે જૂઠ ડફાણ ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥

॥ઢાલ ત્રીજી॥ પ્રથમ ગોવાલા તણે ભવેજી રે ॥ એ દેશી ॥

॥ ત્રીજી દૃષ્ટિ બલા કહીજી, કાષ્ઠ અગનીસમ બોધ ॥ ક્ષેપ નહીં આસન સધેજી, શ્રવણસમીહા સોધ રે ॥ જિનજી ॥ ધન ધન તુજ ઉપદેશ ॥ ૧ ॥ તરુણસુખી સ્ત્રી પરિવર્યોજી, જેમ ચાહે સુરગીત ॥ સાંભળવા તેમ તત્ત્વનેજી એ દૃષ્ટિ સુવિનીત રે ॥ જિનજી ॥ ધન૦ ॥ ૨ ॥ સરિ એ બોધપ્રવાહનીજી, એ વિણ શ્રુતથલકૂપ ॥ શ્રવણસમીહા તે કિસીજી, શયિત સુણે જેમ ભૂપ રે ॥ જિ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ મન રીઝે તનુ ઉલ્લસેજી, રીઝે બુઝે એકતાન ॥ તે ઇચ્છાવિણ ગુણકથાજી, બહિરા આગળ ગાન રે ॥ જિ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ વિઘન ઇહાં પ્રાયે નહીંજી, ધર્મહેતુમાં કોય ॥ અનાચાર પરિહારથીજી, સુયશ મહોદય હોય રે ॥ જિ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાલ ચોથી ॥ ઝાંઝરીયા મુનિવર ધન ધન તુમ અવતાર ॥ એ દેશી ॥

॥ યોગદૃષ્ટિ ચોથી સદાજી, દીપ્રા તિહાં ન ઉત્થાન ॥ પ્રાણાયામ તે ભાવથીજી, દીપપ્રભાસમ જ્ઞાન ॥ મનમોહન જિનજી મીઠી તાહરી વાણ ॥ ૧ ॥ બાહ્યભાવ રેચક ઇહાંજી, પુરક અંતરભાવ ॥ કુંભક થિરતાગુણે કરીજી, પ્રાણાયામ સ્વભાવ ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મઅર્થ ઇહાં પ્રાણનેજી, છાંડે પણ નહીં ધર્મ ॥ પ્રાણ અર્થે સંકટ પડેજી, જુઓ એ દૃષ્ટિનો મર્મ ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥

હો સુરનદીજી, વસ્તુ ફિરે નહી છેક ॥ મ૦॥ ૨૧ ॥ ધર્મ ક્ષમાદિક પણ મિટેજી, પ્રગટે ધર્મ સંન્યાસ ॥ તો ઝગડા ઝાંટા તણોજી, મુનીને કવણ અભ્યાસ ॥ મ૦ ॥ ૨૨ ॥ અભિનિવેશ સઘલો ત્યજીજી, ચાર લહી જેણે દૃષ્ટિ ॥ તે લેસે હવે પાંચમીજી, સુયશ અમૃત ઘનવૃષ્ટિ ॥ મ૦ ॥ ૨૩ ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥ ધન ધન સંપ્રતિ સાચો રાજા ॥ એ દેશી ॥

॥ દૃષ્ટિ થિરામાંહે દર્શન નિત્યેં, રતનપ્રભાસમ જાણો રે ॥ ભ્રાંતિ નહી વળી બોધ તે સૂક્ષ્મ, પ્રત્યાહાર વખાણો રે ॥ ૧ ॥ એ ગુણ વીરતણો ન વીસારૂં, સંભારૂં દિનરાત રે ॥ પશુ ટાલી સુરરૂપ કરે જે, સમકેતને અવદાત રે ॥ એ ગુણ૦ ॥ ૨ ॥ બાલધુલિ ઘરલીલા સરિખી, ભવચેષ્ટા ઇહાં ભાસે રે ॥ રિદ્ધિવૃદ્ધિ ઘટમાં સવિ પ્રગટે, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ પાસે રે ॥ એ ગુણ૦ ॥ ૩ ॥ વિષયવિકારેં ન ઇંદ્રિય જોડે, તે ઇહાં પ્રત્યાહારો રે ॥ કેવલજ્યોતિ તે તત્ત્વ પ્રકાશે, શેષ ઉપાય અસારો રે ॥ એ ગુણ૦ ॥ ૪ ॥ શીતલ ચંદનથી પણ ઉપનો, અગની દહે જેમ વનને રે ॥ ધરમ જનિતપણ ભોગ ઇહાં તિમ, લાગે અનિષ્ટ તે મનને રે ॥ એ ગુણ૦ ॥ ૫ ॥ અંશે હોય ઇહાં અવિનાશી, પુદ્ગલ જાલ તમાસી રે ॥ ચિદાનંદઘન સુયશવિલાસી, કેમ હોય જગનો આસી રે ॥ એ ગુણ૦ ॥ ૬ ॥

॥ઢાલ છઠ્ઠી ॥ ભોલીડા હંસારે વિષય ન રાચીયેં ॥ એ દેશી॥

॥ અચપલ રોગરહિત નિષ્ઠુર નહી.અલ્પ હોય દોય નીતિ ॥ ગંધ તે સારો રે કાંતિ પ્રસન્નતા, સુસ્વર પ્રથમ પ્રવૃત્તિ ॥ ૧ ॥ ધનધન શાસન શ્રી જિનવરતણું ॥ એ આંકણી ॥ ધીર પ્રભાવી રે આગલેં યોગથી, મિત્રાદિક યુતચિત ॥ લાભ ઇષ્ટનો રે દ્વંદ્વ અધૃષ્યતા, જનપ્રિયતા હોય નિત્ય ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ નાશ દોષનો રે તૃપતિ પરમ લહેં, સમતા ઉચિત સંયોગ ॥ નાશવયરનો રે બુદ્ધિ સતંભરા, એ નિષ્પન્નહ યોગ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ ચિન્હયોગના રે જે પરગ્રંથમાં, યોગાચારય દિઠું ॥ પંચમદૃષ્ટિથકી તે જોડીયેં, એહવા તેહ ગરિઠું ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ છઠ્ઠી દિઠ્ઠી રે હવે કાંતા કહું, તિહાં તારાભ પ્રકાશ ॥ તત્ત્વમીમાંસાયેં દૃઢ હોયે ધારણા, નહી અન્ય શ્રુતત્રાસ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ મન મહિલાનું રે વાહલા ઊ-

પરેં, બીજાં કામ કરંત ॥ તેમ શ્રુતધર્મેં રે એહમાં મન ધરે, જ્ઞાનાક્ષેપકવંત ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ એહવે જ્ઞાનેં રે વિઘન નિવારણે, ભોગ નહી ભવહેત ॥ નવિ ગુણ દોષ ન વિષયસ્વરૂપથી, મનગુણ અવગુણખેત ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ માયાપાણી રે જાણી તેહને, લંઘી જાય અડોલ ॥ સાચું જાણી રે તે બીહતો રહે, ન ચલે ડામાડોલ ॥ ધ૦ ॥ ૮ ॥ ભોગતત્વને રે એમ ભય નવિ ટળે, જૂંઠા જાણે રે ભોગ ॥ તે એ દૃષ્ટિ રે ભવસાયરતરે, લહે વળી સુયશ સંયોગ ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥ એ છિંડિ કિહાં રાખી ॥ એ દેશી ॥

॥ અર્કપ્રભાસમ બોધ પ્રભામાં, ધ્યાનપ્રિયા એ દિઠી ॥ તત્વતણી પ્રતિપત્તે ઇહાં વસી, રોગ નહી સુખ પુઠી રે ॥ ભવિકા વીરવચન ચિત્ત ધરિયેં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સઘળું પરવશ તે દુખલક્ષણ, નિજવશ તે સુખ લહિયેં ॥ એ દૃષ્ટેં આતમગુણ પ્રગટે, કહો સુખ તે કુણ કહિયેં રે ॥ ભવિ૦ ॥ ૨ ॥ નાગરસુખ પામર નવિ જાણે, વલ્લભસુખ ન કુમારી ॥ અનુભવ વિણ તેમ ધ્યાનતણું સુખ, કુણ જાણે નર નારી રે ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ એહ દૃષ્ટિમાં નિર્મલબોધેં, ધ્યાન સદા હોયે સાચું ॥ દૂષણરહિત નિરંતર જ્યોતિ, રતન તે દીપેં જાચું રે ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ વિષભાગ ક્ષય શાંત વાહિતા, શિવમારગ ધ્રુવનામ ॥ કહે અસંગક્રિયા ઇહાં યોગી, વિમલસુયશ પરિણામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥

॥ ઢાળ આઠમી ॥ તુજ સાથેં નહીં બોલું મ્હારા વાલા તેં મુજને વીસારી જી ॥ એ દેશી ॥

॥ દૃષ્ટિ આઠમી સારસમાધેં, નામ પરા તસ જાણુંજી ॥ આપસ્વભાવેં પ્રવૃત્તિ પૂરણ,શશિસમ બોધ વખાણુંજી ॥ નિરતિચારપદ એહમાં યોગી, કહિયેં નહિ અતિચારીજી ॥ આરોહે આરૂઢ ગિરિને, તેમ એહની ગતિ ન્યારીજી ॥ ૧ ॥ ચંદનગંધ સમાન ખિમા ઇહાં, વાસકને નગવેધેજી ॥ આસંગેં વર્જિત વસી એહમાં, કિરિયા નિજગુણ લેખેજી ॥ શિક્ષાથી જેમ રતનનિયોજન, દૃષ્ટિ ભિન્ન તેમ એહોજી ॥ તાસ નિયોગેં કરણ અપૂરવ, લહે મુનિ કેવળ ગેહોજી ॥ ૨ ॥ ક્ષીણદોષ સર્વજ્ઞ મહામુનિ, સર્વલબ્ધિફલ-

યોગીજી ॥ પરઉપગાર કરી શિવસુખ તે, પામે યોગ અયોગીજી ॥ સર્વ શત્રુક્ષય સર્વ વ્યાધિલય, પૂરણ સર્વ સમીહાજી ॥ સર્વ અર્થયોગેં સુખ તેહથી, અનંત ગુણ નિરીહાજી ॥ ૩ ॥ એ અડદિટ્ઠી કહી સંક્ષેપે, યોગશાસ્ત્ર સંકેતેંજી ॥ કુલ યોગીને પ્રવૃત્તચક્ર જે, તેહતણે હિતહેતેંજી ॥ યોગી કુલેં જાયા તસ ધર્મે, અનુગત તે કુલયોગેંજી ॥ અદ્વેષી ગુરુદેવદ્વિજ પ્રિય, દયાવંત ઉપયોગેંજી ॥ ૪ ॥ શુશ્રૂષાદિક અડગુણ સંપૂરણ, પ્રવૃત્તચક્ર તે કહિયેંજી ॥ યમદ્વય લાભી પરદુગ અર્થી, આદ્ય અવંચક લહિયેંજી ॥ ચાર અહિંસાદિક યમ ઇચ્છા, પ્રવૃત્તિ થિર સિદ્ધિનામેંજી ॥ શુદ્ધ રૂચેં પાળે અતિચારહ, ટાળે ફલ પરિણામેંજી ॥ ૫ ॥ કુલયોગીને પ્રવૃત્તચક્રને, શ્રવણશુદ્ધિ પક્ષપાતેંજી ॥ યોગદૃષ્ટિ ગ્રંથ હિત હોવે, તેણે કહ્યું એ વાતેંજી ॥ શુદ્ધ ભાવ ને સૂની કિરિયા, બિહુમાં અંતર કેતોજી ॥ [illegible] તેજમાં તેતો જી [illegible] અંતર ભાખ્યોજી ॥ જે [illegible] ન [illegible] ॥ યોગ્ય અયોગ્ય [illegible] પતનકમાં, [illegible] નહિંસુંચે [illegible] ॥ સો [illegible] ॥ શ્રીનયવિજય [illegible]

॥ [illegible] ॥

[illegible]

જોગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ સાંભલનાર એકાસણું રે, પચખી કરે તિવિહાર ॥ બ્રહ્મચારિ ભુંઇ સુવે રે, કરે સચિત પરિહાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ દેવ વંદે ત્રિણ ટંકના રે, પડિક્કમણું બેવાર ॥ કુ- ડિણ બોલ નવિ બોલીયેં રે, રાગદ્વેષ નિવાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ કલહ ન કીજે કેહશું રે, પાપસ્થાનક અઢાર ॥ યથાશક્તિ એમ વરજીયે રે, ધરમધ્યાન મન ધાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ ઉરે મન આલોચિયેં રે, એહના અર્થવિચાર ॥ વળી વળી એહ સંભારિયે રે, જાણી જગમેં સાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ પંચવીશ લોગસ્સ ત- ણો રે, કીજીયે કાઉસગ્ગ ॥ એહ સૂત્ર આરાધતું રે, સ્થિરકરી ચિત્ત અભંગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ નામ ત્રિણછે એહનાં રે, પહિ- લું પંચમું અંગ ॥ વિવાહપન્નતી એ ભલું રે, ભગવઇસૂત્ર સુરંગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૦ ॥ જિણદિન સૂત્ર મંડાવિયેં રે, નિસદિન ગુ- રૂની ભક્તિ ॥ અંગ પૂજણું કીજીયેં રે, પ્રભાવના નિજશક્તિ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૧ ॥ ગૌતમને નામેં કરો રે, પૂજાભક્તિ ઉદાર ॥ લખમીનો લાહો લીયો રે, શક્તિતણે અનુસાર રે ॥ ભ૦ ॥ ॥ ૧૨ ॥ માંડવના વ્યવહારિયા રે, ધન સોની સંગ્રામ ॥ જેણે સોનૈયેં પૂજીયું રે, ગુરૂગૌતમનું નામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૩ ॥ સો- નઈયા અવિચલ થયા રે, તે છત્રીશ હજારે ॥ પુસ્તક સોવન અ- ક્ષરેં રે, દીસે ઘણા ભંડાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૪ ॥ જપિયે ભગવ- તીસૂત્રની રે, નોકરવાલી વીસ ॥ જ્ઞાનાવરણી ક્ષુટિયેંરે, એહથી વીસવા વીસ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૫ ॥ સર્પઝેર જેમ ઉતરે રે, તે જિમ મંત્રપ્રયોગ ॥ તિમ એ અક્ષર સાંભલે રે, ટાલે કરમના રોગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ સૂત્ર એ પૂરૂં થઈ રહે રે, ઓછવ કરો અનેક ॥ ભક્તિ સાધુ સાહમી તણી રે, રાતીજગા વિવેક રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૭ ॥ વિધિકરી ઇમ સાંભલે રે, જે અગ્યારે અંગ ॥ થો- ડા ભવમાંહે લહે રે, તે શિવરમણી સંગ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૮ ॥ સંવત સત્તર અડત્રિશમે રે, રહ્યા રાંદેર ચોમાસ ॥ સંઘેં સૂત્ર એ સાંભળ્યું રે, આણી મન ઉલ્લાસ રે ॥ ભ૦ ॥ ૧૯ ॥ પૂજાભક્તિ પ્રભાવનારે, તપ કિરિયા સુવિચાર ॥ વિધિ ઇમ સઘલો સાચ- વ્યો રે, સમયતણે અનુસાર રે ॥ ભ૦ ॥ ૨૦ ॥ કીર્તિવિજય ઉ- વઝાયનો રે, સેવક કરે સજ્ઝાય ॥ ઇણિપરે ભગવતી સૂત્રનો રે, વિનયવિજય ઉવજ્ઝાય રે ॥ ભ૦ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ શ્રીમદ્યશોવિજયજીકૃત અગિયાર અંગનો સજ્ઝાય ॥

॥ તત્ર પ્રથમ આચારાંગ સૂત્રનો સજ્ઝાય લિખ્યતે ॥

॥ કોઇલો પરવત ધૂંધલો રેલો ॥ એ દેશી ॥

આચારાંગ પહેલું કહ્યું રેલો, અંગ ઈગ્યાર મઝાર રે ॥ ચતુરનર ॥ અઢાર હજાર પદે જિહાં રેલો, દાખ્યો મુનિ આચાર રે ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ ભાવધરીને સાંભળો રેલો, જિમ ભાજે ભવ ભીતિ રે ॥ ચ૦ ॥ પૂજા ભક્તિપ્રભાવના રેલો, સાચવિયે સવિ રીતિ રે ॥ ચ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ એ આંકણી ॥ દો સુઅખંધ સુહામણાં રેલો, અજ્ઝયણાં પણવીસ રે ॥ ચ૦ ॥ શાશ્વતાઅર્થે ઈહાં કહે રેલો, યુક્તિ શ્રીજગદીશ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૨ ॥ મીઠેવયણેં ગુરૂ કહ્યું રેલો, મીઠડું અંગજ એહ રે ॥ ચ૦ ॥ મીઠીરીતે સાંભળે રેલો, સુખ લહે મીઠડાં તેહ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૩ ॥ સુરતરૂ સુરમણિ સુરગવી રેલો, સુરઘટ પૂરે કામ રે ॥ ચ૦ ॥ સાંભળવું સિદ્ધાંતનું રેલો, તેહથી અતિ અભિરામ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૪ ॥ શ્રીનયવિજયવિબુદ્ધતણો રેલો, વાચક જસ કહે શીશ રે ॥ ચ૦ ॥ તુમને પહિલા અંગનો રેલો, શરણ હોયો નિશદીશ રે ॥ ચ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥ ૧ ॥

॥ અથ કલિયુગની સજ્ઝાય ॥

સરસતી સામિની પાય નમીને, ઉલટ મનમાંહે આયો ॥ તીરથ નહીં કોઈ ભાવ સંભારે, તેણે એ કલિયુગ આયો ॥ દેખો એ યારો કૂડો કલિયુગ આયો ॥ એ આંકણી ॥ આચો કહે મારી નાનડી બેટી, દિન દિન મહર મનાયો ॥ એ યારો કૂડો કલિયુગ આયો ॥ ૧ ॥ નાગા ને પન્નગને પીંડે, કુનર કામ ભળાયો ॥ બાલ બ્રહ્મ નહિ મંત્રીને, ગાયન મિત્ર મેળાયો ॥ એ યારો ॥ ૨ ॥ ગુરૂને નાણાં દિયે નિજ ચેલો, વેદ પુરાણ પઢાયો ॥ સામુ ચૂલે ને રહુ ખાટલે, ઢુંકે ગર્નેન જલાયો ॥ એ યારો ॥ ૩ ॥ એંશી વરસના દીઠે દીઠો, મુછે હાથ વલાયો ॥ પંચ તણી સાખે પરણીને, અબળા અર્થ ગમાયો ॥ એ યારો ॥ ૪ ॥ જોગી જંગમ ને સંન્યાસી ભાંગ ભખે મદવાયો ॥ ચોર ચાડ પરધનને આપે, સાધુ જન મીડાયો ॥ એ યારો ॥ ૫ ॥ નિર્ધનને બહુ બેટા

કવણ સવાદકે ॥ નિ૦ ॥ ૨ ॥ ચઉદ પૂરવધર મુનિવરા, નિદ્રા કરતા હો ગયા નરક નિગોદ કે ॥ અનંતો અનંત કાલ તિહાં રહે, ઇમ બગડે હો, કાંઇ ધરમનો મોદકે ॥ નિ૦ ॥ ૩ ॥ જોરાવર ઘણા જાલમી, યમ રાજા હો કાંઇ સબલ કરૂરકે ॥ નીજ સેન્યા લઇ ચિહું દિશે, કિમ જાગતા હો નર કહિયે શૂર કે ॥ નિ૦ ॥ ૪ ॥ જાગતડાં ગંજે નહિ, છેતરાયે હો નર સૂતો નેટકે ॥ સૂતારીણી પાડા જણ્યા, કિમ કીજેં હો શા પુરૂષની ભેટકે ॥ નિ૦ ॥ ૫ ॥ શ્રી વીરેં ઇમ ભાખીયું, પંખી ભારંડ હો ન કરે પરમાદ કે; તેહ તણી પરેં વિચારજો, પરિહરજો હો ગોયમ પરમાદ કે ॥ નિ૦ ॥ ૬ ॥ વીર વચન ઇમ સાંભળી, પરિહરીયો હો ગોયમેં પરમાદ કે; લીલા સુખ લાધાં ઘણાં, થીર રહિયો હો જગમાં જસવાદકે; ॥ નિ૦ ॥ ૭ ॥ નિંદ નિંદડી મત આણજો, સુણ રહેજો હો સાવધાન કે ; ધ્યાન ધરમ હિયેં ધારજો, ઇમ ભાખે હો મુનિ કનક નિદાન કે ॥ નિ૦ ॥ ૮ ॥

॥ અથ આત્મબોધ સજ્ઝાય ॥

જીવ ક્રોધ મ કરજે, લોભ મ ધરજે, માન મ લાવશ ભાઈ ॥ કૂડાં કર્મ મ બાંધીશ, ધર્મ મ ચૂકીશ, વિનય મ મૂકીશ ॥ ભાવે જીવડા ॥ હોદિલો માનવભવ લાધો, તુમે કાંઈ કરી તત્વને સાધો રે બાપા ॥ હોદિલો૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઘર પછવાડે દેરાસર આતાં, તાંહી વિમાનનું વાય ॥ ભુખ્યો તરશ્યો રાઉલ ગતે, નાથે મહેતો વાય ન ॥ જીવડા હોદિ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મ તણી પોશાળે ચાલ્યા, મનુષા મહનુડ વાણી ॥ એક વાત કરે બીજો ઉંડો તવે નવનુ નદ ભાનુભીં ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ નામે બેઠો લોભે પડો, ચાર [illegible] નિગિ આવ્યો ॥ બે ઘડીનું પડિક્કમણું કરતાં, ચાના વિસ ન નાખ્યાં ॥ જીવ૦ ॥ ૪ ॥ આકમ ચઉદશ પુનમ સામી, તેં પુસ્તક બાંધે ॥ બે ઘડીનું પચ્ચખાણ કરતાં, એક આગતને વાત કે ॥ જીવ૦ ॥ ૫ ॥ કીર્તિ કારણ પતલણ માંડી, અન્ય ગન્ય નવિ સૂઝે ॥ પુણ્યને કાજે પારકું પાતાનુ, નાંકોમિ નવિ સૂઝે કે ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥ ઘર ઘરણીને વાર વગાડ્યા, પહેરણ ભાઠા સાવા ॥ દશ આંગળી

વિધ શ્રીસંઘ હોશે રે ॥ છઠ્ઠો આરો બેસતાં, જીનધર્મ પહિલો જાશે રે ॥ વીર૦ ॥ ૧૫ ॥ બીજે અગની જાયશે, ત્રીજે રાય ન હોય રે ॥ ચોથે પ્રહરેં લોપના, છઠ્ઠે આરે તે હોય રે ॥ ૧૬ ॥ ॥ દોહા ॥ છઠ્ઠે આરે માનવી, બિલવાસી સવિ હોય ॥ વીશ વરસનું આઉખું, ષટવર્ષે ગર્ભજ હોય ॥ ૧૭ ॥ સહુસ ચોરાશી વર્ષપણે, સોગવશે ભવિ કર્મ ॥ તીર્થંકર હોશે ભલો, શ્રેણિક જીવ સુધર્મ ॥ ૧૮ ॥ તસુ ગણધર અતિ સુંદરુ, કુમારપાળ ભૂપાળ ॥ આગમ વાણી જોઇને, રચીયાં રયણ રસાળ ॥ ૧૯ ॥ પાંચમા આરાના ભાવ એ, આગમેં ભાંખ્યા વીર ॥ અથ બોલ વિચાર કહ્યા, સાંભળજો ભવિ ધીર ॥ ૨૦ ॥ ભણતાં સમકિત સંપજે, સુણતાં મંગળ માલ ॥ જીનહર્ષે કહી જોડ એ, ભાખ્યાં વયણ રસાલ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ અમલ વર્જન સ્વાધ્યાય ॥ કંથ તમાકૂ પરિહરો॥ એ દેશી ॥

॥શ્રીજીનવાણી મન ધરી, સદ્ગુરુ દીયે ઉપદેશ ॥ મેરે લાલ ॥ બાવીશ અભક્ષ્યમાંહિ કહ્યું, અમલ અભક્ષ્ય વિશેષ ॥ મે૦ ॥ અમલ મ ખાઓ સાજનાં ॥ ૧ ॥ અમલ વિગોવે તન ॥ મે૦ ઉંઘ બગાસા ઘેરણી, આવે આંસો દિન ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ અમલી અમલને સારિખા, આવે આનંદ થાય ॥ મે૦ ॥ ઉતરતા આગતિ ઘણી, બીજે જીવ ન વનાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ આગમ ને ઊંઘતનરા, બેઠો ઢળતો ખાય ॥ મે૦ ॥ અકલ ન કાંઇ ઉપજે, ધર્મ કથા ન સુનાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ કાળા અહિથી ઊપનું, નામેં જે અહિફીણ ॥ મે૦ ॥ સંગ કરે કોણ એહુનો, પંડિત લોક પ્રવીણ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ પહેલું મુખ કડવું હુવે, વળી વારો ઘેનાય ॥ મે૦ ॥ ઉદર વ્યથા નિત્ય આફરો, કંઠથી અવગુણ થાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ નાક બંધાવેં બોલતાં, આવું વચન બોલાય ॥ મે૦ ॥ અમીય સુકાયે જીભનું, એહને ખાસ મળાય ॥ મે૦ ॥ ૭ ॥ દાઢીને મૂછાદિકે, ઊગે નહીં અંકુર ॥ મે૦ ॥ કાયા કાળી નિંગ હુએ, નાખતી નાળે નૂર ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૮ ॥ પલક અવેરૂ જો લીએ, તો આતમ અકુલાય

॥ મે૦ ॥ નાક ચુએ નયણાં ઝરે, કામ કરી ન શકાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૯ ॥ અધબિચ મારગમાં પડે, જીવન મૃત્યુ સમાન ॥ મે૦ ॥ હાથ પગોની નસ ગળે, અમલી આવી શાન ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૦ ॥ આગરાઈ આડો કહ્યો, માગવી માંહે બેળ ॥ મે૦ ॥ આપદશું સખઈ નહી, ભિખારીશું મન મેલ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૧ નવરાંક વે નર જીરવે, તસુ અહિ વિષ ન જણાય ॥ મે૦ ॥ અમલ ઘણું ખાધાથકી, કંદર્પ બળ મિટ જાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૨ ॥ અમલીને ઉન્હું રૂચે, ટાઢું નાવે દાય ॥ મે૦ ખોળી રોટી ખાંડ ઘી, ઉપર દૂધ સુહાય ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥૧૩॥ રૂપવંતી બે કામની, જાણે જુગતિ સુજાણ ॥ મે૦॥ કાંતિ વિખી ઝણ કરી, અમલીને દીએ આણ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૪ ॥ પ્રીતમ આશા પૂરતી, ન કરે રીશ લગાર ॥ મે૦ ॥ કથન ન લોપે કંથનું, તે વિરલી સંસાર ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૫ ॥ દુર્ભાગણી નારી જીકણ, બોલે કર્કશ વાણ ॥ મે૦ ॥ રે રે અધમ અફીણિયા, આળસવંત અજાણ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૬ ॥ પરણી જાઇ પારકી, શું કીધું તેં ધીઠ ॥ મે૦ ॥ પોતાનું પણ પેટ એ, નિઠુર ભરાય ન નીઠ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૧૭ ॥ કાન કોટ ભૂષણ સહુ, વેચી ખાધું તેહ ॥ મે૦ ॥ નિર્લજ તુજ ઘરવાસમાં, કહે સુખ પામ્યું બેહ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥૧૮॥ અમલ સમો અમુગો નહી, માનો એ મુજ શીખ ॥ મે૦ ॥ બાળે સુંદર દેહડી, અંતે મગાવે ભીખ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥૧૯॥ દાલિદ્રીને દોહિલું, સૂર ઉગ્યાનું શાલ ॥મે૦॥ શ્રીમંતને પણ નહીં ભલું, લોતાં એ જંજાલ ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ॥ ૨૦ ॥ સામુ વહુ વદતાં છતાં, રીસે અમલ અખંત ॥ મે૦ ॥ બાળક ખાએ અજાણતાં, લો ઘર અમલ હવંત ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૨૧ ॥ પ્રાણી વધ જિણથી હુવે, તે તો તજીયેં દૂર ॥ મે૦ ॥ કર્માદાન દશામું કહ્યું, વિષ વ્યાપાર પડુર ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૨૨ ॥ ચતુર વિચાર એ ચિત્ત ધરી, કીજેં અમલ પરિહાર ॥ મે૦ ॥ ખિમાવિજય પંડિત તણો, કહે માણિક મનોહાર ॥ મે૦ ॥અ૦॥

॥ અથ વણઝારાનો સજ્ઝાય ॥

॥ નરભવ નયર સોહામણું ॥ વણઝારા રે ॥ પામીને ક-

રજે વ્યાપાર ॥ અહો મોરા નાયકરે ॥ સત્તાવન સંવર તણી ॥ વ૦ ॥ પોઠી ભરજે ઉદાર ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ શુભ પરિણામ વિચિત્રતા ॥ વ૦ ॥ કરિયાણાં બહુ મૂલ ॥ અ૦ ॥ મોક્ષ નગર જાવા ભણી ॥ વ૦ ॥ કરજે ચિત્ત અનુકૂલ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ ક્રોધ દાવાનલ ઓલવે ॥વ૦॥ માન વિષય ગિરિરાજ ॥અ૦॥ ઓલંઘજે હળવે કરી ॥ વ૦ ॥ સાવધાન કરે કાજ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ વંશજાલ માયા તણી ॥ વ૦ ॥ નવિ કરજે વિશરામ ॥ અ૦ ॥ ખામી મનોરથ ભટ તણી ॥ વ૦ ॥ પૂરણતુ નહીં કામ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ રાગદ્વેશ દોય ચોરટા ॥ વ૦ ॥ વાટમાં કરશે હેરાન ॥ અ૦ ॥ વિવિધ વીર્ય ઉલ્લાસથી ॥ વ૦ ॥ તે હણજે રે ઠાય ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ એમ સવિ વિઘન વિદારીને ॥ વ૦ ॥ પહોંચજે શિવપુર વાસ ॥ અ૦ ॥ ક્ષયઉપશમ જે ભાવના ॥ વ૦ ॥ પોઠેં ભરયા ગુણરાશ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ ખાયક ભાવેં તે થશે ॥ વ૦ ॥ લાભ હોશે તે અપાર ॥ અ૦ ॥ ઉત્તમ વણજ જે એમ કરે ॥ વ૦ ॥ પદ્મ નમે વારં વાર ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સોદાગરનો સજ્ઝાય ॥

॥ લાવો લાવોને રાજ, મોંઘાં મુલનાં મોતી ॥ એ દેશી ॥

॥ મુજ સોદાગર એ. દિલકી બાત સુમેરી ॥ નેં સોદાગર દૂર વિદેશી. સોદા કરનકું આયા ॥ મોસમ આયે માલ સવાયા, રતન પુનોમાં ઠાયા ॥ મુ૦ ॥ ૧ ॥ નિનું દલાલકું હુર સમઝાયા જિનનેં અહોત ન કાયા ॥ સાંચું હીરાનું પાકું જડાયા, એકકું ચોકી બિઠાયા ॥ મુ૦ ॥ ૨ ॥ નકા દેખકર માલ બિહરણાં, ચુઆ કેદ ન ચુ ચનના ॥ દોનું હનામાઝી દૂન કરનાં દીપકી જયોતેં ફિરનાં ॥ મુ૦ ॥ ૩ ॥ આનદિન વસી મેહેલમેં રહનાં, બહનકું ન મિલાનાં ॥ રશ નહિનેં હાસ્યાદિ કરનાં. ઉનસેં ચિત્ત મિલાનાં ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ જનદુન તજનાં જીનવર ભજનાં, સજના જિનકું દલાલ ॥ નવનરદ્વાર નરેમેં નમનાં, જખનાં લખકી ઠલાલ ॥ મુ૦ ॥ ૫ ॥ શિરપેર મુનવ ચમર ઢોલાક, અમ ઘર ઉન વનાક ॥ શ્રીગુભ વીરવિજય ઘર આક, હોન મનામી મનાક ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥ સોદાગરનો સજ્ઝાય ॥

॥ અથ કાયા ઉપર સજ્ઝાય ॥

॥ કાયા રે વાડી કારમી, સીંચતાંરે શૂકે ॥ ઉઠ કોડ રોમાવલી, ફુલ ફુલ ન મૂકે ॥ કા૦ ॥ ૧ ॥ કાયા માયા કારમી, જોવેનાં જાશે ॥ મારગ લેજો મોક્ષનો, જીવડો સુખ પાશે ॥ કા૦ ॥ ૨ ॥ અરિહંત આંબો મોરીયો, સામાયિક ધાણું ॥ મંત્ર નવકાર સંભારજો, સમકિત શુદ્ધ હાણું ॥ કા૦ ॥ ૩ ॥ વાડી કરો વિરતાં તણી, સવિ લોભ નિવારો ॥ શીલ સંયમ દોતું એકડાં, ભલા પેરે પારો ॥ કા૦ ॥ ૪ ॥ પાંચ પુરુષ દેશાવરી, બેઠા એકી ટાલી ॥ ફળ ચુંટીને ચોરીઆં, ન કરી રખવાલી ॥ કા૦ ॥ ૫ ॥ ઇણ વાડી એક શૂડલો, સુખ પિંજર બેઠો ॥ બહુત જતન કરી રાખીએ, જાતો કિણહી ન દીઠો ॥ કા૦ ॥ ૬ ॥ કાં ભોળપણે ભવ હારિયો, મની મોડી સંભાળી ॥ રત્ન ચિંતામણિ સારીખી, કાંઇ ગાંઠ ન વાળી ॥ કા૦ ॥ ૭ ॥ રત્ન તિલક સેવક ભણે, મુણજો વનમાળી ॥ વાડ ભલી પેરેં પાળજો, કરજો ઢગ વાળી ॥ કા૦ ॥ ૮ ॥

॥ અથ તેર કાઠીયાની સજ્ઝાય ॥

॥ આળસ પહેલો જી કાઠિયો, ધર્મેં ઢીલ કરાય રે, નિવારોજી કાઠિયા તેર દૂરેં કરો ॥ બીજો તે મોહ પુત્ર કલત્રશું, રંગેં રહે લપટાય રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૧ ॥ ત્રીજો તે અવરણ ધર્મમાં, બોલે અવરણ વાદરે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ચોથો તે દંભજ કાઠિયો, ન લહે વિનયેં સવાદ રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૨ ॥ ક્રોધ તે કાઠિયો પાંચમો, રીસેં રહે અમળાય રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ છઠ્ઠો પ્રમાદ તે કાઠિયો, વ્યસનેં વિગૂતો થાય રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૩ ॥ કૃપણ કાઠિયો સાતમો, ન ગમે દાનની વાતરે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ આઠમો ભયથી નવી મુણે, નરકાદિક અવદાત રે ॥ નિવારોજી ॥ ૪ ॥ નવમો તે શોક નામેં કહ્યો, શોકેં છાંડે ધર્મ રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ દશમો અજ્ઞાને તે નવિ લહે, ધર્મ અધર્મનો મર્મ રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૫ ॥ વિકથા નામે અગ્યારમો, લોક વાર્તે ધરે પ્રીતં રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ કુતુહળ કાઠિયો બારમો,

કૌતુક જોવા ધરે ચિત્ત રે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૬ ॥ વિષય તે કાઠિયો તેરમો, નારિ સાથેં ધરે નેહરે ॥ નિવારોજી ॥ કા૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ શ્રી તેર કાઠિયાની સજ્ઝાય ॥

॥ અથ મહોટી હોંસ ન કરવા આશ્રયી સજ્ઝાય ॥

॥ હોંશીડા ભાઈ (પ્રાણિ) હોંશ ન કીજેં મહોટી ॥ વાવી છે બંટી બાજરી, તો શાલી કેમ લહિયેં મોટી રે ॥ હોં૦ ॥ પ્રાણી જેણેં દીધું તેણે લીધું, જે દેશે તે લેશે ॥ જેણે નવિ દીધું તેણે નવિલીધું, દીધા વિના કેમ લેશે રે ॥ હોં૦ ॥ ॥ ૧ ॥ વાવ્યા વિના કર્પણ કેમ લહિયેં, સેવ્યા વિના કેમ ફ-ળીયેં ॥ પુણ્ય વિના મનોરથ મોટા, દીધા વિણ કેમ કરિયેં રે ॥ હોં૦ ॥ ૨ ॥ શીંસાની અકોટી આપો, આપી તરુવાની ગ્રોટી ॥ તે સોનાર કને કેમ માગીશ, સોનાની કરી મોટી રે ॥ હોં૦ ॥ ૩ ॥ શાળિભદ્ર ધન્નો કયવન્નો, મૂલદેવ ધનસાર ॥ પુણ્ય વિ-શેષેં પ્રત્યક્ષ પામ્યા, અલવેસર અવતાર રે ॥ હોં૦ ॥ ૪ ॥ એવું જાણી રૂડું પામી, કરજો ધર્મ સખાઇ ॥ સાધુ હર્ષ કર જોડી વિનવે, દીધું લેશે લાઇરે ॥ હોં૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ હોંસીડા સજ્ઝાય ॥

॥ અથ મધુબિંદુઆ દૃષ્ટાંત સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ ॥ સરસતી મુજ રે, માતા દ્યો વરદાન રે ॥ પૂછે ગૌતમ રે, ભાખે શ્રીવર્દ્ધમાન રે ॥ કેતા નિરૂપ્યા રે, વિરૂઆ વિષયનું ધ્યાન રે ॥ વિષયાનન્દ રે, છે મધુબિંદુ સમાન રે ॥ ત્રુ-ટક ॥ મધુબિંદુ સરિખા વિષય જાણો, એક મનો ચિત્ત શું ॥ નર જનમ હાર્યો બાદ નાન્યો, ફિર ભાન્યો પાપશું ॥ કંતારે પડિયો નાન નડિયો, કોઇ દેવાનુપ્રિયો ॥ વડવૃક્ષ જડિયો વેગેં ચડીયો, ફેર પડીયો છપિયો ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ વડ હેઠળ રે, કૂપ અછે અસરાળ રે ॥ હાથ અજગર રે, મગર જિસ્યા વિકરાળ રે ॥ ચિહું પાસે રે, ચાર ભુજંગમ કાળ રે ॥ વળી ઉપર રે, મોટો છે મધુવાળ રે ॥ ત્રુટક ॥ મધુવાળ માખી રતન ચાખી, ચંચુ રાખીને રહી ॥ કંથાસનો ગજરાજ ધાયો, પડત વડવાઇ મહી ॥

વડવાઇ કાપે ઉંદર આપે, તાપ સંતાપેં ઘણો ॥ મધુપડી ગળીયો બિંદુ હળીયો, તેણે મુખલીણો રહ્યા ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ એહ સંકટ રે, દોડણ દેવ દયાળ રે ॥ દુઃખ હરવા રે, વિદ્યાધર તતકાળ રે ॥ ઉદ્ધરવા રે, ધરિઉં તાસ વિમાન રે ॥ એ આવે રે, મધુબિંદુ કરે સાન રે ॥ ॥ ત્રૂટક ॥ મધુબિંદુ ચાખે વચન ભાંખે, કરે લાલચ લખવળી ॥ વાર વાર રાખે સાન પાખે, રહો ક્ષણએક પર રળી ॥ તસ ખેચર મળીયો વેગે વળિયો, રંક રળીયો તે નરુ ॥ મધુબિંદુ ચાટે વિષય સાટે, કહ્યા ઉપનય જગગુરૂ ॥ ૩ ॥ ઢાળ ॥ ચોરાશી લખ રે, ગતિવાસી કાંતાર રે ॥ મિથ્યામતિ રે, ભૂલો ભમે સંસાર રે ॥ જરા મરણા રે, અવતરણા એ કૂપ રે ॥ આઠ ખાણી રે, પાણી પગઇ સરૂપ રે ॥ ત્રૂટક ॥ આઠ કર્મ ખાણી દોય જાણી, તિરિય નિરયા અજગરા ॥ ચારે કષાયા મોહ માયા, લભકાયા વિષહરા ॥ દોય પક્ષ ઉંદર મરણ ગયવર, આયુવડવાઇ વટા ॥ ચટકા વિયોગા રોગશોગા, ભોગ યોગા સામટા ॥ ૪ ॥ ઢાળ ॥ વિદ્યાધર રે, સહગુરૂ કરે સંભાળ રે ॥ તેણેં ધરીઉ રે, ધર્મવિમાન વિશાળ રે ॥ વિષયા રસ રે, મીઠો જેમ મહુઆલ રે ॥ પડખાવે રે, બાળ યોવન વયકાળ રે ॥ ત્રૂટક ॥ રહ્યા બાળ યોવન કાળ તરૂણી, ચિત્તહરણી નિરખતો ॥ ॥ ધરભાર ગુત્તો પંક ખુત્તો, મદવિગુત્તો પોષતો ॥ આનંદ આણી જૈનવાણી, ચિત્ત જાણી જાગીયેં ॥ ચરણ પ્રમોદ સુશિષ્ય જંપે, અચળ સુખ એમ માગીયેં ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ શ્રીસીમંધર સાહેબ સાંભળો ॥ એ દેશી ॥

॥ કાં નવિ ચિંતેં હો ચિત્તમેં જીવડા, આયુ ગળે દિન રાત ॥ વાત વિચારી રે પૂરવભવ તણી, કુણ કુણ તાહરી જાત ॥ કાં૦ ॥ ॥ ૧ ॥ હું મત જાણે રે એ સહુ માહરાં, કુણ માતા કુણ ભ્રાત ॥ આપ સ્વારથ એ સહુ કો મલ્યા, મ કર પરાઇ રે વાત ॥ કાં૦ ॥ ॥ ૨ ॥ દોહિલો દીસે રે ભવ માણસ તણો, શ્રાવક કુલ અવતાર ॥ પ્રાપ્તિ પૂરી રે ગુરૂ ગિરૂઆ તણી, નહીં તુજ વારો રે વાર ॥ કાં૦ ॥ ૩ ॥ પુણ્ય વિહૂણો રે દુઃખ પામે ઘણું, દોષ દીયે

ગિરનાર ॥ આપ કમાઈ રે પુરવ ભવતણી, નવિ સંભારે ગમાર ॥ કાં૦ ॥ ૪ ॥ કઠિન કરમને રે અહનિશ તું કરે, જેહના સબળ વિપાક ॥ તું નવિ જાણે રે કુણ ગતિ તાહરી, તે જાણે વીતરાગ ॥ કાં૦ ॥ ૫ ॥ તુજ દેખતાં રે એને જીવડા, કેઇ કેઇ ગયાં નર નાર ॥ એમ જાણીને રે નિશ્ચે જાણજો, ચેતન ચેતો ગમાર ॥ કાં૦ ॥ ૬ ॥ તેં સુખ પામ્યાં રે બહુ રમણીતણાં, અનંત અનંતી રે વાર ॥ લબ્ધ કહે રે જો જિનસું રમે, તો સુખ પામે અપાર ॥૭॥

॥ અથ જીવકર્મને શિખામણ સજ્ઝાય ॥

[illegible]

અથ પરસ્ત્રી વર્જ્જન સજ્ઝાય ॥ ધણુરા ઢોલા એ દેશી ॥

શીખ સુણો પીઉ માહરી રે, તુજને કહું કર જોડ ॥ ધણુરા ઢોલા ॥પ્રીત મ કર પરનારી શું રે, આવે પગ પગ ખોડ ॥ ધ૦ ॥ કહ્યું માનોરે સુજાણ કહ્યું માનો ॥ વરજ્યાં વર્જ્જો, મારા લાલ, વરજ્યાં વર્જ્જો, પરનારીનો નેહલડો નિવાર ॥ ધણુરા ઢોલા ॥ ૧ ॥ જીવ તપે જિમ વીજળી રે, મનડું ન રહે ઠામ ॥ ધ૦ ॥ કાયા દાહ મિટે નહીં રે, ગાંઠે ન રહે દામ ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ નયણે નાવે નિંદ્રડીરે, આઠે પોહોર ઉદ્વેગ ॥ ધ૦ અલીઆરે ભમતો રહે રે, લાગૂ લોક અનેક ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ ધાન ન ખાયે કાપતો રે, દીઠું ન રુચે નીર ॥ ધ૦ ॥ નીસાસા નાખે ઘણા રે, સાંભળ નણદીના વીર ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ ભૂતળમેં નિશિ નીસરે રે, જૂરી જૂરી પિંજર હોય ॥ ધ૦ ॥ પ્રેમતણે વશ જે પડે રે, નેહ ગમે તવ રોય ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ રાત દિવસ મનમાં રહે રે, જિસ્યુ અવિહડ નેહ ॥ ધ૦ ॥ વીસાર્યા નવિ વીસરે રે, દાઝે ક્ષણ ક્ષણ દેહ ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ માથે બદનામી ચડે રે, લાગે કોડ કલંક ॥ ધ૦ ॥ જીવિતનો સંશય પડે રે, જૂવો રાવણ પનિ લંક ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ પરનારીના સંગથીરે, ભલો ન થાયે નેડ ॥ ધ૦ ॥ જૂવો કીચક ભીમડે રે, દીધો કુંભી હેઠ ॥ ધ૦ ૮ ॥ થાયે લંપટ લાલચી રે, ઘટતી જાયે જ્યોત ॥ ધ૦ ॥ જીવ ન થાયે તેહની રે, જિમ રાયચંદ પ્રદ્યોત ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥ પરનારી વિષવેલડી રે. વિષફળ ભોગ સંયોગ ॥ ધ૦ ॥ આદર કરી જે આદરે રે. તેહને ભવભય રોગ ॥ ધ૦ ॥ ૧૦ ॥ વાહાલા માહરી વિનતિ રે, સાચી કરીને જાણ ॥ ધ૦ ॥ કહે જિન હરખ તુમેં સાંભળો રે. હિયડે આણિ સુજાણ ॥ ધ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ પરસ્ત્રી વર્જ્જન સ્વાધ્યાય ॥

॥ અથ જીવને સમતા વિષે શિખામણ ॥

હો પ્રીતમજી પ્રીતકી રીત અનીત તજી ચિત્ત ધારીયેં, હો વાલમજી વચન તણો અતિ ઊંડો મરમ વિચારીયેં ॥ એ આંકણી ॥ હારે તુમેં કુમતિકે ઘર જાવો છો, તુમેં કુળમાં ખોટ લગાવો છો, ધિક્ક એંઠ જમનની ખાવો છો ॥ હો૦ ॥ ૧ ॥ અમ-

ત ત્યાગી વિષ પીઓછો, કુમતિનો મારગ લિયોછો, એ તો કાજ અયુક્ત કીયોછો ॥ હો૦ ॥ ૨ ॥ એ તો મોહ રાયકી ચેટી છે, શીવ સંપત્તિ એથી છેટી છે, એતો સાગર ગળતી પેટી છે ॥ હો૦ ॥ ૩ ॥ એક શંકા મેરે મન આવી છે, કિણ વિધ એ ચિત્ત ભાવી છે, એતો દારૂણ જગમાં થાવી છે ॥ હો૦॥ ૪ ॥ સહુ ઋદ્ધિ તમારી ખાએ છે, કરી કામણ ચિત્ત ભરમાએ છે, શુભ પુણ્યયોગે એ પાએ છે ॥ ॥ હો૦ ॥ ૫ ॥ મત આંબલ કાજ બાઉલ બોવો, અનુપમ ભવ વિરથા નવિ ખોવો, અબ ખોલ નયણ પ્રગટ જોવો ॥ હો૦ ॥ ૬ ॥ ઇણ વિધ સમતા બહુ સમજાએ, ગુણ અવગુણ કઈ સહુ દરશાએ, સુણી ચિદાનંદ નિજ ઘર આયે ॥ હો૦ ॥ ૭ ॥

॥ અથ દાન, શીલ, તપ, ભાવ સ્વાધ્યાય ॥

શ્રી મહાવીરે ભાંખીયા, સખી દાનના ચાર પ્રકાર રે ॥ દાન શિયલ તપ ભાવના, સખી પંચમ ગતિ દાતાર રે ॥ શ્રી મહા૦ ॥ ૧ ॥ દાનેં દોલત પામીયેં સખી દાને ક્રોડ કલ્યાણરે ॥ દાન સુપાત્ર પ્રભાવથી, સખી કયવન્નો શાલિભદ્ર જાણરે ॥ શ્રી મહા૦ ॥ ૨ ॥ શિયલે સંકટ સવિ ટળે, સખી શિલેં વંદિત સિદ્ધરે ॥ શિયલેં સુર સેવા કરે, સખી સોળ સતિ પરસિદ્ધરે ॥ શ્રી મહા૦ ॥ ૩ ॥ તપ તપો ભવિ ભાવશું, તપેં નિર્મળ તનરે ॥ વર્ષીપવાસી ઋષભજી, સખી ધન્નાદિક ધન્ય ધન્યરે ॥ શ્રી મહા૦ ॥ ૪ ॥ ભરતાદિક શુભ ભાવથી, સખી પામ્યા પંચમ ઠામ રે ॥ ઉદયરત્ન મુનિ તેહને, સખી નિત્ય કરે પ્રણામરે ॥ શ્રી મહાવીરે ॥ ૫ ॥

॥ સામાયિક લાભ સજ્ઝાય ॥

કર પડિક્રમણું ભાવશું, દોય ઘડી શુભ ધ્યાન ॥ લાલરે ॥ પરભવ જાતાં જીવને, સંબલ સાચું જાણ ॥ લાલરે ॥ કર૦ ॥ ૧ ॥ શ્રી વીર મુખ ઈમ ઊચરે, શ્રેણિક રાય પ્રત્યેં જાણ ॥ લાલરે ॥ લાખ ખાંડી સોના તણી, દિયે દિન પ્રત્યેં દાન ॥ લા-

લહે ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ લાખ વરસ લગેં તે વળી, એમ દીયે દ્રવ્ય અપાર ॥ લા૦ ॥ એક સામાયિકને તોલેં, નાવે તેહ લગાર ॥ લા૦ ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ સામાયિક ચઉવિસ છો, ભણું વંદન દોય દોષવાર ॥ લા૦ ॥ મન સંભારો દે આપણાં, તે ભર કર્મ નિવાર ॥ લા૦ ॥ કર૦ ॥ ૪ ॥ કર કાઉસ્સગ્ગ શુભ ધ્યાનથી, પચ્ચખ્ખાણ સૂધું વિચાર ॥ લા૦ ॥ દોય સજ્ઝાયેં તે વળી, ટાળો ટાળો અતિચાર ॥ લા૦ ॥ કર૦ ॥ ૫ ॥ શ્રી સામાયિક પ્રતાપથી, લહિયેં અમર વિમાન ॥ લાલરે ॥ ધર્મસિંહ મુનિ એમ ભણે, એ છે મુક્તિ નિદાન ॥ લાલરે ॥ કર૦ ॥ ૬ ॥

॥ અથ છીંક વિચાર સજ્ઝાય ॥

॥ દેશી ચોપાઈની ॥ છીંક શુકનનો કહું વિચાર, શુગુરૂ સમીપ સુણ્યો મેં સાર ॥ આગળમાં જો છીંકજ હોય, અશુભ તણી જાણે વે હોય ॥ ૧ ॥ પહેલા શુકન હુવાં શુભ ઘણાં, છીંક હુઆં નિઃફળ તે તણાં ॥ છીંકજ હુઆ પછી વે જાણ, શુકન હુઆં તે કરો પ્રમાણ ॥ ૨ ॥ ડાબી છીંક હોય અર્ધ ફળ કહે, જમણી છીંક બુરી સઉ કહે ॥ પૂઠે છીંક સુખદાયક સહી, ઘણી છીંક તે નિઃફળ કહી ॥ ૩ ॥ હાંસે ભય ઉપાધીયેં કરી, હઠ ધર્યો મનમાંહે ધરી ॥ એક છીંક તે નિઃફળ જાણ, કુતર છીંક તો નિઃખર આણ ॥ ૪ ॥ મંજાર છીંક તે મરણજ કરે, ઈસી છીંક કષ્ટકારી સરે, ॥ વસ્તુ વેચતાં છીંકજ હોય, આણ્યું કરીયાણું મોંઘું હોય ॥ ૫ ॥ વસ્તુ લેતાં છીંકજ હોય, બમણો લાભ સઘળાનો જોય ॥ ગઈ વસ્તુ જે જોવા જાય, છીંક હોય તો લાભ ન થાય ॥ ૬ ॥ નવાં વસ્ત્ર વળી પેહેરતાં, છીંક હોયે આગળ અણ છતાં ॥ ભોજન હોમ પૂજાનું કામ, મંગલિક જે ધર્મ સુઠામ ॥ ૭ ॥ કામ એટલાં કીધાની અંત, વળી ક્રિયા કરાવે ખંત ॥ રતિ સ્નાન કરીને રહે, છીંક હોય તો પુત્રજ લહે ॥ ૮ ॥ ઋતુવતીને દીધે દાન, પછી હોવે પુત્ર નિદાન ॥ વૈરી જીતી જાયું જોય, છીંકે વૈરી સબળો હોય ॥ ૯ ॥ રોગી કાજ વૈધ તેડવા, જાતાં છીંકે જો નવ નવા ॥ તે રોગીને મૃત્યુ જાણીયે, કામ વિના વૈદ્યે નાણીયે ॥ ૧૦ વૈદ્ય રોગીને ઘરે આ-

વતાં, છીંક હોયે ઔષધ આપતાં ॥ રોગી તણો રોગ તે સમે, આહાર લેતે જમનું ગમે ॥ ૧૧ ॥ વ્યાપારે લીધે વ્યાપાર, છીંક હોય તો વૃદ્ધિ અપાર ॥ લેખું શુદ્ધ દીધું રાયને, છીંક ફોક થાયે તેહને ॥ ૧૨ ॥ પાણી પીતાં અથ પ્રીસવાદ, છીંક દૃષ્ટિ રોપ અનિવાર ॥ નવે ઘરે વસવા આવીયેં, છીંક હોયે તો ઉચાલીયેં ॥ ૧૩ ॥ વ્યાજે દ્રવ્ય કેહને આપતાં, વળી પૃથવીમાં ધન કાઢતાં ॥ કન્યા જોવા જાતાં વળી, વૃદ્ધિ હોય પુહવી મન રૂલી ॥ ૧૪ ॥ છીંક શુકન નર જાણે જેહ, પગ પગ સંપદ પામે તેહ ॥ છીંક વિચાર જાણે જે કોઈ, રૂદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણક હોઈ ॥ ૧૫ ॥ ॥ ઇતિ છીંક વિચાર ॥

[illegible] જોવાનો યંત્ર

[illegible]	[illegible]	અગ્નિ ખુણે.
[illegible]	[illegible]	[illegible] લાભ.
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

સતીમેંસેં બહાર નિકાલા, જંગલ કિયા ઠિકાના ॥ હ૦ ॥ ૧ ॥ હાથી ચડતે ઘોડે ચડતે, ઓર આગેં નિશાના ॥ નીલી પીલી બેરખ ચલતી, ઉત્તર કિયા પયાના ॥ હ૦ ॥ ૨ ॥ નરપતિ હોકે તખતપર બેઠે, ભરિયા ભારી ખજાના ॥ સાંજસવારે મુજરા લેતે, ઉપર હાથ બેકાના ॥ હ૦ ॥ ૩ ॥ પોથી પઢ પઢ હિંદુ ભૂલે, મુસલમાન કુરાના ॥ રૂપચંદ કહે અરે ભાઈ સંતો, હરદમ પ્રભુ ગુણ ગાના ॥ હ૦ ॥ ૪ ॥

॥ અથ ભાવ સ્વાધ્યાય ॥

ધન્ય ધન્ય તે દિન માહરો ॥ એ દેશી ॥

રે ભવિ ભાવ હૃદય ધરો, જે છે ધર્મનો ધોરી ॥ એકલ મલ્લ અખંડ જે, કાપે કર્મની દોરી ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૧ ॥ દાન શિયલ તપ ત્રણ એ, પાતક મળ ધોવે ॥ ભાવ જો ચોથો નવિ મળે, તો તે નિષ્ફલ હોવે ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૨ ॥ વેદ પુરાણ સિદ્ધાંતમાં, ષટ્ દર્શન ભાંખે ॥ ભાવ વિના ભવ સંતતિ, પડતાં કોણ રાખે ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૩ ॥ તારક રૂપ એ વિશ્વમાં, ઝંપે જગ ભાણ ॥ ભરતાદિક શુભ ભાવથી, પામ્યા પદ નિર્વાણ ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૪ ॥ ઔષધ આય ઉપાય જે, મંત્ર યંત્રને મૂળી, ભાવે સિદ્ધ હોવે સદા, ભાવ વિણ સહુ ધૂળી ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૫ ॥ ઉદય રત્ન કહે ભાવથી, કોણ કોણ નર તરિયા ॥ શોધી જોજો સૂત્રમાં, સજ્જન ગુણ દરિયા ॥ રે ભવિ૦ ॥ ૬ ॥

॥ અથ વીશ સ્થાનકનો તપનો સજ્ઝાય ॥

॥ શ્રીસીમંધર સાહેબ આગેં ॥ એ દેશી ॥ અરિહંત પહેલે થાનક ગણીયેં, બીજે પદ સિદ્ધાણં ॥ ત્રીજે પવયણ આયરિય ચોથે, પાંચમે પદ થેરાણં રે ॥ ભવિયાં ॥ વીશ થાનક તપ કીજેં ॥ ઓલી વીશ કરીજેં રે ॥ ભ૦ ॥ ગણણું એહ ગણીજેં રે ॥ ભ૦ ॥ જિમ જિનપદ પામીજેં રે ॥ ભ૦ ॥ નર ભવ લાહો લીજેં રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉવજ્ઝાએ છઠ્ઠે સવ્વસાહૂણં, સાતમે આઠમે નાણ ॥ નવમે દંસણ દસમે વિણયસ્સ, ચા-

રિત્ર અગિયારમે જાણ રે ॥ ભ૦ ॥ વા૦ ॥ ૨ ॥ બારમે બ્રહ્મવ્રત ધારીયે, તેરસ મે કિરિયાણં ॥ ચઉદમે તવ પન્નરમે ગોયમ, સોલસમેં નમો જીણાણં રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૩ ॥ ચારિત્તસ્સ સત્તરમે જપીયેં, અઢારસમે નાણસ્સ ॥ ઓગણીશમે નમો સુયસ્સ સંભારો, વીશમે નમો તિત્થસ્સ રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૪ ॥ એકાસણાદિક તપ દેવ વંદન, ગણણું દોય હજાર ॥ સંઘ વિનય બુધ શિષ્ય સુદર્શન, જપે એહ વિચારો રે ॥ ભ૦ ॥ વી૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ શીયલ વિષે શીખામણનો સજ્ઝાય ॥

॥ ઢાળ ॥ એતો નારી રે, બારી છે દુર્ગતિ તણી ॥ છાંડ સંતત કે મુરખ તું પરસ્ત્રી તણી ॥ જીવ ભોળા રે, ડોળા તેહશું મ મ કરે ॥ શીખ માની રે, છાની વાત તું પરિહરે ॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ એ વાત કરીશ પરનારી સાથે, લોક સહુ હિરે અછે ॥ રાય રાંક યક ન રહયા રાનેં, મુર્ખ નહીં એમ પછે ॥ એ મદનમાતી વિષવતી. જેવી નાગી કામિની ॥ પાઙશું તા તણી મુખ દેખાડે, પછે પછતાઈ ભામિની ॥ [illegible]

રખ આંખેં દેઈ, શણગાર ભાર એમેં ધરયા ॥ એ ઉલટી જુદા, આંખેં પીહુા, કાન કૂપા મગ ભરયા ॥ નારી અધિ પુરૂષ માખણ, બોલ બોલતાં પીગરે ॥ શ્રી દેહમાં શું સાર દીઠો, મૂઢ મહિમાં શું કરે ॥ ૮ ॥ ઢાળ ॥ ઉદ્દિધ વાઘો રે, જુઠ અજ્ઞાની પાપિઓ ॥ આને નરગહ રે, સદ્ગ કરી વિષ વ્યાપીઓ ॥ કાં ભૂલો રે, શણગાર દેખી એહના ॥ જાણો પ્રાણી રે, એ છે દુઃખની અંગના ॥ ૯ ॥ ત્રુટક ॥ અંગના તું છાંડી છોડરે, જશ કીર્તિ સઘળે સદે ॥ કુશીલનું એ નામ લીએ કો, પરલોક દુર્ગતિ દુઃખ સહે ॥ વિજયભદ્ર બોલે જે નવિ ડોલે, શીયળધારી જે નરવરા ॥ તસ પાયેં લાગું સેવા માગું, જે જગમાંહે જયકરા ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥ શીલ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ પ્રભાતેં વાહાણુલાં ગાવાનો સજ્ઝાય ॥

॥ મિથ્યામતિ રે રજની અસરાળકે ॥ વાહાણુલાં ભલેં વાયાં રે ॥ જીહાં ઉપે રે પ્રાણી બહુકાળ કે ॥ વહાણુાં૦ ॥ નવિ જાણે રે જીહાં યમની ફાળ કે ॥ વા૦ ॥ તિહાં પામે રે પગ પગ જંજાળ કે ॥ વા૦ ॥ ૧ ॥ જીહાં ઝડપે રે ક્રોધ દવની ઝાળ કે ॥ વા૦ ॥ માનરૂપી રે અજગર વિકરાળ કે ॥ વા૦ ॥ ડંસે માયા રે સાપણી રોપાળ કે ॥ વા૦ ॥ જીહાં ચાવો રે લોભ રૂપ ચંડાળ કે ॥ વા૦ ॥ ૨ ॥ રાગાદિક રે રાક્ષસ મહાવૃંદ કે ॥ વા૦ ॥ આઠ કર્મના રે જીહાં માંડ્યા ફંદ કે ॥ વા૦ ॥ જીહાં દેખે રે દુરગતિ દુઃખ દંદ કે ॥ વા૦ ॥ નવી દીસે રે જીહાં જ્ઞાન દિણંદ કે ॥ વા૦ ॥ ૩ ॥ ધસમસતાં રે જીહાં વિષયની જાળ કે ॥ વા૦ ॥ લીપે લૂંટી રે નગણે પલિવાસ કે ॥ વા૦ ॥ અટવી અનંતી રે જીહાં વિકટ ઉજાડ કે ॥ વા૦ ॥ ચાલે નહી રે જીહાં વ્રતની વાડ કે ॥ વા૦ ॥ ૪ ॥ નિરખંતારે શ્રીજિનમુખ નૂર કે ॥ વા૦ હવે ઉગ્યો રે મહાસમકેત સૂર કે ॥ વા૦ ॥ દુખદાયી રે દોષિ ગયા દૂર કે ॥ વા૦ ॥ વળી પ્રગટ્યા રે પુણ્યતણા અંકૂર કે ॥ વા૦ ॥ ૫ ॥ સુતા જાગો રે દેસવિરતિના કંત કે ॥ વા૦ ॥ વળી જાગોરે સર્વવિરતિ ગુણવંત કે ॥ વા૦ ॥ તમે ભેટો રે ભાવેં ભગવંત કે ॥ વા૦ ॥ પડિક્કમણાં રે કરો પુણ્યવંત કે ॥ વા૦ ॥

૬ ॥ તમે લેજો રે દેવગુરુનું નામ કે ॥ વા૦ ॥ વળી કરજો રે તમે ધર્મનાં કામ કે ॥ વા૦ ॥ ગુરૂજનના રે ગાઓ ગુણગ્રામ કે ॥ વા૦ ॥ પ્રેમ ધરીને રે કરો પૂજ્ય પ્રણામ કે ॥ વા૦ ॥ ૭ ॥ તમે કરજો રે દશવિધ પચ્ચખાણ કે ॥ વા૦ ॥ તુમે સુણજો રે શ્રીસૂત્રવખાણ કે ॥ વા૦ ॥ આરાધો રે શ્રી જિનની આણ કે ॥ વા૦ ॥ જિમ પામો રે શિવપુર સંડાણકે ॥ વા૦ ॥ ૮ ॥ સાંભળીને રે શ્રીમુખની વાણ કે ॥ વા૦ ॥ તમે કરજો રે સહી સફળ વિહાણ કે ॥ વા૦ ॥ વદે વાચક રે ઉદયરત્ન સુજાણ કે ॥ વા૦ ॥ એહ ભણતાં રે લહીયે કોડ કલ્યાણ કે ॥ વા૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥ વાહુણુલા ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥

કોઉ કાજ ન આવે રે દુનિયાંકે લોકો, કોઉ કાજ ન આવે ॥ જૂઠી બાતકા આનિ ભરોંસા, પીછેસેં પસ્તાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૧ ॥ મતલબકી સબ મલિ લોકાઈ, બહોતહિ રંગ બાનાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૨ ॥ અપના અર્થ ન દેખે સો તો, પલકમેં પીઠ દેખાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૩ ॥ બાજીગરકી બાજી જેસા, અજબ દિમાક દેખાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૪ ॥ દેખો દુનિયાં સકલ ખીલીહે ચુંદીં મન લલચાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૫ ॥ જિને જાન્યા તિને આપ પિછાન્યા, બે ખબરી દુઃખ પાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૬ ॥ હંસ સયાને એક સાંચું કર, ઝાહેકું જિમ ન લાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ચૈતન્ય શિક્ષાભાસ પ્રારંભ ॥

॥ આપ વિચારજો આતમા, ભ્રાંતે નું ભૂલે; અથિર પદારથ ઉપરે, ફોગટ શું ફુલે ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ ઘટમાંહે છે ઘટધણી, એસો મનનો ભાંબો ॥ બોલે તે બીજો નથી, એને ધરી તાઓ ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ પામીશ તું પાનેથકી, બાહેર શું ખોળે ॥ એમે કાં તું બુડવા, માયાની ઓળે ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ પ્રીછ્યા વિનુ કેમ પામીયે, મુજ મુરખ પ્રાણી ॥ પીવાયે કિમ પશલીયે, ઝાંઝવાનાં પાણી ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ આપ સ્વરુપ ન ઓળખે, માયામાંહે ઝુલે ॥ ગરથ પોતાની ગાંઠનો, વ્યાજમાં જિમ ડૂલે

॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ જોતાં નામ ન જાણિયે, નહિ રૂપ ન રેખ ॥ જગમાંહે તે કેમ જડે, અરૂપી અલેખ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ અંધ તણી પેરે આફુલે, સઘળા સંસારી ॥ અંતરપટ આડો રહે, કોણ જુવે વિચારી ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ પહેલે પાછું કરી, પછી જોને નિહાળી ॥ નજરે દેખીશ નાથને, તેહશું લે તાળી ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ બંધણ હારો કો નથી, નથી છોડાવણ હારો ॥ પ્રવૃત્તેં બાંધીયેં પોતે, નિવૃત્તેં નિસ્તારો ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ ભેદાભેદ બુદ્ધ કરી, ભાસે છે અનેક ॥ ભેદ તજીને જો ભજે, તો દીસે એક ॥ આ૦ ॥ ૧૦ ॥ કાળે ધોળું ભેળીયે, તો તે થાયે બે રંગુ ॥ બે બેરંગે બૂડે સહિ, મન ન રહે ચંગુ ॥ આ૦ ॥૧૧॥ મન મરે નહિ જિહાં લગેં, ઘૂમે મદ ઘેર્યો ॥ તબ લગેં જગ ભૂલ્યું ભમે, ન મરે ભવ ફેરો ॥ આ૦ ॥ ૧૨ ॥ ઉંઘ તણે જોરે કરી, શું બોલો સુહણે ॥ જાગી બેસી ઉંઘને, ખોળી જોને ખૂણે ॥ આ૦ ॥ ૧૩ ॥ ત્યારે જગમાં તુજ વિના, બીજો નવી દીસે ॥ ભિન્ન ભાવ મટી ગયા, સેહેજે ગુજગીશેં ॥ આ૦ ॥ ૧૪ ॥ મારું તારું નવિ કરે, સહુથી રહે ન્યારો ॥ ઇણે એંધાણે ઓળખ્યો, પ્રભુ તેહને પ્યારો ॥ આ૦ ॥ ૧૫ ॥ સિદ્ધ દિશાયેં સિદ્ધને, મળીયેં એકાંતિ ॥ ઉદયરત્ન કહે આતમા, તો ભાંગે ભ્રાંતિ ॥ આ૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ચૈતન્યશિક્ષાભાસ સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥ રાગ આશાવરી ॥

કિસીકું સબ દિન સરખે ન હોય ॥ પ્રહઉગત અસ્તગત દિનકર, દિનમેં અવસ્થા દોય ॥ કિ૦ ॥ ૧ ॥ હરિ બલિભદ્ર પાંડવ નળરાજા, રહે ખટખંડ રિદ્ધિ ખોય ॥ ચંડાળકે ઘર પાણી આણ્યું, રાજા હરિચંદ જોય ॥ કિ૦ ॥ ૨ ॥ ગર્વ મ કર તું મૂઢ અભાગા, ચેતન પરત સબ કોય ॥ સમય સુંદર કહે અંતર પ્રગટ સુખ, સાચો જિનધર્મ સોય ॥ કિ૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥

॥ અથ નિદ્રાનો સજ્ઝાય ॥

બેટી મોહ નરિંદકી, નિદ્રા નામેં વિખ્યાત બે ॥ ધર્મ કેર-લિ પાપકી, ન સમે ધર્મની વાત બે ॥ નિંદ ન કહે જે સજ્ઝ-

નાં, સજ્જનાં બે દુઃખભંજના બે ॥ ટેક ॥ નિ૦ ૧ ॥ ઘેરે સઘળા જીવને, જિહાં જમનો પાસ બે ॥ જા ઘડિ નિંદ ન પાઇયેં, તા ઘડિ પ્રભુકો વાસ બે ॥ નિ૦ ॥ ૨ ॥ આળસ ઉમરાવ એહનો, જાલિમ જોદ્ધ જુવાન બે ॥ દૂત બગાસૂં જાણજો, ચાલે આગેવાન બે ॥ નિ૦ ॥ ૩ ॥ જાતિ પાંચ છે જેહની, પસરી વિધ પ્રમાણ બે ॥ કેવળી વિના એક જેહની, કોઈ ન લોપે આણ બે ॥ નિ૦ ॥ ૪ ॥ કર્મેં ન આવે ઢૂંકડી, ધર્મેં પાડે ભંગાણ બે ॥ વાજાં વાજે જિહાં ઉંઘનાં, તિહાં હોય સુખની હાણ બે ॥ નિ૦ ॥ ૫ ॥ ઉદય રત્ન કહે ઉંઘને, જીત્યાનો એહ ઉપાય બે ॥ પહેલા આહાર જો જીતિયે, તો નિદ્રાવશ થાય બે ॥૬॥નિ૦॥ઇતિ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥

પ્રાણી કાયા માયા કારમી, કૂડો છે કુટુંબ પરિવારરે જીવડલા ॥ સમરણ કીજેં સિદ્ધનું ॥ માહરૂં માહરૂં મ કર રે માનવી, પંથ વહેલું પરસે પાર રે જીવડલા ॥ સમ૦ ॥ ૧ ॥ પ્રાણી સહુને વળાવે સાંકલ્યા, મળિયા છે મોહને સંબંધ રે જીવડલા ॥ પ્રાણી આયુ ક્ષયેં અળગાં થયાં, ધીકો એવો સંસારી ધંધ રે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૨ ॥ પ્રાણી કાષ્ઠ પરેં રે કાયા બળે, વળી કેશ બળે જેમ ઘાસ રે ॥ જી૦ ॥ પ્રાણી માનવી મર્કટ વૈરાગીયા, વળી પડે માયા વિશ્વાસ રે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૩ ॥ પ્રાણી પડાઇ ઉડે જીવ ઉપરેં, દોરી પવન બળે લેઇ જાય રે જી૦ ॥ પ્રાણી ત્રૂટી દોરી સંધાય છે, આઉખું ત્રૂટું ન સંધાય રે જી૦ સમ૦ ॥ ૪ ॥ પ્રાણી કાચે કુંભે પાણી કેમ રહે, હંસ ઉડી જાય કાય રે જી૦ ॥ પ્રાણી આશા અતિઘણી આદરે, થાવા વાળો તેહિજ થાયરે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૫ ॥ પ્રાણી જેને ઘરે નોબત ગડગડે, ગાવે વળી ખટ રાગ રે જી૦ ॥ પ્રાણી ગોખેં તેહને ઘૂમતા, શૂન્ય થયે વળી ઉડે કાગ રે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૬ ॥ પ્રાણી એમ સંસાર અસાર છે, સારમાં શ્રીજિનધર્મ સાર રે જી૦ ॥ પ્રાણી શાંતિ સમર સમતા ધરી, ચાર ત્યજી વળી આદરો ચારરે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૭ ॥ પ્રાણી પાંચે તજો રે પાંચે ભજો, ત્રણ્ય છપો ત્રણ ગુણધાર રે જી૦ ॥ પ્રાણી રયણી ભોજન પરિહરો, સાત

વ્યસન તજો સુવિચાર રે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૮ ॥ પ્રાણી સમતા કરો છ કાયાની, સાંભળો સદ્ગુરુની વાણ રે ॥ જી૦ ॥ પ્રાણી સાચી શીખામણ એહ છે, એમ કહે છે મુનિ કલ્યાણ રે જી૦ ॥ સમ૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ધોબીડાનો સજ્ઝાય ॥

ધોબીડા તું ધોજે મનનું ધોતીયું રે, રખે રાખતો મેલ લગાર રે ॥ એણે રે મેલેં જગ મેલો કર્યો રે, અણધોયું ન રાખે લગાર રે ॥ ધો૦ ॥ ૧ ॥ જિનશાસન સરોવર સોહામણું રે, સમકિત તણી રુડી પાળ રે ॥ દાનાદિક ચારે બારણાં રે, માંહી નવતત્ત્વ કમળ વિશાળ રે ॥ ધો૦ ॥ ૨ ॥ તિહાં ઝીલે મુનિવર હંસલા રે, પીયે છે તપ જપ નીર રે ॥ શમ દમ આદે જે સિલારે, તિહાં પખાલે આતમ ચીર રે ॥ ધો૦ ॥ ૩ ॥ તપવજે તપ તડકે કરી રે, જાળવજે નવબ્રહ્મ વાડ રે ॥ છાંટા ઉડાડે પાપ અઢારના રે, એમ ઉજળું હોશે તતકાળ રે ॥ ધો૦ ॥ ૪ ॥ આલોયણ સાબૂડો સૂધો કરે રે, રખે આવે માયા શેવાળ રે ॥ નિશ્ચેં પવિત્રપણું રાખજે રે, પછે આપણા નિયમ સંભાળ રે ॥ ધો૦ ॥ ૫ ॥ રખે મૂકતો મન મોકળું રે, પડ મેલીને સંકેલ રે ॥ સમય સુંદરની શીખડી રે, સુખડી અમૃતવેલ રે ॥ ધો૦ ॥ ૬ ॥

॥ અથ બાહુબલજીનો સજ્ઝાય ॥

॥ બહેની બોલે હો, બાહુબલ સાંભળો જી ॥ રૂડા રૂડા રંગનિધાન ॥ ગયવર ચડિયા હો, કેવળ કેમ હુવે જી ॥ જાણ્યું જાણ્યું પુરૂષ પ્રધાન ॥ બ૦ ॥ ૧ ॥ તુજસમ ઉપશમ જગમાં કુણ ગણે જી, અકળ નિરંજન દેવ ॥ ભાઇ ભરતેસર વાહાલા વીનવે જી, તુજ કરે સુરનર સેવ ॥ બ૦ ॥ ૨ ॥ ભરવરસાળો હો વનમાં વેઠીઓ જી, જિહાં ઘણાં પાણીનાં પૂર ॥ ઝરમર વરસે હો મેહુલો ઘણું જી, પ્રગટ્યા પુણ્ય અંકૂર ॥ બ૦ ॥ ૩ ॥ ચહુ દિસી વીંટ્યો હો વેલડીયેં ઘણું જી, જેમ વાદળ છાયો સૂર ॥ શ્રી આદિનાથેં હો અમને મોકલ્યાં જી, તુમ પ્રતિબોધન નૂર ॥ ૪ ॥ વર સંવેગરસેં હો મુનિવર ભસ્યા જી, પામ્યું પામ્યું કેવળ નાણ ॥

માણકમુનિ જસ નામેં હો હરખ્યો ઘણું જી, દિન દિન ચડતો છે વાન ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સાર બોલનો સજ્ઝાય લિખ્યતે ॥

સરસતી સામિની પય પ્રણમેવ, સદ્દગુરૂનામ.સદા સમરેવ ॥ બોલિશ એણિ પરેં આચાર, જોઇ લેજો જાણ વિચાર ॥ ૧ ॥ પંડિત તે જે નાણે ગર્વ, જ્ઞાની તે જે જાણે સર્વ ॥ તપસ્વી તે જે નાણે ક્રોધ, કર્મ આઠ જીતે તે જોધ ॥ ૨ ॥ ઉત્તમ તે જે બોલે ન્યાય, ધર્મી તે જે મન નિરમાય ॥ ઠાકુર તે જે પાળે વાચ, સહગુરુ તે જે ભાંખે સાચ ॥ ૩ ॥ ગિરૂઓ તે જે ગુણ આગલો, સ્રી પરિહાર કરે તે ભલો ॥ મેલો તે જે નિંદા કરે, પાપા તે હિંસા આચરે ॥ ૪ ॥ મૂર્તિ તે જે જિનવરતણી, કીર્તિ તે જે બીજે સુણી ॥ લબ્ધિ તે ગૌતમ ગણધાર, બુદ્ધિ આધિકો અભય કુમાર ॥ ૫ ॥ શ્રાવક તે જે લહે નવતત્ત્વ, કાયર તે જે મૂકે સત્વ ॥ મંત્ર ખરો તે શ્રીનવકાર, દેવ ખરો જે મુક્તિ દાતાર ॥ ૬ ॥ પદવી તે તીર્થંકર તણી, મતિ તે જે ઉપજે આપણી ॥ સમકિત તે જે સાચું ગમેં, મિથ્યામતિ તે ભૂલો ભમે ॥ ૭ ॥ મોટો જે જાણે પરપીડ, ધનવંતો જે ભાંગે ભીડ ॥ મનવશ આણે તે બળવંત, આળસથી અળગો પુણ્યવંત ॥ ૮ ॥ કામી નર તે કહીયેં અંધ, મોહજાળ તે મોટો બંધ ॥ દારીદ્રી જે ધર્મે હીન, દુર્ગતિમાંહે રૂલે તે દીન ॥ ૯ ॥ આગમ તે જ્યાં બોલી દયા, મુનિવર તે જે પાળે ક્રિયા ॥ સંતોષી તે સુખિયા થયા, દુઃખીયા તે જે લોભે ગ્રહ્યા ॥ ૧૦ ॥ નારી તે જે હોયે સતી, દર્શન તે ઓઘો મુહપત્તિ ॥ રાગ દ્વેશ ટાળે તે યતિ, સૂધૂ જાણે તે જિનમતી ॥ ૧૧ ॥ કાયા તે જે શીલેં પવિત્ર, સાયારહિત હોએ તે મિત્ર ॥ વૃદ્ધપણું પાળે તે પુત્ર, ધર્મ હાણ પાડે તે શત્રુ ॥ ૧૨ ॥ વૈરાગી તે વિરમે રાગ, તારૂ તે ભવતરે અથાગ ॥ રૈરવ નરકતણો એ ભાગ, દાગ હણીને માગે ત્યાગ ॥ ૧૩ ॥ દેહમાંહે તે સારી જીહ, ધર્મ થાય તે લેખે દીહ ॥ રસમાંહી ઉપશમ રસ લીહ, થુલીભદ્ર મુનિવરમાં સિંહ ॥ ૧૪ ॥ સાચું તે જે જિનનું નામ, જિનનું દેરૂં જ્યાં તે ગામ ॥ ન્યાયવંત કહિયેં

તે રાખં, યોગી તે જે જીતે કામ ॥ ૧૫ ॥ એહ બોલ બોલ્યા મેં ખરા, સાર નથી એથી ઉપરા ॥ કહે પંડિત લક્ષ્મી કલ્લોલ, ધર્મ રંગ મન ધરજો ચોલ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ સામાયિકના બત્રીશ દોષનો સજ્ઝાય ॥

॥ ચોપાઈ ॥ શુભ ગુરૂ ચરણે નામી શીશ, સામાયિકના દોષ બત્રીશ ॥ કહિશું ત્યાં મનના દશ દોષ, દુશમન દેખી ધારતો રોષ ॥ ૧ ॥ સામાયિક અવિવેકે કરે, અર્થ વિચાર ન હૈડે ધરે ॥ મન ઉદ્વેગ વંછે યશ ઘણો, ન કરે વિનય વડેરાતણો ॥ ૨ ॥ ભય આણે ચિંતે વ્યાપાર, ફળ સંશયની આણે સાર ॥ હવે વચનના દોષ વિચાર્યા, કુવચન બોલે કરે હુંકાર ॥ ૩ ॥ લે કુંચી જા ઘર ઉઘાડ, મુખ લવરી કરતો વઢવાડ ॥ આવો જાવો બોલે ગાળ, મોહ કરી હુલરાવે બાળ ॥ ૪ ॥ કરે વિકથાને હાસ્ય અપાર, એ દશ દોષ વચનના વાર ॥ કાયા કેરાં દૂષણ બાર, ચપલાસન જોવે દિશિ ચાર ॥ ૫ ॥ સાવદ્ય કામ કરે સંઘાત, આલસ મોડે ઉંચે હાથ ॥ પગ લંબે બેસે અવનીત, ઉઠિંગન લ્યે થાંભો ભીંત ॥ ૬ ॥ મેલ ઉતારે ખરજ ખણાય, પગ ઉપર ચઢાવે પાય ॥ અતિ ઉઘાડું મેલે અંગ, ઢાંકે તેમ વળી અંગ ઉપંગ ॥ ૭ ॥ નિદ્રાયેં રસ ફળ નિર્ગમે, કરહા કરક તરૂએ ભમે ॥ એ બત્રીશે દોષ નિવાર, સામાયિક કરજો નર નાર ॥ ૮ ॥ સમતા ધ્યાન ઘટા ઉજળી, કેશરી ચોર હુવો કેવળી ॥ શ્રીશુભવીર વચન પાળની, સ્વર્ગે ગઇ સુલસા રેવતી ॥ ૯ ॥ ઇતિ સામાયિકના બત્રીશ દોષનો સજ્ઝાય ॥

॥ અથ અઇમંતાજીનો સજ્ઝાય ॥

॥ શ્રી અઇમંતા મુનિવરજીકી, કરણી કી બલિહારી વે ॥ ખર વર્ષનકે સંજમ લીનો, વીરવચન ચિત ધારી વે ॥ શ્રી૦ ॥ ॥ ૧ ॥ વિજય નૃપત્તિ શ્રી દેવી નંદન, પોલાસપુર અવતારી વે ॥ અંગ અગ્યાર પઢે ગુણ આદર, ત્રિવિધ ત્રિવિધ અવિકારી વે ॥ શ્રી૦ ૨ ॥ તપ ગુણ રયણ સંવત્સર આદિક, કરકે કાય ઉ-

હારી વે ॥ પ્રભુ આદેશેં વિપુલાચળ પર, કરી અણસણ અતિ ભારી વે ॥ શ્રી૦ ॥ ૩ ॥ કેવળ પાય મુક્તિ ગયે મુનિવર, કર્મ કલંક નિવારી વે ॥ અઢારસેં અડતાળેં તિહિ ગિરિ, કીની થાપના સારી વે ॥ શ્રી૦ ॥ ૪ ॥ વાચક અમૃત ધર્મ સુગુરૂકે, સુપસાયેં સુવિચારી વે ॥ શિષ્ય ક્ષમા કલ્યાણ હરખ ધર, ગુણ ગાવે જં- યકારી વે ॥ શ્રી૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ અઇમંતા મુનિનો સજ્ઝાય ॥

॥ અથ સમકેતની ચોપાઇ ॥

॥ ધુર પ્રણમું જિનવર ચોવીશ, સવિ ગણધરને નામુ શીશ ॥ તેહનાં વયણ સુણે જે કાન, મન રાખે સમકિતને ધ્યાન ॥ ૧ ॥ સાચો દેવ એક વીતરાગ, ધર્મ તણો જેણેં દાખ્યો માગ ॥ તે જિનવરની પાળે આણ, જે હોયે સાચા સુગુરૂ સુજાણ ॥ ૨ ॥ પંચ મહાવ્રત મનમાં ધરે, રાગ દ્વેષ પેહેલું પરિહરે ॥ ચારિત્ર પાળે ટાળે દોષ, લીયે આહાર થોડે સંતોષ ॥ ૩ ॥ દો- ષમાંહે જે આધાકર્મ, ટાળે તે ત્રોડે આઠ કર્મ ॥ આધાકર્મ કરે નર નાર, તે પણ ધણુંએ રૂલે સંસાર ॥ ૪ ॥ મૂકી દેહ તણા સુખવાસ, સહે પરીસહ બારે માસ ॥ તપે કરિને જેણેં જસ લાધ, વંદનિક તે ત્રિભુવન સાધ ॥ ૫ ॥ એક સંયમને બીજી ક્ષમા, શત્રુ મિત્ર જેહને બેહુ સમા ॥ દૃષ્ટિરાગ તરી ઊ- તરી, તે જાશે ભવ સાયર તરી ॥ ૬ ॥ એક આપણું કરી મન ઠામ, ભણે ગુણે સિદ્ધાંત પ્રમાણ ॥ સદ્ગુરૂનો ઉપદેશ આચાર, જોઇ સમજો હૈયે વિચાર ॥ ૭ ॥ એક પહેરે મુનિવરનો વેશ, પણ સાચો ન દીયે ઉપદેશ ॥ જેહ ઉત્થાપે જિનવર વયણ, તેહને કિહાં હિયાનાં નયણ ॥ ૮ ॥ ઘર મૂકીને થયા માહાતમા, મમતા જઇ લાગા આતમા ॥ મારૂં મારૂં એમ કહે ઘણું, તેહ મૂરખ વડનતા પણું ॥ ૯ ॥ એક તજી દીસે છે ઇસ્યા, લોભેં શિષ્ય કરે અણ કરયા ॥ પંચ મહાવ્રત કહે ઉચ્ચરે, ઉપશમ રસ તે કહો કિમ ગરે ॥ ૧૦ ॥ આધાકર્મી વહોરે ઘણો, ધર્મ વિગોવે જિનવર તણો ॥ યંત્ર તંત્ર મૂલી કરી કરી, ચૂરણ આપે ઘર ઘર ફરી ॥ ૧૧ ॥ કુગુરૂ તણા જાણી અહિ નાણ, સેવા ન કરે જે હોયે જાણ ॥ જિનવાણી સાંભળીયેં ઇસી, સોહે ગુરૂ બે

લીજેં કસી ॥ ૧૨ ॥ સોનાથી હોય એક ભવ હાણ, કુગુરૂ કરે ભવભવની હાણ ॥ સોને ઘાટ પણ તે મળે, કુગુરૂ પસાયેં ભવ ભવ રૂલે ॥ ૧૩ ॥ સર્પ ડસે હુએ ભવનો અંત, કુગુરૂ કરે સંસાર અનંત ॥ એમ જાણી વજી લીજે સાપ, કુગુરૂ નમિ નવિ બોલિયેં આપ ॥ ૧૪ ॥ એક વહે જિનવરની આણ, વૈર વહે તિહાં એક અજાણ ॥ એહ આપણા નહી ગુરૂ એમ, બોલી લીયે વઢંતુ તેમ ॥ ૧૫ ॥ એક ભણે મારા ગુરૂ દેવ, મેં કરવી એહિ જની સેવ ॥ પક્ષ તણા સ્વામીને માન, અવર પક્ષને દે અપમાન ॥ ૧૬ ॥ એક સગા જાણી મહાતમા, ગુણ પાખેં તારે આતમા ॥ પાત્ર ભણી પૂજે તેહને, કહો સમકિત કેમ છે તેહને ॥ ૧૭ ॥ દેખી પરખી ગુરૂગુણવંત, શ્રાવકને મનસંયમવંત ॥ એહ આપણા નહી ઇમ ભણે, દાન માન સઘળે અવગણે ॥ ૧૮ ॥ એક ને ગછનો અનુરાગ, પણ ન લહે સાચો જિનમાગ ॥ વીરવચન લેઇને પાધરૂં, કુગુરૂ સુગુરૂ જોઇ આદરૂં ॥ ૧૯ ॥ જેહને આગમનું બહુ માન, તેહના ઉઘડે એણે કાન ॥ એ સાધારણ ગુરુની વાત, જોઇને લેજો મુક્તિ માત ॥ ૨૦ ॥ હૃદય નયન તમે જુઓ સુજાણ, છોડો કુગુરુ એ જિન આણ ॥ સદ્ગુરુ તણા ચરણ આચરો, જેમ ભવસાયર લીલાયેં તરો ॥ ૨૧ ॥ જે જિન આણ વહે નિશદીશ, તે ઉપર જે નામે શીશ ॥ નવે તત્ત્વ નિરતા સદ્દહે, સૂધું સમકિ છે તે કન્હે ॥ ૨૨ ॥ એહવું સમકિત સૂધું જાણ, ધર્મકાજનું મ કરીશ કાણ ॥ જિનવર પૂજાસદ્ગુરુ ભક્તિ, ભાવે કરવી આતમ શક્તિ ॥ ૨૩ ॥ પડિક્કમણુંને ફાસું નીર, લીજેં ધર્મ કહ્યું જે વીર ॥ ધર્મે ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ઘર હૂંત, ધર્મે સંકટ સવિ ભાજંત ॥ ૨૪ ॥ ધર્મે સૂર્વે નિરનો તપે, ધર્મે પાપ કરમ સવિ ખપે ॥ ધર્મે હોયે રૂપનો યોગ, ધર્મપસાયેં સંપત્તિ ભોગ ॥ ૨૫ ॥ ભણે ગુણે ને બહુ તપ કરે, પણ સમકિત સૂધુંનાદરે ॥ સમકિત વિણ તે સહુએ ફોક, સમકિત આદર કરજ્યો લોક ॥ ૨૬ ॥ સમકિત આથ બાપ સંસાર, સમકિતથી સુખ સંપત્તિ સાર ॥ સમકિત એહ ધર્મનું મૂળ, સમકિતથી સહુએ અનુકૂળ ॥ ૨૭ ॥ સમકિત ઋદ્ધિ સિદ્ધિ ઘર ધણી, સમકિત લેને હોયે સુર ધણી ॥ સમકિત સીઝે સઘળાં કાજ, સમકિત લહેં ત્રિભુવનનું રાજ ॥ ૨૮ ॥ સમકિત સહિતનું

સુણો પ્રમાણ, કૃષ્ણરાયનું જુઓ મંડાણ ॥ તપવિણ શ્રેણિક રાજહ ધણી, લેશે પદવી અરિહંત તણી ॥ ૨૯ ॥ સમકિત પાળે જે નર નાર, વળી ન આવે તે સંસાર ॥ એમ જાણી સમકિત આદરો, સિદ્ધિ રમણી જેમ લીલા વરો ॥ ૩૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ આત્મશિક્ષા સજ્ઝાય ॥ રાગ રામગ્રીમાં સહેજાનંદીની દેશી ॥

આતમરામેંરે મુનિ રમે, ચિત્ત વિચારીને જોય રે ॥ તાહારૂં દીસે ન કોય રે, સહુ સ્વારથી મળ્યું તોય રે, જન્મ મરણ કરે લોયરે, પૂર્વે સવિ મળી રોય રે ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ સજન વર્ગ સવિ કારિમું, કૂડો કુટુંબ પરિ વાર રે ॥ કોઇ ન કરે તુજ સાર રે, ધર્મ વિણ નહીં કોઇ આધાર રે, જિણેં પામે ભવ પાર રે ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ અનંત કલેવર મૂકીયાં, તેં કીયાં સગપણ અનંત રે ॥ ભવ ઉદ્વેગે રે તું ભમ્યો, તોહી ન આવ્યો તુજ અંત રે ॥ ચેતો હૃદયમાં સંત રે ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ ભોગ અનંતા તેં ભોગવ્યા, દેવ મનુષ્ય ગતિમાંહે રે ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો રે જીવરો, હજી તુજ વાંછા છે ત્યાંહિરે, આણ સંતોષ ચિત્તમાંહિ રે ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ ધ્યાન કરો રે આતમ તણું, પરવસ્તુથી ચિત્ત વારી રે ॥ અનાદિ સંબંધ તુજ કો નહીં, શુદ્ધ નિશ્ચેં ઇમ ધારી રે, ઇણવિધ નિજ ચિત્ત ઠારી રે, મણિચંદ્ર આતમ તારી રે ॥ આ૦॥૫॥

॥ અથ સમય સુંદરજીકૃત માયાનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ માયા કારમી રે, માયા મ કરો ચતુર સુજાણ ॥ આ૦ ॥ એ આંકણી ॥ માયાયેં વાહ્યા જગત વિલુદ્ધા, દુખીયા થાયે અજાણ ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ ન્હાના મ્હોટા નરને માયા, નારીને અધિકેરી ॥ વળી વિશેષેં અતિઘણી વ્યાપે, ઘરડાને ઝાઝેરી ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ યોગી જંગમ યતી સંન્યાસી, નગ્નથઇ પરવર્યા ॥ ઉંધે મસ્તક અગ્નિ ધખંતી, માયાથી નવિ ડરિયા ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ માયા મેલી કરી બહુ ભેળી લોભેં લક્ષણ જાય રે ॥ ચોર ડરેં ધર તીમાં ઘાલે, ઊપર વિસહર થાય ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ માયા કારણ

દુરદેશાંતર, અટવી વનમાં જાય રે ॥ પ્રવહણ બેસી દ્વીપ દ્વીપાંતર, સાયરમાં, જંપાય ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ શિવભૂતિ સરિખા સત્યવાદી, સત્યઘોષ કહાવે ॥ ॥ રતન દેખી મન તેહનું ચળીઉં, મરીને દુર્ગતિ જાવે ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ લબ્ધિદત્ત માયાવેં નડીયો, પડીયો સમુદ્ર મઝાર રે ॥ મુખ માખણીઉં થઇને મરીયો, પડીયો, નરક દુવાર ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ ઇંદે તો સિંહાસનેથાપી, સંભૂંય માયા રાખી ॥ નેમીસર તો માયા મેલી, મુગતીમાં થયા સાખી ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ મન વચન કાયાવેં માયા, મહેલી વનમાં જાય રે ॥ ધન્ય ધન્ય તેહ મુનિસર જેહના તીન ભવન ગુણગાય ॥ મા૦ ॥ ૯ ॥ એવું જાણીને ભવિપ્રાણી, માયા મૂકો અળગી ॥ સમયસુંદર કહે સાર છે જગમાં, ધર્મ રંગશું વળગી ॥ મા૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શીલવિષે સજ્ઝાય ॥

॥ રખેકોઈ રમણી રાગમાં, પ્રાણી મુંજાઓ ॥ અથિર એ બાળા ઊપરે, થિરશાને થાઓ ॥ ૧ ॥ એતો અનરથનું આશ્રમ છે, કલેશનો છે કંદો ॥ વૈરાદથી પૂર પધારવા, ચાવો પુનમચંદો ॥ ર૦ ॥ ૨ ॥ કુલટા નારીને કારણેં, કેઇ કુળવંતા ॥ આચરણ હીણા આશરે, વાહાલાશું વેહંતા ॥ ર૦ ॥ ૩ ॥ દુઃખની દરી એ સુંદરી, દુરગતીની દાતા ॥ આગમથી દેખો ઓળખી, ગુણ એહના જ્ઞાતા ॥ ર૦ ॥ ૪ ॥ ખાંડ મીઠી કરી લેખવે, મળતાં મૂઢપ્રાણી ॥ ઉદયચંદ કહૂઈ પછે, જિનમતીવેં જાણી ॥ ર૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ મુનિદાનવિજયજી કૃત કર્મ ઉપર સજ્ઝાય ॥

॥ કપૂરહોયે અતિઊજળો રે ॥ એ દેશી ॥ સુખદુઃખ સરજ્યા પામીયેં રે, આપદ સંપદ હોય ॥ લીલા દેખી પરતણી રે, રોષ મ ધરજો કોય રે ॥ પ્રાણી મન નાણો વિખવાદ ॥ એતો કર્મતણા પરસાદ રે ॥ પ્રા૦ ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ ફળને આહારે, જીવીઆ રે, બાર વરસ વન રામ ॥ સીતા રાવણ લઈગયો રે, કર્મ તણાં એ કામ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥ નીરપાખેં વન એકલો રે, મ-

સુણો પ્રમાણ, કૃષ્ણરાયનું જુઓ મંડાણ ॥ તપવિણ શ્રેણિક રાજહ ધણી, લેશે પદવી અરિહંત તણી ॥ ૨૯ ॥ સમકિત પાળે જે નર નાર, વળી ન આવે તે સંસાર ॥ એમ જાણી સમકિત આદરો, સિદ્ધિ રમણી જેમ લીલા વરો ॥ ૩૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ આત્મશિક્ષા સજ્ઝાય ॥ રાગ રામગ્રીમાં સહેજાનંદીની દેશી ॥

આતમરામેંરે મુનિ રમે, ચિત્ત વિચારીને જોય રે ॥ તાહારૂં દીસે ન કોય રે, સહુ સ્વારથી મળ્યું તોય રે, જન્મ મરણ કરે લોયરે, પૂંઠે સવિ મળી રોય રે ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ સજન વર્ગ સવિ કારિમું, કૂડો કુટુંબ પરિ વાર રે ॥ કોઇ ન કરે તુજ સાર રે, ધર્મ વિણ નહીં કોઇ આધાર રે. જિણેં પામે ભવ પાર રે ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ અનંત કલેવર મૂકીયાં, તેં કીયાં સગપણ અનંત રે ॥ ભવ ઉદ્વેગેં રે તું ભમ્યો, તોહી ન આવ્યો તુજ અંત રે ॥ ચેતો હૃદયમાં સંત રે ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ ભોગ અનંતા તેં ભોગવ્યા, દેવ માણુએ ગતિમાંહે રે ॥ તૃપ્તિ ન પામ્યો રે જીવડો, હજી તુજ વાંછા છે ત્યાંહિરે, આણ સંતોષ ચિત્તમાંહિ રે ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ ધ્યાન કરો રે આતમ તણું, પરવસ્તુથી ચિત્ત વારી રે ॥ અનાદિ સંબંધ તુજ કો નહીં, શુદ્ધ નિશ્ચેં ઇમ ધારી રે, ઇણિવિધ નિજ ચિત્ત ઠારી રે, મણિચંદ્ર આતમ તારી રે ॥ આ૦॥૫॥

॥ અથ સમય સુંદરજીકૃત માયાનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ માયા કારમી રે, માયા મ કરો ચતુર સુજાણ ॥ મા૦ ॥ એ આંકણી ॥ માયાયેં વાહ્યા જગત વિલુદ્ધા, દુખીયા થાયે અજાણ ॥ મા૦ ॥ ૧ ॥ ન્હાના મહોટા નરને માયા, નારીને અધિકેરી ॥ વળી વિશેષેં અતિઘણી વ્યાપે, ઘરડાને ઝાઝેરી ॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ યોગી જંગમ યતી સંન્યાસી, નગ્નથઇ પરવર્યા ॥ ઉંધે મસ્તક અગ્નિ ધખંતી, માયાથી નવિ દરિયા ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ માયા મેલી કરી બહુ ભેળી લોભેં લક્ષણ જાય રે ॥ ચોર ડરેં ધરતીમાં ઘાલે, ઊપર વિસહર થાય ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ માયા કારણ

દુરદેશાંતર, અટવી વનમાં જાય રે ॥ પ્રવહણ બેસી દ્વીપ દ્વીપાંતર, સાયરમાં, ઝંપાય ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ શિવભૂતિ સરિખા સત્યવાદી, સત્યઘોષ કહાવે ॥ ॥ રતન દેખી મન તેહનું ચળીઉં, મરીને દુર્ગતિ જાવે ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ લબ્ધિદત્ત માયાયેં નડીયો, પડીયો સમુદ્ર મઝાર રે ॥ મુખ માખણીઉ થઇને મરીયો, પડીયો, નરક દુવાર ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ ઇંદ્રે તો સિંહાસનેથાપી, સંભૂર્યે માયા રાખી ॥ નેમીસર તો માયા મેલી, મુગતીમાં થયા સાખી ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ મન વચન કાયાયેં માયા, મહેલી વનમાં જાય રે ॥ ધન્ય ધન્ય તેહ મુનિસર જેહના તીન ભવન ગુણગાય ॥ મા૦ ॥ ૯ ॥ એવું જાણીને ભવિપ્રાણી, માયા મૂકો અળગી ॥ સમયસુંદર કહે સાર છે જગમાં, ધર્મે રંગશુ વળગી ॥ મા૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શીલવિષે સજ્ઝાય ॥

॥ રખેકોઈ રમણી રાગમાં, પ્રાણી મુંઝાઓ ॥ અથિર એ બાળા ઊપરે, થિરથાને થાઓ ॥ ૧ ॥ એતો અનરથનું આશ્રમ છે, કલેશનો છે કંદો ॥ વૈરોદધી પૂર વધારવા, ચાવો પૂનમચંદો ॥ ર૦ ॥ ૨ ॥ કુલટા નારીને કારણેં, કેઇ કુળવંતા ॥ આચરણ હીણા આશરે, વાહાલાશું વેહંતા ॥ ર૦ ॥ ૩ ॥ દુઃખની દરી એ સુંદરી, દુરગતીની દાતા ॥ આગમથી લ્યો ઓળખી, ગુણ એહના જ્ઞાતા ॥ ર૦ ॥ ૪ ॥ ખાંડ મીઠી કરી લેખવે, મળતાં મૂઢપ્રાણી ॥ ઉદયવદે કડૂઈ પછે, જિનમતીયેં જાણી ॥ ર૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ મુનિદાનવિજયજી કૃત કર્મ ઉપર સજ્ઝાય ॥

॥ કપૂરહોયે અતિઊજળો રે ॥ એ દેશી ॥ સુખદુઃખ સરજ્યા પામીયેં રે, આપદ સંપદ હોય ॥ લીલા દેખી પરતણી રે, રોષ મ ધરજો કોય રે ॥ પ્રાણી મન નાણો વિખવાદ ॥ એતો કર્મતણા પરસાદ રે ॥ પ્રા૦ ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ ફળને આહારે, જીવીઆ રે, બાર વરસ વન રામ ॥ સીતા રાવણ લઇગયો રે, કર્મ તણાં એ કામ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥ નીરપાખેં વન એકલો રે, મ-

રણ પામ્યો મુકુંદ ॥ નીચ તણે ઘર જળ વહ્યો રે, શીસધરી હ- રિચંદ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૩ ॥ નળે દમયંતિ પરિહરી રે, રાત્રિ સમય વન બાળ ॥ નામ ઠામ કુળ ગોપવી રે, નળે નિરવાહ્યો કાળ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ રૂપ અધિક જગ જાણીયેં રે, ચક્રી સનત કુ- માર ॥ વરસ સાતશેં ભોગવી રે, વેદના સાત પ્રકાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ રૂપેં વળી સુર સરિખા રે, પાંડવ પાંચ વિચાર ॥ તે વનવાસેં રડવડ્યા રે, પામ્યા દુઃખ સંસાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૬ ॥ સુરનર જસ સેવા કરે રે, ત્રીભુવનપતિ વિખ્યાત ॥ તે પણ કર્મેવિટંબીયા રે, તો માણસ કેઈ માત રે, ॥ પ્રા૦ ॥ ૭ ॥ દોષ ન દીજેં કેહને રે, કર્મવિટંબણ હાર ॥ દાન મુનિ કહે જીવને રે, ધર્મ સદા સુખકાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ કર્મનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ અથ શ્રીજ્ઞાનવિમલસૂરિકૃત વણઝારાનો સજ્ઝાય ॥

॥ નરભવ નયર સોહામણો વણઝારા રે, પાર્મી વણજ ક- રેવ; અહો મોરા નાયક રે ॥ બાર ભરે શુભ વસ્તુનો વ૦ ॥ અતિઘણિ અમુલક લેય; અ૦ ॥ ૧ ॥ સાત પાંચ પોઠિ ભરે વ૦ ॥ મંગલ લેજો સાથ; અ૦ ॥ વહોરત વારૂ રાખજે વ૦ ॥ થોડમું મુધો વ્યવહાર; અ૦ ॥ ૨ ॥ સદ્ગુરુ રહેજે સાથમાં, વ૦ ॥ વળકરજે ચારે ચોર; અ૦ ॥ પાંચ પાડોસી પાડુઆ, વ૦ ॥ આડે મરકો દોર; અ૦ ॥ ૩ ॥ સાત વિષમ ભવ પાળસે, વ૦ ॥ રાગ દ્વેષ દો ભીલ; અ૦ ॥ ચોકસ ચોકી તે કરે, વ૦ ॥ પામીશ અવિચળ લીલ; અ૦ ॥ ૪ ॥ કાયા કર્મની ઇમ કહે વ૦ ॥ સુણ તું આતમરામ; અ૦ ॥ જ્ઞાન વિમળ નરભવ થકી વ૦ ॥ પામીશ અવિચળ ઠામ; ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ સુમતિ વિલાપ સજ્ઝાય પ્રારંભ ॥

॥ પદમેં કુમતિસંકના કાંમના, મરજે મોહમહેરાણ ॥ વા- લે મહારે નિજઘરેં નાવીયે, એવું પરઘર કીધાં મંડાણ ॥ વચન દુઃખ કહે સુમતી સુજાણ ॥ વ૦ ॥ ૧ ॥ કેજાદિક ઘણી નજ્ર, પાંચેસન્ની ઊંડી માણ ॥ વેલેં મહારે ધ્યાન ઓછાઓ ॥ ...

નાખ્યો નરકની ખાણ ॥ વા૦ ॥ ૨ ॥ માયાર્યે મદ પાડરે, વાસ્યો પોતાને વાસ ॥ માહારોને વાસો એબેં દાળીયો, હણે મુજ કીધી નિરાસ ॥ વા૦ ॥ ૩ ॥ ગુણવંતના ગુણ ગોપવી, નિગુણાં માંડે ગોઠ ॥ આપ સ્વરૂપ ન ઓળખે, એતો પાપની ચલવે પીઠ ॥ વા૦ ॥ ૪ ॥ અપૂજ્ય સાથે ધરે આસકી, એતો પૂજ્યના પૂજે પાય ॥ પરમ મહોદય પામશે જ્યારેં આવશે આપણે હાથ ॥ વા૦ ॥ ૫ ॥ શ્રીદાદાપાસ પસાઉલેં, મેંતો કુમતીનો પાડ્યો કોટ ॥ ધરેં આણ્યો નિજ ઘરધણી, મેંતો શોકની ચૂકવી ચોટ ॥ વા૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરતન વાચકવદે, પૂજશે જે પ્રભુના પાય ॥ તે પરમપદેં પધારશે, વળી સંપદ લેશે સવાય ॥વા૦॥૭॥

॥ અથ શ્રી શાંતિનાથનો દશમો ભવ મેઘરથ રાજાનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ દશમેં ભવેં શ્રીશાંતિજી, મેઘરથ જીવડો રાય ॥ રૂડા રાજા ॥ પોસહ શાળામાં એકલા, પોસહ લીયો મન ભાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય ધન્ય મેઘરથ રાય જી, જીવદયા ગુણ ખાણ ॥ ધર્મી રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઈશાનાધિપ ઇંદ્રજી, વખાણ્યો મેઘરથ રાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધર્મે ચળાવ્યો નવિ ચળે, મહાસુર દેવતા આય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૨ ॥ પારેવુંસીંચાણા મુખેં અવતરી, પડીયું પારેવું ખોળા માંય ॥ રૂડા રાજા ॥ રાખ રાખ મુજ રાજવી. મુજને સીંચાણો ખાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૩ ॥ સીંચાણો કહે સુણો રાજીયા. એ છે મહારો આહાર ॥ રૂડા રાજા ॥ મેઘરથ કહે સુણ પંખીયા. હિંસાથી નરક અવતાર ॥ રૂડા પંખી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૪ ॥ શરણે આવ્યું રે પારેવડું. નહીં આપું નિરધાર ॥ રૂડા પંખી ॥ માટી મગાવી તુજને દીઉં. તેહનું તું કર આહાર ॥ રૂડા પંખી ॥ ધન્ય૦ ॥ ૫ ॥ માટી ખપે મુજ એહની. કાં વળી તાહરી દેહ ॥ રૂડા રાજા ॥ જીવદયા મેઘરથ વસી. સત્ય ન મેલે ધર્મી નેહ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૬ ॥ કાતી લેઈ પિંડ કાપીને. લે માંસ તું સીંચાણ ॥ રૂડા પંખી ॥ ત્રાજુયેં તોળાવી મુજને દાખો. એ પારેવા પ્રમાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૭ ॥ ત્રાજુઓ મગાવી

મેઘરથ રાયજી, કાપી કાપી મુકે છે મસ ॥ રૂડા રાજા ॥ દેવમાયા ધારણ સામી, નાવે એકણ અંશ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન૦ ॥૮॥ ભાઈ સુત રાણી વલવલે, હાથ ઝાલી કહે તેહ ॥ ઘેલા રાજા ॥ એક પારેવાને કારણે, શું કાપોછો દેહ ॥ ઘેલા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૯ ॥ મહાજન લોક વારે સહુ, મ કરો એવડી વાત ॥ રૂડા રાજા ॥ મેઘરથ કહે ધર્મ ફળ ભલાં, જીવદયા સુજધાત ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૦ ॥ ત્રાજુયેં બેઠા રાજવી, જે ભાવે તે ખાય ॥ રૂડા પંખી ॥ જીવથી પારેવો અધિકો ગણ્યો, ધન્ય પિતા તુજ માય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૧ ॥ ચડતે પરિણામે રાજવી, સુર પ્રગટયો તિહાં આય ॥ રૂડા રાજા ॥ ખમાવે બહુવિધેં કરી, લળી લળી લાગે છે પાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇંદ્રે પ્રશંસા તાહારી કરી, તેહવો તું છો રાય ॥ રૂડા રાજા ॥ મેઘરથ કાયા સાજી કરી, સુર પોહોતો નિજ ઠાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૩ ॥ સંયમ લીયો મેઘરથ રાયજી, લાખ પૂરવનું આય ॥ રૂડા રાજા ॥ વીશસ્થાનક વિધેં સેવિયાં, તીર્થંકર ગોત્ર બંધાય ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇગ્યારમે ભવેં શ્રીશાંતિજી, પોહોતા સર્વાર્થસિદ્ધ ॥ રૂડા રાજા ॥ તેત્રીસ સાગર આઉખું, સુખ વિલસે સુર રિદ્ધ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૫ ॥ એક પારેવા દયાથકી, બે પદવી પામ્યા નરિંદ ॥ રૂડા રાજા ॥ પાંચમા ચક્રવર્તિ જાણિયેં, શોળમા શાંતિજિણંદ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૬ ॥ બારમે ભવેં શ્રીશાંતિજી, અચિરા કૂખેં અવતાર ॥ રૂડા રાજા ॥ દીક્ષાલેઇને કેવળ વરયા, પહોતા મુગતિ મોઝાર ॥ રૂડા રાજા ॥ ૧૭ ॥ ત્રીજેભવેં શિવસુખ લહ્યો, પામ્યા અનંતુ જ્ઞાન ॥ રૂડા રાજા ॥ તીર્થંકરપદવી લહી, લાખવર્ષ આયુ જાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૮ ॥ દયાથકી નવનિધિ હોવે, દયા તે સુખની ખાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ ભવ અનંતની એ સગી, દયા તે માતા જાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૧૯ ॥ ગજભવેં શશલો રાખિયો, મેઘકુમાર ગુણ જાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ શ્રેણિકરાય સુત સુખ લહ્યાં, પોહોતા અનુત્તર વિમાન ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૨૦ ॥ એમ જાણી દયા પાળજો, મનમાંહે કરૂણા આણ ॥ રૂડા રાજા ॥ સમયસુંદર એમ વીનવે, દયાથી સુખ નિરવાણ ॥ રૂડા રાજા ॥ ધન્ય૦ ॥ ૨૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશ બત્રીશીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ આતમરામ સયાને તુંતો જૂઠે ભરમ ભુલાવે ॥ જૂઠે ભરમ ભુલાને, તૂંતો જૂઠે ભરમ ભુલાને ॥ આ૦ ॥ એ આંકણી ॥ કિસકે માઈ કિસકે ભાઈ કિસકે લોગ લુગાઈજી ॥ તું ન કિસીકા કો નહીં તેરા, આપો આપ સહાઈ ॥ ૧ ॥ આતમ૦ ॥ ચાર દિનોકા સબહૈ મેલા, ફિર કોઈ ન સહાઈજી ॥ હટવાડે જ્યું દુનિયા સબહીં, મિલિ મિલિ આઈ જાઈ ॥ ૨ ॥ આ૦ ॥ મંદિર મેડી મહેલ ચણાવે, જાલિબંધ જરૂખા જી ॥ જંગલ પાઉં પસારકે પડના, ઘરના કછુ ન પેખા ॥ આ૦ ॥ પઘડી ખૂબ ઈજાર દુપટ્ટા, જામા જરકસી વાગા જી ॥ સાજ સબિ ઈહાં છાંડ ચલેગા, ધાગાબિનુ તનુ નાગા ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ સહસ્સકી લાખકી લખમી જોડી, અરબ ખરબકું ધાયા જી ॥ તૃષ્ણા લોભ પલિતા લાયા, ફિરિ ફિરિ ફિરે માયા ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ ચૂવા ચંદન તેલ ફુલેલે, કરના હૈ ખુસબોઈ જી ॥ હંસ ઉડે તબ ગિરે જમીપર, તન બગોરાઈ સોઈ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ ॥ યા સંસાર સમુદ્રિમાંડ્યો હૈ, ઘરઘર લખચોરાસી જી ॥ નામકરમ ઘર સબહીં ચુણે હૈ, જૂર બારાઉરાસી ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ લોહી માંસ બનીયા હૈ ગારા, પંજરહાડ લગાડ જી ॥ ઊપર લેપન ચમડી લાક, આનદુવાર રેખાઈ ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ આયુ કરમ સે પરદા બાંધા, દિન દિનકા કરિ લેખા જી ॥ મહુલાધિ પુગ્યાં પલક ન રાખે, ઐસા બડા અરેખા ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ બાજ મબિર અબિર ન જાને, ન [illegible] ॥ ન [illegible] નેહ મુલાજા કિસકા, આયુ [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૧૦ ॥ જૂર બાડાઊ કે ફિર લેવે, કર્મ [illegible] ॥ [illegible] નેહ બનાવે, પ્રીતિ બનાવે [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૧૧ ॥ [illegible] આપ બહે, [illegible] પ્રીતિ બનાવે [illegible] ॥ [illegible]

સંગ ન જામી ॥ આ૦ ॥ ૧૫ ॥ યહ હે જીવ સદા અવિનાશી, મર મર જાત શરીરા જી ॥ ઇસીકી ચિંતા કબુ ન કરની, હુઈ આપને ધર્મધીરા ॥ આ૦ ॥ ૧૬ ॥ સહસ લાખગુ જુદ્ધ જુઝ જાસ, લડતાહે જગ અકેલે જી ॥ બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહાસુર દાનવ, કાલ સબે સંકેલે ॥ આ૦ ॥ ૧૭ ॥ વાડી યહ સંસાર બન્યા હે, કાલ તિહાં હે માલી જી ॥ કાચે પાકે ચૂન લહે ફુલ, લગે જ્યું દરખત ડાલી ॥ આ૦ ॥ ૧૮ ॥ તન ધન જોબનકા મતવાલા, જિણ ઝિમીકુ નાહીં જી ॥ બાદશાહ છત્રપતિ ભૂપતિ, મોત ગયે ઊચાંહી ॥ આ૦ ॥ ૧૯ ॥ નાતી ગોતી સજ્જન સંબંધી, સબ સ્વારથમેં બુડે જી ॥ સ્વારથ વિણ મુકે દરખત જ્યું, દેખ પંખેરુ ઉડે ॥ આ૦ ॥ ૨૦ ॥ પવન સ્વરૂપી કાયા અંદર, હમ લીયાહે વાસા જી ॥ પલ પલ આયુ ઘટત હે જૈસે, પાનીમાંહે પતાસા ॥ આ૦ ॥ ૨૧ ॥ મુરખ કરી કરી મેરી મેરી, પરભવ દુઃખ પાવે જી ॥ મમતા છોડી સહેજ સુખ પાવે, જો સમતા ઘર આવે ॥ આ૦ ॥ ૨૨ ॥ તનપંજર બીચ જીવ પખેરુ, ડોલત ડોલત આયાજી ॥ આવત જાવત કીસી ન લખી, ખોજ કબુ નવ પાયા ॥ આ૦ ॥ ૨૩ ॥ ડોલત બોલત તન અંદર વસી, ચેતન ચિન્હ દિખાવે જી ॥ જ્યું બાજીગર કાઠ પુતરીયાં, નવ નવ ભાત નચાવે ॥ આ૦ ॥ ૨૪ ॥ કાયા પાટણ ચેતન રાજા મનોહરલાલ બેઠાયા જી ॥ [illegible] સબ પાટણ મુનિ આયા ॥ આ૦ ॥ ૨૫ ॥ [illegible] નવ નવ [illegible] હે જી ॥ [illegible] તીન અવસ્થા, [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૨૬ ॥ [illegible] કબુ ન આવે, તું આ[illegible] જી ॥ [illegible] તું મુરખ કહા [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૨૭ ॥ [illegible] કબુ કરનેકા, જો કબુ [illegible] જી ॥ [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૨૮ ॥ [illegible] જી ॥ [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૨૯ ॥ [illegible] જી ॥ [illegible] ॥ આ૦ ॥ ૩૦ ॥ [illegible] જી ॥ [illegible] ॥ આ૦

॥ ૩૧ ॥ ઇસકાયા પાયાકા લાહા, સુકૃત કારજ કીજે જી ॥ રાજ કહે ઉપદેશ બત્રીસી, સદગુરૂ શીખ સુણી જે ॥ આ૦ ॥ ॥ ૩૧ ॥ ઇતિ શ્રી ઉપદેશ બત્રીસીનો સજ્ઝાય સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ હીત શિક્ષોપદેશ સ્વાંધ્યાય ॥

પ્રથમ પ્રણમું સરસ્વતી પાય, આછી વાણી દ્યો મુજ માય ॥ તુમ પ્રસાદે સઝાય ભણું, દેશાતણું ફળ હિયડે ધરૂં ॥ ૧ ॥ ચતુર ચોમાસું ભાદ્રવ માસ, સહુ સંઘકેરી પૂરે આશ ॥ વર્ષ દિવસ દિન ત્રણસેં સાઠ, તેમાંથી કાઢયા અરિહંતે આઠ ॥ ૨ ॥ અનંત-કોટિ હુવા કેવળી, તિણે પર્યુષણ કીધા વળી ॥ પર્વ વડો પર્યુષણ તણો, દાન પુણ્ય હુએ અતિ ઘણો ॥ ૩ ॥ એકાસં તેલાંને ઉપવાસ, અઠ્ઠાઈ કોઇ પચ્ચખે માસ ॥ પોશા પડીકમણાં ભાવે કરો, ભવ ભવ પાતિક દૂરે હરો ॥ ૪ ॥ દેહરે જઇને વાંદો દેવ, સાધુ તણી નિત્ય કરજો સેવ ॥ ચૈત્યવંદન કરજો ચિત્ત લાય, તેથી પાપ ખેરૂ રે થાય ॥ ૫ ॥ સતરભેદી ભવિ પૂજા કરો, ધૂપ દીપ લેઇ આ-ગળ ધરો ॥ કેસર ચંદન અગર કપૂર, પ્રતિમા પૂજો ઉગતે સૂર ॥ ૬ ॥ ભણો સ્નાત્ર મંગલ આરતી, કલ્પ સૂત્ર વાંચે તિહાં ય-તી ॥ ઢોલ તણો હુઓ ઝમકાર, વાજાં વાજે અનેક પ્રકાર ॥ ૭ ॥ કરો ગુરૂ આગળ ગુંહલી, ગાવે નારી મન હિયડે ધરી ॥ સૂત્ર તણા અક્ષર સાંભળો, વેર વિરોધ સવિ દૂરે હરો ॥૮॥ ભણો ભક્તા-મર ગણો નવકાર, અજિતસંતો ગણજો ત્રણ વાર ॥ કરિયા વહિયા તસઉત્તરી, લોગસઉત્સગ્ગ કરે ભણજો ખરી ॥ ૯ ॥ પર્યુષણમાં પાળે હરી, રોગ શોગ તસ જાયે ફરી ॥ પર્યુષણમાં પાળે શીલ, તસ ઘર હોવે બહુલી લીલ ॥ ૧૦ ॥ પર્યુષણમાં દીજે દાન, તસઘ-ર હોવે નવે નિધાન ॥ શ્રાવક ધર્મ વડો સંસાર, એહવું જાણી કરજો નરનાર ॥ ૧૧ ॥ શ્રાવક ધર્મથી પુણ્ય થોક, સ્વર્ગપદ પો-હતા મુક્તિ કેઇ ॥ એ ધર્મ કીધા વીર વર્દ્ધમાન, જિણે પ્રભુ દીધા વરસી દાન ॥ ૧૨ ॥ સજ્ઝાય ભણતાં એ ફળ સોય, શેત્રુંજય યાત્ર તણાં ફળ હોય ॥ આબુ અષ્ટાપદ ગિરનાર, શેત્રુંજે જઇ કરો જુહાર ॥ ૧૩ ॥ નંદીસર સીમંધર સ્વામ, અઢી દ્વિપમાં ઉત્તમ ઠામ ॥ સુદર્શન શેઠે કાઉસગ્ગ કિયો, શૂળી ફીટી સિંહા-

લીને દુર્મતિ, શું સાધે ગુણ પાખેં ॥ લો૦ ॥ ૨૮ ॥ સંયમ વિ-ણ સંયતતા થાપે, પાપ શ્રમણ તે ભાખ્યો ॥ ઉત્તરાધ્યયને સરલ સ્વભાવે, શુદ્ધ પ્રરૂપક દાખ્યો રે ॥ લો૦ ॥ ૨૯ ॥ સુવિહિત ગચ્છ ક્રિયાનો ધોરી, શ્રીહરિભદ્ર કહાય ॥ એહ ભાવ ધરનો ને કારણ, મુજ મન તે સુહાય રે ॥ લો૦ ॥ ૩૦ ॥ શુદ્ધ દ્રવ્ય સંયત તે ક્રિયાપરેં, ભાવ ચરણ પણ પાવે ॥ પ્રવચન વચન પ્રભાવક તેહનાં, સુરપતિ પણ ગુણ ગાવે રે ॥ લો૦ ॥ ૩૧ ॥ શુદ્ધ કથક વચને જે ચાલે, મૂલ ઉત્તર ગુણ ધારી ॥ વચન ક્ષમાદિક રંગેં લીના, તે મુનિની બલિહારી રે ॥ લો૦ ॥ ૩૨ ॥ પુણ્યનીક ત્યાની નાણાધિક, સંયત ચરણ વિચારેં ॥ એક નદિ જેહને બિહુ માંહી, કિમ જલધે તસ પારેં રે ॥ લો૦ ॥૩૩॥ જિમ જિમ પ્રવચન જ્ઞાને ઝીલે, તેમ સંવેગ તરંગી ॥ એકે આવશ્યક વચન વિચારી, કિજેં જ્ઞાનના રંગી રે ॥ લો૦ ॥ ૩૪ ॥ જ્ઞાનાધિકમાં જે ગુણ હોયે, કષ્ટ કરે અભિમાને ॥ આવે તેહી લેખેં નહિ આવ્યા, તે મૂતા અજ્ઞાને રે ॥ લો૦ ॥ ૩૫ ॥ તેહની કષ્ટ ક્રિયા અનુમોદે, ઉન્માર્ગ થિર થાય ॥ તેહથી દુરગતિનાં દુઃખ લહિયેં, વિચાશક કહિવાય રે ॥ લો૦ ॥ ૩૬ ॥ કુળ ગણ સંઘ ત-ણી તે [illegible] આવશ્યક ને [illegible] ॥ પાપ ભીરૂ ગુરૂ આણાકારી, જિન [illegible] ॥ લો૦ ॥ ૩૭ ॥ જ્ઞાનાધિકની દીક્ષા લેવે, કરે તપ [illegible] ॥ ઓઘનીર્યુક્તિ [illegible] ભાખી, [illegible] સિદ્ધિ [illegible] ॥ લો૦ ॥ ૩૮ ॥ જ્ઞાનાધિકના વિનય વિ-[illegible] ॥ વિનય [illegible] ॥ લો૦ ॥ ૩૯ ॥ [illegible] જ્ઞાનાધિક [illegible] ॥ [illegible] ॥ લો૦ ॥ ૪૦ ॥ [illegible] ॥ [illegible] તેહની મતિ નહિ [illegible] રે ॥ લો૦ ॥ ૪૧ ॥ [illegible] સજ્ઝાય ॥

॥ અથ શ્રી [illegible] [illegible] સજ્ઝાય ॥

॥ ઢાળ ॥ જિનશાસન રે [illegible] સદ્દહણા ધરે, સુણી ગુરૂમુખ

રે નવે તત્વ નિરતા કરે ॥ મિથ્યા મતિ રે કૂપટ કદાગ્રહ પરિહરે, સહી પાળે રે તે નર સમકિત મન ખરે ॥ ત્રુટક ॥ મન ખરે સમકિત શુદ્ધ પાળે, ટાળે દોષ દયા પરો ॥ ધુર પંચ અણુવ્રત ત્રણ ગુણ વ્રત, ચ્યાર શિક્ષા વ્રત ધરો ॥ ઇમ દેશવિરતિ ક્રિયાનિરતિ, કરો ભવિયણ મન રૂળી ॥ દાખવી નિયગુણ પરંહ કેરા, દોષ મમ કાઢો વળી ॥ ૧ ॥ ઢાળ ॥ મમ કાઢો રે લોભી નર કૂડો કરો, જાણી સાવદ્ય રે અભક્ષ્ય બાવીસે પરિહરો ॥ વડ પીંપલરે પીપરીને કઠુંબરો ॥ ઉંબર ફળ રે રખે તુમે ભક્ષણ કરો ॥ ત્રુટક ॥ રખે ભક્ષણ કરો માખણ, મદ્ય મધુ અમિષ તણું ॥ વિષ હિમ કરહા છાંડી પરહા, દોષ મૂળ માટી ઘણું ॥ પરિહરો સજ્જન રયણિભોજન, પ્રથમ દુરગતિ બારણું ॥ મમ કરો વ્યાશુ અતિ અસુરૂં, રવિ ઉદયવિણ પારણું ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ અથાણું રે અનંતકાય સવિ નિમીયેં, કાચુ ગોરસ રે માંહે કઠોળ નવિ જિમીયેં ॥ વળી વેંગણ રે તુચ્છફળ સવિ છંડીયે, આપણપુ રે વ્રત લીધું નવિ ખંડીયેં ॥ ત્રુટક ॥ નવિ ખંડીયે સવિ નીમ લેઇ, દેઇ ફળ વ્રત ભંગનું ॥ અજ્ઞાતફળ બહુબીજ ભક્ષણ, ચલિત રસ હુયે દેહનું ॥ સંવર આણી અભક્ષ્ય જાણી, તજો એ બાવીશ એ ॥ ગુરૂવયણ વિગતે વલિય પ્રીછો, અનંતકાય બત્રીશ એ ॥ ૩ ॥ ઢાળ ॥ અનંતી રે કંદજાતિ જાણો સહુ, જસ ભક્ષણ રે પાતિક બોલ્યા છે બહુ ॥ કચૂરૂં રે હળદર નીલી આદુ વળી, વજ્રસુરણ રે કંદ બેહુ કુમળી ફલી ॥ ત્રુટક ॥ જે ફલીઅ કુમળી બીજ પાખેં; ચાખે ચતુર ન આંબલી, ॥ આલૂ પિંડાલૂ પેગ થુહર, શતાવરી લસણકળી ॥ ગાજર મૂળા ગળો ગિરણી, વિરહાલી ટંકવચ્છૂલો, પલ્લંક સૂરણ બોલ બીલા. મોથનીલી સાંભળો ॥૪॥ ઢાળ ॥ વંશ કરેલાં રે કુંપળ કુઅલા તરૂતણા. અંકુરારે લોઢા તે જગ પોયણા ॥ કુંઆરી રે ભમર વૃક્ષની છાલડી, જે કહિયેં રે લોકે અમૃત વેલડી ॥ ત્રુટક ॥ વેલડી કેરા તંતુ તાજા. ખિલોડાને ખરસૂઆ, ભૂઇંફોડી છત્રાકાર જાણો. નીલફૂલ તે સવિ જૂઆ ॥ બત્રીસ લોક પ્રસિદ્ધ બોલ્યા. લક્ષ્મીરત્નસૂરી ઇમ કહે ॥ પરિહરે જે બહુ દોષ જાણી, પ્રાણી તે શિવ સુખ લહે ॥ ૫ ॥ ઇતિ અભક્ષ અનંદ ॥

॥ અથ શ્રી ન્યાય શિવલછી કૃત અસઝાઇ વારકનો સજ્ઝાય પ્રારંભ ॥

॥ ઢાળ ચોપાઇની ॥ પવયણ દેખી સમરી માત, કહિશું મધુરી સાસનવાત ॥ ધર્મ્મ આસાતન વર્જી કરો, પુણ્ય ખજાનો પોતે ભરો ॥ ૧ ॥ આસાતન કહિયેં મિથ્યાત, તસ વરજન સમકિત અવદાત ॥ આસાતન કરવા મન કરે, દીર્ઘભવ દૂખ પોતે વરે ॥ ૨ ॥ અપવિત્રતા આસાતન મૂલ, તેહનું ઘર ઋતુવંતી પ્રતિકૂલ ॥ રૂતુવંતિ રાખો દૂર, જો તુમેં વાંછો સુખ ભરપૂર ॥ ૩ ॥ દર્શન પૂજા અનુક્રમેં ઘટે, ચારે સાતે દિવસેં મટે ॥ પરસાસન પણ ઇમ સદ્દહે, ચારે સુદ્ધ હોયે તે કહે ॥ ૪ ॥ પહેલે દિન ચંડાલણી કહી, બીજે દિન બ્રહ્મઘાતિની સહી ॥ ત્રીજે દિન ધોબણ સમજાણ, ચોથે શુદ્ધહોયે ગુણખાણ ॥ ૫ ॥ રૂતુવંતિ કરે ઘરનું કામ, ખાંડણ પીસણ રાંધણ ઠામ ॥ તે અન્ને પ્રતિલાભ્યા મુની, સદ્ગતિ સઘળી પોતે હણી ॥ ૬ ॥ તેહુજ અન્ન ભર્ત્તાદિક જિમે, તેણે પાપે ધન દૂરે ગમે ॥ અન્નસ્વાદ ન હોયે લવલેશ, સુભકરણી જાયે પરદેશ ॥ ૭ ॥ પાપડ વડી કેરાદિક સ્વાદ, રૂતુવંતી સંગતિથી લાદ ॥ લૂડણ ભૂડણનેં સાપણિ, પરભવેં તે થાયે પાપણિ ॥ ૮ ॥ રૂતુવંતિ ઘરે પાણી ભરે, તે પાણી દેહરાસરે ચડે ॥ બોધબીજ નવિ પામે કિમેં, આસાતનથી બહુભવ ભમે ॥ ૯ ॥ અસઝાઇમાં જિમવા ધસે, વિચે બેસીને મનમાં હસે ॥ પોતસવે અભડાવી જિમે, તેણે પાપે દુર્ગતિ દુઃખ ખમે ॥ ૧૦ ॥ સામાયક પડિકમણું ધ્યાન, અસઝાઇયેં નવિ સુઝે દાન ॥ અસઝાઇયેં જો પુરૂષ આભડે, તિણે ફરસે રોગાદિક નડે ॥ ૧૧ ॥ રૂતુવંતી એક જિનવર નમી, તેણે કરમે તે બહુભવભમી ॥ ચંડાલણી થઇ તે વળી, જિન આસાતન તેહને ફળી ॥ ૧૨ ॥ એમ જાણી ચોખાઇ ભજો, અવધિ આસાતન દુરે તજો ॥ જિનસાસન કિરિયા અનુસરો, જેમ ભવસાયર હેલાં તરો ॥ ૧૩ ॥ શ્રદ્ધાણુ સેવા વિધિસાર, અનુષ્ઠાન નિજ શક્તિ અપાર ॥ દ્રવ્યાદિક દૂષણ પરિહરો, પક્ષપાત પણ તેહનો કરો ॥ ૧૪ ॥ ધન્ય પુરૂષને હોય વિધિ જોગ, વિધિપક્ષારાધક સૂવિ ભોગ ॥ વિધિ બહુમાની ધન્ય જે નરા, તિમ વિધિ પક્ષ અદૂસગ ખરા ॥ ૧૫ ॥ આસણસિદ્ધિ તે હોવે જીવ,

વિધિપરિણામી હોયે તસપીવ ॥ અવિધિ આસાતન જે પરિહરે, ન્યાયે શિવસંપદી તસ વરે ॥ ૨૬ ॥ ઇતિ૦ ॥

॥ અથ શ્રી સુમતીહંસકૃત કરમપચ્ચીસીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ ॥ પેખ કરમગતિ પ્રાણિયા, સાયર જેમ અથાહો રે ॥ અલખ અગોચર એ સહી, ઇમ ભાષે જિણ નાહો રે ॥ પે૦ ॥ ૧ ॥ બ્રહ્માવિષ્ણુ મહેસરા, કરતા ભાષે જેહો રે ॥ મારગ ચૂકીયા ધીર તે, ઉજાડે પડ્યા તેહો રે ॥ પે૦ ॥ ૨ ॥ એહુ કરમ કરતા સહી, મત બીજો મન જાણો રે ॥ કરમ પસાયેં ભોગવે, રાંક અને વળી રાણો રે ॥ પે૦ ॥ ૩ ॥ પાપપડળ સહિ પરિહરો, સાચો જિનધર્મ સંચો રે ॥ પોષી પોઢા મ કરમનેં, જીવ ભણી મન વંચો રે ॥ પે૦ ॥ ૪ ॥ કરમવસે સુખ દુખ હુવે, લીલાલખમી લાહો રે ॥ ભલાભલા ભૂપતી પડ્યા, રભુહુતા જિમ રાહો રે ॥ પે૦ ॥ ૫ ॥ કરકંડૂનેં સાધવી, પરઠવીયો સમસાણો રે ॥ બેહુ દેશનો રાજીયો, દુક્કર કરમ પ્રમાણો રે ॥ પે૦ ॥ ૬ સોળ શણગાર બનાવતા, ભરતેસર સુવિચારો રે ॥ તપ જપવિણ તે પામીયા, કેવળ મહલ મઝારો રે ॥ પે૦ ॥ ૭ ॥ રાણારાવણનો કિયો, લખમણ વીરે સંહારો રે ॥ લંકવિભિષણ ભોગવે કરમવશે સંસારો રે ॥ પે૦ ॥ ૮ ॥ અરીસેના અર્કતૂલ જ્યું, કૃષ્ણગસી ભુજપાણે રે ॥ દાહ દેખી નિજપુર તણો, મરણ લહે એકકાણે રે ॥ પે૦ ॥ ૯ ॥ દ્રઢપ્રહારી પાપી વડો, હત્યા કીધી ચારો રે ॥ કેવલપામી તિણભવે, પોહોતો મોક્ષ મઝારો રે ॥ પે૦ ॥ ૧૦ ॥ શેઠસુતા શિરપરિહરી, ઇલાચી પુત્ર રસાળો રે ॥ ઉપસમ રસ ભર પૂરિયો, મુક્તિગયો તતકાળો રે ॥ પે૦ ॥ ૧૧ ॥ નંદનશ્રીશ્રેણિક તણો, નંદીષેણ રીષી રાયો રે ॥ ચારિત્ર ગુચિત ચૂકવિ, મહીલાગુ મન લાયો રે ॥ પે૦ ॥ ૧૨ ॥ આષાઢભૂતિ મહામુની, મોદકસું લલચાણો રે ॥ સદગુરૂ વચનને ઓલંગી, નરવિસું સંદાણો રે ॥ પે૦ ॥ ૧૩ ॥ દાસીમોહેં મોહિયો, મૂંજ વડો રાજાનો રે ॥ ઘરઘર ભીખ મગાડીયો, મન કોઇ કરો

ચુમાનો રે ॥ પે૦ ॥ ૧૪ ॥ ઘણા દિવસ બોલે વહે, બલિભદ્ર કાંધે વીરો રે ॥ હરીચંદરાજાયેં આણીયો, નીચતણે ઘરે નીરો રે ॥ ૧૫ ॥ સાઠસહસ સુત સામટા, સગરરાયના સારો રે ॥ નાગકુમારે બાળીયા, કરમતણો પરિચારો રે ॥ ૧૬ ॥ તીર્થંકર ચક્રવર્ત્તિ હરી, જે સુખભોગને દેખે રે ॥ સાળિભદ્ર સુખ ભોગવે, તે સહુ કરમ વિશેષેં રે ॥ પે૦ ॥ ૧૭ ॥ સીંહગુફા વાસી મુની, દાઝ્યો કોસ્યા બોલે રે ॥ રતનકંબલ કારણ ગયો, ચોમાસે નેપાળે રે ॥ પે૦ ॥ ૧૮ ॥ સાધુ થઈ ચંડકોશીયો, પામી વીરસંયોગ રે ॥ અણસણ લહી સૂર્યે મને, વિલસે સુરના ભોગ રે ॥ પે૦ ॥ ૧૯ ॥ અબળા સબળી જાણીને, સુતીકંત વિમાસી રે ॥ રાતિ માંહિ મૂકી કરી, નળરાજા ગયો નાસી રે ॥ પે૦ ॥ ૨૦ ॥ સતીય શિરોમણી દ્રૌપદી, નામથકી નિસ્તારો રે ॥ કરમ વશે તેણે સહી, પંચ વર્યા ભરતારો રે ॥ પે૦ ॥ ૨૧ ॥ સહસ પચીસ સેવા કરે, સુર લખમી વિણુ પારો રે ॥ સુભુમચક્રીસ નરકેં ગયો, બ્રહ્મદત્ત એ અધિકારો રે ॥ પે૦ ॥ ૨૨ ॥ ધન્યધન્ય ધનો ધાગ જે, પગપગરિદ્ધિ વિશેષો રે ॥ કરમ પસાય થકી લહે, કયવન્નો વળી દેશો રે ॥ પે૦ ॥ ૨૩ ॥ વસ્તુપાળ તેજપાળ જે, કરમ અને વળી બોલે રે ॥ વિક્રમ વિક્રમ પ્રનિરો, કરમતાવા એ મોજે રે ॥ પે૦ ॥ ૨૪ ॥ સંવત અતર તેરાતે, શ્રીમનમોહન ઉવઝાય રે ॥ કરમપચીસી એ ભણી, ભણતા આનંદ થાવન ॥ પે૦ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી રૂપવિજયજી કૃત મનથિરકરણનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ મન થિર કરજો રે સમકિતવાસીનેં, ચપળ મ કરશો રે કુગુરૂ ઉપાસીનેં ॥ એ આંકણી ॥ સમજણ કરિનેં ચિત્તમાં રાખે, સંકા કંખા વાર્ની ॥ વિતિગિચ્છાનેં કુગુરૂનો સંસય, પરદરસણ સનછાની ॥ દીપક સરિખો રે જ્ઞાન અભ્યાસીનેં, ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ ધનુર તીર વહી ચક્ર ધરે જે, વયરી મારણ કાજ ॥ અરધંગે જે રમણી રાખે, તેહનેં નહી કાંઇ લાજ ॥ દેવ ન કહિયેં રે નારી ઉપાસીનેં, પગે નવિ પડિયેં રે ક્રોધ નિવાસીનેં ॥ તસપય

નમનાં રે પામસો હાંસીનેં ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ ધનકણ કંચન કા-મની રાના, પાપતણા ભંડાર ॥ મારગ લોપી કોપીન પેહેરી, કિમ લહસે ભવપાર ॥ પરિગ્રહસંગી રે રહ્યા ઘરમાંડીને, વિષય પ્ર-સંગી રે લજ્જા છાંડીને ॥ મત ગુરૂ કરજો રે ભોગવિલાસીનેં ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ ગોમહીષી અજી અવી પય માખણ, ખરી કરભી મુની દૂધ. રોઝી અરક શુઅર ખુરસાણી, પય માખણ નહી શુદ્ધ ॥ દુરગતિ પડતાંરે રહેજો સાહને, ધરમતે કહીયેં રે નિશ્ચય સાહને ॥ નામે મ ભૂલો રે જૂઓ તપાસીનેં ॥ મ૦ ॥૪॥ ચોરી જારિ દૂર નિવારો, મતકરો લોભ અપાર ॥ ક્ષમા દયા મનમાં નિત ધારો, જિમ નિસ્તરીયેં સંસાર ॥ પાપ મ કરજો રે જીવ વિનાસીનેં, જુઠ ન કેહેશો રે છલ મનવાસીને. સુખ જસ લહિયેં રે ધરમ ઉપાસિને ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥ પંચસમિતિ ત્રણ ગુપતિના ધોરી, ધરમ ધ્યાન ધરનારા ॥ શુકલધ્યાનમાં જસ મન વરતે, તે ગુરૂ તારણહારા ॥ તસપદ પૂજો રે સરધા ધારીનેં. સેવના કરજો રે કુમતિ નિવારીનેં, ॥ સેવો ધ્યાવો રે પરમ નિરાશિનેં ॥ મ૦ ॥ ૬ ॥ જિન ઉત્તમપદ પદમની સેવા, કરજો સાચે ચિત્ત ॥ રૂપવિજય કહે અનુભવ લીલા, ઘટમાં પ્રગટે નિત્ય ॥ તિમ નિત્ય કરજો રે જ્ઞાન અભ્યાસીને, સમ દમ ધરજો રે, ધ્યાન ઉપાસીને ॥ શિવમુખ વરજો રે ચિદઘન રાસીરે ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ મનસ્થિરકરણનો સજઝાય ॥

॥ અથ શ્રી નેમરાજૂલનો પત્ર પ્રારંભઃ ॥ રાગ સામેરી ॥

॥ સ્વસ્તિશ્રી રૈવયગિરિવરા. વાહાલા નેમજી જીવનપ્રાણ ॥ લેખ લખું હોસેં કરી, રાણી રાજૂલ ચતુર સુજાણ ॥ ૧ ॥ વેહેલા ઘરેં આવજો ॥ મહારાજીવન યાદવરાય. વાર મ લાવજો ॥ મેં તો લિખ્યો હોસેં લેખ, મનમાં ભાવજો ॥ વળી જે હોય વેધક જાણ, તાસ સંભળાવજો ॥ ૨ ॥ મહારાજ જીવન યાદવરા-ય ॥ વે૦ ॥ એ આંકણી ॥ ક્ષેમ કુશળ વરતે ઇહાં, વાહાલા જપતાં પ્રભુજીનું નામ ॥ સાહિબ સુખ શાતા તણો, મુજ લિ-ખજો લેખતામ ॥ વેહ૦ ॥ ૩ ॥ સાવ સોવન કાગળ કરૂં, વાહાલા અક્ષર રયણ રચંત ॥ મષિ માણક મોની લેખણ જડું.—

હુંતો પીયુ ગુણ પ્રેમેં લખંત ॥ વેહેલાo ॥ ૪ ॥ જે તોરણથી પાછા વળ્યા, તેહને કાગળ લખું કઇ રીત ॥ પણ ન રહે મન માહરૂં, મુને સાલે પૂરવ પ્રીત ॥ વેહેલાo ॥ ૫ ॥ દિવસ જેમ તેમ કરિ નિગમું, મુને રયણી વરસ હજાર ॥ જો હોય મન મળ્યા તણું, તો વેહેલા કરજો સાર ॥ વેહેલાo ॥ ૬ ॥ નવયૌવને પીઉ ઘર નહિ, વસવું તે દુરિજન વાસ ॥ બોલે બોલે દાખવે, વાહાલા ઉંડા મર્મ વિમાસ ॥ વેહેલાo ॥ ૭ ॥ સહુકો રમે નિજ માળીયે, વાહાલા કામિની કંથ સેહેજ ॥ ઘર ઘર ધ્રુજે માહારી દેહડી, મહારી સુની દેખીને સેજ ॥ વેહેલાo ॥ ૮ ॥ ચીતી હશે તે જાણશે, વાહાલા વિરહની વેદના પૂર ॥ ચતુરા ચિત્તમાં સમજશે, શું લહે મૂરખ ભૂર ॥ વેહેલાo ॥ ૯ ॥ પતંગ રંગ દિસે ભલો, વાહાલા ન ખમે તાવડ રીઠ ॥ ફાટે પણ ફીટે નહીં, હું તો વારી ચોળ મજીઠ ॥ વહેલાo ॥ ૧૦ ॥ ઉત્તમ સજ્જન પ્રીતડી, જેમ જળમાં તેલ નિરધાર ॥ છાંયડી ત્રીજા પહોરની, તેતો વડ જેવી વિસ્તાર ॥ વેહેલાo ॥ ૧૧ ॥ દૂર થકી ગુણ સાંભળ્યા, વાહાલા મન મળવાને થાય ॥ વાહાલેસર મુજ વીનતી, તે તો જિહાં તિહાં કહી ન જાય ॥ વેo ॥ ૧૨ ॥ એકે મેહલી બીજે મળે, વાહાલા મનમાં નહી તસ નેહ ॥ લીધા મૂકી જે કરે, તેતો આખર આપે છેહ ॥ વેo ॥ ૧૩ ॥ જે મન તેં તેહ મિલિ રહ્યા, વાહલા ઉત્તમ ઉપમ તાસ ॥ જોજો તિલ ફૂલની પ્રીતડી, તેહની જગમાં રહી સુવાસ ॥ વેo ॥ ૧૪ ॥ ખાવા પીવા પહિરવા, વાહાલા મન ગમતા સણગાર ॥ ભર યૌવન પીઉ ઘર નહીં, તેહનો એળે ગયો અવતાર ॥ વેo ॥ ૧૫ ॥ બાળપણે વિદ્યા ભણે, ભરયૌવન ભાવે ભોગ ॥ વૃદ્ધપણે તપ આદરે, તેતો અવિચળ પાળે યોગ ॥ વેo ॥ ૧૬ ॥ કાગળ જગ ભલેં સરજીયો, વાહલા સાચો તે મિત્ર કહાય ॥ મનનું દુઃખ માંડી લખું, તેતો આંસુડે ગળિ ગળિ જાય ॥ વેo ॥ ૧૭ ॥ લેખ લખેલો રાજુલ લખ્યો, વાહાલા નેમજી ગુણ અભિરામ અક્ષરે અક્ષર વાંચજો, માહારી કોડા કોડ સલામ ॥ વેo ॥ ૧૮ ॥ નેમ રાજુલ શિવપુરિ મળ્યાં, પુગી તે મનકેરી આસ ॥ શ્રી વિનયવિજય ઉવઝાયનો, શિષ્યરૂપ સદા સુખવાસ ॥ વેહેલા o ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ આત્મહિતશિક્ષાનો સ્વાધ્યાય પ્રારંભઃ ॥

પ્યારી તે પિયુને ઇમ પ્રીછવે, પેખી નજીક પ્રયાણ રે ॥ પં- થીડા, વટાઉડા ॥ આજનો વારો રે તું તો ઈહાં વસ્યો, કાલનાં કિહાં હોશે મેલાણ રે ॥ ૧ ॥ પંથીયડા, બટાઉડા ॥ ચાર દિશે રે ફરે ચોરટા, જીવન સૂતો જાગ રે ॥ પં૦ ॥ ચરણે ચારિત્ર ધર્મ રાયનેં, લાગી શકે તો લાગ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૨ ॥ રાંધણ આઠે મહા રોગ જે, લાગ્યા છે તાહરી લાર રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ તે આવે છે તેડું તેડા ઉપરેં, બહુકાળનું તાહરે બાર રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૩ ॥ પરદેશી આંબાં પાછાં નહી ફરે, સાસર વાસો સત્ય રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ સાથ ચલંતે ભગવંતને, ભજી શકે તો ભજ્ય રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૪ ॥ માથે નગારાં વાજે મરણનાં, હાથે તે આવે સાથ રે પં૦ બ૦ ॥ ખારી કુટુંબ ઝુંખારા કરી, બાકી તાહરી આથ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૫ ॥ મદનો છાકયો રે ન લહે તું મનેં, ડગ ડગ દૈવની ડાંગ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ જો તું વાળે રે તો જાણું ખરો, ખોદ્યા ભવના ખાંગરે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ॥ ૬ ॥ સુખ તું માણે છે ધણની સેજમાં, ધણ તે ધૂતારી છે ધીઠ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ગરથ ખાઇનેં ગણિકાની પરે, આખર હો- શે અદીઠ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૭ ॥ મમતા વાહ્યો રે તું થઇ મોટકો, પરશું માંડે છે પ્રીત રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ આપસ્વરૂપ નવિ ઓળ- ખે; અનેક ચલાવે અનીત રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૮ ॥ ભુત ભુતમાંહેં જાશે ભળી, દાયો રહેશે દામ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ બાહ્ય કુટંબ મ- ળ્યું છે બહુ, પણ કોઈ નાવે કામ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૯ ॥ ચેતન નિજ પિયુને ચેતના, બાળા બૂજવે એમ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ અ- ચેતનસાથેં એહવી આશકી, કહોને કીજેં કેમ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઉદય વદે જે અરિહંતના, આશક હોશે અતીવ રે ॥ ॥ પં૦ બ૦ ॥ પડશે નહી જે મોહના પાસમાં, મુગતેં જાશે તે જીવ રે ॥ પં૦ બ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ આત્મશિક્ષા ॥

॥ અથ શ્રી સીતાસતીનો સ્વાધ્યાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ગાથા ॥ સરસ્વતી ભગવતી ભારતી, પ્રણમી તેહના—

પાયરે ॥ સીતાના ગુણ ગાય શું, જિમ મુજ આણંદ થાય રે ॥૧॥ ॥ઉથલો॥ આણંદ થાયે ગુણજ ગાતાં, જનકરાય સુતાસહી ॥ અયોધ્યા પતિ દશરથ નંદન, વરી રામેં ગહગહી ॥ ૨ ॥ અતિરૂપ સીતા ત્રિજગ વદીતા, તસ ઉપમ નહીં રતી ॥ કર્મવસે વનવાસ પામ્યાં, રામ સીતા દંપતી ॥ ૩ ॥

॥ ગાથા ॥ લંકા ગઢનો જે રાવણ ધણી, તેહનેં દશ શીશ સોહાય રે ॥ સતીરે સીતા તેણે અપહરી, જગ સઘળે તેહ કહેવાય રે ॥ ૪ ॥

॥ ઉથલો ॥ કહેવાય સીતા હરિય રાવણ, લંપટ પણ લાવ્યો સહી ॥ શ્રી રામે યુદ્ધ કરીય હણિયો, પાછી લાવ્યા ગહગહી ॥૫॥ અયોધ્યા આવે બહુ સુખ થાવે, હર્ષ વિષાદ અતિ ઘણો ॥ લોક અપવાદ સુણ્યો શ્રવણે, સહી રામે સીતા તજી ॥ ૬ ॥ ગાથા ॥ સહૂ મન માંહે ચિંતવે, લોકતણી મુખ ઓકજી ॥ તિણેં વચને મન દુઃખ ધરે, ચિંતા અને અતી શોકજી ॥૭॥ગાથા શોક ધરે રાજારામ લક્ષમણ, ચિંતવે તેહ ઉપાય ॥ અમ ઓલજે નિકલંક થાયે, તો સહી આણંદ થાય ॥ ૮ ॥ તિણ સમે સીતા હાથ જોડી, રામ ચરણે શીશ નામેં વળી ॥ રઘુનાથ નંદન ધીજ કરાવો, જિમ પોહોચે મનની રળી ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ ॥ રામસીતાને ધીજ કરાવે રે, સુરનર બહુ જોવાને આવે ॥ આવે ઈંદ ઈંદ્રાણી જોડી રે, અમરી કુમરી બહુ કોડી ॥ ૧૦ ॥ મળિયા તિહાં રાણા રાણ રે, નરનારી ચતુર સુજાણ ॥ મહાધીજ સીતા તિહાં મંડે રે, દેખી શૂર સુભટ સત છંડે ॥ ૧૧ ॥ કાયર નરકેતા નાસે રે, જઈ રહ્યા ગુફાવન વાસે ॥ ત્રણસેં હાથની ખાઈ ખણાવે રે, લેઈ અગર ચંદને ભરાવે ॥ ૧૨ ॥ માંહે વિસ્વાનર પરજાળે રે, ઉપર નાખેં ઘૃતની ધારે ॥ જ્વાળા તે દશો દિશે જાય રે, સહુ આકુળવ્યાકુળ થાય ॥ ૧૩ ॥ તિહાં અગ્નિ દીસે વિકરાળ રે, જાણે ઊગતો સૂરજ બાળ ॥ બાળનો તરૂવરની તે ડાળ રે, જાણે કોપેં ચડ્યો વિકરાળ ॥ ૧૪ ॥ તિણે સમે સીતા ઇમ બોલે રે, રૂડાં વચણ અમીરસ તોલે ॥ રામ વિના અવર મુજ ભાઈ રે, તિહાં કીધી અગ્નિ મખાઈ ॥ ૧૫ ॥ ઇમ સહુકોનેં સંભળાવે રે, સીતા અગ્નિ કુંડમાં ઝંપાવે ॥ મુખ નવકાર ગણુની ગેલે રે, સીતા શીતળ

જળમાં બેસે ॥ ૧૬ ॥ જળના તિહાં ચાલે કલ્લોલ રે, જળચર ક્રીડા કરે રંગરોળ ॥ ચક્રવાક સારસ તિહાં બોલે રે, હંસ હંસ તણી ગતિ ખેલે ॥ ૧૭ ॥ તિહાં કનક કમળ દળ શોહે રે, ઉપર બેઠી સીતા મન મોહે ॥ અગ્નિ કુંડ થયો પુષ્કરણી રે, જુવો શીલ તણી એ કરણી ॥ ૧૮ ॥ જળક્રીડા કરી તટે આવે રે, સુર નર નારી ગુણ ગાવે ॥ પાંચ પુષ્પ વૃષ્ટી શિર કીધી રે, સીતા ત્રિભુવન હુઈ પ્રસિદ્ધિ ॥ ૧૯ ॥ સુરનર નારી તિહાં નાચે રે, દેખી સીતાના ગુણ સાચે ॥ દેવ દાનવ વાજિંત્ર વાપે રે, ઇંદ્રાદિક અધિક ઉમાહે ॥ ૨૦ ॥ ઘર ઘરનાં વધામણાં આવે રે, માણક મોતિયેં થાળ ભરાવે ॥ સતી સીતાને સર્વ વધાવે રે, સોહાસણ મંગળ ગાવે ॥ ૨૧ ॥ ભામંડળ શત્રુઘન હોઈ રે, બાંધવ સીતાના દોઇ ॥ રૂપેં અસીજ કરે ગુણ ગ્રામ રે, તું છે અમકુળ તિલક સમાન ॥ ૨૨ ॥ શશિ વરસે કિમ વિષધારા રે, ગંગાજળ ન હોયે ખારા ॥ સાયર કેમ ઉલ્લંઘાય રે, મેરૂ ત્રાજુવે કેમ તોળાય ॥ ૨૩ ॥ ચિન્તામણિ ન હોયે કાચે રે, કિમ પાંગળો નાટક નાચે ॥ કામધેનુ સાલી કિમ કહિયે રે, આકાશ માન કિમ લહિયેં ॥ ૨૪ ॥ ઇંદ્રને ઘેર દારીદ્ર નાવે રે, પુણ્ય હીણો તે કિમ સુખ પાવે ॥ મહીપ ઐરાવણ કિમ જીપે રે, વંશ પુત્ર વિના નવ દીપે ॥ ૨૫ ॥ માન સરોવર તેહુ ન મૂકે રે, સાયર મર્યાદા નવિ મૂકે ॥ ॥ ધ્રુનો તારો કદી નવિ ચાલે રે, મંદિર ગિરિ કજ્જલી ન હાલે ॥ ૨૬ ॥ જાચો હીરો કહો કિમ ચૂરે રે. આકાશ ખાડ કોણ પૂરે ॥ હરિભદ્ર વાચા નવિ લોપે રે. કહો મુનિ ગાળ દિયે નવિ કોપેં ॥ ૨૭ ॥ વાંઝ નારી જણે કિમ બેટો રે. સુમને કહો કોણ કહે મોટો ॥ સિંહને કુણ કહે શીયાળ રે. નવ નંદ ન હોય દયાળ ॥ ૨૮ ॥ સૂર્ય ઉગ્યો પશ્ચિમ કિમ પેખો રે. શોભા ધર્મ વિના નવિ લેખો ॥ શેષનાગ ધરણી કેમ મૂકે રે. તો સીતા શીયળ ન ચૂકે ॥ ૨૯ ॥ રઘુપતિ કહે રથ બેશીજે રે. અયોધ્યા પવિત્ર કરીજે ॥ સીતા કહે નીમ લગાર રે. શિરલોચ કિયો તતકાળ ॥ ૩૦ ॥ પાળી સંયમ ખંડા ધાર રેં. કરી અણસણ વિકટ ઉદાર ॥ બારમેં દેવલોકે થયા સ્વામી રે. સીતા ઇંદ્રની પદવી પામી ॥ ૩૨ ॥ શીલેં દુખ દારીદ્ર જાય રે, શીલેં સહુ લાગે પાય ॥

શીલેં સો પરિયા તારે રે, તેતો ત્રિભુવનને સણગારે ॥ ૩૨ ॥ તપગચ્છ વિજયસેન સૂરિ રાયા રે, બોલે વિમળ હર્ષ ઉવઝાયા ॥ મુનિ પ્રેમવિજય મન ભાવે રે, સતી સીતાના ગુણ ગાવે ॥ ૩૩ ॥ ઇતિ સીતાનો સ્વાધ્યાય સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ આત્મ શિક્ષાનો સ્વાધ્યાય પ્રારંભઃ ॥

॥ સમય સંભાળો રે આખર ચાલવું, સંબલ લેજે સાથ હોરે ॥ હોરે સુણ પંથીડા ॥ સાથી તાહારા રે પિંડે પરવર્યા, તાળી લેઇ લેઇ હાથ હોરે ॥ હોરે ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ વાહાલાં વોળાવીરે વળશે તાહરાં, વચમાં વિષમી છે વાટ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ વિણ વિસામે રે પંથ ઉલંઘવો, ઉતરવો નર્કનો ઘાટ હોરે ॥ હોરે સુ૦ ૨ ॥ આજનો વાસો રે ઇણ મંદિર વસ્યો, વિષયનો માંડ્યો વ્યાપાર હોરે ॥ હોરે૦ ॥ કાળના ઉતારા રે ॥ કહોને કિહાં હોસે, નહી તેહનો નિરધાર હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૩॥ જિહાં તિહાં લાગે રે જમનો જીજિયો, બેસે બહુ બેસરાણ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ઘરનાં ભાડાં રે વળિ ભરવાં પડે, નિત્ય નવલાં રહડાણ હોરે ॥ હોરે૦ ૪ ॥ ડગલે ડગલે રે દાણ ચૂકાવવું, નિત્ય નવલાં મેહલાણ હોરે હોરે૦ ॥ પરવસ પણે રે પંથે ચાલવું, નહિ કોઇ આગેં વ્હાંણ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૫ ॥ યૌવન સસલો રે જરા કૂતરી, કાળ આહેડી કમાણ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ બાણ પૂરીને રે પંથે બેસી રહ્યો, નહિ મેહલે નિવારણ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૬ ॥ તું નથી કેહનો રે કોઇ નથી તાહરૂં, લોભ લગેં એહ છે લોક હોરે ॥ હોરે૦ ॥ પરદેશીશું રે કોણ કરે પ્રીતડી, કાં પડ્યા ફંદમાં ફોક હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૭ ॥ વીરા વટાઉરે સુણ એક વીનતી, ચાલ તું મુક્તિને પંથ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ સદ્દગુરુ તુજને રે સંબલ આપશે, ભાગશે ભવની સહુ ભ્રાંતિ હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૮ ॥ કાસીદી કરતાં રે કાળ બહુ ગયો, તોહે નાવ્યો પંથનો પાર હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ઉદય કહે અરિહંતને ભજો સહી, તો તરસો સંસાર હોરે ॥ હોરે૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ આત્મા ઉપર સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥ રસિયાની દેશી ॥

॥ સુમતિસદા સુકુલિણી વીનવે, સુણિ ચેતન મહારાય સુગુણનર ॥ કુમતિ કુનારી દૂરે પરિહરો, જિમ લહો સુખ સમુદાય સોભાગી ॥ સુમ૦ ॥ ૧ ॥ આવો રે દગવિવેક ઘરે પ્રભુ, કરિયેં કેલિ અભંગ પનોતા૦ ॥ જ્ઞાન પલંગ બિછાવ્યો અતિ ભલો, બેસીજેં તસ સંગ રંગીલા ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ નિષ્ઠા રુચિ બિહુ ચામર ધારિકા, વીંઝે પુણ્ય સુવાય સદાય ॥ ઉપસમ રસ ખુસબોઈ મહમહેં, કિમ નવિ આવે તે દાય ॥ છબીલા ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ હૃદય ઝરૂખે બેસી હૈસશું, મુજરો લીજે રે સાર સલૂણા ॥ કાયાપુર પાટણનો તું ધણી, કીજે નિજપુર સાર સનેહી ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ જે તેં ચોકી કરવા નયરની, થાપ્યા પાંચ સુભટ મહાબલ ॥ તેનો કુમતિ કુનારી શું મળ્યા, તેણે સોપી કુળ વટ કરે છળ ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ પંચ પ્રમાદની મદિરા છાકપી, ન કરે નયર સંભાળ મહારાય ॥ મન મંત્રીસર જે તેં થાપિયું, સુપે તેહ જંજાળ અહોનિશિ ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ ચૌવટે ચાર ફેરે નિત ચોરટા, મુસે અતિ ઘણું પુણ્ય તણું ધન ॥ વાહાર બૂંબ ખબર નહિ તેહની, ગજપરે મમ કરો નિંદ મહા મન ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ કપટી કાળ અછે બહુ રૂપિયો, હેરૂ પરેં ફિરે નયર સમીપેં ॥ જોર જરા યૌવન ધન અપહરે, સાહરીનીપરે નિત્ય ન છીપે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ વયણ સુકોમળ સુમતિ તણા સુણી, જાગ્યો ચેતન રાય રસીલો ॥ તેગ સંવેગ ગ્રહી નિજ હાથમાં, તેડ્યો શુદ્ધ સમવાય વસીલો સુ૦ ॥ ૯ ॥ મન મંત્રીસર કબજ કિયો ઘણું, તબ વશ આવ્યા રે પંચ મહાભડ ॥ ચારે ચોર ચિહુ દિશી નાશિયા, દાજ્યો મોહ પ્રપંચ મહાજડ ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સુમતિ સુનારી સાથેં પ્રીતડી, જોર જડી જેમ ખીર અને જળ ॥ રંગ વિલાસ કરે નિત નવનવાં, બેઝી હિયડાનું હીર હિલિમિલ ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇણીપરેં ચતુર સનેહી આતમા, ઝીલે સમરસપૂર સદાઈ ॥ અનોપમ અવિચળ આતમ સુખ લહે, દિન દિન અધિકસનૂર ભલાઈ ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ પંડિત વિનયવિમળ કવિ રાજિયો, સંવેગી શિરતાજ જયંકર ॥ ધીર વિમળ પંડિત પદ પંકજે, સેવક નયભણે આજ સુહંકર ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ પાઠાંતર ગાથા ॥ પંડિત વિનય વિમળ કવિ રાયનો, ધીર વિમળ કવિરાય જયંકર ॥ સેવક વિનયી

नयविमल कहे, सुमनी शिवसुख थाय सुहंकर ॥ गुरु ॥ १४॥
॥ इति आत्महित सज्झाय समाप्तः ॥

॥ अथ आशातनानो सज्झाय प्रारंभः ॥

॥ चोपाइ ॥ श्रीजिनवरने करी प्रणाम, बोलुं चोराशी आशाना नाम ॥ श्रीजिन मंदिर जातां सही, आशातनाए टाळी नही ॥ १ ॥ खेल थुकराखन कलगला, कीधुं लेखु शीखी कळा ॥ मैथुन मज्जन मर्दन करे, जिन भुवने कोइ हैडे धरे ॥ २ ॥ छाणु कापड पापड ने वडी, नव उगविये देहरे चडी ॥ शिर कर अंग पखाळे पाय, विंझणुं करी विंझावे वाय ॥ ३ ॥ नाख्या नख निमाणा पणी, चामर छत्र ढळावे वळी ॥ माथे मुगट धरे खासडां, धवराव्यां देहरे वाछडां ॥ ४ ॥ होर भरे पेहरे चाखडी, नाखी गड गुंमड खालडी ॥ बेसे पगऊपर पगकरी, रांधे अन्न अनोडी करी ॥ ५ ॥ रगतपित नाख्या ओषला, न करे निंदा भुंडा भला ॥ न करे वणिज न रमे जुवटे, न लिये वस्तु आलट पालटे ॥ ६ ॥ खाय तंबोळ भखी मुखडी, करे नित्य ते लडुडी वडी ॥ पग चंपावे कलहो करे, दिये सराप के होडज धरे ॥ ७ ॥ नाखे पगज मुये निशंक, भंडकळा ने मांनो डंक ॥ न कर भोजन नहि मोसाळ, वेणुसमारे पारिख पाळु ॥ ८ ॥ घड नव नाम धर्विचार. चोवीं करे ने दे दुकान ॥ नाविन न नावे न दिये नाघि न कर आणक श्रीनी आण ॥ न करे वेडुं न करे बिरु. जिन दीठे न करे कर जोड ॥ आडपडो न कर्यो मुखकोश. विणु उत्तरासन साथे दोष ॥ ॥ १० ॥ पहेरे धोती शान विणु जेह, बेठा पग पगारी बेह ॥ न करे हनाने हालुं वळी, दांत नु खावे सेव शाळी ॥ ११ ॥ न करे हातनु विकथा वात. न करे कोय वळी उत्पात ॥ लीधां शाक नीला मन रळी. श्री नवाने बेठा मळी ॥ १२ ॥ दीधां दीवा देहरा थकी, वस्तु वावरी जे देवकी ॥ नखमां नवि राखे दीवेल. दीवे नवि पुरीजे तेल ॥ १३ ॥ आगम बोले दीसे भडु. आशातना ए अडे भडु ॥ आशातनाना अडुला पाप, जे करशे ते लेहुशे संताप ॥ १४ ॥ श्रीविजयसेन तणो अंति-

કાર, જિન સેવાથી લહે ભવપાર ॥ પંડિત રાજ વિજય ઇમ ભણે, શ્રીજિનવરને જાઉં ભામણે ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ આશાતના-વર્જન સજ્ઝાય સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ સંસારસ્વરૂપનો સજ્ઝાય ॥ મધુબિંદુની ઢાળ ॥

॥ સંસારે રે જીવ અનંત ભવેં કરી, કરે બહુલા રે સંબંધ ચિહુંગતિ ફિરિ ફિરિ ॥ નવિ રાખે રે કોઇને તવ નિજ કર ધરી, સગાઈ રે કહો કિણિપરે કહિયેં ખરી ॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ કહો ખરી કિણિ પરી એહ સગાઇ, કારમો સંબંધ એ ॥ સવિ મૃષા માતા પિતા બહિની, બંધુ તેહ પ્રબંધ એ ॥ ધરિ તરુણ ઘરણી રંગે પરણી, ત્રાણ કારણ તે નહી ॥ મણિ કણગ મુત્તિઅ ધન્ન ધાન્ય કણ, સંપદા સબ સંગ્રહી ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ એહ થાવર રે જંગમ પાતિક હોઇ કહ્યા, જેહ કરતાં રે ચઉગઇ દુખ જીવેં સહ્યા ॥ તેહ ટાળો રે પાતિક દૂરે ભવિઅણા, જિમ પામો રે ઇહ પરભવ સુખ અતિ ઘણાં ॥ ૩ ॥ ત્રુટક ॥ અતિ ઘણાં સુખ તે લહો ભવિયણ, જૈન ધર્મ કરી ખરો ॥ પરદાર પર-ધન પરિહરી નિત્ય, જૈન ધર્મ સમાચરો ॥ જે મદે માચે રૂપ રાચે, ધર્મ સાચે નવિ રમે ॥ અંજલી જળ પરિ જનમ જાતો, મૂઢ તે ફળ વિસગમે ॥ ૪ ॥ ઢાલ ॥ અધ્યયને રે છઠ્ઠે શ્રી જિનવર કહે, શુભ દ્રષ્ટિ રે તેહ ભલી પરે સદહે ॥ તે સદહી રે તપ નિયમાદિક આદરે, આદરતો રે કેવળ લચ્છી પણ વરે ॥ ૫ ॥ ત્રુટક ॥ લચ્છીવરે જિનધર્મ કરતો, હલુઆકર્મિ જે હુવે ॥ પાંચમો ગણધરસ્વામી જંબૂ પૂછિયો ઇણિપરે કહે ॥ શ્રીવિજ-યદેવસૂરિંદ પટધર. વિજયસિંહ મુણીસરૂ ॥ તસ શિષ્ય વાચક ઉદય ઇણિપરેં, ઉપદિશે ભવહિત કરૂ ॥ ૬ ॥

॥ અથ પ્રમાદવર્જ્જન સ્વાધ્યાય ॥ મુનિજન મારગ ચાલતાં ॥ એ દેશી ॥

॥ અજરામર જાણો નહી, પરમાદ તે છાંડો રે ॥ મિથ્યા મતિ મૂકી કરી, ગુણ આદર તે માંડો રે ॥ ૧ ॥ શુદ્ધ ધરમનો

અપ કરો, ટાળી વિષય વિકારો રે ॥ ચોથે અધ્યયને કહ્યું, શ્રીવીર એહ વિચારો રે ॥ શુ૦ ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ પાપકરમ કરી મેળવે, ધનના લખ જેહ રે ॥ મૂરખ ધન છાંડી કરી, નરકે ભમે તેહ રે ॥ શુ૦ ॥ ૩ ॥ બંધવ જનને પોષવા, કરે તે મરણ પરે પાપરે ॥ તેહૂનાં ફળ દોહિલાં, સહે એકલો આપ રે ॥ શુ૦ ॥ ૪ ॥ ખાત્ર તણે મુખે જિમ ગ્રહ્યો, એવો ચોર અજાણ રે ॥ નિજ કરમેં દુખ દેખતાં, તેહનો કુણ જાણ રે ॥ શુ૦ ॥ ૫ ॥ ઇમ જાણી પુણ્ય કીજિયે, તેહથી સુખ થાય રે ॥ દિનદિન સંપદ અનુભવી, વળી સુજસ ગવાય રે ॥ શુ૦ ॥ ૬ ॥ વિજય દેવ ગુરૂ પાટવી, ચિત્રસિંહ મુણિંદા રે ॥ શિષ્ય ઉદય કહે પુણ્યથી, હુએ પરમ આણંદા રે ॥ શુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ પ્રમાદવર્જન સજ્ઝાય સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ સંગ્રામ સોનીનો સજ્ઝાય ॥

॥ દોહા ॥ શ્રીશંખેશ્વર પાયનમી, શારદ માત પસાય ॥ સોની શ્રી સંગ્રામના, ગુણગાય નવનિધિ થાય ॥ ૧ ॥ માંડવગઢનો રાજિયો, ગ્યાસુદીન પતશાહ ॥ એકદિન બહાર ખેલવા, ચાલ્યો ધરી ઉમાહ ॥ ૨ ॥ સાથે સીતેર ખાન છે, બોહોતેર ઉમરાવ જાણ ॥ સોની પણ સંગ્રામ છે, તેહનાં કરૂં વખાણ ॥૩॥

॥ ઢાળ પહેલી, રાગ વેળાવળ ॥

॥ મારગ માંથે કલપ વૃક્ષ, ઊગ્યો અતિસાર ॥ તે દેખી કોઈ દુષ્ટ જીવ, બોલ્યો તેણિવાર ॥ એ આંકણી ॥ ૧॥ એ આંબાહે બાંઝિયા, સુણો સાહિબ મેરા ॥ ભૂપ કહે તુમ દૂર કરો, રાખો મત નેડા ॥ મારગ૦ ॥ ૨ ॥ વળતો સોની ઉચરે, હું કરૂં અરદાશ ॥ આંબો સુજને સાન કરે, કહોતો જાઉં પાસ ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ હૂકમ લેઇને ત્યાં ગયો, દિયે આંબાશું કાન ॥ માંડી વાત છાની કહી, આવ્યો તે બુદ્ધિનિધાન ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ સુણો સુલતાન આંબે કહી, સુજને એક વાત ॥ આવતે વર્ષે જો નવિ ફળું, તો કરજો મુજ ઘાત ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ ગ્યાસુદીન જૂ કહે, જૂઠે હો સંગ્રામ ॥ મૈં શું ન બોલે રૂખડા, યહ બ-

કાસે કામ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ વજનું સોની ઉચરે, ન હુંશે એ ભેદ ॥ એને હણ્યા ને તમે, મુજને કહ્યો તેહ ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ નિજનિજ સ્થાનક સહુ ગયું. સોની કરે ઉપાય ॥ દેવ ગુરૂની પૂજા કરે, આંબા પાસે જાય ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ ક્રિમ મહિન ગું- હલી કરે, સમરે ગુરૂ દેવ ॥ એ મુજ ધર્મની આગના, હુંજો નીત મેવ ॥ ૯ ॥ પુણ્યે વંછિત સબ હુંશે ॥ એ આંકણી ॥ અ- નુક્રમે આંબો મોરિયો, માજી આવી વધાવે ॥ સર્વ આંબા પ- હેલો ફલ્યો, સોની ત્યાં આવે ॥ પુ૦ ॥ ૧૦ ॥ પુત્ર બેસારી હથિયે, કર સોવન થાળ ॥ આંબ ભરી પનરાદને. મૂક્યા કે રસાળ ॥ પુ૦ ॥ ૧૧ ॥ રૂમાલ પાટો કરિ પૂંછિયો, તુમ આં- બકે તાંઈ ॥ ॥ ગાજતે વાજતે હરખશું, ક્યા કરી બસાય ॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ વજનો સોની ઉચરે, વાંછિયા સહકાર ॥ તેમું મેં પેટ હસી કરી, આણી હર્ષ અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૩ ॥ આગુરીન ઘરે થકી, સાથે સબ પરિવાર ॥ એ આંબા ફુલ્યા ફુલ્યા, દેખી હર્ષ અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥ આગુરીન બાનુ કહે, ન ફુલ્યા એ આમ્ર ॥ તેરા એ મૂધા ફુલ્યા, એ ધર્મકે કામ ॥ પુ૦ ॥૧૫ ॥ સોનેરી વાધા સબે, પહેરાવ્યા સહુ સાથ ॥ ધન ધન તેરી માત- કું, ધન્ય તેરી જાત ॥ પુ૦ ॥ ૧૬ ॥ કેતાદિન વોલ્યા પછે, ભ- વની સૂત્ર ॥ ચોર હણે જઇ સાંભળે, કરે જનમ પવિત્ર ॥ પુ૦ ॥ ૧૭ ॥ એમ સોનેયો દિન પ્રતેં. જગ ઉત્તમ નામ ॥ છ- ત્રીસ સહસ્ત્ર સંખ્યા હુમે. કીધાં ધર્મનાં કામ ॥ પુ૦ ॥ ૧૮ ॥ સકળ વાચક શિરોમણિ, ભાનુચંદ કહાવે ॥ તાસ શિષ્ય ભાનુ- ચંદ ભણે, ગુણે દોલત પાવે ॥ પુ૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ ચેલણાનો સજ્ઝાય ॥

॥ વીર વંદી ઘરે આવતાં જી, ચેલણા દીઠો રે નિગ્રંથ ॥ વ- નમાંહિ રાને કાઉસગ્ગ રહ્યોજી, સાધતો મુક્તિનો પંથ ॥ ૧ ॥ વીર વખાણી રાણી ચેલણાજી, સતીય શિરોમણિ જાણ ॥ એ આંકણી ॥ ચેડાની સાતે સુતાજી, શ્રેણિક શિયલ પરિમાણ ॥ વી૦ ॥ ૨ ॥ શીત કાર સમણો પડે જી, ચેલણા પ્રીતમ સાથ ॥ ચારિત્રિયો ચિત્તમાં વસ્યો જી, સોડ બાહિર રહ્યો હાથ ॥

વીર ॥ ૩ ॥ ઝબકી જાગી કહે ચેલણા જી, કેમ કરનો હશે તેહ ॥ કામનીને મન કોણ વસ્યો જી, શ્રેણિક પડ્યો રે સંદેહ ॥ વીર ॥ ૪ ॥ અંતે ઉર પરજાળજો જી, શ્રેણિક દીયો રે આદેશ ॥ ભગવંતેં સંશય ભાંજિયો જી, ચમકિયો ચિત્ત નરેશ ॥ વીર ॥ ૫ ॥ વીર વાંદી વળતાં થકાં જી, પેસતાં નગરમઝાર ॥ ધુવાંને નિર્હાં દેખી કહે જી, જા જા ભુંડા અભયકુમાર ॥ વીર ॥ ૬ ॥ તાતનું વચન તે પાળવાજી, મન લીયો અભયકુમાર ॥ સમયસુંદર કહે ચેલણા જી, પામશે ભવતણો પાર ॥ વી૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ શ્રીજયસોમજી કૃત શીખામણનો સજ્ઝાય ॥

॥ કામની કહે નિજકંથને, સુણો પ્રીતમ પ્યારા ॥ નાહ કુનાહ ન કીજીયેં, મેરે નયનથી ન્યારા ॥ અબહીં અચાનક કયા હુઆ, પીઉ ચાલણહારા ॥ રહો રહો રંગરસેં કરી, મન મોહનગારા ॥ ૧ ॥ મુજ માંહે હો અરદાસ હમારી ॥ મેંતો તેરી હો હુ [illegible] સુનો ચાલે હો છોડી નિરધારી, મેં તો [illegible] હો [illegible] ॥ મુ૦ ॥ ૨ ॥ [illegible] કાલેરી [illegible] ॥ કાંતનરીના [illegible], [illegible] ॥ [illegible] ॥ મુ૦ ॥ ૩ ॥ [illegible] ॥ [illegible] નહીં, [illegible] ॥ [illegible] નહીં [illegible], [illegible] ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] નહીં, નહીં [illegible] ॥ [illegible] ॥ મુ૦ ॥ ૫ ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ [illegible] નહીં [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

વીર ॥ ૩ ॥ ઝબકી જાગી કહે ચેલણા જી, કેમ કરતો
॥ કામનીને મન કોણ વસ્યો જી, શ્રેણિક પડ્યો કે
વીર ॥ ૪ ॥ અતે ઉર પરજાળજો જી, શ્રેણિક દીયો
॥ ભગવંને સંશય ભાંજિયો જી, ચમકિયો ચિત્ત ન-
॥ ૫ ॥ વીર વાંદી વળતાં થકાં જી, પેસતાં નગર
વાંધ તિહાં દેખી કહે જી, જા જા ભુંડા અભય
॥ ૬ ॥ તાતનું વચન તે પાળવાજી, વ્રત લીયે
॥ સમયસુંદર કહે ચેલણા જી, પામશે ભવનો
॥ ૭ ॥ ઇતિ સમાપ્ત: ॥

॥ અથ શ્રીજયસોમજી કૃત શીખામ

॥ કામની કહે નિજકંથને. સુણો

[illegible]

પાયરે ॥ સીતાના ગુણ ગાય શું, જિમ મુજ આણંદ થાય રે ॥૧॥ ॥ઉથલો ॥ આણંદ થાયે ગુણજ ગાતાં, જનકરાય સુતાસહી ॥ અયોધ્યા પતિ દશરથ નંદન, વરી રામેં ગહગહી ॥ ૨ ॥ અતિરૂપ સીતા નિજગ વદીતા, તસ ઉપમ નહી રતી ॥ કર્મવસે વનવાસ પામ્યાં, રામ સીતા દંપતી ॥ ૩ ॥

॥ ગાથા ॥ લંકા ગઢનો જે રાવણ ધણી, તેહુનેં દશ શીશ સોહાય રે ॥ સતીરે સીતા તેણે અપહરી, જગ સઘળે તેહ કહેવાય રે ॥ ૪ ॥

॥ ઉથલો ॥ કહેવાય સીતા હરિય રાવણ, લંપટ પણ લાવ્યો સહી ॥ શ્રી રામે યુદ્ધ કરીય હણિયો, પાછી લાવ્યા ગહગહી ॥ ૫ ॥ અયોધ્યા આવે બહુ સુખ થાવે, હર્ષ વિવાદ અતિ ઘણો ॥ લોક અપવાદ સુણ્યો શ્રવણે, સહી રામે સીતા તણો ॥ ૬ ॥ ગાથા ॥ સહુ મન માંહે ચિંતવે, લોકતણી મુખ બોકજી ॥ તિણે વચને મન દુઃખ ધરે, ચિંતા અને અતી શોકજી ॥ ૭ ॥ શોક ધરે રાજારામ લક્ષમણ, ચિંતવે તેહ ઉપાય ॥ અમ બોલએ નિકલંક થાયે, તો સહી આણંદ થાય ॥ ૮ ॥ તિણ સમે સીતા હાથ જોડી, રામ ચરણે શીશ નામેં વળી ॥ રઘુનાથ નંદન ધીજ કરાવો, જિમ પોહોંચે મનની રળી ॥ ૯ ॥

॥ ઢાળ ॥ રામસીતાને ધીજ કરાવે રે, સુરનર બહુ જોવાને આવે ॥ આવે ઇંદ્ર ઇંદ્રાણી જોડી રે, અમરી કુમરી બહુ કોડી ॥ ૧૦ ॥ મળિયા તિહાં રાણા રાણ રે, નરનારી ચતુર સુજાણ ॥ મહાધીજ સીતા તિહાં મંડે રે, દેખી શૂર સુભટ સત છંડે ॥ ૧૧ ॥ કાયર નરકેતા નાસે રે, જઇ રહ્યા ગુફાવન વાસે ॥ ત્રણસેં હાથની ખાઈ ખણાવે રે, લેઈ અગર ચંદને ભરાવે ॥ ૧૨ ॥ માંહિ વિસ્વાનર પરજાળે રે, ઉપર નાખેં ધૃતની ધારે ॥ જ્વાળા તે દશો દિશે જાય રે, સહુ આકુળવ્યાકુળ થાય ॥ ૧૩ ॥ તિહાં અગ્નિ દીસે વિકરાળ રે, જાણે ઊગતો સૂરજ બાળ ॥ ...ની તે ઢાળ રે, જાણે કોપેં ચઢ્યો વિકરાળ ... સમે સીતા ઇમ બોલે રે, રૂડાં વચણ અમીરસ ... રમ વિના ... ભાઈ રે, તિહાં [illegible] અગ્નિ ॥ ૧૫ ॥ ... સંભળા ... અગ્નિ ... ઝંપાવે ॥ સુ ... ની ... સીતા

જલમાં પેસે ॥ ૧૬ ॥ જ્યાના નિદાં ચાલે કલોલ રે, જલચર જીવ કરે રંગરોળ ॥ મેડકાદ સારસ નિદાં બોલે રે, હંસ હંસ તણી ગતિ ખેલે ॥ ૧૭ ॥ નિદાં કનક કમલ દલ સોહે રે, ઉપર બેસી સીતા મન મોહે ॥ અગ્નિ કુંડ થયો પુષ્કરણી રે, જુઓ શીલ તણી એ કરણી ॥ ૧૮ ॥ જગદીશ કરી નહીં આવે રે, સુર નર નારી ગુણ ગાવે ॥ પાંચ પુષ્પ વૃષ્ટી શિર કીધી રે, સીતા ત્રિભુવન હુઈ પ્રસિદ્ધિ ॥ ૧૯ ॥ સુરનર નારી નિદાં નાચે રે, દેખી સીતાના ગુણ સાચે ॥ દેવ દાનવ વાજિંત્ર વાવે રે, ઇંદ્રાદિક અધિક ઉમાહે ॥ ૨૦ ॥ ઘર ઘરનાં વધામણાં આવે રે, માણક મોતિયેં થાળ ભરાવે ॥ સતી સીતાને સર્વ વધાવે રે, સોહાસણ મંગળ ગાવે ॥ ૨૧ ॥ ભામંડળ રાજવન હોઈ રે, બાંધવ સીતાના જોઈ ॥ રૂપેં અતીવ કરે ગુણ ગ્રામ રે, તું છે અમકુળ તિલક સમાન ॥ ૨૨ ॥ શશિ વરસે કિમ વિષધારા રે, મેઘાજલ ન હોવે ખારા ॥ સાયર કેમ ઉલંઘાય રે, મેરૂ વાયુવે કેમ તોલાય ॥ ૨૩ ॥ ચિંતામણિ ન હોવે કાચે રે, કિમ પાંગળો નાટક નાચે ॥ કામધેનુ છાલી કિમ કહિયે રે, આકાશ માન કિમ લહિયેં ॥ ૨૪ ॥ ઉંદરને પેટ હાથી નાવે રે, પુણ્ય હોણા તે કિમ સુખ પાવે ॥ મહીશ ઐરાવણ કિમ છુપે રે, વલી પુત્ર વિના નવ દીપે ॥ ૨૫ ॥ માન સરોવર તેહ ન મુકે રે, સાયર મર્યાદા નવિ મૂકે ॥ ॥ ઝાંખો તારો કદી નવિ ચાલે રે, મંદિર નિરિ કસ્તુરી ન હાલે ॥ ૨૬ ॥ બાંધ્યો હીરો કહો કિમ ખૂટે રે, આકાશ ખાટ કોણ ખૂંટે ॥ હરિભદ્ર વાચા નવિ લોપે રે, કહો મુનિ આણ કિમ નવિ કોપે ॥ ૨૭ ॥ વાંઝ નારી જન્યો કિમ બેટા રે, સસને કહો કોણ કહે મોટો ॥ સિંહને કુણ કહે શીયાળ રે, નવ નંદ ન હોય દયાળ ॥ ૨૮ ॥ સૂર ઉગ્યો પશ્ચિમ કિમ પેખ્યો રે, છૂટ્યા ધર્મ વિના નવિ દેખે ॥ શેષનાગ ધરણી કેમ મુકે રે, તો સીતા શીયળ ન ચૂકે ॥ ૨૯ ॥ રઘુપતિ કહે રથ બેશીજે રે, અયોધ્યા પવિત્ર [illegible] સીતા કહે નીમ લગાર રે, શિરલોચ કિયો [illegible] પાળી સંયમ ખંડા ધાર રે, કરી અણસણ [illegible] બારમેં દેવલોકે થયા સ્વામી રે, સીતા [illegible] ૩૧ ॥ શીલેં દુખ દારીદ્ર જાય રે, [illegible]

ખપ કરો, ટાળી વિષય વિકારો રે ॥ ચોથે અધ્યયને કહ્યું, શ્રીવીર એહ વિચારો રે ॥ શુ૦ ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ પાપકરમ કરી મેળવે, ધનના લખ જેહ રે ॥ મૂરખ ધન છાંડી કરી, નરકેં ભમે તેહ રે ॥ શુ૦ ॥ ૩ ॥ બંધવ જનને પોષવા, કરે તે મરણ પરે પાપરે ॥ તેહૂનાં ફળ દોહિલાં, સહે એકલો આપ રે ॥ શુ૦ ॥ ૪ ॥ ખાત્ર તણે મુખે જિમ ગ્રહ્યો, એવો ચોર અજાણ રે ॥ નિજ કરમેં દુખ દેખતાં, તેહનો કુણ જાણ રે ॥ શુ૦ ॥ ૫ ॥ ઇમ જાણી પુણ્ય કીજિયે, તેહથી સુખ થાય રે ॥ દિનદિન સંપદ અનુભવી, વળી સુજસ ગવાય રે ॥ શુ૦ ॥ ૬ ॥ વિજય દેવ ગુરૂ પાટવી, વિજયસિંહ સુરિંદા રે ॥ શિષ્ય ઉદય કહે પુણ્યથી, હુએ પરમ આણંદા રે ॥ શુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ પ્રમાદત્વર્જન સજ્ઝાય સમાપ્ત: ॥

॥ અથ સંગ્રામ સોનીનો સજ્ઝાય ॥

॥ દોહા ॥ શ્રીશંખેશ્વર પાયનમી, શારદ માત પસાય ॥ સોની શ્રી સંગ્રામના, ગુણગાય નવનિધિ થાય ॥ ૧ ॥ માંડવ ગઢનો રાજિયો, ગ્યાસુદ્દીન પાતશાહ ॥ એકદિન બહાર ખેલવા, ચાલ્યો ધરી ઉમાહ ॥ ૨ ॥ સાથે સીતેર ખાન છે, બોહોતેર ઉમરાવ જાણ ॥ મોર્નો પણ સંગ્રામ છે, તેહનાં કરૂં વખાણ ॥૩॥

॥ ઢાળ પહેલી, રાગ વેળાવળ ॥

॥ મારગ માંથે સલ્ય વૃક્ષ, ફળ્યો અતિભાર ॥ તે દેખી કોઇ દુષ્ટ જીવ, બોલ્યો તેણિવાર ॥ એ આંકણી ॥ ૧॥ એ આંબાને આંજિયા, મુજા માહિબ મેરા ॥ ભૂપ કહે તુમ દૂર કરો, રાખો મત નેરા ॥ માર૦ ॥ ૨ ॥ વળતો સોની ઉચ્ચરે, હું કરૂં અરદાસ ॥ આંબો મુજને સાન કરે, કહોતો જાઉં પાસ ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ હુકમ લેઇને ત્યાં ગયો, દિયે આંબાચું કાન ॥ માંડી વાત છાની કહી, આવ્યો તે બુદ્ધિનિધાન ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ સુણો સુલતાન આંબે કહી, મુજને એક વાત ॥ આવતે વર્ષે જે નવિ ફળું, તો કરજે મુજ ઘાત ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ ગ્યાસુદ્દીન ગનૂ કહે, સુણો દો સંગ્રામ ॥ મોં શું ન બોલે રૂખડા, વહુ બ-

કાલકે કામ ॥ મા૦ ॥ ૬ ॥ વજનું સોની ઉચરે, ન ફળે એ એહ ॥ એને કરના તે તમે, મુજને કરજ્યો તેહ ॥ મા૦ ॥ ૭ ॥ નિજનિજ સ્થાનક સહુ વગ્યું, સોની કરે ઉપાય ॥ દેવ ગુરૂની પૂજા કરે, આંબા પાસેં જાય ॥ મા૦ ॥ ૮ ॥ પ્રેમ સહિત ગુંહલી કરે, સમરે ગુરૂ દેવ ॥ જો મુજ ધર્મની આસના, ફળજો નીત મેવ ॥ ૯ ॥ પૂણ્યે વંછિત સબ ફળે ॥ એ આંકણી ॥ અનુક્રમેં આંબો મોરિયો, માળી આવી વધાવે ॥ સર્વ આંબા પહેલો ફળ્યો, સોની ત્યાં આવે ॥ પુ૦ ॥ ૧૦ ॥ પુત્ર બેસારી હાથિયેં, કર સોવન થાળ ॥ આંબ ભરી પતશાહને, મૂક્યા રે રસાળ ॥ પુ૦ ॥ ૧૧ ॥ રૂમાલ પાછા કરિ પુછિયો, તુમ આંબકે તાંઇ ॥ ॥ ગાજતે વાજતે હરખશું, ક્યા કરી બડાઇ ॥ પુ૦ ॥ ૧૨ ॥ વજનતો સોની ઉચરે, વાંઝિયા સહકાર ॥ તેણે મેં પેક કસી કરી, આણી હર્ખ અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૩ ॥ આમુદીન ઘોડે ચડી, સાથે સબ પરિવાર ॥ એ આંબા ફૂલ્યા ફ્લ્યા, દેખી હર્ખ અપાર ॥ પુ૦ ॥ ૧૪ ॥ આમુદીન જાનુ કહે, ને ફ્લ્યાએ આમ્ર ॥ તેરા એ સૂધા ફ્લ્યા, એ ધર્મકે કામ ॥ પુ૦ ॥૧૫ ॥ સોનેરી વાઘા સબે, પહેરાવ્યા સહુ સાથ ॥ ધન ધન તેરી માતકું, ધન્ય તેરી જાત ॥ પુ૦ ॥ ૧૬ ॥ કેતાદિન વોલ્યા પછે, ભગવતી સૂત્ર ॥ એર કને જઇ સાંભળે, કરે જનમ પવિત્ર ॥ પુ૦ ॥ ૧૭ ॥ મેલે સોનૈયો દિન પ્રતેં, જગ ઉત્તમ નામ ॥ છત્રીસ સહસ્સ સંખ્યા હુયે, કીધાં ધર્મનાં કામ ॥ પુ૦ ॥ ૧૮ ॥ સકળ વાચક શિરોમણિ, ભાનુચંદ કહાવે ॥ તાસ શિષ્ય ભાણચંદ ભણે, સુણે દોલત પાવે ॥ પુ૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ ચેલણાનો સજ્ઝાય ॥

॥ વીર વંદી ઘરે આવતાં જી, ચેલણા દીઠો રે નિગ્રંથ ॥ વનમાંહિ રાતેં કાઉસગ્ગ રહ્યોજી, સાધતો મુક્તિનો પંથ ॥ ૧ ॥ વીર વખાણી રાણી ચેલણાજી, સતીય શિરોમણિ જાણ ॥ એ આંકણી ॥ ચેડાની સાતે સુતાજી, શ્રેણિક શિયલ પરિમાણ ॥ વી૦ ॥ ૨ ॥ શીત કાર સબળો પડે જી, ચેલણા પ્રીતમ સાથ ॥ ચારિત્રિયો ચિત્તમાં વસ્યો જી, સોડ બાહિર રહ્યો હાથ ॥

॥ અથ બાદશાહ પ્રતિબોધન વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥

॥ રાગ કાફી હુસેની ॥ યા દુનિયા ફના ફુરમાએ, આપ રહો હુસિયારી ॥ માલ મુલક સબ કિસકૂ દિખાવે, યમકી ભઇ અસવારી ॥ ૧ ॥ સાંઇયાંકે બંદે બે, શિર મત લ્યો બુજગારી ॥ મહેર કરોગે બંદગી ખુદાકે, દીલ યાકે કયું પ્યારી ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ દોલત છોડ છોડ કેઇ ગયે સાહેબ, કેઇ કેઇ ગયે ભીખારી ॥ ઘસતે હાથ ગયે બીન ખરચી, હારયા જયું અજુઆરી ॥ સાં૦ ॥ ૩ ॥ રોજ નિમાજ ફિરાવે તસબી, સબ સખીયન કયું મારી ॥ સબ દીનનકૂ દોઈ છાપ હૈ, દરદ કીયેં હુ ભારી ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ કીડિકા એ ખૂન ખુદાકે, લિખિત ન હૈ દરબારી ॥ સબ હિસાબ જબ વે પૂછેગા, તબ હોવેગી ખુવારી ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ ખાનેકુ શિરકાટે બિરાનકે, મહિરમાન પુકારે ॥ સુંખિ બ્યસ્ત હોવે સબહુનકું, બૂરી બ્યસ્ત તુંહારી ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥ પાતસાહ શ્રીબાબા આદમ, મુન ચેતન હમારી ॥ શીખ ભલી એ સકલચંદકી, હમકું પ્યારી તુંહારી ॥ સાં૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ બાદશાહ પ્રતિબોધન સજ્ઝાય ॥

॥ અથ આત્મબોધની સજ્ઝાય ॥

॥ હો મુજ આતમા મત પડ મોહ પંજર માંહે ॥ માયા જાળી રે ॥ [illegible] સુત સુતા પરિવાર રે ॥ કુટુંબ [illegible] ॥ માયા જાળી રે ॥ હો૦ ॥ ૧ ॥ અનુક્રમે [illegible] ભુક્તભોગિત [illegible] ॥ માયા૦ ॥ હો૦ ॥ ૨ ॥ [illegible] રે ॥ તે પણ [illegible] ॥ મા૦ ॥ હો૦ ॥ ૩ ॥ [illegible] વેશ રે ॥ [illegible] ॥ મા૦ ॥ હો૦ ॥ ૪ ॥ [illegible] ભેલ રે ॥ [illegible] ॥ મા૦ ॥ હો૦ ॥ ૫ ॥ ભજ સદા ભગવંત ચેતન, સેવ ગુરૂપદપદ્મ રે ॥ રૂપ [illegible] પામે શાશ્વત સદ્મ ॥ મા૦ ॥ હો૦ ॥૬॥

॥ અથ બાદશાહ પ્રતિબોધન વૈરાગ્ય સજ્ઝાય ॥

॥ રાગ કાફી હુસેની ॥ યા દુનિયા ફના ફુરમાએ, આપ રહો હુસિયારી ॥ માલ મુલક સબ કિસકૂ દિખાવે, યમકી ભઇ અસવારી ॥ ૧ ॥ સાંઇયાંકે બંદે બે, શિર મત લ્યો બુજગારી ॥ મહેર કરોગે બંદગી ખુદાકે, દીલ યાકે કયું પ્યારી ॥ સાં૦ ॥ ૨ ॥ એ આંકણી ॥ દોલત છોડ છોડ કેઇ ગયે સાહેબ, કેઇ કેઈ ગયે ભીખારી ॥ ઘસતે હાથ ગયે બીન ખરચી, હાસ્યા જયું અજ્ઞુઆરી ॥ સાં૦ ॥ ૩ ॥ રોજ નિમાજ ફિરાવે તસબી, સબ સખીયન કયું મારી ॥ સબ દીનનકૂં દોઇ છાપ હૈ, દરદ કીયેં શુ ભારી ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ કીડિકા એ ખૂન ખુદાકે, લિખિત ન હૈ દરબારી ॥ સબ હિસાબ જબ વે પૂછેગા, તબ હોવેગી ખુવારી ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ ખાનેકું શિરકાર બિરાના, મહિરમાન પુકારે ॥ ઘુંમિ ભ્યસ્ત હોવે સબહનકૂં, બૂડી ભ્યસ્ત તુંહારી ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥ પાતસાહ શ્રીબાબા આદમ, સુન ચેતન હમારી ॥ શીખ ભલી એ સકલચંદકી, હમકું પૂના તુંહારી ॥ સાં૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ બાદશાહ પ્રતિબોધન સજ્ઝાય ॥

॥ અથ આત્મબોધનો સજ્ઝાય ॥

॥ ઢો૦ સુણ આતમા મત પડ મોહપંજરે માંહિ ॥ માયા જાળ રે ॥ ચલ ચંચળ જોબન રૂપ નાના. સુત સુતા પરિવાર રે ॥ કુટુંબ દિસે હાથી વાજા. ઠાલિમા પરિવાર ॥ માયા જાળ રે ॥ ઢો૦ ॥ ૧ ॥ અગુલ અગ ધ્રુણિ નર્કી નાના, બુદ્ધિહિન મદમત્ત ॥ કર જનમથી નિકટ આવે. નાખિત જાવે મન ॥ માયા૦ ॥ ઢો૦ ॥ ૨ ॥ પુદ્ગલનિ જે કાચ પર્વે કરે, એકલો કરે દડ રે ॥ તે પણ નવા હાથે ચનના. મર્ડી મર્વે અખડ ॥ મા૦ ॥ ઢો૦ ॥ ૩ ॥ જે નમન એનો હુકમ કરતા. પિંડની નવલા વેશ રે ॥ પાવ મંદિર ચન્ન દેતા. મનો નવા જમશે ॥ મા૦ ॥ ઢો૦ ॥ ॥ ૪ ॥ મુખ તંબોલને અતર નાના. કન્ત નવ નવ ખેલ રે ॥ નેહ નર અસ પુષ્પ વાડી. કન્ત પન્નવ દેલ ॥ મા૦ ॥ ઢો૦ ॥ ૫ ॥ ભજ સદા ભગવંત ચેતન. નેત ગુરુપદપદ્મ રે ॥ રૂપ કહે કરવ ચેતનજી. પામે શાશ્વત સદ્મ ॥ મા૦ ॥ ઢો૦ ॥૬॥

॥ અથ આત્મબોધનો સજ્ઝાય ॥

॥ સાંભળ સયણા સાચી સુણાવું, પૂરવ પુણ્યે તું પામ્યો રે ભાઇ ॥ નરક નિગોદમાં ભમતાં નરભવ, તેં નિષ્ફલ કેમ વામ્યો રે ભાઇ ॥ સાં૦ ॥ ૧ ॥ જૈનધર્મ જયવંતો જગમાં, ધારી ધર્મ ન સાધ્યો રે ભાઇ ॥ મેઘધરા સરિખા ગજ સારે, ગર્દભ ઘરમાં બાંધ્યો રે ભાઇ ॥ સા૦ ॥ ૨ ॥ કલ્પવૃક્ષ કુહાડે કાપી, ધંતુરો ઘેર ધારે રે ભાઇ ॥ ચિંતામણિ ચિંતિત પૂરણ તે કાગ ઉડાડણ કારે રે ભાઇ ॥ સાં૦ ॥ ૩ ॥ એમ જાણી જાવા નવિ દીજે, નર નારી નર ભવને રે ભાઇ ॥ ઓળખી શુદ્ધ ધર્મને સાધો, જે માન્યો મુનિ મનને રે ભાઇ ॥ સાં૦ ॥ ૪ ॥ જે વિભાવ પરભાવમાં ભજિયેં, રમણ સ્વભાવમાં કરીયેં રે ભાઇ ॥ ઉત્તમપદપદ્મને અવલંબી, ભવિયણ ભવ જળ તરીયેં રે ભાઇ ॥ સાં૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ આત્મ હિત શિક્ષા સજ્ઝાય ॥

॥ અથ શ્રી શિયળ વિષે સ્વાધ્યાય ॥

॥ સોમવિમળ ગુરૂ પય નમીજી, નિજ ગુરૂ ચરણ વંદેવિ ॥ શીલતણા ગુણ ગાયશું જી, હિયડે હર્ષ ધરેવિ રે ॥ જીવડા ॥ ધરીયેં શીલવ્રત સાર ॥ ૧ ॥ શીલવિણ વ્રત સવિ ખડહડે જી, શીલ વિણુ સંયમ સાર રે ॥ જીવડા ॥ ધરિ૦ ॥ એ આંકણી ॥ તોરણથી રથ વાળિયોજી, જાગ્યો નેમ કુમાર ॥ રાજીમતી વિનવે ઘણું જી, ન ધરે મોહ લગાર રે ॥ જી૦ ॥ ધરિ૦ ॥૨॥ થૂલિભદ્ર કોશ્યા ઘર રહે જી, ચતુરપણે ચઉમાસ ॥ ખટરસ નિત ભોજન કરે જી, ન પડ્યો કોશ્યા પાસ રે ॥ જી૦ ॥ ધરિ૦ ॥ ૩ ॥ નવાણું કંચન કોડી ધણી જી, કહીયેં જંબુકુમાર ॥ આઠે કન્યા પરહરી જી, લીધો સંયમ ભાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ ધન સંચય પુત્રી ભણે જી. પરણું વયર કુમાર ॥ વયર સ્વામી મન નવિ ચળ્યો જી, જાણી અથિર સંસાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥૫॥ શેઠ સુદર્શનને દીયે જી, અભયા કપિલા રે આળ ॥ શૂળી સિંહાસન થયું જી, જાણે બાળ ગોપાળ રે ॥ જી૦ ॥ ૬ ॥ વંકચૂલ ચોરી કરે જી, પેઠો રાય ભંડાર ॥ રાણીયેં ઘણું ભોળવ્યો જી, ન ચળ્યો ચિત્ત લગાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ કલહ કરાવે અ-

તિયણે જી, મનમાં મેલો રે ભાવ ॥ ॥ નારદ જે સદ્ગતિ લહે જી, તે તો શીલ પ્રભાવ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ૮ ॥ ચંદનબાળા મહા સતી જી, જગમાં હુઇ વિખ્યાત ॥ જસ હાથેં વીર પારણુંજી, હુઇ અસંભવ વાત રે ॥ જી૦ ધ૦ ॥ ૯ ॥ સાઠ સહસ વર્ષ આંબિલ કરી જી, ભરત શું છંડે રે પ્રેમ ॥ ઋષભ પુત્રી તે સુંદરી જી, મુક્તેં પહોતી ખેમ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૦ ॥ શીલવતી ભરતારનેં જી, કમલિની આપે સાર ॥ ક્યારે કુર માથે નહી જી, શીલતણે અનુભાવ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચાળણીયેં જળ કાઢીયું જી, સતી સુભદ્રા નાર ॥ ચંપા બાર ઉઘાડીયાં જી, લોક કરે જયકાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥૧૨॥ સતીમાંહે સીતા ભલીજી જેહને મન શ્રીરામ ॥ અગ્નિ ટળી પાણી થયું જી, રાખ્યું જગમાં નામ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૩ ॥ શીલેં હરીયું હરણલું જી, શીલેં સંકટ જાય ॥ શીલેં સાપ ન આભડે જી, પાવક પાણી થાય રે જી૦ ॥ ધ૦ ૧૪ ॥ જે પ્રાણી સ્વકાય થકી જી, શીલ પાળે ગુણવંત ॥ બ્રહ્મ લોક તે અવતરે જી, ઇમ ભાંખે ભગવંત રે ॥ જી૦ ધ૦ ॥ ૧૫ ॥ શીલ અખંડિત પાળશે જી, ઇણ જુગ જે નર નાર હંસસોમ ઉવજ્ઝાય ભણે જી. તેહને જયજયકાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઘીનોસ્વાધ્યાય ॥

॥ દોહા ॥ ભવિયણ ભાવ ધણો ધરી, આણી ગુણની શ્રેણિ, સુપડ મરખા થાય તે, ચાળણી પરેં મદ કેણિ ॥ ૧ ॥ સાપ તણા ગુણ માણજો, ગાય તણા ગુણ આણ ॥ જુઓ ચાર નીરસ ચરી, આપે ઘૃત અહિનાણ ॥ ૨ ॥ ઘૃતતણા ગુણ વર્ણવું, સાંભળજો નર નાર ॥ વસ્તુ સઘળી જોઇ સહી, ઘૃત સમો નહિં સંસાર ॥ ૩ ॥

॥ કાળ ચોપાઇની દેશીમાં ॥ ઘૃતેં રુપ વાધે બળ કાંતિ, ઘૃતેં હોય થાયે ઉપશાંતિ ॥ લુખું ધાન્ય તે દોહિલું પચે, ઘૃત સહિત સહુકોને પચે ॥ ૪ ॥ કૂકસ બાકસ જેહમાં ઘૃત, તેહ ધાન્ય લાગે અમૃત ॥ વાણિયા બ્રાહ્મણ સર્વ સુજાણ, ઘૃત પાખેં તે મુજે પ્રાણ ॥ ૫ ॥ હાથ પગ ઉતર્યા સંધાય, દીલ તણા

તે ખોટા જાય ॥ ઘૃતની પેરે વિગલ કહેવાય, એ ઉપમા ઘૃતને દેવરાય ॥ ૬ ॥ આગળે ઘૃત વાહાલું સહી, રોટને રોટી ઘી લેહી ॥ વળી લહે એકવાર તે રચે, ઘૃત વિને દેહી તગતગે ॥ ૭ ॥ મુંગથકી નાસે જૂરાય, સુવાવડી તે ઘીઅજ ખાય ॥ બાળક પીએ તે માતો થાય, ઘી ખાધે નબળાઈ જાય ॥ ૮ ॥ ઉભા ·રહીને ઘી પીજી યે તેજ સબળ આંખે કીજીયેં ॥ ગાયનું ઘી હરે સંનિવાય, વ્યાધિ સર્વે ઘીથી જાય ॥ ૯ ॥ શાક પાક થાય ભલા ઘીથી, બીજું એહવું ઓસડ નથી ॥ ઘીનો દીવો મંગલિક કહ્યો, ઘીયેં જમાડી રીસાતો રહ્યો ॥ ૧૦ ॥ ન્હાના મહોટા કુંવર કરે, ઘીલું હોય તો ઘડકો ભરે ॥ સુંવાળું ગળગળ ઊતરે, સીહાંરી હોય તો મારખણ હરે ॥ ૧૧ ॥ સામું જમાડ કરવા મેળ, હોય ઉપાડી કીધો મેળ ॥ ખલહળ નામે ભલિ કહેવાય, ઘી પીરસે તો પ્રીતજ થાય ॥ ૧૨ ॥ વરે પૂછે ઘી કેવું વસ્યું, ઘીય પખેં તે લેખું કસ્યું ॥ ઘી સંચોરે વિવાદ અછે, બીજી વસ્તુ લેવું પછે, ॥ ૧૩ ॥ ઘૃત દાને સમકિત આણિયેં, ધનો સાર્થપતિ જગ જાણિયેં ॥ બ્રાહ્મણને ઘી વખાણીયા, નિત્ય જમે પુણ્યવંત વાણિયા ॥ ૧૪ ॥ પામર ખાયે પરવિવાહેં, કરપી ખાયે પરઘર જાયે ॥ ઉંદર સાપ વૃશ્ચ તે થાય, ધન ઉપર પરઠી રહે પાય ॥ ૧૫ ॥ બુધવારે ઘી ટીલું કરે, શૂળ રોગ ઉપદ્રવ હરે ॥ ઘરડાને ઘી વાહાલું સહી, જૂના હાડ રહે ઘીથી લહી ॥ ૧૬ ॥ પાટી પીઠેં ઘી મૂકીયેં, ઘાર વળી ચુંબડ ગ્રહ દીયે ॥ ઘી ખાધે તપ સોહિલો થાય, પગ બળ નયણેં તેજ કહાય ॥ ૧૭ ॥ છતું ઘીય જે પીરસે નહીં, નરસાં નામ તસ લીજે નહીં ॥ સઘળા ઊપર ઘૃત છે સાર, તે મન વારો વારોવાર ॥ ૧૮ ॥ ઘીના ગુણને ઉત્તમનાં વયણ; એ છે સરખાં જાણો સયણ ॥ શુભ વિજય પંડિતથી લહ્યો, લાલવિજય ઘીનો ગુણ કહ્યો ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી રાજસમુદ્રજી કૃત વૈરાગ્યનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ મુગ્ધ બેહેની પીયુડો દરેસી, આજકે કાલ ચલેસી રે ॥ કહે કોણ આહરી સાર કરેસી, ક્ષણ ક્ષણ વિરહો દહેસી રે ॥ મુ૦ ॥ ૧ ॥ પ્રેમવિલુદ્ધો ને મદમાતો, રાગન જાણ્યો જાતો

તિથણો જી, મનમાં મેલો રે ભાવ ॥ ॥ નારદ જે સદ્‌ગતિ લહે જી, તે તો શીલ પ્રભાવ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ૮ ॥ ચંદનબાળા મહા સતી જી, જગમાં હુઇ વિખ્યાત ॥ જસ હાથેં વીરપારણુંજી, હુઇ અસંભવ વાત રે ॥ જી૦ ધ૦ ॥ ૯ ॥ સાઠ સહસ વર્ષ આંબિલ કરી જી, ભરત શું છંડે રે પ્રેમ ॥ ઋષભ પુત્રી તે સુંદરી જી, મુક્તેં પહોતી ખેમ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૦ ॥ શીલવતી ભરતારનેં જી, કમલિની આપે સાર ॥ ક્યારે કુર માથે નહી જી, શીલતણે અનુભાવ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચાળણીયેં જળ કાઢીયું જી, સતી સુભદ્રા નાર ॥ ચંપા બાર ઉઘાડીયાં જી, લોક કરે જયકાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥૧૨॥ સતીમાંહે સીતા ભલીજી જેહને મન શ્રીરામ ॥ અગ્નિ ટળી પાણી થયું જી, રાખ્યું જગમાં નામ રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ॥ ૧૩ ॥ શીલેં હરીયું હરણસું જી, શીલેં સંકટ જાય ॥ શીલેં સાપ ન આભડે જી, પાવક પાણી થાય રે જી૦ ॥ ધ૦ ૧૪ ॥ જે પ્રાણી સ્વકાય થકી જી, શીલ પાળે ગુણવંત ॥ બ્રહ્મ લોક તે અવતરે જી, ઇમ ભાંખે ભગવંત રે ॥ જી૦ ધ૦ ॥ ૧૫ ॥ શીલ અખંડિત પાળશે જી, ઇણ જુગ જે નર નાર હંસસોમ ઉવજ્ઝાય ભણે જી, તેહને જયજયકાર રે ॥ જી૦ ॥ ધ૦ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઘીનોસ્વાધ્યાય ॥

॥ દોહા ॥ ભવિયણ ભાવ ધણો ધરી, આણી ગુણની શ્રેણિ, રૂપડ સરખા થાય જે, ચાળણી પરેં મહ જેણિ ॥ ૧ ॥ સાપ તણા ગુણ માણજે, ગાય તણા ગુણ આણ ॥ જૂઓ ચાર નીરસ ચરી, આપે ઘૃત અહિનાણ ॥ ૨ ॥ ઘૃતતણા ગુણ વર્ણવું, સાંભળજે નર નાર ॥ વસ્તુ સઘળી જોઇ સહી, ઘૃત સમો નહિ સંસાર ॥ ૩ ॥

॥ ઢાળ ચોપાઇની દેશીમાં ॥ ઘૃતેં રૂપ વાધે બળ કાંતિ, ઘૃતેં ક્રોધ થાયે ઉપશાંતિ ॥ લુખું ધાન્ય તે દોહિલું પચે, ઘૃત સહિત સહુકોને પચે ॥ ૪ ॥ કુકસ બાકસ જેહમાં ઘૃત, તેહ ધાન્ય લાગે અમૃત ॥ વાણિયા બ્રાહ્મણ સર્વ મુનતણ, ઘૃત પાખેં તે મુઝે પ્રાણ ॥ ૫ ॥ હાથ પગ ઉતર્યા સંધાય, દીલ તણા

તે ખોટા જાય ॥ ઘૃતની પરેં વિગલ કહેવરાય, એ ઊપમા ઘૃતને દેવરાય ॥ ૬ ॥ બાળકને ઘૃત વાહાલું સહી, રોઇને રોટી ઘી લેહી ॥ વળી લહે એકવારં તે રંગે, ઘૃત જિમે દેહી તગતગે ॥ ૭ ॥ ઘૃતથકી નારાં ભૂરાય, સૂવાવડી તે ઘીઅજ ખાય ॥ બળદ પીયે તે માતો થાય, ઘી ખાધે નબળાઇ જાય ॥ ૮ ॥ ઉભા રહીને ઘી પીજીયેં, તેજ સબળ આંખેં કીજીયેં ॥ ગાયનું ઘી હરે સવિ વાય, વ્યાધિ સર્વે ઘીથી જાય ॥ ૯ ॥ શાક પાક થાય ભલા ઘીથી, બીજું એહવું ઓસડ નથી ॥ ઘીનો દીવો મંગલિક કહ્યો, ઘીયેં જમાઇ રીસાતો રહ્યો ॥ ૧૦ ॥ ન્હાના મહોટા કુસર કરે, ઘીલું હોય તો લબકો ભરે ॥ સૂંવાળું ગલગલ ઊતરે, સીહાંરી હોય તો આખણ હરે ॥ ૧૧ ॥ સાસુ જમાઇ કરવા એણ, કોપ ઉપાડી દીધો બેણ ॥ ખલહળ નામે ભલિ કહેવાય, ઘી પીરસે તો પ્રીતજ થાય ॥ ૧૨ ॥ વરે પૂછે ઘી કેતું વરસું, ઘીય પખેં તે લેખું કરસું ॥ ઘી સંઘારે વિવાહ અછે, બીજી વસ્તુ લેશું પછે, ॥ ૧૩ ॥ ઘૃત દાને સમકિત આણિયેં, ધનો સાર્થપતિ જગ જાણિયેં ॥ બ્રાહ્મણને ઘી વખાણીયા, નિત્ય જમે પુણ્યવંત વાણિયા ॥ ૧૪ ॥ પામર ખાપે પરવિવાહેં, કરપી ખાપે પરઘર જાયે ॥ ઉંદર સાપ વૃક્ષ તે થાય, ધન ઉપર પરહી રહે પાય ॥ ૧૫ ॥ બુધવારે ઘી ટીલૂં કરે, શૂળ રોગ ઉપદ્રવ હરે ॥ ઘરડાને ઘી વાહાલું સહી, જૂના હાડ રહે ઘીથી લહી ॥ ૧૬ ॥ પાટી પીડેં ઘી મૂકીયેં, ઘાવ વળી ગુંબડ ગ્રહ દીયે ॥ ઘી ખાધે તપ સોહિલો થાય, પગ બળ નયણેં તેજ કહાય ॥ ૧૭ ॥ છતું ઘીય જે પીરસે નહી, નરણાં નામ તસ લીજેં નહીં ॥ સઘળા ઊપર ઘૃત છે સાર, તે મત વારો વારોવાર ॥ ૧૮ ॥ ઘીના ગુણને ઉત્તમનાં વયણ; એ બે સરખાં જાણો સયણ ॥ શુભ વિજય પંડિતથી લહ્યો, લાલવિજય ઘીનો ગુણ કહ્યો ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી રાજસમુદ્રજી કૃત વૈરાગ્યનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ગુણ બેહેની પીયુડો કરસી, આજકે કાલ ચલેસી રે ॥ કદે કોણ આદરી સાર કરેસી, ક્ષણ ક્ષણ વિરહો દહેસી રે ॥ ગુ૦ ॥ ૧ ॥ પ્રેમવિહુણો ને મદમાતો, કાળન જાણ્યો જાતો

રે ॥ ઉચિત આણું આવ્યું ત્યાં તો, રહી ન શક્યો રંગ રાતો રે ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ વાટ વિષમ કોઇ સાથ ન આવે, પિયુડો એકલો જાવે રે ॥ વિણ સાથેં કહો કુણ પહુંચાવે, આપ કિયો ફળ પાવે રે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ ભમશે પુર પુર માંહે એકીલો, જેમ ગાલયામાંહે ઘેલો રે ॥ નવિ જાણું કિત જાય રહેલો, વિછુરે મિલણો દોહિલો રે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ પોતેં સંબલ સાથ ન લીધો, બીજે કિણહી ન દીધો રે ॥ મૂલ્ય ગમાવે ચલ્યો સબ સીધો, એકો કામ ન કીધો રે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ પ્રીતમ વિણ હું ભઇ રે બિરાની, કિણહી મન ન સુહાણી રે ॥ પીયરકી મેં પ્રીત પિછાણી, જલબલ છાર કહાણી રે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ વૈરાગી અંતર વૈરાગી, પ્રીત સુગુત નવિ જાગી રે ॥ રાજસમુદ્ર ભણે બડભાગી, નારી વિણુ સોભાગી રે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી સુમતિવિજયજીકૃત આત્માને ઉપદેશનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ જીવ વારૂં છું મોરા વાલમા, પરનારીથી પ્રિત મ જોડ ॥ પરનારીની સંગત નહિ ભલી, તારા કુળમાં લાગશે ખોડ ॥ જી૦ ॥ ૧ ॥ જીવ એ સંસાર છે કારમો, દીસે છે આળપંપાળ ॥ જીવ એહવું જાણી ચેતજે, આગળ નાખી છે જાળ ॥ જી૦ ॥ ૨ ॥ જીવ માતપિતા ભાઈ બહેનડી, સહુ કુટુંબ તણો પરિવાર ॥ જીવ વેતી વારેં સહુ સગુ, પછે લાંબા કીધા જુહાર ॥ જી૦ ॥ ૩ ॥ જીવ દેહલી લગેં સગુ આંગણું, શેરી લગેં સગી માય ॥ જીવ સીમ લગેં સાજન ભલો, પછે હંસ એકીલો જાય ॥ જી૦ ॥ ૪ ॥ જીવ જાતાં તો નવિ જાણીયા, નવિ જાણ્યો વાર કુવાર ॥ જીવ ગાડું ભરીયું ઇંધણે, ખોખરી હાંડલી સાથ ॥ જી૦ ॥ ૫ ॥ જીવ આડમ પાખી ન ઓળખી, બહુલા કીધાં પાપ ॥ જીવ સુમતિવિજય મુનિ એમ ભણે, જીવ આવાગમન નિવાર ॥ જી૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વીરકૃત ઉપદેશનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાત દિવસ કાયા મૂઢ પોષે રે, પછે અનંત દુઃખી જીવ

હોશે રે ॥ જીવ જુઓને હૃદય વિચારી રે, આંખ મીચી તો ઋદ્ધિ પીયારી રે ॥ ૧ ॥ એતો કાયા અમર ન હોઈ રે, વીર-વચન સુણો સહુ કોઈ રે ॥ એતો દૂધ દહીં દેહ લાસે રે, એ તો પાણી થઈ પખાળે રે ॥ ૨ ॥ શણગાર તજો રસ લાગો રે, જીવ નિશ્ચેં જાંઉંશ નાગો રે ॥ પાંચે ઇંદ્રિયનાં સુખ નવિ છોડે રે, ધર્મ સ્થાનક આળસ મોડે રે ॥ ૩ ॥ ખાપે બેસે હસે મદ આણે રે, ભોળા ધર્મનું નામ ન જાણે રે ॥ પુત્રવંતી ધનને મોહે રે, મૃત કારણે તે જળ ડોહે રે ॥ ૪ ॥ જીવ ધનને સઘળો ધ્યાવે રે, પણ પૂરવ દીધે પાવે રે ॥ અતિ લોભ કિહાં ન સમાવે રે, લાખ કોડ તૃપ્તિ નવિ થાવે રે ॥ ૫ ॥ સોનાની ડુંગરી કીધી રે, નવ નંદે સાથેં ન લીધી રે ॥ ચ્યારે ચોર કાયાથકી ટાળો રે, સૂધું સમકિત શિયલવ્રત પાળો રે, ॥ ૬ ॥ તપ કરી કાયા અ-જુવાળો રે, રાગ દ્વેષ વૈરી દોય ટાળો રે ॥ એતો શીખ ચસે જે કોઈ રે, તેને અવિચળ પદવી હોઈ રે ॥ ગુરુ જ્ઞાનીને ઉપ-કારી રે, વીરવચન સુણો નર નારી રે ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળજી કૃત તે સુખીયાની સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ તે તરીયા ભાઇ તે તરીયા ॥ એ દેશી ॥ તે સુખિયા ભાઇ તે સુખિયા, જે પરદુઃખેં દુઃખિયા જી ॥ પરસુખ દેખી જે સંતોષિયા, જિણે જિન ધર્મ ઓળખિયા જી ॥ તે૦ ॥ ૧ ॥ જ્ઞાનાદિક બહુ ગુણના દરિયા, ઉપશમરસ જળ ભરિયાજી ॥ જે પાળે નિત સૂધી કિરિયા, ભવસાયર તે તરિયા જી ॥ તે૦ ॥ ૨ ॥ દાનતણે રંગે જે રાતા, શીલગુણેં કરી માતા રે ॥ સવિ જગજીવને દિયે જે શાતા, પર વનિતાના ભ્રાતા રે ॥ તે૦ ॥ ૩ ॥ જેણે છાંડ્યા ઘરના ધંધા, જે પરધન લેવા અંધા રે ॥ જે નવિ બોલે બોલ નિબંધા, તપ તપવે જે જોધા રે ॥ તે૦ ॥ ૪ ॥ પરમેસર આગળ જે સાચા, જે પાળે સૂધી વાચા જી ॥ ધર્મ કામેં કબહી નહિ પાછા, જિનગુણ ગાવે જાચા રે ॥ તે૦ ॥ ॥ ૫ ॥ પાપતણાં દૂષણ સવિ ટાળે, નિજવ્રત નિત સંભાળે જી ॥ કામ ક્રોધ વૈરીને ગાળે, તે આતમ કુળ અજુવાળે જી

॥ તે० ॥ ૬ ॥ નિશિદિન ઈર્યા સુમતેં ચાલે, નારી અંગ ન ભાળે જી ॥ શુક્લ ધ્યાનમાંહે જે મ્હાલે, તપહુ તપી કર્મ ગાળે જી ॥ તે० ॥ ૭ ॥ જે નવિ બોલે પરની નિંદા, વરસે અમીરસ કંદા જી ॥ જેણે તોડ્યા ભવના ફંદા, તસ દેખત પરમ આનંદા જી ॥ તે० ॥ ૮ ॥ જે પુજે ભાવેં જિનચંદા, સૌમ્ય ગુણેં જિમ ચંદા જી ॥ ધર્મે ધીર ગુરૂ ચિરનંદા, નય કહે હું તસ બંદા જી ॥ તે० ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથશ્રી જ્ઞાનવિમલજી કૃત પુર્વસેવાલક્ષણ સજ્ઝાય ॥

॥ એક દિન દાસી દોડતી ॥ એ દેશી ॥ રાગ કાફીની દેશી ॥ ભવ્યને કર્મના યોગથી, ચરમ આવર્ત્ત અનુસાર રે ॥ પૂર્વસેવા ગુણ ઉપજે, તેહને એહ જમાવ રે ॥ ૧ ॥ સુગુરુવાણી એમ સાંભળો ॥ એ આંકણી ॥ પૂર્વ સેવા તણા યોગથી, સદાચારનો રંગ રે ॥ દેવગુર્વાદિક પૂજના, મુક્તિ અદ્વેષ નય સંગ રે સુ० ॥ ૨ ॥ જનક જનની કલાચાર્યની, એહની જે વળી જ્ઞાતિ રે ॥ વૃદ્ધ વળી ધર્મ ઉપદેશકા, એહ ગુરુવર્ગ કહેવાતી રે સુ० ॥ ૩ ॥ નમન પૂજન વિનયે કરી, આનનાદિક જસ થાત રે ॥ [illegible] નામ સુણી [illegible] રે ॥ સુ० ॥ ૪ ॥ [illegible] રે ॥ [illegible] રે ॥ સુ० ॥ ૫ ॥ [illegible] રે ॥ [illegible] રે ॥ સુ० ॥ ૬ ॥ [illegible] રે ॥ [illegible] સુ० ॥ ૭ ॥ [illegible] ॥ સુ० ॥ ૮ ॥ [illegible] ॥ સુ० ॥ ૯ ॥ [illegible] રે ॥ સુ० ॥ ૧૦ ॥ [illegible] રે ॥ [illegible]

થાવાસ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૧ ॥ લોક અપવાદે ભય મન ધરે, નવિ કરે દાનનો ભંગ રે ॥ મર્મે લહે ભવતણું હેતુ છે, સદા દાન આશ્રવસંગ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૨ ॥ એ સદાચાર હોયે સહુજનો, ગુણિજનશું ધરે રાગ રે ॥ નિંદા ગુણી તણી નવિ કરે, આપદે દૈન્ય નવિ લાગ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૩ ॥ સંપદાયેં ધરે નમ્રતા, પ્રતિજ્ઞા કરે નિર્વાહ રે ॥ ત્રિકુલવિરૂદ્ધ નવિ આચરે, સત્ય મિતવચન પ્રવાહ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઉત્તમ કાર્યે ઈહા ધરે, વાવરે દ્રવ્ય શુભ ઠામ રે ॥ લોક અનુવૃત્તિ ઉચિત કરે, તપ કરે કરિ મન ઠામ રે ॥ મુ૦ ૧૫ ॥ પાપસૂદન ને ચાંદ્રાયણાદિક, તપ જપ ને સંન્યાસ રે ॥ કૃચ્છ્ મૃત્યુઘ્ન પ્રમુખા બહુ, તપ તણા ભેદ વિલાસ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૬ ॥ આદિથી ધર્મની યોગ્યતા, ચિત્ર જપ મંત્ર અભ્યાસ રે ॥ કર્મક્ષય હેતેં સવિ આદરે, એહિજ મોક્ષ આવાસ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૭ ॥ માન અજ્ઞાન મિથ્યાવિષે, નહિ જિહાં એહવા ભાવ રે ॥ તેહિજ મોક્ષ ચિત્તમાં ધરે, જન્મ મરણ ન સંતાપ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૮ ॥ ચાર સંજીવનીની પરેં, હોયે કાર્યની સિદ્ધિ રે ॥ માર્ગ સુપ્રવેશ કૃત ઉદયથી, ટળે કપટની બુદ્ધિ રે ॥ મુ૦ ॥ ૧૯ ॥ ભવસુખ ઉત્કટ વાંછના, એહ સંસારનું મૂળ રે ॥ આપ ઉત્કર્ષે માતો રહે, તે પૂર્વ સેવા પ્રતિકૂળ રે ॥ મુ૦ ॥ ૨૦ ॥ પૂર્વ સેવાથી હુવે શિથિલતા, મલકષાયાદિ પરિણામ રે ॥ ભાગ સંક્લેશ તે મળ કહ્યા, યોગ્યતા ભવ પરિણામ રે ॥ મુ૦ ॥ ૨૧ ॥ એહથી માર્ગ અનુસારિતા, ગુણવૃદ્ધિ હોવે એમ રે ॥ અપુનર્બંધકતા કરે, ધરે શુદ્ધ ગુણ પ્રેમ રે ॥ મુ૦ ॥ ૨૨ ॥ જ્ઞાનવિમલ ગુરુ સેવના, તેહથકી એહવા વાન રે ॥ સાંભળી અંગી જે આદરે, હોવે તેહી સુખ શાન રે ॥ વધે નિજગુણ સુજ્ઞાન રે ॥ મુ૦ ॥ ૨૩ ॥

— —

॥ અથ શ્રી લબ્ધિવિજયજી કૃત પંદર તિથિના પંદર તથા સાત વારના સાત સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહા ॥ શ્રી અરિહંત જગધણી, દાયક શિવગતિ જેહ ॥ અવિચ વિઘન દૂરે હરે, ટાળે દુરિત અછેહ ॥ ૧ ॥ સુપ્રદૃષ્ટિ હોવે સદા, એહવી જેહની દૃષ્ટિ ॥ દેવ તત્ત્વ સુપ્રતિ કરેવો, ગિરૂઆ ગુણે ગરિષ્ઠ ॥ ૨ ॥ ભાવિકપદ પંકજ સદા, હું નિત્ય પ્ર-

પ્રભુ તાસ ॥ સકળ મનોરથ પૂરવે, ત્રેવીશમો જિન પાસ ॥ ૩ ॥ ભાવેં પ્રણમું ભારતી, પૂરે પૂરણ આશ ॥ મુરખનેં પંડિત કરે, આપે વચન વિલાસ ॥ ૪ ॥ (પાઠાંતરેં) મૂરખને પંડિત કરે, એવી તુજ આખ્યાત ॥ વચન સુધારસ પોષવા, વર દે શારદ માત ॥ ૪ ॥ શક્તિ નહિં સિદ્ધાંતની, બુદ્ધિ નહી લવલેશ ॥ વચન વિલાસ કરી કહું, તે પણ નહિં સુવિશેષ ॥ ૫ ॥ પણ મુજ એક આધાર છે, સગુરૂ તણો પસાય ॥ તસ અનુભાવેં ઉપજે, વચન સદા સુખદાય ॥ ૬ ॥ આગમના અનુસારથી, આણી મન પવિત્ર ॥ પંદર તિથિ સાત વારનાં, પભણું તેહ ચરિત્ર ॥ ૭ ॥ જિમ મૃગનાદ લીનો થકો, નિગુણે થઇ એક રંગ ॥ તિમ સુણજો ભવિયણ તુમેં, આણી ચિત્ત અભંગ ॥ ૮ ॥

॥ અથ પ્રતિપદાનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥ કપૂર હોવે અતિ ઉજળો રે ॥ એ દેશી ॥ પહેલી તિથિ એણીપરેં વદે રે, સાંભળો પ્રાણી સાર ॥ એક ધર્મ જગ આદરો રે, જાણી અથિર સંસાર રે પ્રાણી ॥ ધરજો ધર્મશું રાગ, જિમ પામો ભવતાગો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ દશ દૃષ્ટાંતેં દોહિલો રે, માનવભવ અવતાર ॥ પામી ધર્મને સદહો રે, પામો જિમ જયવાગો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મ વડો સંસારમાં રે, ભાખે શ્રીજિનનાથ ॥ સુરમણિસમ એ ધર્મ છે રે, અડવડિયાં આધારો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ ધર્મથકી સંપદ મળે રે, ધર્મથકી નવનિધિ ॥ ધર્મથકી સંકટ ટળે રે, ધર્મથકી ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ જુઓ ધર્મ પ્રભાવથી રે, ચક્રી ભરત નરેંદ્ર ॥ અજરામર પદ શાશ્વતાં રે, પામ્યો પરમાણંદો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ જે નર જિનધર્મ પામીને રે, કરશે પ્રમાદ લગાર ॥ તો પડવે કહે નીવડો રે, પડશે નરક મઝારો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ એમ જાણી ભવિ ભાવશું રે, કીજેં અનુત્તર ધર્મ ॥ વિજય લબ્ધિ સદા લહો રે, છંડી મિથ્યા ભરમો રે ॥ પ્રા૦ ॥ ૭ ॥

॥ અથ દ્વિતીયાના સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ બીજી ॥ કોઇલો પર્વત ધુંધળો રે લો ॥ એ દેશી ॥ બીજ કહે ભવ્ય જીવને રે લો, નિસુણો આણી રીઝ રે ॥ સુગુણનર ॥ સુકૃતકરણી ખેતમેં રે લો, વાવો સમકિત બીજ રે ॥ સુ૦ ॥ ધરજો ધર્મશું પ્રીતડી રે લો, કરિ નિશ્ચય વ્યવહાર રે ॥ સુ૦ ॥ ઇહ ભવેં પરભવેં ભવોભવેં રે લો, હોવે જયું જગ જયકાર રે ॥ સુ૦ ॥ ધર૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ કિરિયા તે ખાતર નાખિયેં રે લો, સમિતા દિજેં ખેડ રે ॥ સુ૦ ॥ ઉપશમ નીરેં સીંચીયેં રે લો, ઊગે જયું સમકિત છોડ રે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ વાડ કરો સંતોષની રે લો, તસ પાંખલી ચિહુ દિર રે ॥ સુ૦ ॥ વ્રત પચ્ચખ્ખાણ ચોકી ઠવો રે લો, વારે છું કર્મના ચોર રે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ અનુભવ કેરે ફૂલડે રે લો, મહોરે સમકિત વૃક્ષ રે ॥ સુ૦ ॥ શ્રુતિચરિત્ર ફળ ઉતરે રે લો, તે ફળ ચાખો શિક્ષરે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ જ્ઞાનામૃત રસ પીજીયેં રે લો, સ્વાદ લ્યો સામ્ય તાંબૂલ રે ॥ સુ૦ ॥ ઇણ રસેં સંતોષ પામશો રે લો, લેહશો ભવનિધિ કૂળ રે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ ઇણ વિધ બીજ તમેં સદ્દહો રે લો, છાંડી રાગ ને દ્વેષ રે ॥ સુ૦ ॥ કેવળ કમળા પામીયેં રે લો, વરિયેં મુક્તિવિવેક રે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ સમકિત બીજ તે સદ્દહે રે લો, તે ટાળે નરક નિગોદ રે ॥ સુ૦ ॥ વિજય લબ્ધિ સદા લહે રે લો, નિત નિત વિવિધ વિનોદ રે ॥ સુ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તૃતીયાનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ કડર આંબા આંબલી રે ॥ એ દેશી ॥ ત્રીજ કહે મુજ ઓળખી રે. આદરો દેવગુરૂ ધર્મ ॥ જન્મ જરા મૃત્યુથી છુટો રે, ટાળો ભવભય ભર્મ ॥ ભવિકજન, ધરજો ધર્મશું રાગ ॥ જિમ પામો ભવનિધિ તાગ ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ મોહિની ત્રણે પરિહરો રે, રાખો મન નિઃશલ્ય ॥ ગારવ ત્રણે મત કરો રે, છંડો ત્રણ્યે શલ્ય ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ માનવ ભવમાં મોટકાં રે, કહિયાં તીને રત્ન ॥ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અછે રે, તેહનું કરિયેં યત્ન ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥

એ ત્રણ્યે રત્નયોગથી રે, પામિયેં ત્રીભુવન રાજ ॥ શ્રીભગવંત શકારશે રે, સરશે વંછિત કાજ ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ ત્રિવર્ગનાં સુખ મેળવો રે, આણી ત્રણ્યે યોગ ॥ મન વચન કાયા યોગથી રે, ટાળો કર્મના રોગ ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ ત્રણ ગુપ્તિ સૂધી ધરે રે, જે નર ત્રીજ આરાધિ ॥ વિજયલબ્ધિ તે પામશે રે, દિન દિન સુખ સમાધિ ॥ ભ૦ ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ચતુર્થીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ

॥ ઢાળ ચોથી ॥ કપૂર હુવે અતિ ઉજળો રે ॥ એ દેશી ॥ ચોથી કહે ભવિ સાંભળો રે, માહરા ગુણ અભિરામ ॥ માહરી શીખેં ચાલશો રે, તો લેશો મુક્તિનુ ઠામ રે ॥ પ્રાણી, જિનવાણી ધરો ચિત્ત ॥ એતો આણી મન શુભ રીત રે ॥ પ્રા૦ ॥ ॥ જિ૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ વિકથા ચારે પરિહરો રે, પરિહરો ચાર કષાય ॥ ક્ષમા રૂપી ધન સંચિયેં રે ભવોભવ પાતક જાય રે ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ૨ ॥ ત્રિગડે બેસી જિનવરેં રે, ભાંખ્યો ચઉવિહ ધર્મ ॥ દાન શિયલ તપ ભાવના રે, એ ચારે સુખનાં હર્મ્ય રે ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ॥ ૩ ॥ દાનેં તે દોલત પામીયેં રે, શીલેં જસ સૌભાગ્ય ॥ તપ કરી કર્મ વિનાશિયેં રે, ભાવેં ભાવક ભાગ રે ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ॥ ૪ ॥ ભવનિધિ પાર ઉતારવા રે, એ ચારે નાવ સમાન ॥ સકળ પદારથ આપવા રે, એ ચારે પ્રગટ નિધાન રે ॥ ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ॥ ૫ ॥ ઇમ જાણી પુણ્ય કીજીયેં રે, સાંભળી સદ્ગુરૂ વાણી ॥ ચિહું ગતિનાં દુઃખ ટાળીયેં રે, હોવે કોડી કલ્યાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ॥ ૬ ॥ ચોથ તણા ગુણ સાંભળીને રે, જે ધરે ચઉ ધર્મદ્વાર ॥ વિજયલબ્ધિ સદા લહે રે, સાધિ પદારથ ચાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ જિ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંચમીનો સજ્ઝાય પ્રારભ્યતે ॥

॥ ઢાલ પાંચમી ॥ જય જગનાયક જગગુરૂ રે ॥ એ દેશી ॥ પુનરપિ પાંચમ એમ વદે રે, સાંભળો પ્રાણી સુજાણ ॥ ॥ શ્રીજિન અનુમતેં ચાલીયેં રે, જિમ લહિયેં સુખની ખાણ ॥ ૧ ॥ ભવિક જન, ધરજો ધર્મશું પ્રિતિ ॥ એ તો આણી મન

॥ અથ સપ્તમીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥ લૂહારણે જાયો દીકરો ॥ સોનારી હે ॥ એ દેશી ॥ સાતમ કહે સાત આતમા ॥ સુખકારી હે ॥ પ્રાણી રાખીયેં સોય ॥ સદા સુખકારી હે ॥ સુખ આવે ગર્વ ન કીજીયેં ॥ સુ૦ ॥ દુઃખ આવે દીન ન હોય ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥ સાત ભય નિવારિયેં ॥ સુ૦ ॥ છંડિયેં મિથ્યા શંસ ॥ સ૦ ॥ સાત અમીરસ કુંડમાં ॥ સુ૦ ॥ ઝીલીયેં થઇનેં હંસ ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ સાતમ દિન સાખે તમેં ॥ સુ૦ ॥ વાવીયેં દ્રવ્ય વિશેષ ॥ સ૦ ॥ સુકૃતકર્ષણ ઉગીનેં ॥ સુ૦ ॥ ઉપજે ધાન્ય વિવેક ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ વાડ કરો તુમેં શીલની ॥ સુ૦ ॥ તસ પાંખડી ચિહું ઓર ॥ સ૦ ॥ ચોકી ઠવો સદ્દી ધર્મની ॥ સુ૦ ॥ અઘ કોલ ન કરે જોર ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ મનરૂપી માલ બનાવિયેં ॥ સુ૦ ॥ બેસીયેં તિહાં સાવધાન ॥ સ૦ ॥ વિરતિરૂપી ગોફણે કરી ॥ સુ૦ ॥ નાખિયેં ગોળા શાન ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ દુષ્કૃત પંખીઉડાડીયેં સુ૦ ॥ કરી નિશ્ચયવ્યવહાર ॥ સ૦ ॥ પોંક આરોગિયેં પુણ્યના ॥ સુ૦ ભવિયણ થઇ હુશિયાર ॥ સ૦ ॥ ૬ ॥ સાત નય જાણી તુમેં ॥ સુ૦ ॥ તદ્રૂપી ખળાં બનાવ ॥ સ૦ ॥ કરૂણારસ જળ આણીને ॥ સુ૦ ॥ સાત નય ખળાં પિવરાવ ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ જીવદયા સકટે ભરી ॥ સુ૦ ॥ સુકૃત કર્ષણ સાર ॥ સ૦ ॥ સંવર બળદનેં જોતરી ॥ સુ૦ ॥ આણિયેં ખળા મઝાર ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ ધ્યાનરૂપી થંભ રોપીને ॥ સુ૦ ॥ લણિયે ક્ષપક સયોગ ॥ સ૦ ॥ જિનઆણા સદ્દી ભાવીયે ॥ સુ૦ ॥ હાલરૂઆં અશોક ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ દુઃખરૂપી બૂરાં ઝાટકી ॥ સુ૦ ॥ નાખિયેં દૂર સુજાણ ॥ સ૦ ॥ આતમઅગળ ભંડારમેં ॥ સુ૦ ॥ ભરજો સુકૃત ધ્યાન ॥ સ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇહ ભવ પરભવ ભવોભવેં ॥ સુ૦ ॥ પામિયેં સુખ વિચિત્ર ॥ સંતોષ રાખી આતમા ॥ સુ૦ ॥ કીજેં પુણ્ય પવિત્ર ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥ લબ્ધિ કહે ભવિઅણ વિધેં ॥ સુ૦ ॥ આદરે પ્રાણી જેહ ॥ સ૦ ॥ સાત રજ્જવાતમ ભેદીનેં ॥ સુ૦ ॥ સવિ સુખ લેહેશે તેહ ॥ સ૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

તે વરે, તસ જસ ભણેમુર રંગ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ જિરે જિન આગેં સ્તવના ભાવશું, એતો જે કરે નાટારંભ હો ॥ વિ૦ ॥ લાભ અનંતો જિન ભણે, જુઓ મહિમા ભાવ અચંભ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ જિરે જિન સ્તવના ગુણ ગાવતાં, એતો સમકિત હોયે ઉદ્યોત હો ॥ લંકાપતિ રાવણ પરેં, એતો બાંધિ તીર્થંકર ગોત હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ જિરે અરિહંત ભક્તિ પ્રભાવથી, એતો જાયે ભવનાં પાપ હો ॥ વિ૦ ॥ જિરે નવ નિધાન સુખ સંપજે, વળી હોવે પું અધિક પ્રતાપ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ જિરે નવપદ ધ્યાન સદા ધરી, એતો પાળીયેં નવ વિધ શીલ હો ॥ વિ૦ ॥ નવ નોકષાયને પરહરી, એતો લહીયેં સુખની લીલ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ જિરે નવતત્ત્વને ઓળખી, એતો પામી મનુષ્ય અવતાર હો ॥ વિ૦ ॥ શત્રુમિત્ર સરિખા ગણ્યા, એતો સકળ જંતુ નિર્ધાર હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૮ ॥ જિરે ઉપકાર તે કીજીયેં, એ તો ટાળીયેં પરની પીડ હો ॥ વિ૦ ॥ નવમીયેં નવપુણ્ય અનુસરી, એ તો ભાંગીયેં ભવની ભીડ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૯ ॥ જિરે ઇણવિધ નવમી પ્રમોદનું, એતા આદરે પ્રાણી [illegible] હો ॥ વિ૦ ॥ લબ્ધિવિજય [illegible] એતા [illegible] સેવકે નંદ હો ॥ વિ૦ ॥ ભ૦ ॥ ૧૦ ॥ [illegible]

॥ અથ દશમીની સજઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ [illegible] ॥ દશમીયેં દુષમન [illegible] આચરી, [illegible] આત્મા ॥ પહિલં [illegible] સાહિબે મુક્તિનું ઠાર છે, વાધે [illegible] ॥ સા૦ ॥ ૧ ॥ દશવિધ વિનયને [illegible] દશવિધ મિથ્યાત્વ પરહરી [illegible] ગુણમાળ છે, પ્રગટે [illegible] સાહિબે સુખ [illegible] છે ॥ સા૦ ॥ [illegible] નમ [illegible] છે ॥ [illegible] ગુરૂના [illegible] છે ॥ સા૦ ॥ [illegible] ગુણવંતની

વહે અંગ રે, ઉલટે વધું ગંગરંગ રે ॥ લા૦ ॥ ૩ ॥ દશવિધ પ્રાણ ત્રસ જીવનેં, ભાંખે જિનવર વીર રે ॥ તે દશ પ્રાણ તું પામીનેં, ધરિયેં મન દયા ધીર રે ॥ લ૦ ॥ દશવિધ સુખ શરીર રે, હરિયેં દશ વિધ પીર રે, તોડીયેં દુઃખજંજીર રે, પામીયેં ભવોદધિ તીર રે ॥ લા૦ ॥ ૪ ॥ દશ પચ્ચખ્ખાણ સિદ્ધાંતમેં, પાઠ્યાં છે સહિ બોલ રે ॥ તેહમાં નિત્ય એક ભાવશું, કરે પચ્ચખ્ખાણ અમોલ રે ॥ લા૦ ॥ જાણ લાભ અતોલ રે, મુક્તિશું કરિ બંધ કોલ રે, લબ્ધિ ભલે દિલ ખોલ રે, વાજે જીતના ઢોલ રે ॥ લા૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ એકાદશીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહા ॥ ઇમ દશતિથિ અધિકાર અથ, કિંચિત્ કહ્યો ચરિત્ર ॥ શાસ્ત્ર તણા અનુસારથી, વર્ણન કરી વિચિત્ર ॥ ૧ ॥ હવે એકાદશિતિથિ તણા. હે સુજ્જિન મહારાજ ॥ ત્રિકરણ કરીનેં આનમા, નિમુખો થઇ મૃગરાજ ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ નથરો નગીનો માહરો ॥ એ દેશી ॥ હવે એકાદશી ઇમ વદે, ભવિજન ઇંદ્રીયેં વિષયાસક્ત હો ॥ વસન ઓઢો નિર્વિકારનાં ॥ભ૦॥ જેહની છે સબળ પ્રતીત હો ॥ ૧ ॥ ગુણના રાગી ભવી, અવગુણ ત્યાગી સહી હોઇયેં ॥ ભ૦ ॥ પામી અનુભવ સંત હો ॥ એ આંકણી ॥ ધ્યાન તણી અંગીકિકા ॥ ભ૦ ॥ ભોજન તિમ સંતોષ હો ॥ આસવ સમતા પીવનાં ॥ ભ૦ ॥ કરજો કાયા પોષ હો ॥ ગુણ૦ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ માયાનિશા દૂરેં કીજીયેં ॥ ભ૦ ॥ શુદ્ધ સ્વભાવેં ક્ષીણ હો ॥ તૈલાભ્યંગ તિમ ઉદાસીનતા ॥ ભ૦ ॥ શ્રુત તંબોળ પ્રવીણ હો ॥ ગુ૦ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ ઉંચા મહેલ વિવેકના ॥ ભ૦ ॥ વાસ કરો તેહ માંહે હો ॥ અગ્યાર બોલ તે ધારિયેં ॥ ભ૦ ॥ રસપોષણ છે જેહ હો ॥ ગુ૦ ॥ ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ અગ્યાર અંગ રસ સાંભળી ॥ ભ૦ ॥ પ્રતિમા વહો અગ્યાર હો ॥ કર્મ કઠિન દૂરેં કરી ॥ ભ૦ ॥ લહિયેં શું મુક્તિ દુવાર હો ॥ ગુ૦ ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ એકાદશી તપ કીજિયેં ॥ ભ૦ ॥ એમ એકાદશ વર્ષ હો ॥ અગ્યાર અંગ વાચક હોવે ॥ ભ૦ ॥ પામિયેં સુજસ હર્ષ હો ॥ ગુ૦ ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ દ૦

વિધ ભવિયણ આદરો ॥ ભ૦ ॥ જાણો એકાદશી સાર હો ॥ લબ્ધિ કહે ભવિ સાંભળો ॥ ભ૦ ॥ હોવે જ્યું ભવનિસ્તાર હો ॥ ગુ૦ ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ દ્વાદશીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રહો રહો વાલહા ॥ એ દેશી ॥ દ્વાદશી કહે ભવિભાવશું, કીજેં ધર્મની ગોઠ લાલ રે ॥ વિણ દામેં રસ લીજીયેં, જિમ સાકરની ભરી પોઠ લાલ રે ॥ ૧ ॥ ભાવેં ભવિયણ સાંભળો ॥ એ આંકણી ॥ બારસેં બાર ઉપાંગના, નિમુણો, જે કહ્યા બોલ લાલ રે ॥ સ્વાદ લ્યો અમૃત તેહના, ટાળી જડતા નિટોલ લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૨ ॥ બારે વ્રત ભવિ ઉચ્ચરી, મેલીયેં સુકૃત માલ લાલ રે ॥ કર્મ મર્લીન દૂરેં કરી, શ્રાવક કુળ અજુવાળ લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૩ ॥ બારે ભેદેં તપ જે અછે, આદરો છંડી ક્રોધ લાલ રે ॥ બારે ભાવના ભાવિયેં મમતા વારિયેં વિરોધ લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૪ ॥ કુરસ વચન કહેતાં થકાં, દિવસ તણું તપ જાય લાલ રે ॥ અધિક ખીજંતાં માસનું, તપ તપ્યું નિષ્ફળ થાય લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૫ ॥ શાપ દિયંતાં વર્ષનું, તપ જાયે મુણો ધીર લાલ રે ॥ હણતાં શ્રમણપણું હણે, એમ પેં બોલે વીર લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૬ ॥ શ્રીજિનવરેં કહ્યા વર્ણના, ભિક્ખુપ્રતિમા બાર લાલ રે ॥ તે તુમેં ભવિયણ પડિવજ્જો, પાળીયે શુદ્ધ આચાર લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૭ ॥ કણુવિધ જે નર દાનના, આદરે શુભ પરિણામ લાલ રે ॥ તે નર વંછિત પામશે, શાશ્વતા સુખ અભિરામ લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૮ ॥ દ્વાદશી જેહ આરાધશે, ધરશે જિનશું રાગ લાલ રે ॥ લબ્ધિવિજય કહે તે નરા, પામશે ભવનો ભાગ લાલ રે ॥ ભા૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ત્રયોદશીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રંગરો રે રસીયા રે ફુલ ગુલાબરો ॥ એ દેશી ॥ રંગ રસ શ્રોતા આગળે, ભાખે મન આલ્હાદ હે ॥ શ્રીજિનવાણી સાંભળી, તે રસ ચાખો સ્વાદ હે ॥ ૧ ॥ રસિયા રે સૂરિજી ભાવેં હે સાંભળો ॥ શ્રીજિન બિંબ ભરાવિયેં, કીજેં જિન પ્રા-

સાદ હે ॥ જ્ઞાનભક્તિ સવિ સાચવી, તે રસ ચાખો સ્વાદ હે ॥ ૨૦ ॥ ૨ ॥ કાઢીયા તેરે પરહરી, કીજૈં નવ પદ યાદ હે ॥ સમકિત વાસ સદા લહી, તે રસ ચાખો સ્વાદ હે ॥ ૨૦ ॥ ૩ ॥ શ્રીજિન અનુમતિ ચાલિયેં, તજીયેં મિથ્યાવાદ હે ॥ અનુભવ રૂપી શેલડી, તે રસ ચાખો સ્વાદ હે ॥ ૨૦ ॥ ૪ ॥ તેરમે ગુણઠાણે સંચરી, શુક્લધ્યાન પ્રસાદ હે ॥ કેવળ કમળા પામીને, તે રસ ચાખો સ્વાદ હે ॥ ૨૦ ॥ ૫ ॥ તે રસના ગુણ જાણીનેં, જે નર તજશે પ્રમાદ હે ॥ તે નરના ગુણ બોલશે, સુર નર અમૃત વાદ હે ॥ ૨૦ ॥ ૬ ॥ શુભભાવેં મુહૂર્તપણે, તેરશાગુણ આરાધી હે ॥ લબ્ધિવિજય કહે નેહશું, લહિયેં સુખ સમાધિ હે ॥ ૨૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ચતુર્દશીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ પ્યારી તે પીયુને વિનવે હો રાજ ॥ એ દેશી ॥ હવે ચઉદશતિથિ ઇમ વદે રે હાં, એતો સાંભળો ચતુર સુજાણ ॥ ભવિયાં ભાવશું ॥ શ્રુત સિદ્ધાંતના બોલશે રે હાં, એતો તે કરો વચન પ્રમાણ ॥ ભ૦ ॥ ૧ ॥ વનના કુસુમ તણી પરેં રે હાં, એતો દોહિલો મનુ અવતાર ॥ ભ૦ ॥ આર્યદેશ પણ દોહિલો રે હાં, એતો દોહિલું શ્રાવક કુળ સાર ॥ ભ૦ ॥ ૨ ॥ શ્રદ્ધા તે પણ દોહિલી રે હાં. એતો દોહિલો જ્ઞાનસંયોગ ॥ ભ૦ ॥ દોહિલી જિનની સેવના રે હાં. એનો દોહિલો મનનો યોગ ॥ ભ૦ ॥ ૩ ॥ એ અતિદુર્લભ પામવાં રે હાં. જિમ રયણતણું દૃષ્ટાંત ॥ ભ૦ ॥ તે તુમ પુણ્યપ્રભાવથી રે હાં. એતો પામ્યો મનુભવ સંત ॥ ભ૦ ॥ ૪ ॥ પામી ચઉદશ તપ તણો રે હાં, એતો ખપ કરો મનનેં પ્રમોદ ॥ ભ૦ ॥ ચૌદ નિયમ સંભારજો રે હાં. એનો સંક્ષેપજો નિમ ચાદ ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ ચૌદ પુરવના ભાવથી રે હાં. એનો ચૌદમે ચઢે ગુણઠાણ ॥ ભ૦ ॥ અંતગડ કેવળી હોવે રે હાં, એતો અક્ષર પંચ પ્રમાણ ॥ ભ૦ ॥ ૬ ॥ ચૌદ ભુવન એ લોકનાં રે હાં, એતો દેખી જાણે ભાવ ॥ ભ૦ ॥ ચૌદ રજ્જ્વાત્મક ભેદીને રે હાં, એતો શિવ સુખ તે નિત્ય પાવ ॥ ભ૦ ॥ ૭ ॥ ચૌદ લાખ મનુ યોનિના રે હાં, એ તો છડી-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

એ અઠ હરિની રામા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ જ્યેષ્ઠા સુજ્યેષ્ઠા મૃગાવતી, ચિલણા પદ્મા પ્રભા રાણી રે ॥ અહેની સાત થૂલિભદ્રની, બુદ્ધિ મહાગુણ ખાણી રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ જક્ષા જક્ષદિન્ના વળી, ભૂયા ને સુયદિન્ના રે ॥ સેણા વેણા રેણા કહી, એ શકડાલની કન્યા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇત્યાદિક જે મહા સતી, ત્રિભુવનમાંહિ બિરાજે રે ॥ આજ લગેં પણ જેહનો, જસ પડહ જગ ગાજે રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ શીલવતી સુરસુંદરી, કૌશલ્યા ને સુમિત્રા રે ॥ દેવદત્તાદિક જાણીયેં સવિ જિનજનની પવિત્રા રે ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ દુરિતિ ઉપદ્રવ ઉપશમે, હોવે મંગળમાળા રે ॥ જ્ઞાનવિમલગુણ સંપદા. પામીજેં સુવિશાળા રે ॥ સુ૦ ॥ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ.

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમલજી કૃત રાત્રિભોજનનો સજ્ઝાય લિખ્યતે ॥

॥ શારદ બુધ દાયી ॥ એ દેશી ॥ ઢાળ ॥ શ્રીગુરુપદ પ્રણમી, આણી પ્રેમ અપાર ॥ છઠ્ઠું વ્રત જાણો. નિશિભોજન પરિહાર ॥ આરાધી પામો, ગુરમુખ શિવસુખ સાર ॥ ઇહ ભવેં વળી પરભવેં, જેમ લહીયેં જયકાર ॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ જય જયકાર હોવે જગમાંહે, નિશિભોજન પરિહરતાં ॥ પાતક પોઠાં એહનાં ભાંખ્યાં. રયણીભોજન કરતા ॥ બહુવિધ જીવ વિરાધન હોવેં, અહ અભક્ષ્ય ભખીજેં ॥ પ્રત્યક્ષ દોષ કહ્યા આગમમાં, ભવિ તે હૃદય ધરીજેં ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ મતિને હણે કીડી, વમન કરાવે માખી ॥ સતાર્થી કોઢ. જલોદરી જૂ ભાંખી ॥ ગરુણ વીંધે કાંટો, વાળે હોય સ્વરભંગ ॥ સડે પેટ ખિરોલે, વિછીયેં તાણુ અંગ ॥ ૩ ॥ ત્રુ૦ ॥ અંગ ઉપાંગે હોય વળી હીણો, જો આવી વિષ જાત ॥ દૃષ્ટિદોષ ઇહ લોકેં જાણો. પરભવેં નરકેં પાત ॥ દોય ઘડી પરભાતેં સાઝે, ટાળી કરો આહાર ॥ નોકારસી તણું ફળ પામો, સંભાળો ચોવિહાર ॥ ૪ ॥ ઢાળ ॥ દેવ પૂજા આહુતી દાન, શ્રાદ્ધસ્નાન નવિ સૂઝે ॥ રાત્રેં ખાધાથી, નિશ્ચેં નરકેં મૂઝે ॥ ધાન્ય આચમન કરતાં, પવિત્ર હોયે નવિ તેહ ॥ નિશિભોજન કરતાં, લહે અવતારજ એહ ॥ ૫ ॥ ત્રુ૦ ॥ એહ

અભક્ષ્ય સકળ પચ્ચખ્ખાણ ॥ ભ૦ ॥ ૧૬ ॥ ભદ્રક નિશિભોજન વિરમણ કરે, સહેજેં આણી નેહ ॥ મિથ્યામતિ તે નવિ પ્રતિબૂઝીયો, કડ કદાગ્રહ ગેહ ॥ ભ૦ ॥ ૧૭ ॥ શ્રાવક ભદ્રક સંગતિથી થયો, સકળ કુટુંબ વ્રતવંત ॥ એકદિન રાજનિયોગ તણે વશેં, જમિ ન શક્યા ગુણવંત ॥ ભ૦ ॥ ૧૮ ॥ સંધ્યાસમયેં તે ઘર આવિયા, બેહુને કહે પરિવાર ॥ ભદ્રક નિશ્ચળ ભાવેં નવિ જમ્યો, શ્રાવકેં કીધો આહાર ॥ ભ૦ ॥ ૧૯ ॥ ચૂકાપાતેં જળોદર તસ થયું, વ્રતભગ ગુણપાત ॥ વ્યાધિ પીડ્યો મરીને તે થયો, કુર માંજારની જાતિ ॥ ભ૦ ॥ ૨૦ ॥ શ્વાનેં ખાધો પ્રથમ નરકેં ગયો, અહતો નરકેં દુઃખ ॥ ભદ્રક નિયમ તણા પ્રભાવથી, સૌધર્મેં સુરસુખ ॥ ભ૦ ॥ ૨૧ ॥ મિથ્યાત્વીનું પણ નિશિ ભોજનથકી, વિષમિશ્રિત થયું અન્ન ॥ અંગ સડી મરી માંજાર થીયો, પ્રથમ નરકેં ઉત્પન્ન ॥ ભ૦ ॥ ૨૨ ॥ શ્રાવક જીવ ચવીને અનુક્રમેં, થયો નિર્ધન દ્વિજ પુત્ર ॥ શ્રીપુંજનામેં તસ લઘુ બંધવો, મિથ્યાત્વી થયો તત્ર ॥ ભ૦ ॥ ૨૩ ॥ શ્રીધરનામેં બેહુ મહોટા થયા, ચાલે કુળ આચાર ॥ ભદ્રક સુર તવ જોવે જ્ઞાનશું, પ્રતિબોધ્યા વિધિ [illegible] ॥ ભ૦ ॥ ૨૪ ॥ જાતિસમરણ પામ્યા બેહુ જણા, નિયમ [illegible] ॥ રયણી ભોજન ન કરે સર્વથા, કુટુંબ ધરે અપ્રીત ॥ ભ૦ ॥ ૨૫ ॥ ઢાળ ॥ શ્રેણિક મન અચરિજ થયું ॥ એ [illegible] ॥ ભોજન નાપે તેહને પિતા માતા કરે [illegible] થયા નિત્યેં. જોયો નિયમ જનાગો રે ॥ [illegible] ॥ એ [illegible] ॥ એ આંકણી ॥ જિમ હોય સુર [illegible] રે ॥ [illegible] કરે, હોયે મંગલ માળા રે ॥ એ૦ ॥ ૨૭ ॥ ભદ્રક સુર સાન્નિધિ કરે, કરવા પ્રગટ પ્રભાવેં રે ॥ અકસ્માત નૃપ પેટમાં. શૂલવ્યથા ઉપજાવે રે ॥ એ૦ ॥ ૨૮ ॥ નિષ્ફળ થયા સવિ જ્યોતિષી, મંત્રી પ્રમુખનેં ચિંતા રે ॥ હાહાનવ પુન્ના થયો. મન્નવાદી નાગ દમતા રે ॥ એ૦ ॥ ૨૯ ॥ મુન્તાણી તેહવે નમે. થઇ નગરેં ધનગાજી રે ॥ નિશિભોજન વ્રતના વળી. શ્રીપુંજ દ્વિજ દિનભોજી રે ॥ એ૦ ॥ ॥ ૩૦ ॥ તસ કર ફરસથકી હોવે, ભૂપતિ નીરૂજ અંગેં રે ॥ પડહ વજતો નયરમાં. તેહાવ્યો ધરી રંગેં રે ॥ એ૦ ॥ ૩૧ ॥ ભૂપતિ નીરોગી થયો, પંચ સય ગામ તસ દીધાં રે ॥

॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ પૂરવ પુણ્યેં હું તુજને મળી, ઉત્તમકુળની એ કાય રંગીલા ॥ અવસર મળિયા લાહો લીજીયેં, ક્ષણ લાખીણો રે જાય છબીલા ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ કામિની કંતતણો સંબંધ કરી, પણ નવિ વિસરે હેજ હજી મળી ॥ હું સોહાગણ સોહવિ તુજ છતે, એમ કેમ સરશે પ્રીત હેજ સાંભળ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ કુમતિ કુચિંતા પ્રમુખ કુરુપ ત્રિયા. તેની સાથેં વિલસે રે નેહ લગાય ॥ નિજ ઘર છંડી પરઘર જાયતાં. કોય ન કહુશે રે કંત ભલાય ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ તેહ કુઘરણી સંગમથી કદા, વિષય કષાયા રે અંગજ હોશે ॥ તબહુ દુઃખદાયક અતિ વાંકડાં, મહેણાં દેઇને સયણ વગોશે ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ વણજ કરેવા શેઠેં ધન દિયો, કુમતિ કુઘરણી રે તે મવિ મુસે ॥ ચોખે લેખેં કહો કિમ પોહોંચશો, સ્વામી ધર્મ કહ્યો જિનવરે રહેશે ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ પાળે પ્રીતિ સદા પરણી ત્રિયા, પણ પરતણી રે પ્રીતિ ન પાળે ॥ ॥ હુમચ્યાં મદ વાહ્યા નથી જાણતા, નિરતિ પડશે રે મોહ સમ ગાળે ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ કુળવતા કામિની મુજ સમી, ફિર નવિ મળશે રે ચિત્ત અવધારો ॥ પડછાયા મુખ ત્યાં લગે સાંભળે, જબ લગેં લાગે તાપ નિગળો ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ સયણ મલીને દુર્જન જબ મિલે. તવ તે સામને સયણ ગુણગુનર ॥ કપટ કુઘરણી કેરાં જાણશો, તવ ચિત્ત તનમાં રે વયણ ચતુર નરે ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ મુજ વડપણ વધે તુમ બ્નાવા હોશો, રયો રસ માણશો ત્યાંય રંગીલા ॥ એ ડાબા મુ મગન લોકનો. ઉંદ બળદ તણો ન્યાય ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥ હુમના મનમાં જાણો બિંદુ તણી, નવયૌવન જબ ભવિ મસના ॥ આતમ ભાવિ રંગે પ્રીતમ તુહીં, હોંશ હુવા તના મનમાં ॥ સુ૦ ॥ ૧૨ ॥ પ્રસન્ન થઇને મુજશું વિલસતાં. હાનિ પુત્ર ગુણિરત મસલ્યા ॥ વડપણે સુખ દાયી તુમને હોશે. ધર્મ જનમનું નેહ નિકળ્યા ॥ સુ૦ ॥ ૧૩ ॥ સુપ્રતિષ્ઠ પ્રીતમને જે બાલક. તદ અવસ્થ રે મુકુલ વહુને ॥ શાક્યવેધ હોવે અતિહિ આદરે. તાત ગુમની રે હોવે સહુને ॥ સુ૦ ॥ ૧૪ ॥ સુમતિ બાળકો બાળકની અતિ ભલી, તે પણ પ્રીતમ ભોગ તુમારે ॥ સહજ મહેલા સાહિબ સેવતાં. અવિચળ સુખસંયોગ વધારે ॥ સુ૦ ॥ ૧૫ ॥ એમ ઘરવટશું પ્રીતમ પ્રીછવી, અતિહિ અનોપમ પ્રેમ લગાડ્યો ॥ સુકૃત સુકામણ કરિને

હોય ભણ્યાં ગુણ્યાં રે, પામ્યાં જોબન સાર ॥ માતા તાતે જોઈને પરણાવિયાં રે, વિલસે સુખ અપાર ॥ ભ૦ ॥ ૧૨ ॥

॥ ઢાળ બીજી ॥ એકદિન બેઠા માળીયેં રે લાલ, નરં નારી મળી રંગ રે ॥

રંગીલા કંત ॥ આવોને પિયુડા આપણ ખેલિયેં રે ॥ કરૂં હું ઘણી મનોહાર રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ હાસ્ય વિનોદ કરે ઘણાં રે લાલ, માને નિજ ધન્ય અવદાત રે ॥ રં૦ ॥ સાર પાસે રમીયેં સોગઠે રે લાલ, આણી મનમાં ઉમંગ રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ રમત રમે ખુશીમાં ઘણાં રે લાલ, દાવ નાખે ભરતાર રે ॥ રં૦ ॥ દીઠી નામાંકિત મુદ્રિકા રે લાલ, હિયડે વિમાસે નાર રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ બેહુ રૂપેં બેહુ સારિખાં રે લાલ, સરખાં વીંટીમાં નામ રે ॥ રં૦ ॥ નારી વિચારે ચિત્તમાં રે લાલ, મેં એ કીધ અકામ રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ રમત મેલી પીયરમાં ગઈ રે લાલ, પૂછે માત ને વાત રે ॥ રં૦ ॥ માત કહે હું જાણું નહીં રે લાલ, જાણે તાહરો તાત રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ તાત કહે મુનિજી ગુરુ રે લાલ, સંક્ષેપે સઘળી વાત રે ॥ રં૦ ॥ પેટીમાંહેથી વહેંચાયાં રે લાલ, બાળક હોય વિખ્યાત રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ કુબેરદત્તા મન ચિંતવે રે લાલ, મેં કીધો અપરાધ રે ॥ રં૦ ॥ ભાઈ વર્યો ને ભાઈ બોલાવ્યો રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ એમ ચિંતવીને સંયમ લીધો રે લાલ, પાળે નિરતિચાર રે ॥ રં૦ ॥ સમિતિ ગુપ્તિનો ખપ કરે રે લાલ, તપ કરે નિશાસાર રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ કુબેરદત્ત મન ચિંતવે રે લાલ, એ નગર માંહે ન રહેવાય રે ॥ રં૦ ॥ મેં બહેનને બેન બોલાવી રે લાલ, ઘર ઘર એ કહેવાય રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૯ ॥ કુબેરદત્ત તિહાંથી ચાલિયો રે લાલ, આવ્યો મથુરા માંય રે ॥ રં૦ ॥ વેશ્યામંદિર આવીયો રે લાલ, કરે વેશ્યાનું અન્યાય રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥૧૦॥ કુબેરદત્ત નિજ માતનું રે લાલ, સુખ વિલસે દિન રાત રે ॥ રં૦ ॥ એમ કરતાં સુત જનમીયા રે લાલ, એ સવિ કર્મની વાત રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૧ ॥ તપ જપ સંયમ સાધતાં રે લાલ, પાળતાં કિરિયા સાર રે ॥ રં૦ ॥ જ્ઞાન અવધિ તિહાં ઊપન્યું રે

ા, દિયે તિહાં જ્ઞાનવિચાર રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૨
જ્ઞાને સાધવી રે લાલ, દીઠા મધુરા મઝાર રે ॥ રં૦
જનની મુખ વિલસતો રે લાલ, ધિક ધિક તસ અ
રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૩ ॥ ગુરૂણીને પૂછી કરી રે લાલ,
રા જામ રે ॥ રં૦ ॥ વેશ્યામંદિર જઇ ઉતરી રે લ
ધર્મનું કામ રે ॥ રં૦ ॥ આ૦ ॥ ૧૪ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ ઇણ અવસર નાનો બાળુડો રે કાં
પોઢ્યો જેહ ॥ ગાઉં હાલરૂઆં ॥ હીલો હીલો
ારની રે કાંઇ, સાધવી ચતુર સુજાણ ॥ ગા૦ ॥ ૧
ણ છે તાહરે માહરે કાંઇ, સાંભળ સાચી વાત ॥ સુણ
ા ॥ કાકો ભત્રીજો પીતરો રે, કાંઇ દીકરો દેવર જે
૨ ॥ સગપણ છે તાહરે માહરે કાંઇ, ખટ બીજાં
મુ૦ ॥ બંધવ પિતા વડવો રે કાંઇ, સસરો સુત
મુ૦ ॥ ૩ ॥ સગપણ છે તાહરે માહરે કાંઇ, ખટ ત્રી
હ ॥ મુજ તું માતાજી ॥ મુ૦ ॥ માતા કહું સાસૂ ક
વળી કહું શોકય ભોજાઈ ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ વડીઆ
જ સગપણ બહુ રે કાંઇ, તુજ મુજ સગપણ એહ
હ સંબંધ સવિ સાંભળી રે કાંઇ, ઘરમાંથી આવ્યાં
ણ તું અમજી છ ॥ ૫ ॥ અછતાં આળ ન દીજીયે
મ મારગ નહિ એહ ॥ મુ૦ ॥ અમજી કહે સુણો રાય
રે કાંઇ, ખોટું નહિય લગાર ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ પેટીમાં
રાં રે કાંઇ, જમુનાયેં વહેતી મેલ ॥ તુમે સાંભળજો
પુર નગર તિહાં વળી રે કાંઇ, પેટી કાઢી મેલ ॥
મ નિસુણી તે રાય જણે રે કાંઇ, સંયમ લીધો તેજ
મે૦ ॥ સંયમ લેઇ તપ આદરી રે કાંઇ, દેવલોકે પહો
ાર રે ॥ મન રંગીલા ॥ ૮ ॥ તપથી સવિ સુખ સંપજે
થી પામિ જ્ઞાન રે ॥ મ૦ ॥ તપથી કેવળ ઉપજે રે
હોઇ વરદાન રે ॥ મ૦ ॥ ૯ ॥ તપગચ્છપતિ ગુણ
ાંઇ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ ઘર થાય ॥ મ૦ ॥ પંડિત દાનવિ
રે કાંઇ, દેવવિજય ગુણ ગાય ॥ મ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ
ાનો સજ્ઝાય સંપૂર્ણ ॥

॥ અથ નેમરાજુલનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ જોષી તાહારા ફુલડામાં જોય, કેહલે દાહાડે હે હાંજે મારૂ
આવશે જી ॥ એ દેશી ॥ ગોંખમેં સખીયો સંઘાત, રાજુલ નિરખે
હે પીયુને આવતાં વેગળો જી ॥ બેનિ સુણોને એક વાત, સરખીને
જોડી હે બાઇ રે વર શામળો જી ॥ ૧ ॥ કાળા હો મેઘ મલ્હાર,
કાળા કૃષ્ણાગરૂ હે અંજન શોહે આંખડી જી ॥ રંગે રમો મળી
સખી આજ, પરણીને કાલેં હે સાસરીયે જાશો વહી જી ॥ ૨ ॥ મુજ
ફુરકે દાહિણ અંગ, લગનમાં વિઘનજ હે બેની રે હોશે, સહી
જી ॥ રાજુલ સુણ સસનેહ, વાંછિત ફળશે હે બાઇ રે બોલો
એમ નહિ જી ॥ ૩ ॥ તોરણ આવ્યા જબ નેમ, પશુઅ પેખી
ને હે પૂછે રે સારથિપ્રત્યેં જી ॥ સારથિ કહે સુણો સ્વામિ, લ-
ગન પ્રભાતેં હે હણશે રે ગોરવપ્રત્યેં જી ॥ ૪ ॥ ધિક હોજો
એહ સંસાર, મુજને પરણતાં હે હિંસા રે હોશે ઘણી જી ॥ પશુ
છોડાવ્યાં પ્રભુ નેમ, રથરો વાળીને હે ચાલ્યા રે સ્વામી ઘર-
ભણી જી ॥ ૫ ॥ પ્રભુ સંવત્સરી દેઇ દાન, સહસ પુરુષશું હે
સંયમ લેઇ ગિરિવર ગયા જી ॥ ચોપન દિન મુનિ રાય, ઘાતી
ખપાવીનેં હે કેવળમય પ્રભુજી થયા જી ॥ ૬ ॥ જુવે તે રાજુલ
નાર, રથરો વાળતા હે રોવંતિ ધરણી ઢળી જી ॥ જનકેં સચે-
તન કીધ, પરણાવું બેટા હે નેમથી વર ભલો વળી જી ॥ ૭ ॥
સુણી કરિ બંધ નિજ કાન, તાતજી બોલ્યો હે અવર બાંધવને
વિના જી ॥ અષ્ટ ભવના સ્વામી પ્રાત, નવમ છોડીને હે વહેલો
રે મુઝ કેમ જતા જી ॥ ૮ ॥ ઉત્તમના નહિ એ રીત, વિણ
અવગુણેં હે છોડી ન સ્વામી તુમ ગયા જી ॥ મુજ ત્યજી પીયુ
તમેં નાર, મોજી વનિતે હે શાહજી ભજતા થયા જી ॥ ૯ ॥ એમ
કહેતી સખીયો સંઘાત, બાલબ્રહ્મચારિ હે વણની સખીથી જુદી
થઇ જી ॥ એકલી રાજુલ નાર, ગિરનાર ચઢીને હે મુકાવાં ચીર
ગુરુ જઇ જી ॥ ૧૦ ॥ નદંતની વનિતા ધ્યાન, રાજુલ પેખી હે
ચૂકો તે સંયમથકી જી ॥ હું ઉગ્રસેનની કુમારી, નેમ વિના
અવર હે ભજતી રે નથી મનથકી જી ॥ ૧૧ ॥ ભાભી મ ધ-
રશો અંદેશ, નેમને સ્થાનકે હે વિલસો રે અમશું સહી જી ॥
એ યૌવન ભરપૂર, લાહો લીજિયેં હે ચાલો રે ભાભી ઘરે જઇ

જંબુ ગુણધામ રે ॥ ભ૦ ॥ ૫ ॥ ભવિક જનના હિતભણી રે લાલ, દીયે દેશના ગુણધાર રે ॥ ભ૦ ॥ ચારિત્ર ચિંતામણિ સારિખું રે લાલ, ભવદુઃખ વારણહાર રે ॥ ભ૦ ॥ ભા૦ ॥ ૬ ॥ દેશના સુણી જંબુ રીઝીયા રે લાલ, કહે ગુરૂને કરજોડિ રે ॥ ભ૦ ॥ અનુમતિ લેઈમાત તાતની રે લાલ, સંયમ લિયો મન કોડ રે ॥ ભવિ૦ ॥ ભાવ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઢાળ બીજી ॥

॥ ઇડર આંબા આંબલી રે ॥ એ દેશી ॥ ગુરૂ વાંદી ઘર આવીયા રે, પામી મન વૈરાગ ॥ માત પિતા પ્રત્યેં વીનવે રે, કરશું સંસારનો ત્યાગ ॥ ૧ ॥ માતાજી, અનુમતિ દ્યો મુજ આજ ॥ જેમ સીજે વંછિત કાજ ॥ માતાજી ॥ અનુમતિ૦ ॥ એ આંકણી ॥ ચારિત્ર પંથ છે દોહિલો રે, વ્રત છે ખાંડાની ધાર ॥ લઘુ વય છે વત્સ તુમ તણું રે, કેમ પળે પંચાચાર ॥ કુંમરજી, વ્રતની મ કરો વાત ॥ તુ મુજ એક અંગજાત ॥ કુ૦ ॥ ॥ વ્ર૦ ॥ ૨ ॥ એક લવિહારેં વિચરવું રે, રહેવું વન ઉદ્યાન ॥ ભૂમિસંથરે પોઢવું રે, ધરવું ધર્મનું ધ્યાન ॥ કુમ૦ ॥ વ્રત૦ ॥ ॥ ૩ ॥ પાય અણુવાણે ચાલવું રે, ફરવું દેશ વિદેશ ॥ નિરસ આહાર સેવો સદા રે, પરિસહ કેમ સહીશ ॥ કુમ૦ ॥ વ્રત૦ ॥ ॥ ૪ ॥ કુમર કહે માતા પ્રત્યેં રે, એ સંસાર અસાર ॥ તન ધન યૌવન કારિમુ રે, જાતા ન લાગે વાર ॥ માતા૦ ॥ અનુ૦ ॥૫॥ માતા કહે આહ્લાદથી રે, વત્સ પરણો ગુણ નાર ॥ યૌવન વય સુખ ભોગવી રે, પછી લેજો સંયમ ભાર ॥ કુમ૦ ॥વ્રત૦ ॥૬॥ માત પિતા આગ્રહ કરી રે, પરણાવી આઠે નાર ॥ જળથી કમળ જેમ ભિન્ન રહે રે, તેમ રહે જંબુકુમાર ॥ કુમ૦ ॥વ્રત૦॥ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥

॥ સખીરી આવ્યો વસંત, અદારો અદારો ॥ એ દેશી ॥ સનેહી પ્રીતમને કહે કામિની કામિની, સુણો સ્વામી અરદાસ ॥ સુગુણિજન સાંભળો ॥ સનેહી અમૃત સ્વાદ મૂકી કરી ॥ મૂ૦ ॥ કહો કોણ પીવે છાસ ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ સનેહી કામકળા રસ કેળવો ॥ કે૦ ॥ મૂકોજી વ્રતનો ધંધ ॥ સુ૦ ॥ સનેહી પરણીને શું પરિહરો ॥ પરિ૦ ॥ હાથ મેલ્યાનો સંબંધ ॥ સુ૦ ॥

॥ અથ શ્રી નેમરાજુલનો બારમાસો પ્રારંભઃ ॥

॥ સરસતિ સામિણિ વિનવું, ગોયમ લાગું રે પાય ॥ રાજુલ નારી રે વીનવે, બે કર જોડી રે આય ॥ ૧॥ તેં મન મોહ્યું રે નેમજી, બોલે રાજુલ નાર ॥ કંતા કાં રથ વાળીયો, આવ્યો તોરણ બાર ॥ તેં૦ ॥ ૨ ॥ બેકર જોડી રે વીનવું, પ્રીતમ લાગું રે પાય ॥ નારી નરભવ કેરડી, કાં મુજ મેલીને જાય ॥ તેં૦ ॥ ૩ ॥ ગજ રથ ઘોડા રે છે ઘણા, પાયક સંખ્યા ન પાર ॥ જોતાં જાન તુમારડી, હિયડે હર્ષ અપાર ॥ તેં૦ ॥ ૪॥ કુંડળ સોવન કેરડાં, હૈયડે નવસરો હાર ॥ ચઢીને ગયવર ઊપરેં, સોહે સબ શણગાર ॥ તેં૦ ॥ ૫ ॥ મંડપ મહોટા રે માંડિયા, નાચે નવલાં રે પાત્ર ॥ થાનક થાનક થોકડે, જોવા સરખી છે જાન ॥ તેં૦ ॥ ૬ ॥ માને બળભદ્ર કાનજી, માને મહોટા રે ભૂપ ॥ સુર નર મેલે રે સામટા, તાહરૂં અકળ સ્વરૂપ ॥ તેં૦ ॥ ૭ ॥ સાત મુજનું રે સાસરૂં, પીયર પનોતી માય ॥ કર્મેં લખ્યું જે તિમ કરૂં, પીયુનું યૌવન જાય ॥ તેં૦ ॥ ૮ ॥ યાદવ કોડીયેં રે પરિવર્યા, માથે [illegible] ॥ નેમજી ગયવર ચઢીયા, આવ્યા તોરણ બાર ॥ તેં૦ ॥ ૯ ॥ સ્વામી પૂછે રે સારથિ, એ રવા ભરિયા [illegible] ॥ તુમ પ્રભાતે રે પરગડે હોશે પશુડાનો વાર ॥ તેં૦ ॥ ૧૦ ॥ દુઃખી બોલે રે હરણલા, તે કાં કીધો રે [illegible] ॥ [illegible] આવ્યો નેમ કુમાર ॥ તેં૦ ॥ ૧૧ ॥ [illegible] સાંભળી સુંદરી વાત ॥ [illegible] આવ્યો ત્રિભુવન તાત ॥ તેં૦ ॥ ૧૨ ॥ [illegible] થડિ થડિ ઊપલ ન થાય ॥ આવ્યો દેવ દયાળુઆ, હૃદય દર્દ ન માય ॥ તેં૦ ॥ ॥ ૧૩ ॥ કાળો ઘોડો રે કામળો, સાબળીયો અસવાર ॥ નેમજી ઘોડો રે વાળીયા, જઈ ચડ્યા ગઢ ગિરનાર ॥ તેં૦ ॥ ॥ ૧૪ ॥ સ્વામી પૂછે મુજ સારથિ, આ રવા ભરિયા રે વાડ ॥ સાવજ મૂક્યા રે મોકળા, વળી વાળ્યા રથ વાળ ॥ તેં૦ ॥ ૧૫ ॥ નિજ નિજ ઠામેં રે તે ગયા, બોલે મધુરી રે વાણ ॥ કોડી વરસાં રે જીવજો, રાજુલ પ્રીતિ નિર્વાણ ॥ તેં૦ ॥ ૧૬ ॥ નેમજિનેસર વીનવે, નહિં સંસારનું કામ ॥ એક સ્ત્રીને રે કારણે

॥ અભિમાને દુઃખ ઉપજે એ, પડે નરક મઝાર તો ॥ ૬ ॥ હિરણ્યકશિપુ ગર્વે ગયો એ, સમરી શક્તિ ન દીહ તો ॥ અહંકારેં એતા ગયા એ, ગયો બીજો કેશરી સિંહ તો ॥ ૭ ॥ ચાડી ચોરી નવિ કીજીયેં એ, કેહુને ન દીજેં ગાળ તો ॥ વગતો કોઇ આપે નહીં એ, સાધુ તણો એ આચાર તો ॥ ૮ ॥ ભેળવ્યો દૂધ ન દોહિયેં એ, કૂડો લોભ નિવાર તો ॥ વિસોયા પછી આપડા એ, માખણ મ રાખ લગાર તો ॥ ૯ ॥ તે પણ પાપ ખરૂં લગે એ, સુંદર તેણેં કપાળ તો ॥ ચૂલે આગ સળગતાં એ, નીલાં છાણાં મ બાળ તો ॥ ૧૦ ॥ માનવ ભવે આવી કરી એ, હિંસા જેહ કરંત તો ॥ પરસ્ત્રીશું રંગે રમે એ, નરકેં તેહ પડંત તો ॥ ૧૧ ॥ સિદ્ધાંતની સાખેં કહ્યા એ, જ્ઞાની બોલ્યા જેહ તો ॥ કાગડો કૂતરો તે થઇ એ, કુકડો થાયે તેહ તો ॥ ૧૨ ॥ લાવર તેતર ને અહિ એ, લોતળો થાયે તેહ તો ॥ પડીયો તરશેં કળકળે એ, મોઢે માગે મેહ તો ॥ ૧૩ ॥ એહવું જાણી આપડા એ, પરનારી મ કરો સ્નેહ તો ॥ જે નરેં શીયલ પાળીશું એ, સાંભળો તસ હોય જેહ તો ॥ ૧૪ ॥ પર્યંક ઊપર તે સૂએ એ, ચમરે વાયુ કોળંત તો ॥ પદ્મિણી પગ આલાસતી એ, પાસેં કામ કરંત તો ॥ ૧૫ ॥ ઘર ઘોડા હાથી ઘણા એ, શિવલેં સંપત્તિ સાર તો ॥ ઘેર નવા ચોકલા એ, અગદ અનત અપાર તો ॥ ૧૬ ॥ પ્રત્યક્ષ આહિજ પાન નુ એ, સાંભળજો સહુ કોય તો ॥ જે નારી પુત્ર વિના રહે એ, જુઓ તેહજ હોય તો ॥ ૧૭ ॥ કુળ લાજે માતંગતણુ એ, બીજ ભવે નારી હોય તો ॥ પાણી ભરે પીવાનડા એ, અંગ ઉઘાડો જેહ તો ॥ ૧૮ ॥ પગ કાંટા લાગે ઘણા એ, માથે ઝુડ ભાર તો ॥ એહવી વાત છે સોહલી એ, સાંભળજો નર નાર તો ॥ ૧૯ ॥ ચોખે ચિત્તે જે ચાલશી એ, સાંભળજો તસ નેહ તો ॥ પંચરાણીમાં પટરાણી થાવે એ, રાજા તેશું કરે સ્નેહ તો ॥ ૨૦ ॥ બીજી સ્ત્રી ખિજમત કરે એ, જો જો એહ મહંત તો ॥ જન ન હનાવે પીવારકું એ, ચોર ન કોઇ કહંત તો ॥ ૨૧ ॥ ચોગેનું એ ભલું હુવે એ, તો સાધુ સૂખેં મરંત તો ॥ સોના પીળા આપડા એ, વિગતે તે સહિ લહંત તો ॥ ૨૨ ॥ મીઠું બોલે ન આપડા એ, મુખેં કોઇ ન જાય તો ॥ ચોખે ચિત્તે પુણ્ય કરો એ, દેવલોકેં તેહિજ થાવ તો

ભણે એ, શ્રીજિનવર અવધાર તે ॥ ૪૦ ॥ પાપ કર્મ જે મેં કીયાં એ, તેહથી મૂકાવે નેઠ તે ॥ જીવ અનેક વિરાધીયા એ, કોદાળા હળ હેઠ તે ॥ ૪૧ ॥ પરની નિંદા મેં કરી એ, જોઈ ભૂંડી દૃષ્ટિ તે ॥ બુડતાંને બાંહે ઝાલીયેં એ, તારક તુંહીજ ઇષ્ટ તે ॥ ૪૨ ॥ માનવ ભવ આવી કરી એ, અરિહંત તું આધાર તે ॥ જે સેવે કારજ સવિ સરે એ, તેહવા સમરથ ચાર તે ॥ ૪૩ ॥ શંખેશ્વર સ્વામી ભલો એ, મહાવીર જિન જાણ તે ॥ ॥ ગૌતમ સ્વામી ગુરૂ ભલો એ, જીરાવલો જગભાણ તે ॥ ૪૪ ॥ જે પ્રણમે પાતક ટળે એ, સફળ થાયે અવતાર તે ॥ વિનતડી પભણી ભણે એ, શ્રીજિનનામેં જયકાર તે ॥ ૪૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીઉપશમસજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ભગવતિ ભારતિ મન ધરી જી, પ્રણમી ગૌતમ પાય ॥ સદ્ગુરૂ ચરણ પસાઉલે જી, કહું ઉપશમ સજ્ઝાય રે પ્રાણી ॥ આણને ઉપશમ સાર ॥ જે વિણ તપ જપ ખપ કરી જી, ચારિત્ર હુવે છાર રે ॥ પ્રાણી ॥ આ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ ઉપશમથી સંકટ ટળે જી, ઉપશમ ગુણહભંડાર ॥ ઉપશમથી શિવસુખ મળે જી, ઉપશમથી ભવપાર રે પ્રાણી ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ ઉપશમ સંયમ મૂળ છે જી, ઉપશમેં નવપદકોડ ॥ વૈરી વૈર વિના થઇ જી, આગળ રહે કર જોડ રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ દીર્ઘ વર્ષો પરવશ થયો જી, હાર્યે એ વાદ ભાવ ॥ ચારિત્ર પરવકોડીનો જી, ગણધરની એમ વાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૪ ॥ ક્રોધવૃક્ષ કડુઆ તણા જી, વિષમ ફલ ફળી જાણ ॥ ફલથકી મન પરજલે જી, ફળથકી હોય ધર્મહાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥ વિરૂઓ વૈરી શું કરે જી, મારે એકજ વાર ॥ ક્રોધ રૂપ રિપુ જીવને જી, દીયે અનંત સંસાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૬ ॥ જો કોઇ વાર કોઇ દીયે જી, આપણપાને ગાળ ॥ તે ઉપર ઉપશમ ધરી જી, વળતું વચન મ વાળ રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૭ ॥ મનમાંહે મત્સર ધરી જી, કીજે ક્રિયાકલાપ ॥ તે રજ ઉપર લીપણું જી, જિમ વળી રાને વિલાપ રે ॥ પ્રા૦ ॥ આ૦ ॥ ૮ ॥ રાઈ સરસવ જેવડાં જી, પરનાં જોવે રે છિદ્ર ॥ બીલાં સરિખાં આપણાં

॥ અથ ધર્મસિંહકૃત શ્રીરત્નગુરૂની જોડ પ્રારંભઃ॥

॥ રતનગુરૂ ગુણે મીઠડા રે, મીઠડા મુખના બોલ ॥ સાંભળતાં સુખ ઉપજે રે, આપે જેમ તંબોળ ॥ રત૦ ॥ ૧ ॥ ભુશાલકનો નંદજી રે, શ્રીમાળી કુલચંદ ॥ નાગર રૂપિયેં બુઝવ્યો રે, રતનગુરૂ ગુણચંદ ॥ રત૦ ॥ ૨ ॥ સાસરે જઇ પ્રિયા બુઝવી રે, શ્રીબાઇ વર નાર ॥ પીયુનો સાથ ન મેલીયેં રે, રાજુલ રાજકુમાર ॥ રત૦ ॥ ૩ ॥ સોળે વરસેં રતનસી રે, કીધાં વ્રત ઉચ્ચાર ॥ દેવકન્યા સરખી તજી રે, શ્રીબાઇ સુખકાર ॥ રત૦ ॥ ૪ ॥ શ્રીબાઇયેં બોલાવીયા રે, સામરે આવોને સ્વામ ॥ સાસરવાસો કાઇ કરી રે, સાથેં મંત્રી અભિરામ ॥ રત૦ ॥ ૫ ॥ વિનય કરી માગ્યુ વર રે, તમેં કેમ પધાર્યા આજ ॥ રતન કહે તવ રંગશું રે, તુમ તનવારૂ કાજ ॥ રત૦ ॥ ૬ ॥ તેરો તુમારી બાલિકા રે, શ્રીબાઇ સુકુમાળ ॥ સાસરવાસો કહ્યુ અમેં રે, સંયમ લઇશું વિચાર ॥ રત૦ ॥ ૭ ॥ પાંચ સહીયર માહિં બેસતી રે, શ્રીબાઇ પરમોદ ॥ નાના ભાલાવ નહિં રે, મુખી વાત વિનોદ ॥ રત૦ ॥ ૮ ॥ રતન કહે સુણો સુંદરી રે, અમેં આદરશું ચારિત્ર ॥ માની માહન મેં તુજન રે, સે સાસરવાસો પવિત્ર ॥ રત૦ ॥ ૯ ॥ [illegible] કહે રતન રે, નિઠુર વચન વિચાર ॥ [illegible] વચનથી [illegible] રે [illegible] વ્યવહાર ॥ રત૦ ॥ ૧૦ ॥ [illegible] રે કેમ તમેં [illegible] ભરે મસાર ॥ રત૦ [illegible] રે મુજ રતનસી [illegible] રે તુમ ઉપર નિરધાર ॥ રત૦ ॥ ૧૨ ॥ [illegible] રે [illegible] અમાર ॥ [illegible] ॥ રત૦ ॥ ૧૩ ॥ [illegible] ॥ ધર્મ વિ[illegible] રે [illegible] ॥ રત૦ ॥ ૧૪ ॥ [illegible] ॥ ધર્મ સામગ્રી સરવે [illegible] રે, [illegible] ॥ રત૦ ॥ ૧૫ ॥ લીધું સામુ[illegible] રે [illegible] ॥ અરિહંત મન્ત્રી તું [illegible] રે, [illegible] ॥ રત૦ ॥ ૧૬ ॥ સામરવાસો પાકડી

રે, સુઝ બંધવ કહિ બોલાવ ॥ દે આશીષ સોહામણી રે, મુજ
કુંકુમ ચોખે વધાવ ॥ રત્ન૦ ॥ ૧૭ ॥ ગુણવંતા સુણો કંતજી રે,
કેમ ર્હેશો નિરધાર ॥ જો વૈરાગ એવરો હતો રે, તો કાં પ્રથ-
મ ન કીધો વિચાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૧૮ ॥ હવે મન સ્થિર કરો નાથ-
થજી રે, પહોંચો તુમ આવાસ ॥ લગન વેળા ચોરી વચ્ચે રે,
આપણે મન ઉલ્લાસ ॥ રત્ન૦ ॥ ૧૯ ॥ તુમ અમ તાત આરા
મળી રે, સહુ કરો ગુણવંત ॥ એમ કેમ દીક્ષા લીજીયેં રે, કુંવા-
રા મુક્ષોને હંત ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૦ ॥ તમેં અમેં સગપણ જોડીયું રે,
તે જાણો જગ વિખ્યાત ॥ એમ કામિની ડોકડો રે, તુમ શું
મોટી મોટી ધાત ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૧ ॥ યૌવનવયેં દીક્ષા દોહેલી રે,
દોહિલો સાધુ આચાર ॥ લઘુવેશેં કોણ આદરે રે, દુક્કર સંયમ
ભાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૨ ॥ સુદર્શનેં સુંદરી તજી રે, જેમ શ્રીજંબુકુમાર
॥ તેમ હું છાંડું છું તુઝને રે, અનુમતિ ઘો શ્રીકાર ॥ રત્ન૦ ॥
॥ ૨૩ ॥ શ્રીબાઇ કહે જંબુયેં રે, પરણી આઠે નાર ॥ ત્યાર
પછી દીક્ષા ગ્રહી રે, તેમ કરો રત્ન કુમાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૪ ॥
તમેં તો પરણ્યા વિના રે, આદરો સાધુ આચાર ॥ તેણું તમેં
મુઝને જાણશે રે. કહે શ્રીબાઇ મુખકાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૫ ॥ વિ-
વાહ શાસ તે મેં લીપો રે. તસ નહિં નારી જંજાળ ॥ હું પાય
લાગું પ્રભુ તુમ તણે રે. તે જાણે બાળ ગોપાળ ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૬ ॥
દેવકીનંદન સોહામણો રે. નામેં ગજસુકુમાળ ॥ કુંવારી કન્યા
તજી કરી રે. લીધો સંયમ સાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૭ ॥ તેનો બ્રાહ્મણ
કેરી બાલિકા રે. એ છે વાડવ રાય ॥ એકાવાડો સારિખો નહિં
રે, તે ન મળે કહાં ન્યાય ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૮ ॥ પાલવ લાગીને પર-
હરી રે. જેમ નેમેં રાજુલ નાર ॥ તેમ હું છાંડું છું તુજને રે,
મુજ ઉત્તર ફિરયો વિચાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૨૯ ॥ હાથ જોડી તવ
વિનવે રે. તમેં છત્યા માહરા સ્વામિ ॥ જેહની રચનામાં હું
રહું રે. તે દેખાડો મુજ ઠામ ॥ રત્ન૦ ॥ ૩૦ ॥ મુજ જનક ઘર
મુંદરી રે. રહેશે મુખેં સંસાર ॥ શ્રીબાઇ કહે તુમ વિના રે, કોણ
દેખાડે ઘરબાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૩૧ ॥ તો તમેં પીયરેં વિલસજો રે,
હું આપું દ્રવ્ય અપાર ॥ દાન પુણ્ય લખમી તણું રે, લ્યો લાહો
સંસાર ॥ રત્ન૦ ॥ ૩૨ ॥ પીયર શ્રીકાં નિદ્રા લગે રે, જ્યાં લગેં
આપણી વાર ॥ લોક વસાવે રોવતા રે, પાડે મનમાં ફ્રાણ ॥

રંગ૦ ॥ ૩૩ ॥ હું તો કુંવારી કુમારિકા રે, શ્યો ઘર શ્યો ભરતાર ॥ આદરજો મન માનીયો રે, જે જાણો તુમે હિતકાર ॥ રંગ૦ ॥ ૩૪ ॥ મુજને કંઇ મુઝ્યા વાલમા રે, ભવોભવ તુમશું નેહ ॥ હું તુમને છોડું નહીં રે, નવો પાળું અવરશું નેહ ॥ રંગ૦ ॥ ૩૫ ॥ આરંભ ભવનાટક તણો રે, મુજ શોભા સંસાર ॥ પીયુડા તે એમ ન જાણીયા રે, સ્વારથીયા સંસાર ॥ રંગ૦ ॥ ૩૬ ॥ માનસરોવર હંસલા રે, નગર ખાળે કોણ નાય ॥ દ્રાખ અખોડ મેવા તજી રે, લીંબોળી કોણ ખાય ॥ રંગ૦ ॥ ૩૭ ॥ જો રહેશો સંસારમાં રે, તો હું તમારી નાર ॥ જો તુમે સંયમ આદરો રે, તો મુજ સાથરી આધાર ॥ રંગ૦ ॥ ૩૮ ॥ નેમની રીત તમે કરો રે, મેં કરી રાજુલ નાર ॥ [illegible] સાથે કરી રે, ભવોભવ તુમશું પ્રીત ॥ રંગ૦ ॥ ૩૯ ॥ અમૃત વચન શ્રીસાધુનાં રે, સાંભળ્યાં સાત કુમાર ॥ [illegible] નવલ આદર્યો રે, તે જાણે જગ વિખ્યાત ॥ રંગ૦ ॥ ૪૦ ॥ આઠ [illegible] સાધુ થયા રે, જિનશાસન શણગાર ॥ [illegible] નિર્મળ શીયળ આધાર ॥ રંગ૦ ॥ ૪૧ ॥ [illegible] શ્રીનગર નગર મઝાર ॥ [illegible] અવતાર ॥ રંગ૦ ॥ ૪૨ ॥ [illegible] શ્રીવિજયજી કુંવાર ॥ [illegible] ॥ રંગ૦ ॥ ૪૩ ॥ [illegible] ॥ સાંભળતાં [illegible] રંગ૦ ॥ ૪૪ ॥ [illegible] શિષ્ય [illegible] ૪૫ ॥

॥ અથ [illegible] ની

[illegible]

[illegible]

ગુણના ધામરે ॥ દેવ૦ ॥ ૨ ॥ જાદવ કુળજીમાં જીનજી નેમ નગીનો, વમન કરીછે મુજને તેણરે ॥ દેવ૦ ॥ બંધવ તેહુના તમે શિવા દેવી જાયા, એવડો પહંતર કારણ કેણ રે ॥ દેવ૦ ॥ ૩ ॥ પરદારા સેવી પ્રાણી નરકમાં જાય, દુર્લભ બોધી હોય પ્રાયરે ॥ દેવ૦ ॥ સાધ્વી સાથે ચુકી પાપ જે બાંધે, તેહુનો છૂટકારો કદીય ન થાયરે ॥ દેવ૦ ॥ ૪ ॥ અશુચી કાયારે મળ મૂત્રની ક્યારી, તમને કેમ લાગી એવડી પ્યારીરે ॥ દેવ૦ ॥ હુંરે સંયમી તમે મહાવ્રત ધારી, કામે મહાવ્રત જાશો હારીરે ॥ દેવ૦ ॥ ૫ ॥ બોમ વમ્યારે મુનિ મનથી ન ઇચ્છે, નાગ અગંધન કેરૂની જેમરે ॥ દેવ૦ ॥ ચિત્ત કુળ નીચા થઈ તેહથી નિહાળે, ન રહે સંયમ શોભા એમરે ॥ દેવ૦ ॥ ૬ ॥ એવા રે સીલા રાજુલ વયણ સુણીને, બુઝયા રહનેમી પ્રભુજી પાસરે ॥ દેવ૦ ॥ પાપ આલોય કરી સંયમ લીધું, અનુક્રમે પામ્યા શિવ આવાસરે ॥ દેવ૦ ॥ ૭ ॥ ધન્યધન્ય જે નર નારી શિયળને પાળે, સમુદ્ર તર્યા સમ ગત છે એહરે ॥ દેવ૦ ॥ રૂપ કહે તેહુના નામથી હોવે, અમ મન નિર્મળ સુદર દેહરે ॥ દેવ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શોળ સતીની સઝાય પ્રારંભ ॥

॥ ચોપાઇ ॥ જગતના માતા પ્રભુનું મુખ, તું તુઠી આપે સંપદા ॥ શોળ સતીના લીજે નામ, જેમ મન [illegible] કામ ॥ ૨ ॥ બ્રાહ્મી સુંદરી ગુણમાં સતી, જે [illegible] રતી ॥ કૌશલ્યા કુંતા સતીનાર, પ્રભાવતી નામ જપતાં [illegible] ભગવતી ગોતમની બેવ [illegible] ॥ દ્રોપદી પાંડવ ઘરણી જેહ, શિયળ [illegible] નેહ ॥ ૩ ॥ ચૂલા દમયંતી દુઃખ સહે ॥ શિવાદેવી નિત આનંદ કરે ॥ ચંદનબાળા ચકની [illegible] સાધુણી ॥ ૪ ॥ રાજુમતિ નહિ પરણ્યા નેમ, [illegible] ॥ માતા તારું શીયળ [illegible] થયા ॥ ૫ ॥ ધન્ય ધન્ય સતી સુળસા ચીત, [illegible] ॥ પાપાળ ઉઘાડી ચંદ, મૃગાવતી પ્રભુનું મનરંગ ॥ ૬ ॥ સદ્

...તી જપીએ યોગ, જિમ લહીએ ઋદ્ધિ ઘૃત ગોળ ॥
...નય વિજય વાચક સુપસાય, રૂપ વિજય ભાવે ગુણ ગા-
... ॥ ઇતિ ॥

...થ શ્રી નેમ રાજીમતીના બારમાસ પ્રારંભ ॥

...ી તોરણ આઈ રથ ગયા નિજ મંદિરે ॥ જે નજર
...કીધ તે મુજ સાંભરે ॥ ઘર લાવત ઝાલી હાથ
...નરી ॥ પણ ફરી વરઘોડો આય. છબીલે છેતરી ॥
...તમો સંસાર, સુંદરા મહાલતા ॥ સંસાર સુખી અ-
...સુંદર બોલતા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સખી શારે
...ક, વિયોગી દુઃખી તનુ, દુનિયામાં દુર્જન લોક,
...ણ ॥ મીઠી લાગે પરની વાત. અગન પગ ના લ-
...પણ જુવે કેનાં નેત્ર. તે મુખ ના કહે ॥ મહુ૦ ॥
... શ્રાવણ છું મેલી. મહીઆરિયાતણે ॥ છું છકી
...ાળી નદી વહે ॥ કામ વરની ફેરની ઘરતી, ઝરતી
... શ્રાવણ માસ નિરાશ, રાજુલ એકલી ॥ મહુ૦
...ભાદરવો ભરથાર, વિના કેમ રીઝીએ ॥ વિરહા-
... કુંચવિણ દાઝીએ ॥ રણ પાક્યાં કરીણ રાજ,
...ીએ ॥ હોત દુઃખના દહાડા બે ચાર,
... ॥ ૬ ॥ ...

ગુણના ધામરે ॥ દેવ૦ ॥ ૨ ॥ જાદવ કુળજીમાં જીનજી નેમ નગીનો, વમન કરીછે મુજને તેણુરે ॥ દેવ૦ ॥ બંધવ તેહના તમે શિવા દેવી જાયા, એંવડો પટંતર કારણ કેણ રે ॥ દેવ૦ ॥ ૩ ॥ પરદારા સેવી પ્રાણી નરકમાં જાય, દુર્લભ બોધી હોય પ્રાયરે ॥ દેવ૦ ॥ સાધવી સાથે ચૂકી પાપ જે બાંધે, તેહનો છૂટકારો કદીય ન થાયરે ॥ દેવ૦ ॥ ૪ ॥ અશુચી કાયારે મળ મૂત્રની ક્યારી, તમને કેમ લાગી એવડી પ્યારીરે ॥ દેવ૦ ॥ હુંરે સંયમી તમે મહાવ્રત ધારી, કામે મહાવ્રત જાશો હારીરે ॥ દેવ૦ ॥ ૫ ॥ ભોમ વમ્યારે મુનિ મનથી ન ઇચ્છે, નાગ અગંધન કુલની જેમરે ॥ દેવ૦ ॥ ધિક્ક કુળ નીચા થઈ નેહથી નિહાળે, ન રહે સંયમ શોભા એમરે ॥ દેવ૦ ॥ ૬ ॥ એવા રસીલા રાજુલ વયણ સુણીને, બુઝયા રહનેમી પ્રભુજી પાસરે ॥ દેવ૦ ॥ પાપ આલોય કરી સંયમ લીધું, અનુક્રમે પામ્યા શિવ આવાસરે ॥ દેવ૦ ॥ ૭ ॥ ધન્યધન્ય જે નર નારી શિયળને પાળે, સમુદ્ર તર્યા સમ વ્રત છે એહરે ॥ દેવ૦ ॥ રૂપ કહે તેહના નામથી હોવે, અમ મન નિર્મળ સુંદર દેહરે ॥ દેવ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શોળ સતીની સજ્ઝાય પ્રારંભ ॥

॥ ચોપાઇ ॥ સરસતી માતા પ્રણમું મુદા, તું ત્રુઠી આપે સંપદા ॥ શોળ સતીનાં લીજે નામ, જેમ મન વાંછિત સીઝે કામ ॥ ૧ ॥ બ્રાહ્મી સુંદરી સુલસા સતી, જપતાં પાતક ન રહે રતી ॥ કૌશલ્યા કુંતા સતીસાર, પ્રભાવતી નામે જયકાર ॥૨॥ ભગવતી શીલવતી ભય હરે, સુખસંપતિ પદ્માવતી કરે ॥ દ્રૌપદી પાંડવ ઘરણી જેહ, શિયળ અખંડ વખાણ્યું તેહ ॥ ૩ ॥ ચૂલા દમયંતી દુઃખ હરે ॥ શિવાદેવી નિત્ય સાનિધ્ય કરે ॥ ચંદનબાળા ચડતી કળા, વીરપાત્ર દીધા બાકુળા ॥ ૪ ॥ રાજીમતિ નવિ પરણ્યા નેમ, તોહે રાખ્યો અવિહડ પ્રેમ ॥ સીતાનું શીયળ જગજયો, અગ્નિ ટળીને પાણી થયો ॥ ૫ ॥ ધન્ય ધન્ય સતી સુભદ્રા ધીર, કાચે તાંતણે ચાળણી નીર ॥ ચંપાપોળ ઉઘાડી ચંગ, મૃગાવતી પ્રણમું મનરંગ ॥ ૬ ॥ પ્રહ

જેમ માલતી ॥ જેના પિયુ રે ગયા પરદેશ, દુઃખે દીન કાઢતી ॥ મધુ૦ ॥ ૮ ॥ પિયુ માલામાંહે મન જાણ્યા રે, લિમાળો હારશે ॥ રયણી એક વરસ સમાન, વિયોગી ચાલશે ॥ સંકાપી સીતા ખટ માસ, રામ ઘર લાવીયા, એવા વહી ગયા રાને માસ પ્રીતમ પેર નાવીયા ॥ મધુ૦ ॥ ૯ ॥ હલકારો હુસન વસંત, આકાશથી ઉતર્યો ॥ માનું ફાગણ ગુરનર રાય, મળીને મોતર્યો ॥ ઢોળી એસે ગોપી ગોવિંદ, હમુ ઘર આવતી ॥ અનિ કેગુઆં ઝોપાલાન, વિયોગે માલતી ॥ મધુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સખી ચૈતરે વિન થકી, વિકાલી વાલમે ॥ આવા દુઃખના દહાડા કેમ જાય દિન રવિ આથમે ॥ આંખ મીંચાણું મળી જાય રે ઉપાડે વેગળો ॥ આમળીયા મિદ્ધ મરૂપ, સપનમાં આગળો ॥ મધુ૦ ॥ ૧૧ ॥ રંગ હંસ યુગલ શુક મોર, ચકોર સરોવરે ॥ નિજ નાથ મહિલાને સાથ, સુખી રમે વન ઘરે ॥ મુખ મંજરી આંબા ડાળે, કોયલ ટહુકતી ॥ સખી વાનમાં વીત્યો વસંત, રૂએ નાહમતિ ॥ મધુ૦ ॥ ૧૨ ॥ સખી વૈશાખે વન માંહિ, દીવાળી દીવિના ॥ કરણી ઘન ફૂલ બિછાય, ખુશીથી નાચતા ॥ અષ્ટાવર જળ રમતે કેલ, કરતા રાજવી ॥ મુજ સરખી છબીલી નાર, સેનન સેઝ લાજવી ॥ મધુ૦ ॥ ૧૩ ॥ જેઠ માસે મુશમના નાથ, વરતી જનમ ॥ [illegible] વિયોગ, મળી નઉ દુઃખ ॥ [illegible] લાયા નહી ॥ માડે [illegible] ॥ મધુ૦ ॥ ૧૪ ॥ [illegible] ॥ [illegible] પટ્ટીના હુલીમાં [illegible] ॥ [illegible] પિયુ કૈ ॥ ॥ મધુ૦ ॥ ૧૫ ॥ [illegible] પંખીયાં ॥ [illegible] ગુરી [illegible] ॥ મધુ૦ ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ મધુ૦ ॥ ૧૭ ॥ [illegible]

બેઠાં ઘરાં ॥ શુભ વીર વિજય સુખ લીલ મગન
લોક નાગની નારક શાળ, સમયમાં દેખના ॥ મધુ:
॥ ઇતિ બાર માસ ॥

॥ અથ ભાંગ્યવારકનો સજ્ઝાય પ્રારંભ:

બોળા બોગીયડા, રખે ધાઓ ભાંગના બોગી ॥
ના બોગી તે બળે બળ, કે બળે કોઈ રોગી ॥ બોળા
આંકસી ॥ બંગુર કહ્યા સહુ ભાંગે, કાર ન માને કો
બોલે તે બંધ ન બેસે, વૈરી મેલે વગોઈ ॥ બો૦
લોચન લાલી લહે બે માંહિ. કીર્તિ થાયે કાળી ॥ ભાંગ્ય ત
પ્રીનારો, ગુણ મેલે સહુ ગાળી ॥ બો૦ ॥ ૨ ॥ માન વિના
નવિ માને. સાતે વ્યસને શૂરા ॥ ચારે તેહના વૈરી થાયે,
તે વળી પુરા ॥ બો૦ ॥ ૩ ॥ વનવાસી સંન્યાસી બાવે,
કીયે બાહ્ર ॥ બે વ્યસની તે બાન વિદાજે. સોકની માંહે
? ॥ બો૦ ॥ ૪ ॥ સાકર દ્રાખનાં સરબત પીવા, પીવા દૂ
ાસા ॥ દેહ તપે ને દેહ દાઝા. કોઈ ન કહે મનવાસા ॥
૫ ॥ ભાંગ નમાજ માહિને પોઈ માઝમના વળી બાઝ
તેથી તે વાત ન વાટે. વાટા વાતના બાઝ ॥ બો૦ ॥
[illegible]

સૂધા, તત્ત્વ ન પામે મૂળા ॥ ભો૦ ॥ ૧૩ ॥ મદિરા તણી ભાંગ્ય તે ભગિની, જુઓ જનક ગતિ ગાંજે ॥ પૂર્ણ વ્યસનનાં અંગ એ પરખી, મુનિ વચનેં તે માંજે ॥ ભો૦ ॥ ૧૪ ॥ કુળબોળુ નર કહીયેં કેતા, કોઈકુળે અવતંસા ॥ બોળુ તે બીજાને બોળે, પુણ્યેં હોય પ્રશંસા ॥ ભો૦ ॥ ૧૫ ॥ પુઢવી તેઉ વાઉ વનસ્પતિ, ત્રસ પામે બહુ ત્રાસા ॥ વ્યસની નરનું કાંય વિણાસે, વળી લહે દુર્ગતિ વાસા ॥ ભો૦ ॥ ૧૬ ॥ જિનવચણેં નવલે જોડને, વ્યસન તે દૂર નિવારો ॥ વ્રત આરાધો સંયમ સાધી, નિજ આતમને તારો ॥ ભો૦ ॥ ૧૭ ॥ સત્તરશેં પંચાણુઆ વરસેં, શુદિ બીજેં એ બોળી ॥ ફાલ્ગુન માસેં ભાંગ્ય ફજેતી, જેહવી ગણિકા ગોળી ॥ ભો૦ ॥ ૧૮ ॥ ઉદયરતન વાચક ઉપદેશે, સજ્ઝાય જેહ મુજાણ ॥ અપલક્ષણથી અળગા રહેશે, લેહશે પરમ કલ્યાણ ॥ ભો૦ ॥ ૧૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી હીરવિજયસૂરિ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ બે કર જોડી વિનવું જી, શારદા લાગુ જી પાય ॥ વાણી આપો નિર્મળી જી, ગાશું તપગચ્છરાય ॥ તેં મને મોહ્યું રે હીરજી ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ અકબર કાગળ મોકલે, હીરજી વાંચે ને જોય ॥ તુજ મળવા અલજો ઘણો, બિરબલ કરનો જી જોય ॥ તેં૦ ॥ ૨ ॥ અકબર કરે જી વિનતિ, ટોડરમલ લાગે જી પાય ॥ પૂજ્ય ચોમાસું કહાં કરો, હોશે ધર્મ સવાય ॥ તેં૦ ॥ ૩ ॥ તેજી ઘોડાજી આ તે ઘણા, પાયક સંખ્યા નહિ પાર ॥ માહાજન આવે જી અતિ ઘણા, થાનસિંહ શાહ ઉદાર ॥ તેં૦ ॥ ૪ ॥ પહેલું ચોમાસું જી આગરે, બીજું લાહોરમાંહિ ॥ ત્રીજું ચોમાસું ફત્તેપુરે, અકબર કરે રે ઉત્સાહિ ॥ તેં૦ ॥ ૫ ॥ ડામર સરોવર છોડિયાં, છોડ્યાં બંદીનાં બાન ॥ છોડ્યાં પંખીને મૃગલાં, અકબર દે બહુમાન ॥ તેં૦ ॥ ૬ ॥ તપગચ્છનાયક શોભીયો, શ્રીવિજયસેન સૂરીંદ ॥ તાસ શિષ્ય ભક્તિ ભણે, હોજો મુજ આનંદ ॥ તેં૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ઋતુવંતી સજ્ઝાય પ્રારભ્યતે ॥

॥ હો વાંસલડી વેરણ થઈ લાગી રે વ્રજની નારને ॥ એ
ાી ॥ ગુણ સોભાગી ગુખકારી જિનવાણી મનમાં આણો ॥
ારસાધક જિનવરની વાણી, કેઇ તરિયા તરશે ભવિ પ્રાણી,
ાસ્તાલીશ આગમ શુભ જાણી ॥ મુ૦ ॥ ૧ ॥ જે પવિત્ર થ-
ો સાંભળીયેં, અપવિત્રાઈ દૂરેં કરિયેં, સમવસરણમાં જિમ સં-
રિયેં ॥ મુ૦ ॥ ૨ ॥ અપવિત્રાઇ અળગી કરજો, ઋતુવંતી સં-
તિ પરહરજો, અસજ્ઝાઇથી દૂરેં સંચરજો ॥ મુ૦ ॥ ૩ ॥ દ-
ન દેહરે કરો ચોથે દિવસેં, પડિક્કમણું પોસા પરિહરશે, સામા-
ાિક ભણવું નવિ કરશે ॥ મુ૦ ॥ ૪ ॥ બોધબીજ તે કોપે જાસે,
ાનાવરણીય કર્મ બંધાશે, સમકિત તેનું મૂલથી નાસે ॥ મુ૦ ॥
૫ ॥ દિન સાતે જિનવર પૂજજેં, નાત જાત વિષે જમવા
ા જઈયેં, વળી હાથેં દાન નહિ દીજેં ॥ મુ૦ ॥ ૬ ॥ ઋતુવંતી
ાિમેં અળગી રાખો, ઘરકારજ કાંહી મત ભાંખો, અન્ન પાણી
ાધ્યા દૂર રાખો ॥ મુ૦ ॥ ૭ ॥ ઋતુવંતી સાધુને વહોરાવે,
ાસ પાતકથી નરકેં જાવે, પાંચે મહાવ્રત અળગાં થાવે ॥ મુ૦
॥ ૮ ॥ ઋતુવંતી જે વહાણમાં બેસે, તે પ્રવહણ સમુદ્રમાં પેસે,
ાફાન ઘણેરાં તે લહેશે ॥ મુ૦ ॥ ૯ ॥ મજીઠ હિંગળો થાયે
ાળો, એકેંદ્રિયદળને દુઃખ ભાળો, તો પંચેંદ્રિય વિશેષેં ટાળો ॥
મુ૦ ॥ ૧૦ ॥ સેવાદિક શાસ્ત્રેં એમ વાણી, ઋતુવંતી રાખો દૂર
ાણી, વળી અમુરકુરાણેં એમ વાણી ॥ મુ૦ ॥ ૧૧ ॥ પહેલે દિન
ાંડાળણી સરખી, બીજે દિન બ્રહ્મઘાતણી નિરખી, ત્રીજે દિન
ાોબણડી પરખી ॥ મુ૦ ॥ ૧૨ ॥ ખાંડણ પીસણ રાંધણ પાણી,
ાસ ફરસે દુઃખ લહે ખાણી. જ્ઞાનીને હોય જ્ઞાનની હાણી ॥
મુ૦ ॥ ૧૩ ॥ સૂત્રસિદ્ધાંત મંત્રજ નાહિ ફળે, અસજ્ઝાયેં આ-
શાતના સબળે, પહોર ચોવીસ પછી ના એહવી મળે ॥ મુ૦
॥ ૧૪ ॥ આશાતના અસજ્ઝાયની રાખી, જિનમુનિરત્નવિજય
ગુરુ સાખી, એ ધર્મકરણી સાચી ભાંખી ॥ મુ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ એક ઘરે ઘોડા હાથિયા જી, પાયક સંખ્યા ન પાર ॥

મોહોટાં મંદિર માળિયાં હો, નિશ્ચિંતપણું આધાર રે ॥ ૧ ॥ હ-
ગતા દીવાનાં કુળ દીસ ॥ એ આંકણી ॥ તેણ દીઠે કેમ પા-
મીયેં હો, તિહાંરે પ્રિમાણી અંતર રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૨ ॥ ભ-
ણિયાને ભણ્યું કા ભજ હો, ગાડી ચગ્ગે રે એહ ॥ ગુણિયાનાં સહુ
કે ગયાં હો, દુઃખિયાનું નહિ નેહ રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૩ ॥
એક નર માનં મનમિયા હો, એકકો અંતર કાંય ॥ એક માહે
સુણી સહે હો, એકનાનું પદ નાજ રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૪ ॥ એક
ગુણિયા દીન મહા હો, દુઃખિયા દીસે એક ॥ સુખદુઃખ બેહુ
આતરું હો, પુણ્યનું પ્રમાણ રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૫ ॥ એક
ગુંથાણી માણવા હો, બાજન [illegible] ॥ કુશલ બાકસ કોડમાં
હો. તે નહિ પેહરૂ [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૬ ॥ આંગણ આ-
નગ મહાલતી હો, બાળા બાલી [illegible] ॥ એક ઘરે કાળી કાં-
બળી હો, [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૭ ॥ એક
ઘેર બેઠા નુકરૂ હો, નામ ધરતાં સુર ॥ એક નર દીસે પાંડીયા
હો. એક કુળ ખાયણ સુર રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૮ ॥ એક બેઠે
પાટે દાંતને હો, આવતી એક ઉબાય ॥ એક નર પાકે પાણી
હો, એક એકમાને પાય રે ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૯ ॥ પાય પેહો-
ળાં [illegible] હો, પહિરણ ધાક [illegible] ॥ [illegible] નહિ એ-
ક છું હો. પહિરવા તે નહિ [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૧૦ ॥ એક
[illegible] હો. [illegible] ॥ એક નામ નરે
[illegible] હો. [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૧૧ ॥
[illegible] હો. [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] હો. [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૧૨ ॥
[illegible] હો. [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] હો. [illegible] ॥ હઠ ॥ દીઠ ॥ ૧૩ ॥
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] હો. [illegible] રે ॥ હઠ ॥ દીઠ
॥ ૧૪ ॥ [illegible] હો. [illegible]
[illegible] હો. [illegible] રે ॥ હઠ ॥

॥ અથ રૂપવિજયજી કૃત શ્રીથૂલિભદ્ર પ્રથમ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ આંબો મોર્યો હે આંગણે, પરિમળ પુહવી ન માય ॥
[illegible]ર્ષે ફુલી હે કેતકી, ભ્રમર રહ્યો હે લુભાય ॥ આંબો૦ ॥ ૧ ॥
[illegible]મે આંકણી ॥ આવો થૂલીભદ્ર વાલહા, લાછલદેના હો નંદ ॥
[illegible]મગુ મુજ મન મોહિયું, જિમ સાયર ને ચંદ ॥ આં૦ ॥ ૨ ॥
[illegible]ગુણા સાથે હો પ્રીતડી, દિન દિન અધિકી હો થાય ॥ બેઠો
[illegible]ને મજીઠનો, કરીયે ચટક ન જાય ॥ આં૦ ॥ ૩ ॥ નેહ વિ-
[illegible]ણા કે માણસાં, જેહવાં આવળ ફુલ ॥ દીસતાં રુડીયામણાં,
પણ નવિ પામે હે મૂલ્ય ॥ ૪ ॥ કોયલડી ટહુકા કરે, આંબે
[illegible]કે રે લુંબ ॥ થૂલિભદ્ર ગુરનર સરિખો, કોશ્યા કણયર કંબ ॥
આં૦ ॥ ૫ ॥ થૂલિભદ્રે કોશ્યાને બૂઝવી, દીધો સમકિત સાર ॥
[illegible]પવિજય કહે શીલથી, લહિયેં સુખ અપાર ॥ આં૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ શ્રી ક્ષમાકલ્યાણજીકૃત શ્રીથૂલિભદ્ર દ્વિતીય સજ્ઝાય પ્રારભ્યતે ॥

॥ તીરથ તે નમું રે ॥ એ દેશી ॥ શ્રી મહાવીર જિનેસર
। ત્રિભુવન ગુરૂજી ॥ તસુ આણમ પટધાર ॥ શ્રી થૂલિભદ્ર નમો ॥
॥ ૧ ॥ પાટલીપુર [illegible] ॥ તિહાં પાયો
અવતાર ॥ શ્રી૦ ॥ [illegible] ગુણ આનંદજી
। શ્રી [illegible]
[illegible]નિ ગુણનિલો જી ॥ [illegible] ॥ શ્રી
[illegible] ॥
શ્રી૦ ॥ ૫ ॥ [illegible] જી ॥ [illegible]
[illegible] કેવલી
જી ॥ [illegible]
[illegible]
માસ [illegible]
શ્રી૦ ॥ ૯ ॥ [illegible] ગુણવાનના જી ॥
[illegible] ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૦ ॥ [illegible]

ગમનો જી ॥ શેરી જેનું નામ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૧ ॥ વસુ યુગ વસુ ચંદ્ર વરસેં (૧૮૪૮) પાલણીપુરેં જી ॥ જગ્યુ પદ થાપના કીધ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૨ ॥ નાગર અમૃત ધર્મનો, પુણ્યે શુભમનો જી ॥ શિષ્ય ક્ષમાકલ્યાણ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તપનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ

॥ ઇડર આંબા આંબલી રે ॥ એ દેશી ॥ કીધાં કર્મ નિકંદવા રે, લેવા મુક્તિનું દાન ॥ હત્યા પાતક છૂટવા રે, નહિં કોઈ તપ સમાન ॥ ભવિકજન, તપ કરજો મન શુદ્ધ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઉત્તમ તપના યોગથી રે, સેવે સુર નર પાય ॥ લબ્ધિ અઠ્ઠાવીશ ઉપજે રે, મનોવાંછિત ફળ થાય ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૨ ॥ તીર્થંકર પદ પામિયેં રે, નાસે સઘળા રોગ ॥ રૂપ લીલા સુખ સાહિબી રે, લહિયેં તપ સંયોગ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૩ ॥ તે શું છે સંસારમાં રે, તપથી ન હોવે જેહ ॥ જે જે મનમાં કામિયેં રે સફળ ફળે સહિ તેહ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૪ ॥ અષ્ટ કર્મના ઓઘને રે, તપ ટાળે તત્કાળ ॥ અવસર લહીને તેહનો રે, ખપ કરજો ઉજમાળ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૫ ॥ બાહ્ય અભ્યંતર જે કહ્યા રે, તપના બાર પ્રકાર ॥ હોજો તેહની ચાલના રે, જેમ ધન્નો અણગાર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરત્ન કહે તપ થકી રે, વાધે સુજસ સનૂર ॥ સ્વર્ગ હુવે ઘર આંગણે રે, દુરગત જાયે દૂર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૭ ॥

॥ અથ [illegible] ની સજ્ઝાય

[illegible] ॥

॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] શ્રીજ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥

ાતિ ઘણ ખોણ ॥ રૂ૦ ॥ ૨ ॥ ચંદ્ર પ્રમુખા સવિ તેહી કહો, ...સ્યું ઊંધું તાત વેશ ॥ ઘર તેડીને તમેં દાખો એકવેં, તે હું ...રે સંદેશ ॥ રૂ૦ ॥ ૩ ॥ એ વહાલી સુંદરી કિમ કૃશતનુ, તેહ ...નિદાન કહીજેં ॥ સાઠ હજાર વરસ થયાં એહને, આંબિલ- ...ં તપ કીજેં ॥ રૂ૦ ॥ ૪ ॥ દીક્ષા લેનાં સુમતિ નિવારી, શ્રી- ...ષભની ઇહા ॥ તસ નયથી દુર્દ્ધર તપ કીધાં, ધન ધન એહના ...ીહા ॥ રૂ૦ ॥ ૫ ॥ એમ નિસુણી કહે તાત અપત્યમાં, તું- ...હિજ સુકૃત સમાણી ॥ વિષયદશાથી એણિ પરેં વિરમી, માત ...સુનંદા જાણી ॥ રૂ૦ ॥ ૭ ॥ અમેં તો વિષયપ્રમાદેં નડિયાં, ...પડિયાં છું સંસાર ॥ નરપતિ ઉત્સવ સાથેં તે પ્રભુ, હાથે લીવે ...વ્રતભાર ॥ રૂ૦ ॥ ૮ ॥ યુદ્ધે ચઢી હારી મનાવિ, બાહુબળી ...લિયે દીખ ॥ વરસ સમે બ્રાહ્મી સુંદરીપેં, કહેવરાવે પ્રભુ શીખ ॥ રૂ૦ ॥ ૯ ॥ ગજ ચઢ્યાં કેવળ ન હોયે વીરા, એમ સુણી માન ઉતારે ॥ પય ઉપાડી કેવળ પામ્યા, મહોટા અણગાર ॥ (પ્રભુ પાસેં પાઉ ધાર) ॥ રૂ૦ ॥ ૧૦ ॥ અનુક્રમેં કેવળ સાધી સાધ્વી, બ્રાહ્મી સુંદરી જોડિ ॥ જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ ઋષભની બેટી, પ્રણમું હું કર જોડિ ॥ રૂ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીજિનહર્ષજીકૃત રાજીમતીનો સજઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ કેસર વરણો હો. કાઢ કસુંબો ॥ મારા લાલ ॥ એ દેશી ॥ કાંઇ રીસાણા હો. નેમ નગીના ॥ મારા લાલ ॥ તું પરવારી હો. બુદ્ધે લીના ॥ મારા લાલ ॥ વિરહવિછોહી હો, ઊભી છોડી ॥ મા૦ ॥ પ્રીતિ પુરાણી હો. કે તેં તો તોડી ॥ મા૦ ॥ ૧ ॥ સયણ સનેહી હો. કે કર્યું પણ ગયો ॥ મા૦ ॥ વે મુખ લીણા હો. કે છેહ ન દાખો ॥ મા૦ ॥ નેમ નહેજો હો, કે નિપટ નીરાની ॥ મા૦ ॥ કયે અવગુણેં હો. કે સુજને ત્યાગી ॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ સાસુજાયા હો. કે મંદિર આવો ॥ મા૦ ॥ વિરહ બુઝાવો હો. કે પ્રેમ બનાવો ॥ મા૦ ॥ કાંઇ વનવાસી હો. કે કાંઇ ઉદાસી ॥ મા૦ ॥ જોબન જાસી હો. કે ફેર ન આસી ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ જોબન લાહો હો. કે વાલમ લીજેં ॥ મા૦ ॥

ગમગો જી ॥ રહેશે જેનું નામ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૧ ॥ વસુ યુગ વસુ ચંદ વત્સરેં (૧૮૨૮) પાડલીપુરેં જી ॥ જસુ પદ થાપના કીધ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૨ ॥ વાચક અમૃત ધર્મના, ગુણે શુભમના જી ॥ શિષ્ય ક્ષમાકલ્યાણ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તપનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ

॥ ઇડર આંબા આંબલી રે ॥ એ દેશી ॥ કીધાં કર્મ નિકંદવા રે, લેવા મુક્તિનું દાન ॥ હત્યા પાતક છૂટવા રે, નહિં કોઈ તપ સમાન ॥ ભવિકજન, તપ કરજો મન શુદ્ધ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઉત્તમ તપના યાગથી રે, સેવે સુર નર પાય ॥ લબ્ધિ અઠ્ઠાવીશ ઉપજે રે, મનવાંછિત ફળ થાય ॥ ભવિ૦ ॥ ત૦ ॥ ૨ ॥ તીર્થંકર પદ પામિયેં રે, નાસે સઘળા રોગ ॥ રૂપ લીલા સુખ સાહિબી રે, લહિયેં તપ સંયોગ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૩ ॥ તે શું છે સંસારમાં રે, તપથી ન હોવે જેહ ॥ જે જે મનમાં કામિયે રે સફળ ફળે સહિ તેહ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૪ ॥ અષ્ટ કર્મના ઓઘને રે, તપ ટાળે તતકાળ ॥ અવસર લહીને તેહનો રે, ખપ કરજો ઉજમાળ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૫ ॥ બાહ્ય અભ્યંતર જે કહ્યા રે, તપના બાર પ્રકાર ॥ હોજો તેહની ચાલમાં રે, જેમ ધન્નો અણગાર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરત્ન કહે તપથકી રે, વાધે સુજસ સનૂર ॥ સ્વર્ગ હુવે ઘર આંગણે રે, દુર્ગતિ જાવે દૂર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૭ ॥

॥ અથ શ્રીજ્ઞાનવિમળકૃત શ્રી સુંદરીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ પુણ્ય પ્રશંસા દેશી ॥ એ દેશી ॥ રૂડે રૂપેં રે શીયલ સોહામણું સુંદરી ॥ સુંદરી સુવસિત વદન રૂડું, પંકજલોચન નયન રૂડે ॥ એ આંકણી ॥ આઠ સહસ ભરત દિગ્વિજય કરીને, આવ્યા અયોધ્યાયેં આણંદ ॥ બાર વરસ જિહાં ભક્તિએ અભિષેકેં મહારાજ ॥ રૂડે ॥ ૧ ॥ એક દિન ભરત સુંદરી રે દેખી, બાહુબલિની બહેન ॥ ભિતરે તેણેં મંડલિક જિમ, રૂડે

શાંતિ થઇ ખીણ ॥ રૂ૦ ॥ ૨ ॥ વૈદ્ય પ્રમુખા સવિ તેડી કહો, ફિરશું ઊભું તાત વંશ ॥ ઘર તેડીને તમે દાખો એકયે, તે હું પૂરે સંદેશ ॥ રૂ૦ ॥ ૩॥ એ વહાલી સુંદરી કિમ કૂરાતનુ. તેહ નિદાન કહીજે ॥ સાઠ હજાર વરસ થયાં એહને, આંબિલનું તપ કીજે ॥ રૂ૦ ॥ ૪ ॥ દીક્ષા લેતાં તુમહિ જિવારી, શ્રીરષભની ઇહા ॥ તસ નયથી દુર્દ્ધર તપ કીધાં, ધન ધન એહના દીહા ॥ રૂ૦ ॥ ૫ ॥ એમ નિસુણી કહે તાત અપત્યમાં, તૂંહિજ મુકુર સમાણી ॥ વિષયદશાથી એણિ પરેં વિરમી, માન સનેહા જાણી ॥ રૂ૦ ॥ ૭ ॥ અમેં તો વિષયપ્રમાદે નડિયાં, પડિયાં છુ સંસાર ॥ નરપતિ ઉત્સવ સાથેં તે પ્રભુ, હાથે લીયે ભાર ॥ રૂ૦ ॥ ૮ ॥ યુદ્ધે ચક્રી હારી મનાવિ, બાહુબળી લિયે દીખ ॥ વરસ સમે બ્રાહ્મી સુંદરીપેં, કહેવરાવે પ્રભુ શીખ ॥ રૂ૦ ॥ ૯ ॥ ગજ ચડયાં કેવળ ન હોયે વીરા, એમ સુણી માન ઉતારે ॥ પય ઉપાડી કેવળ પામ્યા, મહોટા અણગાર ॥ (પ્રભુ પાસેં પાઉ ધાર) ॥ રૂ૦ ॥ ૧૦ ॥ અનુક્રમેં કેવળ સાધી સાધ્વી. બ્રાહ્મી સુંદરી જોડિ ॥ જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ ઋષભની બેટી, પ્રણમું હું કર જોડિ ॥ રૂ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીજિનહર્ષજીકૃત રાજેમતીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ કેસર વરણો હો. કાઢ કસુંબો ॥ મારા લાલ ॥ એ દેશી ॥ કાંઇ રીસાણા હો. નેમ નગીના ॥ મારા લાલ ॥ તું પરણાની હો. બુદ્ધે લીના ॥ મારા લાલ ॥ વિરહવિછોહી હો, ઊભી રોઇ ॥ મા૦ ॥ પ્રીતિ પુરાણી હો. કે તેં તો તોડી ॥ મા૦ ॥ ૧ ॥ સયન સનેહી હો. કે કયું પણ રાખો ॥ મા૦ ॥ જે મુખ લીધા હો. કે છેહ ન દાખો ॥ મા૦ ॥ નેમ નહેજો હો , કે નિપટ નીરાગી ॥ મા૦ ॥ કયે અવગુણેં હો. કે મુજને ત્યાગી ॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ સાસુજાયા હો. કે મંદિર આવો ॥ મા૦ ॥ વિરહ બુઝાવો હો. કે પ્રેમ બનાવો ॥ મા૦ ॥ કાંઇ વનવાસી હો. કે કાંઇ ઉદાસી ॥ મા૦ ॥ જોબન જાસી હો. કે ફેર ન આસી ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ જોબન લાહો હો, કે વાલમ લીજે ॥ મા૦ ॥

ગમગો જી ॥ રહેરી જેનું નામ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૧ ॥ વસુ યુગ વસુ ચંદ વત્સરેં (૧૮૨૮) પાડલીપુરેં જી ॥ જમ્બુ પદ થાપના કીત્ર ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૨ ॥ વાચક અમૃત ધર્મનો, ગુણે શુભમનો જી ॥ શિષ્ય ક્ષમાકલ્યાણ ॥ શ્રી૦ ॥ ૧૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તપનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ

॥ ઈડર આંબા આંબલી રે ॥ એ દેશી ॥ કીધાં કર્મ નિકંદવા રે, લેવા મુક્તિનું દાન ॥ હત્યા પાતક છૂટવા રે, નહિં કોઈ તપ સમાન ॥ ભવિકજન, તપ કરજો મન શુદ્ધ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ ઉત્તમ તપના યોગથી રે, સેવે સુર નર પાય ॥ લબ્ધિ અઠ્ઠાવીશ ઊપજે રે, મનોવાંછિત ફળ થાય ॥ભ૦॥ ॥ ત૦ ॥ ૨ ॥ તીર્થંકર પદ પામિયેં રે, નાસે સઘળા રોગ ॥ રૂપ લીલા સુખ સાહિબી રે, લહિયેં તપ સંયોગ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૩ ॥ તે શું છે સંસારમાં રે, તપથી ન હોવે જેહ ॥ જે જે મનમાં કામિયેં રે સફળ ફળે સહિ તેહ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥૪॥ અષ્ટ કર્મના ઓઘને રે, તપ ટાલે તતકાળ ॥ અવસર લહીને તેહનો રે, ખપ કરજો ઉજમાળ ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૫ ॥ બાહ્ય અભ્યંતર જે કહ્યા રે, તપના બાર પ્રકાર ॥ હોજો તેહની ચાલમાં રે, જેમ ધન્નો અણગાર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૬ ॥ ઉદયરત્ન કહે તપથકી રે, વાધે સુજસ સનૂર ॥ સ્વર્ગ હુવે ઘર આંગણે રે, દુર્ગતિ જાવે દૂર ॥ ભ૦ ॥ ત૦ ॥ ૭ ॥

॥ અથ શ્રીજ્ઞાનવિમળકૃત શ્રી સુંદરીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ પુત્ર તુમારો દેવકી ॥ એ દેશી ॥ રૂડે રૂપેં રે શીળ સોહાગણ સુંદરી ॥ સુંદરી સુલલિત વયણ રૂડે, પંકજદળસમ નયન રૂડે ॥ એ આંકણી ॥ સાઠ સહસ સમ દિગ્જય કરીને, ભરત અયોધ્યાયેં આવ્યા ॥ બાર વરસ જિહાં ચક્રિપદનેં, અભિષેકેં ન્હવરાવ્યા ॥ રૂડે૦ ॥ ૧ ॥ એક દિન ચક્રી સુંદરી દેખે, બાહુબળીની બહેન ॥ દિનકર તેજેં ચંદકળા જિમ, રૂપેં

કાંતિ થઇ ખોયુ ॥ રૂ૦ ॥ ૨ ॥ ચંદ પ્રમુખા સવિ તેડી કહો, કિસ્યું ઊભું તાત વેશ ॥ ઘર તેડીને તમેં રાખો વેકર્યું, તે હું પૂરે સંદેશ ॥ રૂ૦ ॥ ૩ ॥ એ વહાલી સુંદરી કિમ કૃશતનુ, તેહ નિદાન કહીજેં ॥ સાઠ હજાર વરસ થયાં એહને, આંબિલ-નું તપ કીજેં ॥ રૂ૦ ॥ ૪ ॥ દીક્ષા લેતાં તુમહિ નિવારી, એ-હવની ઈહા ॥ તસ નયથી દુર્દ્ધર તપ કીધાં, ધન ધન એહના દીહા ॥ રૂ૦ ॥ ૫ ॥ એમ નિસુણી કહે તાત અપત્યમાં, તૂં-હિજ મુકુર સમાણી ॥ વિષયદશાથી એણિ પરેં વિરમી, માન સનેહા જાણી ॥ રૂ૦ ॥ ૭ ॥ અમેં તો વિષયપ્રમાદેં નડિયાં, પડિયાં છું સંસાર ॥ નરપતિ ઉત્સવ સાથેં તે પ્રભુ, હાથે લીયે વ્રતભાર ॥ રૂ૦ ॥ ૮ ॥ યુદ્ધે ચક્રી હારી મનાવિ, બાહુબળી લિયે દીખ ॥ વરસ સમે બ્રાહ્મી સુંદરીપેં, કહેવરાવે પ્રભુ શીખ ॥ રૂ૦ ॥ ૯ ॥ ગજ ચડ્યાં કેવળ ન હોવે વીરા, એમ સુણી માન ઉતારે ॥ પગ ઉપાડી કેવળ પામ્યા, મહોટા અણગાર ॥ (પ્રભુ પાસેં પાઉં ધાર) ॥ રૂ૦ ॥ ૧૦ ॥ અનુક્રમેં કેવળ સાધી સાધવી, બ્રાહ્મી સુંદરી જોડિ ॥ જ્ઞાનવિમળ પ્રભુ ઋષભની બેટી, પ્રણમું હું કર જોડિ ॥ રૂ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીજિનહર્ષજીકૃત રાજીમતીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ કેસર વરણો હો. કાઢ કસુંબો ॥ મારા લાલ ॥ એ દેશી ॥ કાંઇ રીસાણા હો. નેમ નગીના ॥ મારા લાલ ॥ તું પરધારી હો, બુદ્ધે લીના ॥ મારા લાલ ॥ વિરહવિછોહી હો, ઊભી છોડી ॥ મા૦ ॥ પ્રીતિ પુરાણી હો. કે તેં તો તોડી ॥ મા૦ ॥ ૧ ॥ સયણ સનેહી હો. કે કર્યું પણ રાખો ॥ મા૦ ॥ જે મુખ લીના હો. કે છેહ ન દાખો ॥ મા૦ ॥ નેમ નહેજો હો . કે નિપટ નીરાગી ॥ મા૦ ॥ કપે અવગુણેં હો. કે મુજને ત્યાગી ॥ મા૦ ॥ ૨ ॥ સાસૂજાયા હો. કે મંદિર આવો ॥ મા૦ ॥ વિરહ બુઝાયો હો, કે પ્રેમ બનાવો ॥ મા૦ ॥ કાંઇ વનવાસી હો. કે કાંઇ ઉદાસી ॥ મા૦ ॥ જોબન જાસી હો. કે ફેર ન આસી ॥ મા૦ ॥ ૩ ॥ જોબન લાહો હો, કે વાલમ લીજેં ॥ મા૦ ॥

અંગ ઉમાહો હો, કે સફળ કરીજેં ॥ મા૦ ॥ હું નો રાગી હો, કે આઠ ભવાંરી ॥ મા૦ ॥ નવમે ભવ પણ હો. કે કામણગારી ॥ મા૦ ॥ ૪ ॥ રાજુલ દીક્ષા હો, કે લહિ દુઃખ વારે ॥ મા૦ ॥ દિયર રહનેમી હો, કે તેહને તારે ॥ મા૦ ॥ નેમ તે પહેલાં હો, કે કેવળ પામી ॥ મા૦ ॥ કહે જિનહર્ષ હો કે, મુક્તિ ગામી ॥ મા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીમોહનવિજયજી કૃત રૂક્મિણીજીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ આછે લાલની દેશી ॥ કહે સીમંધર સ્વામિ, નારદપ્રત્યેં નિજ ઠામ ॥ આછે લાલ ॥ સાંભળજે તુજનેં કહું ॥ ૧ ॥ પુંડરીગણ હરિનાર, શ્રાવણી ઘર અવતાર ॥ આ૦ ॥ રૂપકળા ગુણ સુંદરી ॥ ૨ ॥ અમરીને અનુહાર, અભિનવ રતિ અવતાર ॥ આ૦ ॥ હતાં સુંદર સુંદરી ॥ ૩ ॥ વાલો પતિ આકાય, ગુણ હિણી તે કહેવાય ॥ આ૦ ॥ પિયુ મન અહિયું પાલિમાં ॥૪॥ સોળી રોળી સંગ, ગજ વન ધરિય ઉમંગ ॥ આ૦ ॥ કોઈ કામિની ભલી મળી ॥ ૫ ॥ રમે રામા કરિ હોડ, લેવે કુદરડી દોડ ॥ આ૦ ॥ કેઈ ઘુમરી ઘાલતી ॥ ૬ ॥ ગાવે મધુરાં ગીત, સુણતાં ઉપજે પ્રીત ॥ આ૦ ॥ નાગી નીકળિત નાચની ॥ ૭ ॥ ન ધરે કુળની બીક, પિયુ પણ નહીં નજીક ॥ આ૦ ॥ મયગળ જ્યું મદ પીધેલો ॥ ૮ ॥ થાકી સઘળી નાર, આવળી પણ નિજ ધારે ॥ આ૦ ॥ જઇ બેઠી તરૂ હેઠલે ॥ ૯ ॥ માવડીઈ નિજ ઠાહ, મુખડાં ધરીને ઉમાદ ॥ આ૦ ॥ ઇહાં સુંદર તરૂ હેઠલે ॥ ૧૦ ॥ માળુસ સહુ સહુ જાત, મુંઝણ લાગી કાણ ॥ આ૦ ॥ અવ ધરી ઉડી ચોરડી ॥ ૧૧ ॥ કૌતુક દેખણ કાજ, આવી ગુણીને આજ ॥ આ૦ ॥ ઈંડાં દીઠાં જાને ॥ ૧૨ ॥ કુંકુમ ભરીઆ હાથ, ઈંડાં લીધાં સાથ ॥ આ૦ ॥ અરૂણ વરણ ઈંડાં થયાં ॥ ૧૩ ॥ મુખડાં નિજહિત કાજ, મનમેં ધરી ઉમાદ ॥ આ૦ ॥ ફરી પાછી આવી મહે ॥ ૧૪ ॥ મોરડી ઈંડાં પાસ, આવી થઈ ઉદાસ ॥ આ૦ ॥ અરૂણ નિરખી નવિ સંઘર્યાં ॥ ૧૫ ॥ રોમ કરેવ પોકાર, નયણેં આંસુ ધાર ॥ આ૦ ॥ દુઃખ ધરતી વનમોરડી ॥ ૧૬ ॥ રોતાં

ઘટા પર્વત, આકળી હુઇ અત્યંત ॥ આ૦ ॥ પંખીનો શો આ-રાશે ॥ ૧૭ ॥ તિણ અવસર ઘનધાર, ગાજે કરી ગડેડાટ ॥ આ૦ ॥ કાજળ સરસી કાળા ॥ ૧૮ ॥ વરસે જળધર જોર, ભરીયાં સરનદી તોર ॥ આ૦ ॥ ઊંડે ઝબકતી વીજળી ॥ ૧૯ ॥ જળ વહે ઠામો ઠામ, મોરડી ઈંડાં તામ ॥ આ૦ ॥ જળથી ધોવાઇ ઉજ્વળ હુવાં ॥ ૨૦ ॥ ઉજ્વળ દેખીને તેહ, હિયડે હર્ષ સનેહ ॥ આ૦ ॥ ઈંડાં પાછાં આદર્યાં ॥ ૨૧ ॥ બ્રાહ્મણ નારી જેહ, હરિણહિણી હુઇ તેહ ॥ આ૦ ॥ પૂરવ કર્મવશેં કરી ॥ ૨૨ ॥ પામી પુત્ર વિછોહ, ઉપન્યો ચિત્ત અંદોહ ॥ આ૦ ॥ સોળ વરસ લગેં એહને ॥ ૨૩ ॥ ઘડી એક વરસ વિચાર, જાણી વિરહની હાર ॥ આ૦ ॥ વિયોગપણે દુઃખ હોયે ઘણું ॥ ૨૪ ॥ ભણી જિનની વાણી, સંયમ લેઇ કેઇ જાણિ ॥ આ૦ ॥ સમકિતધારી કેઈ થયા ॥ ૨૫ ॥ નિસુણી નારદ તામ, જિનને કરિય પ્રણામ ॥ આ૦ ॥ મોહન વચનેં સંથુણ્યો ॥ ૨૬ ॥ ઇતિ ॥

અથ શ્રીલક્ષ્મીસૂરિકૃત રોહિણીજીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ભરતનૃપ ભાવશું એ ॥ એ દેશી ॥ શ્રી વાસુપૂજ્ય જિણંદના એ, મઘવા સુત મનોહાર ॥ જપો તપ રોહિણી એ ॥ રોહિણી નામેં તસ સુતા એ, શ્રીદેવી માત મલ્હાર ॥ જ૦ ॥ કરે તસ ધન અવતાર ॥ જ૦ ॥ ૧ ॥ પદ્મ પ્રભુના વયણથી એ, દુર્ગંધ રાજકુમાર ॥ જ૦ ॥ રોહિણી તપ ધાને ભવેં એ, સુજસ સુગંધ વિસ્તાર ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ નરદેવ સુરપદ ભોગવી એ, તે થયો અશોક નરિંદ ॥ જ૦ ॥ રોહિણી રાણી તેહની એ, રોષને તપ સુખ કંદ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ દુર્ગંધા કામિની એ, ગુરુઉપદેશે સુસંત ॥ જ૦ ॥ રોહિણીતપ કરિ દુઃખ હરી એ, રોહિણી ભવ સુખવંત ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ પ્રથમ પારણદિન ઋષભનો એ, રોહિણી નક્ષત્ર ધાન ॥ જ૦ ॥ દુવિધેં કરિ તપ ઉચ્ચરે એ, સાત વરસ સાત માન ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ કરો ઉજમણું પૂરણ તપેં એ, અશોક તરુ તલ સાથ ॥ જ૦ ॥ જિન રયણ વાસુપૂજ્યનું એ, અશોક રોહિણી સંસાથ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ એક સો એક મોદક ભલા એ, રૂપા નાણું સમેત ॥ જ૦ ॥ સાત સત્યાર્થિવિશ કીજિયેં એ, વેશ સંઘ ભક્તિ હેત ॥

જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૭ ॥ આઠ પુત્ર ચારે સુતા એ, રોગ સોગ નવિ દીઠ ॥ જ૦ ॥ પ્રભુ હાથે સંયમ લહ્યું એ, દંપતી કેવળ દીઠ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૮ ॥ કાંતિ રોહિણીપતિ જિસી એ, રોહિણીસુત સમ રૂપ ॥ જ૦ ॥ એ તપ સુખ સંપદ દિયે એ, વિજયલક્ષ્મી સૂરિ ભૂપ ॥ જ૦ ॥ ક૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ રોહિણી સજ્ઝાય ॥

॥ અથ શ્રીજ્ઞાનવિમલજીકૃત કૌશલ્યાજીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ભામિનીને ભરતાર મનાવે ॥ એ દેશી ॥ દશરથ નૃપ કૌશલ્યાને કહે, તું ભામિની કિમ રૂહવાણી ॥ કે આ જોને રે ॥ તું ભા૦ ॥ પ્રાણથકી અધિકી છો વાહાલી, રામમાતા ગુણખાણી ॥ કે આ૦ ॥ રામ૦ ॥ કે નાજો કે નહિ જો કે, શાને કે શા માટે ॥ નારે વાહાલા નહિ બોલું તુમ્હ સાથે રે, તુમગું અબોલડા લીધા ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સગાપાગો રમણીના ગળાથી, છોડવે આપણું હાથે ॥ કે આ૦ ॥ માહું કોઈ દુઃખ કહે મુજને, એમ કહે મહિ બાથે ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ જો૦ ॥ ॥ ૨ ॥ અઠોત્તર વિધ સ્નાત્ર કરાવ્યાં, મંત્ર ન્હવણનાં પાણી ॥ કે આ૦ ॥ અમ્હ વિણ તે સઘળે મોકલાવ્યાં, ત્યારે પ્રીતિ તુમારી જાણી ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૩ ॥ પતિ ગુણવંતી જે કુળવંતી, તે મરિ મરણે હાથે ॥ કે આ૦ ॥ શૌકવેધ હોય શુળી સમાના, તે કિમ ખમીયા જાવે ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૪ ॥ કહે દશરથ નૃપ સ્નાત્ર તણું જળ, મોકલીયું છે પહેલાં ॥ કે આ૦ ॥ કંચુકીને શો આપીનો, રયા બોલો છો ઘહેલાં ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૫ ॥ વિમલતીર્થ કરતાં એક આવી, જળ લેઇ સામી જરતી ॥ કે આ૦ ॥ તુરત આગમન નહિ થયું જ્યાથી, એમ અવસ્થા કરતી ॥ કે આ૦ ॥ કે ના૦ ॥ ૬ ॥ એમ નિમિત્ત બતાવેન આવ્યો, દેહ અધિકતા જાણી ॥ કે આ૦ ॥ દંપતી દોય મળ્યાં અમરંગે, લિયે ત્રણ નૃપને જાણી ॥ કે આ૦ ॥ ૭ ॥ કે હોવે જિહાં કે વાહાલા હવે બોલું તુમ્હ સાથે રે ॥ એ આંકણી ॥ એમ સંબંધ છે પદ્મચરિત્રે, નામે નાગની વેલી ॥ કે આ૦ ॥ જ્ઞાનવિમલ ગુરુથી તે લહીએ, કરીઓ ભક્તિને ભેલી ॥ કે આ૦ ॥ કે હોવે૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ધન્નાજીનો સજ્ઝાય ॥

॥ શીયાળામાં શીત ઘણી રે ધન્ના, ઉનાળે લૂ ઝાળ ॥ ચોમાસેં જળ વાદળાં રે ધન્ના, એ દુઃખ સહ્યું ન જાય ॥ હું તો વારી રે ધનજી આજ નહિ સો કાળ ॥ ૧ ॥ વનમેં તો રહેવું એકલું રે ધન્ના, કોણ કરે તારી સાર ॥ ભૂખ પરિસહ દોહિલો રે ધન્ના, મત કર એસી વાત રે હો ધનજી ॥ મત લીયો સંયમ ભાર ॥ ૨ ॥ વનમેં તો મૃગ એકલો રે માતા, કોણ કરે ઉનકી સાર ॥ કરણી તો જેસી આપકી રે માતા, કોણ બેટા કુણ બાપ રે હો જનની ॥ હું લેહું સંયમ ભાર ॥ ૩ ॥ પંચ મહાવ્રતકો પાળવો રે ધન્ના, પાંચ મેરૂ સમાન ॥ બાવીસ પરિસહ જીતવા રે ધન્ના, સંયમ ખાંડાકી ધાર રે હો ધનજી ॥ મત૦ ॥ ૪ ॥ નીર વિનાની નદી કીસી રે ધન્ના, ચંદવિના કેસી રાત ॥ પિયુ વિના કેસી કામિની રે ધન્ના, વદન કમળ વિલખાય રે હો ધનજી ॥ મત૦ ॥ ૫ ॥ દીપક વિના મંદિર કિસ્યાં રે ધન્ના, કાન વિના કેસો રાગ ॥ નયણ વિના કિસ્યું નિરખવું રે ધન્ના, પુત્ર વિના પરિવાર રે હો ધનજી ॥ મત૦ ॥ ૬ ॥ તું મુજ અંધાલાકડી રે ધન્ના, સો કોઇ ટેકો રે હોય ॥ જો કોઇ લાકડી તોડશે રે ધન્ના, અંધા હોશે ખુવાર રે હો ધનજી ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ રત્ન જડિતકો પિંજરો રે માતા, તે સૂડો જાણે બંધ ॥ કામ ભોગ સંસારના રે માતા, જ્ઞાનીને મન ફંદ રે જનની ॥ હું લેહું સંયમ ભાર ॥ ૮ ॥ આયુ તો કંચન ભર્યો રે ધન્ના, રાઠ પરભન જેમ સાર ॥ મગર પચ્ચીશી અસતરી રે ધન્ના, નહિ સંયમકી વાત રે હો ધનજી ॥ મ૦ ॥ ૯ ॥ નિત્ય ઉઠી ઘોડલે ફીરતો રે ધન્ના, નિત્ય ઉઠી બાગમેં જાય ॥ એસી ખુબી પરમાણે રે ધન્ના, ચમર ઢોળાયાં જાય રે હો ધનજી ॥ મ૦ ॥ ૧૦ ॥ ચોકી પાલખીયેં પોઢતો રે ધન્ના, નિત્ય નઠ ખુબી માણ ॥ એ તો બત્રીશ કામિની રે ધન્ના, ઉભી કરે અરદાસ રે હો ધનજી ॥ મ૦ ॥ ૧૧ ॥ નાસ્ય સકારા હું ગયો રે માતા, કાને આપો રાગ ॥ મુનીશ્વરની વાણી સુણી રે માતા, આ સંસાર અસાર રે હો જનનિ ॥ હું લેશું૦ ॥ ૧૨ ॥ હાથમેં લેનો પાતરો રે ધન્ના, ઘેર ઘેર માગવી ભીખ ॥ કોઠ ગાળજ દેઈ કા-

કશે રે ધન્ના, કોઇ દેવેંગે શીખ રે હો ધનજી ॥ મત૦ ॥ ૧૩ ॥ તજ દિયાં મંદિર માળીયાં રે માતા, તજ દિયો સબ સંસાર ॥ તજ દીની ઘરકી નારીયો રે માતા, છોડ ચલ્યો પરિવાર રે હો જનનિ ॥ હું લે૦ ॥ ૧૪ ॥ જૂઠાં તો મંદિરમાળીયાં રે માતા, જૂઠો તે સબ સંસાર ॥ જીવનાં ચૂંટે કાળજૂ રે માતા, મુવાં નરક લેઈ જાય રે હો જનનિ ॥ હું લે૦ ॥ ૧૫ ॥ રાત્રિભોજન છોડદે હો ધન્ના, પરનારી પચ્ચખ્ખાણ ॥ પરધનશું દૂરા રહો રે ધન્ના, એહુજ સંયમભાર રે હો ધનજી ॥ મત૦ ॥ ૧૬ ॥ માત પિતા વરજે નહિ રે ધન્ના, મત કર એસી વાત ॥ એહુ બત્રીશે કામિની રે ધન્ના, એસા દેગી શાપ રે હો ધનજી ॥ મ૦ ॥ ૧૭ ॥ કર્મ તણાં દુઃખ મેં સહ્યાં રે માતા, કોઇ ન જાણે ભેદ ॥ રાગ દ્વેષકે પૂછડે રે માતા, ચાર્યાં વૈર વિરોધ રે હો જનનિ ॥ હું૦ ॥ ૧૮ ॥ સાધુપણામેં સુખ ઘણાં રે માતા, નહિ દુઃખ રો લવલેશ ॥ મળશે સોઇ ખાવશું રે માતા, સોઇ સાધુ ઉદ્દેશ રે હો જનનિ ॥ હું૦ ॥ ૧૯ ॥ એકલો ઉઠી જાયશે રે માતા, કોઇ ન રાખણહાર ॥ એક જીવકે કારણે રે માતા, ક્યું કરે એતો વિલાપ રે હો જનનિ ॥ હું૦ ॥ ૨૦ ॥ ન કોઇ વજો મર ગયો રે માતા, ન કોઇ ગયો પરદેશ ॥ ઉત્થાનાદ આથમે રે માતા, દૂસ્યા સો કરમાય રે હો જનનિ ॥ હું લે૦ ॥ ૨૧ ॥ કાળ ઓચિંતો મારશે રે માતા, કાળ [illegible] ॥ કર્મ કાટ મુક્તેં ગયા રે માતા, દેવલોક [illegible] હો જનનિ ॥ હું૦ ॥ ૨૨ ॥ જે જેસી કરણી કરે રે માતા, તિન તેસા ફળ હોય ॥ દયા ધરમ સંયમ વિના રે માતા, શિવસુખ પામે ન કોય રે હો જનનિ ॥ લેશું૦ ॥ ૨૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીપર્યૂષણ પર્વનો સ્વાધ્યાય પ્રારંભઃ ॥

॥ પર્વ પજૂસણ આવીયાં રે લાલ, કીજે ઘણાં ધર્મધ્યાન [illegible] ભવિક જન ॥ આરંભ સકળ નિવારીયે રે લાલ, જીવોને [illegible] અભયેદાન રે ॥ ભ૦ ॥ પર્વ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ [illegible] મા માસમાંહે શિરે રે લાલ, ભાદ્રવ માસ સુમાસ રે ॥ ભ૦ [illegible] તેણુમાંહે આઠ દિન રૂઅડા રે લાલ, કીજે સુકૃત ઉલ્લાસ રે ॥ [illegible]૦ ॥ પ૦ ॥ ૨ ॥ ખાંડણ પીસણ ગારનાં રે લાલ, ન્હાવણ

॥ ૪ ॥ નન્ના ન કરીશ નેહ, પરનારીશું પ્રીતડી ॥ મન ચિત્ત રાખી ઠામ, પરનિંદા તું પરહરે ॥ ૫ ॥ ચચ્ચા તું ચાર નિવાર, ક્રોધ લોભ મદ મોહને ॥ ચાર દાવાનલ જાણ, કરી કમાઇ હારીયેં ॥૬॥ છોડ તું સકળ સંસાર, એ સંસાર અસાર છે ॥ તું જાણે મન સાર, જગમાં કોઇ કહેનું નથી ॥ ૭ ॥ જન્મ્યો વાર અનંત, અનંતા ભવ તેં કર્યા ॥ છેદન ભેદન અપાર, પાર ન પામ્યો તેહનો ॥ ૮ ॥ ઝુંઝે સયલ સંસાર, જાગીને જોયું નહિ ॥ ખુતો મોહની જાળ, જન્મ મરણ નવિ ઓળખ્યો ॥ ૯ ॥ નિલવટ લખિયા લેખ, કોણે મટાયા નહિ મટે ॥ જો જાઓ દેશ વિદેશ, હાણ વૃદ્ધિ સાથેં ચલે ॥ ૧૦ ॥ ટાળ તું કુગુરૂ કુદેવ, સદ્ગુરૂ સાચો જાણિને ॥ દે જો ધર્મ ઉપદેશ, તો મુક્તિ તણાં ફળ પામશે ॥ ૧૧ ॥ ઠાલે હાથ જે જાય, પામી ધન નવિ જે દિયે ॥ મરીને વિષધર થાય, ધન ઉપર પરઠી રહે ॥ ૧૨ ॥ ॥ ડંશ હિયે મન રાખ, ડંશથી દુર્ગતિ પામીયેં ॥ ડંશ દાવાનલ જાણ, કરી કમાઇ હારિયેં ॥ ૧૩ ॥ ઢુંઢત સયળ સંસાર, નિસ્પૃહી કોઇ નહિ મિલ્યો ॥ તિસકા વંદૂ પાય, જેહ મળ્યો તે લાલચી ॥ ૧૪ ॥ રણની વાટેં જાય, પ્રાણી જાવું એકલું ॥ સંબલ લેજે સાથ, આગળ નથિ હાટ વાણીયો ॥ ૧૫ ॥ તજ તું રાગ ને દ્વેષ, શમતાશું મન લાવજે ॥ કર તું વ્રત પચ્ચખ્ખાણ સામાયિક પોસા સાચવે ॥ ૧૬ ॥ થર થર કંપે કાય, મુખથી લાળ ચૂવે ઘણી ॥ પંચે પરવશ થાય, ધર્મ ઉદય આવે નહિ ॥ ૧૭ ॥ દેને સુપાત્રે દાન. ભજ ભગવંત વિસાર માં, જીવદયા પ્રતિપાળ. રાત્રિભોજન પરિહરે ॥ ૧૮ ॥ ધન જે હોય તે ખાય, ધર્મનો ભેદ જાણે નહિ ॥ હાય હાય કરે દિન રાત, સમતા ન આણે પ્રાણીયો ॥ ૧૯ ॥ નારી વિષ સમ જાણ, વિષની વેલ તું કાપજે ॥ શીયળ અમૃત વેલ, શિયળે સવિ સંકટ ટળે ॥ ૨૦ ॥ પરપીડા તું જાણ, જીવ સઘળાની રક્ષા કરે ॥ આપણા જીવ સમાન, પરના એવા જાણીયેં ॥ ૨૧ ॥ ફરિયો અનંતી વાર, તીન લોકમાંહે વળી ॥ તોહિ ન પામ્યો પાર, સમય જોઇ જાગ્યો નહિ ॥ ૨૨ ॥ બબ્બા બે કર જોડ, સકળ સાધુને વંદિયેં ॥ ન કરીશ કોઇની વાત, નિંદા કરજે આપણી ॥ ૨૩ ॥ ભણ્યો તે ચારે વેદ, આપ પ્રતીતિ આવે નહિ ॥ પરને દે છે શીખ, આપ ક-

રે રહિયાળી વેણુ વજાવતી છ ॥ ૧૪ ॥ ઈત્યાદિક બહુ ભોગ,
વિલસે ભીનેયોગ ॥ આજ હો જાણે દોગુંદક સુરની પેરેં છ ॥
૧૫ ॥ એણે સમે ગમતા ગુરુ, શ્રીઆર્યમહાગિરિ સૂરિ ॥ આજ
હો આવ્યા રે ઉજ્જેણી પુરને પરિસરેં છ ॥ ૧૬ ॥ વસતિ અનુ-
મનુ દેત, ભેલા ચતુર સંકેત ॥ આજ હો મેલ્યે રે ભદ્રા ઘર
સ્થાનક યાચવા છ ॥ ૧૭ ॥ વાહન શાળ, પોઢી ઘણી
પરશાળ ॥ આજ હો આપી રે ઉતરવા કાજેં સાધુને છ ॥ શિષ્ય
કમળ ગુણી એમ, સાધવિચારેં પરિ પ્રેમ ॥ આજ હો ગુણવે રે
પરશાળે આવી ઉતર્યા છ ॥ ૧૮ ॥ સકળ મુનિ સમુદાય, કરે
નિત્ય સજ્ઝાય ॥ આજ હો ગુણિયાં રે અધ્યયન રે ગુલ્મ નલિ-
નીકુરંબનાં છ ॥ ૨૦ ॥ તેહ ગુણી ગુણવંત, જાતિસમરણવંત ॥
આજ હો ચિત્ત રે ચિંતવતો એ કેમ પામીયેં છ ॥ ૨૧ ॥
ગુરુ ગુણન વાદ્ય, કેમ લહિયેં ગુણ એહ ॥ આજ હો આવે રે
ગુરુ વર વંદનું ગુણાગરને છ ॥ ૨૨ ॥ ભદ્રજી શિર્યે એમ, એ
પામેં નિર્દેશ ॥ આજ હો અથવા રે મનાવે વૈમાનિકપણું છ ॥
૨૩ ॥ કહે ગુરુને શિર ધોમ ગુરુ કહે ચિત્ત માન શીખ ॥ આજ
હો [illegible] અનુમતિ શિવ સંયમકારના છ ॥ ૨૪ ॥ ત્રિણ્યાં મા[illegible]
[illegible] ॥ આજ હો કહેતાં રે તે [illegible]
[illegible] છ ॥ [illegible] ॥ [illegible] વેશ, સધી આવ[illegible]
[illegible] ॥ આજ [illegible] ગુરુને છ ॥
[illegible] ॥ આજ હો આ[illegible]
[illegible] છ ॥ ૨૭ ॥ [illegible]
[illegible] કહે
[illegible] છ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ આજ હો [illegible]
[illegible] મુનિ [illegible]
[illegible] મુનિ [illegible] છ ॥
[illegible] ॥ આજ હો
[illegible]
[illegible]
[illegible]

દશે ॥ આજ હો મહિમા રે તે કામેં સમજો સાથે
ભદ્રા ને સવિ નાર, પ્રભાતેં તિણ વાર ॥ આજ
ગુરૂ વાંદી પૂછે વાતડી જી ॥ ૩૫ ॥ ગુરૂ કહે એ
સાધ્યા મનના ઉત્સાહ ॥ આજ હો નિસુણી રે ક
યમ આદરે જી ॥ ૩૬ ॥ ગર્ભવતી એક પુત્ર, તેણેં રા
॥ આજ હો થાપે રે મુનિ કાઉસ્સગ્ગ કામેં સુંદર
તે માહાકાળ પ્રાસાદ, આજ લગેં જસવાદ ॥ આજ હો
નેસર કેરો રૂપડો તિહાં જી ॥ ૩૮ ॥ ધન ધન તે
સાસ્યાં આતમ કાજ ॥ આજ હો વરશે રે શિવરમ
આંતરે જી ॥ ૩૯ ॥ ધીર વિમલ કવિ શિષ્ય, લળી
મેં શીશ ॥ આજ હો તેહ રે નયવિમળ ગાવે ગુણો
॥ ઇતિ શ્રી એવંતીસુકુમાર સજ્ઝાય સંપૂર્ણ ॥

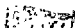
॥અથ શ્રીપદ્મવિજયજીકૃત વયરમુનિનો સજ્ઝાય

॥ સાંભળજો તુમેં અદ્ભુતવાતો, વયરકુમર મુનિવ
એ આંખ્યો ॥ ખટ મહિનાના ગુરૂ ઝોળીમાં, આવે [illegible]
[illegible] ॥ ત્રણ વરસના સાધવી મુખથી, અંગ અગ્યાર ભણ્
[illegible] ॥ ૨ ॥ [illegible] નહિ લોભાણા, માન મુખ[illegible]
॥ ગુરૂએ દીધો ઓઘો મુહપત્તી, લીધો મેરૂ ઉવેખી
[illegible] ॥ ૩ ॥ [illegible] વચને [illegible] મુનિ, પાળે શુદ્ધ [illegible]
॥ બાળપણાથી મહા [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ને [illegible] જિણંદ રે [illegible]
[illegible] [illegible] નવિ લીધી
[illegible] [illegible] રે [illegible]
[illegible] પ્રમુખ [illegible] રે ॥ સાં૦ ॥
[illegible] રે ॥
[illegible] રે ॥ સાં૦ ॥
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] રે ॥ સાં૦ ॥ ૬ ॥
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] રે ॥ સાં૦ ॥ ૭ ॥
રે [illegible] મુનિવર [illegible] રે ॥ સાં૦ ॥ ૮

જેણે દુભિક્ષ સંઘ લેઇને, મૂકયો નગર સુકાળ રે ॥ શાસનશોભા ઉન્નતિકારણ, પુષ્પપદ્મ વિશાળ રે ॥ સાં૦ ॥ ૯ ॥ બૌધરાયને પણ પ્રતિબોધ્યો, કીધો શાસનરાગી રે ॥ શાસન શોભા જયપતાકા, અંબર જઇને લાગી રે ॥ સાં૦ ॥ ૧૦ ॥ વિસર્યો સુંઠગાંઠિયો કાનેં, આવશ્યકવેળા જાણ્યો રે ॥ વિસરે નહિ પણ એ વિસરિયો, આયુ અલ્પ પિછાન્યો રે ॥ સાં૦ ॥ ૧૧ ॥ લાખ સોનઇયે હાંડી ચડે જિમ, બીજે દિન સુગાળ રે ॥ એમ સંભળાવી વીરસેનને, જાણી અણસણ કાળ રે ॥ સાં૦ ॥ ૧૨ ॥ રથાવર્ત ગિરિ જઇ અણસણ કીધું, સોહમ હરિ તિહાં આવે રે ॥ પ્રદક્ષિણા પર્વતને દેઇને, મુનિવર વંદે ભાવે રે ॥ સાં૦ ॥ ૧૩ ॥ ધનસિંહગિરિ સૂરી ઉત્તમ, જેહના એ પટધારી રે ॥ પદ્મવિજય કહે ગુરૂપદ પંકજ, નિત્ય નમિયેં નર નારી રે ॥ સાં૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીરામવિજયજીકૃત મેતારજ મુનિનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ધન ધન મેતારજ મુનિ, જેણે સંયમ લીધો ॥ જીવદયાને કારણેં, તેણે કોપ ન કીધો ॥ ધ૦ ॥ ૧ ॥ માસ ખમણને પારણેં, ગોચરીયેં જાય ॥ સોવનકારને ઘરે, પહોતા મુનિરાય ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ સોવન જવ શ્રેણિકના, મુનિ પાસેં મુકી ॥ ઘરભીંતરે તે નર ગયો, એક વાત ન ચુકી ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ જવ સઘળા પંખી ગળે, મુનિવર તે દેખે ॥ તવ સોની વર આવિયો, જવ તિહાં ન દેખે ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ કહો મુનિવર જવ કિહાં ગયા, કહોને કેણે લીધા ॥ મુનિ ઉત્તર આપે નહિં, તવ ચપેટા દીધા ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ મુનિવર ઉપશમ રસ ભર્યો, પંખીનામ ન ભાસે ॥ કોપ ધરીને કેમ કહે, જવ છે તુમ પાસેં ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ જવ ચોર્યા રાજા તણા, તું તો મોટો ચોર ॥ આલાં ચર્મ તણો કરી, બાંધ્યો મસ્તકેં દોર ॥ ધ૦ ॥ ૭ ॥ નેત્રયુગલ તણી વેદના, નિકળીયાં તતકાળ ॥ કેવળજ્ઞાન તે નિર્મળું, પામી કીધો કાળ ॥ ધ૦ ॥ ૮ ॥ શિવનગરી તે જઇ ચડ્યો, એહવો સાધુ સુજાણ ॥ ગુણવંતના ગુણ જે જંપે, તસ ઘર કલ્યાણ ॥ ધ૦ ॥ ૯ ॥ નવ કન્યા તેણેં તજી, તજી કંચન કોડિ ॥ નવ પુરવધર ધીરના,

॥ ઢાળ બીજી ॥ વિદર્ભદેશ કુંદનપુર નયરી એ દેશી ॥

॥ સુરપતિ સેવતિ ત્રિભુવન ધણી, અજ્ઞાન તિમિર હર દિનમણિ ॥ શીયલ રત્નનાં જતન તંતે, ભાંખી વાડ બીજી ભગવંતેં ॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ ભગવંત ભાખે સંઘ સાખેં, શીયલ સુરતરૂ રાખવા ॥ મુક્તિ મહાફલ હેતુ અદ્‌ભુત, ચારિત્રનો રસ ચાખવા ॥ ૨ ॥ મીઠે વચનેં માનનીશું, કથા ન કરે કામની ॥ વાડ વિધશું જેહ પાળે, બલિહારી તસ નામની ॥ ૩ ॥ વાત વ્રતને ઘાતકારી, પવન જિમ તરૂપાતનેં ॥ વાત કરતાં વિષય જાગે, તે માટેં તજો એ વાતનેં ॥ ૪ ॥ લીંબુ દેખી દૂરથી જિમ, ખટાશેં ડાઢા ગળે ॥ ગગનેં ગજીરવ સુણીનેં, હડકવા જિમ ઉચ્છળે ॥ ૫ ॥ તિમ બ્રહ્મચારીનાં ચિત્તવિણસે, વયણ સુંદરીનાં સુણી ॥ કથા તજો તિણે કારણે, ઇમ પ્રકાશે ત્રિભુવન ધણી ॥ ૬ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ તટ જમુનાનો રે અતિ રળીયામણો રે, એ દેશી ॥

॥ ત્રીજીનેં વાડેં રે ત્રિભુવન રાજીયે રે ॥ એણી પરેં દીયે ઉપદેશ ॥ આસન છંડોરે સાધુજી નારીનો રે, મુહૂર્તલગેં સુવિશેષ ॥ હું બલિહારી રે જાઉં તેહની રે ॥ ૧ ॥ ધન્ય ધન્ય તેહની હો માત ॥ શીલ સુરંગી રે રંગાણી રાગશું રે, જેહની સાતે હો ધાત ॥ હું૦ ॥ ૨ ॥ શયનાસનેં રે પાટીનેં પાટલે રે, જિહાં જિહાં બેસે હો નાર ॥ બે ઘડી લગે રે તિહાં બેસે નહીં રે, શીલ વ્રત રાખણહાર ॥ હું૦ ॥ ૩ ॥ કોહેલા કેરી રે ગંધ સંયોગથી રે, જેમ જાયે કણકનો વાક ॥ તિમ અબળાનું રે આસન સેવતાં રે, વિણસે શિયલ સુપાક ॥ હું૦ ॥ ૪ ॥

॥ ઢાળ ચોથી ॥ હું વારી રંગરેલખા ॥ એ દેશી ॥

॥ ચોથીને વારે ચેતજો હો રાજ. ઇમ ભાંખે શ્રીજિન ભૂપ રે ॥ સંવેગી સૂધા સાધુ જી ॥ નયણ કમળ વિકાસીનેં હો રાજ, રખે નિરખો રમણીનું રૂપ રે ॥ સં૦ ॥ ૧ ॥ રૂપ જોતાં રઢ લાગશે હો રાજ, હેલા ઉલ્લસશે અનંગ રે ॥ સં૦ ॥ મનમાંહે જાગશે મોહની હો રાજ, ત્યારેં હોયે વ્રતનો ભંગ રે ॥ સં૦ ॥ ૨ ॥ દિનકર સામું દેખતાં હો રાજ, નયણ ઘટે જિમ તેજ રે ॥ સં૦ ॥ તિમ તરૂણી તન પેખતાં હો રાજ, હીણું થાયે શીયલશું હેજ રે ॥ સં૦ ॥ ૩ ॥

રહું પોતાનું, ગાંઠડીયેં નવી છૂટે રે ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥ ઘર ઘરણીને ધાર ઘડાવ્યા, પહેરણ આછા વાઘા ॥ દશ આંગુલી દશ વેઢ જ પહેર્યા, નિરધાર્યું જાવું છે નાગાં રે ॥ જીવ૦ ॥ ૭ ॥ વાંકો અક્ષર માથે મીંડું, નીલવટ આધો ચંદો ॥ મુનિ લાવણ્ય સમય ઇમ બોલે, જિમથિર કાલેં નંદો રે ॥ જીવ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ અજ્ઞાન દોષ અંધેર નગરીનો સજ્ઝાય ॥

॥ અજ્ઞાન મહા અંધેર નગરેં, જેહની નહીં આદિ રે ॥ મિથ્યાત્વ મંદિર મોહ મહાનિશિ, પલંગ જિહાં પ્રમાદ રે ॥ ૧ ॥ જીવ જાગ તું ગઇ રાતડી, ભગવંત ઊગ્યો ભાણુ રે ॥ ગતિ ચ્યાર તે દશ ઉપલાંને, કષાય પાડ્યા ચાર રે ॥ ભ્રાંતિ ભરડેં સુભર ભરિયો, વાહણ વેદ વિચાર રે ॥ જીવ૦ ॥ ૨ ॥ તૃષ્ણા તળાઇ પાથરીને, ગોદડાં મહા ગર્વ રે ॥ ગતિ ભંગ ગાલ મસૂરીયાં તે, સજ્યા કુમતિ સર્વ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૩ ॥ રૂશનાઇ બની તિહાં રાગની ને, આઠ મદ ઉલ્લોચ રે, પડચો પાગુ ન પાલટે તે, તજ્યા બહુ સંકોચ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૪ ॥ સ્નેહ સાંકળે સાંકળ્યો ને, મોહની મદિરા પાન રે ॥ સૂતો પણ નવિ મળ સજે, નહીં શુદ્ધિ સુમતિને સાન રે ॥ જીવ૦ ॥ ૫ ॥ લખ ચોરાશી સુપન લાધાં, ધરી ફરી બહુ વાર રે ॥ કુમતિ નાચ્યો એક બહુવિધ, હજી ન આવ્યો પાર રે ॥ જીવ૦ ॥ ૬ ॥ દુર્જન રહ્યા શોક લેરી, સંયોગને વિયોગ રે ॥ ભોગ ભવની આસક્તિને, રૂપ ત્યાં બહુ રોગ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૭ ॥ ડેવ ત્યા વમે આપદાને, જાગે ત્યાં વળી લેખ રે ॥ ક્રુદ્ધ મળ્યા ડાકનો જેમ, નગન વાદળ એખ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૮ ॥ આખરે જાવું એકલાને, કોઇ ન આવે કેડ રે ॥ વાહાલાં વળાવી વળે પાછા, સહુ સ્નેહી નેહ નિમેડ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૯ ॥ જિનવચને જે નર જાગિયા તે, પામ્યા પરમ કલ્યાણ રે ॥ જંબૂ આદેં જેહ સેજે, જગમાંહે જે હોવે જાણ રે ॥ જીવ૦ ॥ ૧૦ ॥ એમ ભવ્યને ઉપદેશ ભાંખે, ઉદયરત્ન ઉવજ્ઝાય રે ॥ સાર શ્રીજિન વચન છે જગ, મુક્તિ જેહથી થાય રે ॥ જીવ૦ ॥ ૧૧ ॥

જોતે હો ॥ આ૦ ॥ સ૦ ॥ ૧૩ ॥ સાર એહ છે અસાર સંસારે, શ્રી જિનસેવા કરિયેં ॥ વિષય કષાય કરીને આગળા, જ્ઞાનવિમળ ગુણ ધરિયેં હો ॥ આ૦ ॥ સ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ શ્રીનવકારસ્વાધ્યાયઃ સમાપ્તઃ ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળજીકૃત અષ્ટભંગીનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ગુરુ દેવ સુધર્મનું, જેહ તત્ત્વ ન જાણે ॥ મુનિ શ્રાવક વ્રત નાદરે ભાખ્યું પણ નાણે ॥ ચેતન જ્ઞાન દશા ભજો, ચિ પરની નિંદા ॥ ઉદાસ ભાવનાનું ભજો, જિમ જળ અરવિંદા ॥ ચેતન૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ નવિ જાણે નવિ આદરે, નવિ પાળે ભાવ નાણ ॥ મિથ્યાત્વી સવિ જન કહ્યા, પહેલે ભંગે નાણ ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ નવિ જાણે નવિ આદરે, અંગી [illegible] પાળે ॥ [illegible] શીલાદિકે [illegible] તનુ ગાળે ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ નવિ જાણે [illegible] આદરે [illegible] નવિ પાળે ॥ પાસત્થાદિક [illegible] ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ નવિ જાણે [illegible] ॥ અભવ્ય ઉત્કૃષ્ટ કહેક, [illegible] જાણે પણ નવિ આદરે, [illegible] શાસન [illegible] શીલાદિક પાળે ॥ [illegible] ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ જાણે [illegible] શાસન શોભે, [illegible] જાણે વળી આદરે, જિનમતના [illegible] ॥ [illegible] વિનોદી ॥ ચે૦ ॥ ૮ ॥ [illegible] ॥ પહે [illegible] ॥ ચે૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇમ અ[illegible] જ્ઞાનવિમળ મુનિ [illegible] ॥ ચે૦ ॥ ૧૩ ॥

અવશ્ય પરિહરજો રે ॥ આ૦ ॥ ૧૪ ॥ જ્ઞાનવિમળ ગુરૂ સેવા કરિયેં, તો ભવસાયર તરીયેં ॥ શિવસુંદરીને સહેજેં વરિયેં, શુદ્ધમારગ અનુસરીયેં રે ॥ આ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જીવઉપદેશના સ્વાધ્યાય પ્રારંભ ॥

સાહુકો ગુણજો રે કરમ સમો નહીં કોઇ એ દેશી ॥ ચેતન ચેતનજો રે, એ કાળ ન મેલે કેડો ॥ સંબલ શીઘ્ર સાથેં લેજો, કીનાશ વર્શે છે નેડો ॥ ચેત૦ ॥ ૧ ॥ છાયામિષ કરી એ નિત્યેં, છળ ગવેષે છાનો ॥ અવિચ્યો આવી પકડી જાશે, કાંઇક ચલાવી માનો ॥ ચેત૦ ॥ ૨ ॥ તનુરૂપ એ જીવ વડેરો, કરછાયામેં રે મો ॥ [illegible] કીનાશ [illegible] લઇ જાશે ભમતો ॥ ચેત૦ ॥ ૩ ॥ [illegible] જાવે ॥ કાયા [illegible] અરહંત દયા ન આવે ॥ ચેત૦ ॥ ૪ ॥ [illegible] કરતાં લેઈ જાશે [illegible] ચેત૦ ॥ ૫ ॥ તું અમરપેરે થિર [illegible] શેઠ [illegible] ॥ ૬ ॥ [illegible] કાલે ને પીરે પરે રે [illegible] ॥ ચેત૦ ॥ ૭ ॥ [illegible] ॥ ચેત૦ ॥ ૮ ॥ [illegible] આયુ ॥ ચેત૦ ॥ ૯ ॥ નિરંકુશ [illegible] જમના ગાઢા અંકેડા ॥ માતપિતાદિક એના [illegible] ન ચાલે તાગે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૦ ॥ [illegible] નહિ [illegible] આવે આડે [illegible] ॥ જુદાં વાડે કેવી [illegible] ॥ ચેત૦ ॥ ૧૧ ॥ [illegible] ચાડે એ [illegible] જાણીજો ॥ [illegible] તે મુનિ [illegible] તેહને એ ભવ [illegible] ॥ ચેત૦ ॥ પામી પરદેશી પાળ જે બાંધે, તે [illegible] જાણીજો ॥ ઘર લાગે કૂપજો ખોદે, તે મૂરખમાં ભણીજો ॥ ચેત૦ ॥ ૧૩ ॥ જ્યાંસુધિ [illegible] ક-

સશો આલેદી જમ જાણો ॥ જિહાં જાશી તિહાં એ મારે, ચિ-ત્તમાં કાં નવિ આણો ચે૦ ॥ ૧૭ ॥ એવું જાણી ધર્મ આરાધો શું કરે તે જમ બગીયો ॥ વીરવીમળ ગુરૂ શિષ્યવિશુદ્ધ કહે જઈ શીવપુરમાં બળીયો ॥ ચે૦ ॥ ૧૫ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધવિમળજી કૃત જોબનઅંસ્થિરની સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ જોજો રે એ જોબનિયું મેં, જાણ્યું કેય દિન રહેશે રે ॥ મજા દિવસની પ્રીતડી કાંઇ, જાતું મુઝને કહેશે રે ॥ જો૦ ॥૧॥ જોબનવય જુવતી રે સરાતો, ધનકારણ બહુ ધાતો રે ॥ પુ-દ્ગલશું નિશિદિન રહ્યો રાતો, કાળ ન જાણ્યો જાતો રે ॥ જો૦ ॥ ૨ ॥ જાતે રે કંજુ જોબનીયેં, વળી જરા રાક્ષસી બેસી રે ॥ સર્વે લોહી ચૂશી લીધે એ, તિહને જિમ કરે તેસીરે ॥જો૦॥૩॥ કાળા તે ધોળા થયા એ, તનનો જોર ભાંગ્યો રે ॥ કમ્મર અં-ધેર કરી બહુ વાધે, લોભ પિશાચ્ચ તે લાગ્યો રે ॥ જો૦ ॥ ૪॥ મરણે કાંહિ મુણે નહીં એ, આંખે પણ નવિ સૂઝે રે ॥ લાખો-ગમે લાળો ચૂવે, મૂરખ તોહિ ન બૂઝે રે ॥ જો૦ ॥ ૫ ॥ દાંત સવિ મુખથી ગયા એ, હાથ પગ નવિ હાલે રે ॥ ચિંતવ્યો કામ એ નવિ થાવે, એ ઘરડપણ બહુ સાલે રે ॥ જો૦ ॥ ૬ ॥ સ-જ્જન વર્ગ સહુ એમ ભાંડે, જડ તે શું એ જાણે રે ॥ લવલવ કરતો લાજ નહીં એ, કોણ ગણે તૃણ તોલેં રે ॥ જો૦ ॥ ૭ ॥ વડ વહુરો હણુપરેં બોલે, તાતપાડીયો તાણો રે ॥ લાડી લેઇ લું-ડીને હાંકે, એ વૃદ્ધતણાં મુખ માણ્યો રે ॥ જો૦ ॥ ૮ ॥ કડુક વચન સુણી એમ મરકે, શિર ધૂણે બહુ ઝૂરે રે ॥ જરાયેં જરણ કરેલો એ, આંખે આંસુ ચૂવે રે ॥ જો૦ ॥ ૯ ॥ સાત લસા આવી અડપા એ, કેહને જઇને કહિયેં રે ॥ અવસર તો ચેત્યો નહિં પ્રાણી, સમતાયેં હવે સહિયેં રે ॥ જો૦ ॥ ૧૦ ॥ હૈ હૈ જન્મ એળે ગયો એ, સ્વજન વિણ રંગરું મોહિયો રે ॥ પાપ કરી આણીને પોષ્યો, નરભવ એળે ખોયો રે ॥ જો૦ ॥ ૧૧ ॥ જાણેંનાં પણ કેઇ ભવ પ્રાણી, કરી જિમ કચરે ખૂંચે રે ॥ મોહ મહાલાલેં ગૂંથાણા, બેઠે મસક જિમ ગૂંચે રે ॥ જો૦ ॥ ૧૨ ॥

એહવું જાણી ચિત્તમાંહિ આણી, પુણ્ય કરો ભવિ પ્રાણી રે ॥ જન્મ જરા કરવું નવિ હોવે, એમ કહે કેવળ નાણી રે ॥ જો૦ ॥ ૧૩ ॥ પંડિત વીરવિમળ ગુરૂ સેવક, વિશુદ્ધ કહે ચિત્ત ધરજો રે ॥ એ સંસાર અસાર મન આણી, ધર્મ તે વહેલો કરજો રે ॥ જો૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ નોકરવાલી સજ્ઝાય ॥

॥ ઢાળ ॥ એક નારી રે, ધર્મ તણી પુરિ જાણિયેં ॥ તસ મહિમા રે, મન રંગે વખાણિયેં ॥ તેહ નારી રે, આગળથી મન આણિયેં ॥ પટદર્શની રે, તે પણ સઘળે માનીયેં ॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ માનિયં પણ નાની ઘડી, નહિ પૂડી ને વળી ॥ કરકમળ લીજેં કાજ સીઝે, ધ્યાન ધરિયેં મન રૂળી ॥ ત્રિભુવન મોહે રૂપ મોહે, દેવ દાનવ કર ચડી ॥ નોકરવાલી ગુણખાણીને, આદિ પુરૂષેં આદરી ॥ ૨ ॥ ઢાળ ॥ જિનશાસન રે, નોકરવાલી સહુ કહે ॥ પરશાસની રે, જપમાળી કહિ મનિ ગહે ॥ તુરકાણે રે, તસબી એહ મન રૂળી ॥ અક્ષમાળા રે નામ કહિયેં, શિવપુર વળી ॥ ૩ ॥ ત્રુટક ॥ જન નામ લીજેં કાજ સીઝે, લોક બુઝે અતિ ઘણા ॥ ઇન્દ્રિય [illegible] દુઃખ નીઠે, પાપ જાયે ભવ તણાં ॥ હરિ હર પુરંદર સકળ મુનિજન, હાથે રૂડી લીએ એ ॥ નોકરવાલી હાથ લેતાં, દેવ દાનવ તુષ્ટ એ ॥ ઢાળ ॥ એક શોહે રે, મુગતિ મોહન [illegible] ॥ [illegible] રે, અનુક્રમે તે લઈ વળી ॥ [illegible] રે, [illegible] ॥ ધ્યાન ધરિયેં રે, તરિયેં ભવ સાગર વળી ॥ ૫ ॥ ત્રુટક ॥ સંસાર તરિયે ધ્યાન ધરિયે, તરિયે ભવસાગર વળી ॥ નોકરવાલી ધ્યાન ધરતાં, મુક્તિ પામે કેવળી ॥ અતિ આગમ પુરી કહે મુની, ગણે જે ગોહે મન રૂળી ॥ કહે [illegible] આનંદ એક મન વળી ॥ ૬ ॥ ઇતિ નોકરવાલી સજ્ઝાય ॥

॥ [illegible] સજ્ઝાય, પદ પહેલું ॥

॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

॥ ૧ ॥ સકળ અંશ દેખે જગ જોગી, જો ખીનુ સમતા
મમતા અંધ ન દેખે યાકો, ચિત્ત ચહુરે ધ્યાવે ॥ પરમ૦
સહજ શક્તિ ઔર ભક્તિ સુગુરૂકી જો ચિત્ત જોગ જ
ગુણ પરજાય દ્રવ્યસુ અપને, તો લય કોઉ લગાવે ॥ પ
૩ ॥ પઢત પુરાણ વેદ ઔર ગીતા, મૂરખ અર્થ નવિ
ઉન દત ફરત મૂહત રસ નાંહી, જ્યું પસુ ચરભીત ચાવે
રમ૦ ॥ ૪ ॥ પુગળથું ન્યારો પ્રભુ મેરો, પુદ્ગળ અ
પાવે ॥ ઉનસે અંતર નાંહી હમારો, અબ કહાં ભાગો
પરમ૦ ॥ ૫ ॥ અકળ અલખ અર અજર નિરંજન, સા
તુંહી જાણે ॥ અગમ અરૂપી આગમ અનુસારે, સેવક
ગાવે ॥ પરમ૦ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય, પદ બીજું. ॥

॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥ પદ ॥ ચેતન જો તું જ્ઞાન અ
આપહી બાંધિ આપહી છોડે, શક્તિ બુદ્ધિ વિમાસી ॥
૧ ॥ જો તું આપ સ્વભાવમેં ખેલે, આશા છોડ ઉદાર
દેનર કિંનર નાયક સંપત્તિ, સો તુજ ઘરકી દાસી ॥
૨ ॥ મોહ ચોર જન ગુણ ધન લુસે, દેત આશ ગલે
આશા છોડ ઉદાસ રહેજો સો ઉત્તમ સન્યાસી ॥ ચેત૦
જોગ લઈ પર આશ ધરત હે, યાહી જુગમે હાંસી ॥ તુ
ગુનકું સેવુ, પણ ગુણ જાએ નાશી ॥ ચેતન ॥ ૪ ॥ પુ
આશ ધરતહે સો તો સબહી વિનાશી ॥ તુંતો બિ
ઉનતેં ચિદાનંદ અવિનાશી ॥ ચેતન ॥ ૫ ॥ ધન અ
બહોત ગુમાને, કરવત લેવે કાશી ॥ તોભી દુખનો અન
જો આશા નહુ ધારી ॥ ચેતન ॥ ૬ ॥ સુખ જલ વિ
તૃષ્ણા, હોત મૂઢ મનિપાસી ॥ વિભ્રમ ભૂમિ ભયી પર
તે સો સહજ વિલાસી ॥ ચેતન ॥ ૭ ॥ યાકો પિ
દુઃખ આના, હોય વિરસ રતિમાસી ॥ ભરમુનભસ્તા
પ્રાની. ભિક્ષા મનિદ્દે વાશી ॥ ચેતન ॥ ૮ ॥ આશા
હેજો જોગી, સો હે શીવ વિલાસી ॥ ઉનકુ સુજશ વખા
અંતર દૃષ્ટિ પ્રકાશી ॥ ચેતન ॥ ૯ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય, પદ ત્રીજું ॥

॥ પદ રાગ ધન્યાશ્રી ॥ જૈન કહો કયું હોવે, પરમગુરૂ જૈન કહો કયું હોવે ॥ ગુરૂ ઉપદેશ વિના જન મૂઢા દરશન જૈન વિગોવે॥ પરમગુરૂ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ કહત કૃપાનિધિ શમ જળ ઝીલે, કર્મ મેલ જો ધોવે ॥ બહીર પાપમલ અંગ ન ધારે, શુદ્ધ રૂપ નિજ જોવે ॥ પરમ ॥ ૨॥ સ્વાદવાદ પુરન જો જાણે, નય ગર્ભિત જસ વાચા ॥ ગુણપર જાય દ્રવ્ય જો બુઝે સોઈ જૈન હે સાચા ॥ પરમ ॥ ૩ ॥ ક્રિયા મૂઢમતિ જો અજ્ઞાની ચાલે ચાલ અપૂઠી ॥ જૈનદશા ઉન માંહી નાંહી, કહેસો સબહી જૂઠી ॥ પરમ ॥ ૪ ॥ પર પરણતી અપની કરી માને, ક્રિયા ગર્વે ઘેલો ॥ ઉનકુ જૈન કહો કયું કહીએ સો મૂરખમેં પેહેલો ॥ પરમ ॥ ૫ ॥ જૈનભાવ જ્ઞાની સબ માંહી, શિવસાધન સદહિએ ॥ નામ ભેખશું કામ ન સીજે, ભાવ ઉદાસે રહીએ ॥ પરમ ॥ ॥ ૬ ॥ જ્ઞાન સકળ નય સાધન સાધો, ક્રિયા જ્ઞાનકી દાસી ॥ ક્રિયા કરતુ હે ધરત હે મમતા, આઈ ગલેમેં ફાંસી ॥ પરમ૦ ॥ ૭ ॥ ક્રિયાવિના જ્ઞાન નહી કબહુ, ક્રિયા જ્ઞાન વિના યાહી ॥ જ્ઞાન ક્રિયા દોઉ મિલત રહત હે, જ્યું જલરસ જલમાંહી॥ પરમ૦ ॥ ૮ ॥ ક્રિયા મગનતા બાહિર દીસે, જ્ઞાન શક્તિજસ ભાજે ॥ સદ્ગુરૂ શીખ સુણે નહી કબહુ, સોજન જનતે લાજે ॥ પરમ ॥ ૯ ॥ તત્વબુદ્ધિ જીનકી પરણતીહે, સકળ સૂત્રકી કુંચી ॥ જગ જસવાદ વદે ઉનહીકો, જૈન દશા જસ ઉંચી ॥ પરમ૦ ॥ ૧૦ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય, પદ ચોથું ॥

પદ, રાગ નાયકી કનરો ॥ ચેતન મમતા છોર પરીરી દૂર પરીરી ॥ ચેતન૦ ॥પર રમણીશું પ્રેમ ન કીજે, આદર સમતા આપ વરીરી ॥ ચેતન૦ ॥ ૧ ॥ મમતા મોહ ચંડાળ કીબેટી, સમજ નૃપ કુમરીરી ॥ મમતા મુખ દુર્ગંધ અસતે, સમતા સત્ય સુગંધ ભરીરી ॥ ચેતન૦ ॥ ૨ ॥ મમતાસેં લરતે દીન જાવે, સમતા નહી કોઉ સાથ લરીરી ॥ મમતા હેતુ બોહોત હે દુશ્મન, સમતા કોઉ ન હોય અરીરી॥ ચેતન૦ ૩॥મમતાકી દુ-

મંતિ હે આલી, ઠાકણ જગત અનરથ કરીરી ॥ શુમતાકી શુભ મતિ હે આલી, પર ઉપકાર ગુણે સભરીરી ॥ ચેતન૦ ॥ ૪ ॥ મમતા પૂત ભયે કુલ ખંપણ શોક વિજોગ મહા મસ્તરીરી ॥ સુમતા સુત હોવેગા કેવળ, રહે દિવ્ય નિશાન ધુરીરી ॥ ચેતન ॥ ૫ ॥ સમતા મગન રહેગો ચેતન, જો એ ધારે શીખ ખરીરી ॥ સુજશ વિલાસ લહેગો તો તું ચીદાનંદ ઘન પદવી વરીરી ॥ ચેતન ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય, પદ ૫ મું. ॥

પદ, રાગ ધન્યાશ્રી ॥ આવે નહી મન ઠામ જબલગ આવે નહી મન ઠામ ॥ તબલગ કષ્ટ ક્રિયા સબ નિષ્ફલ, જ્યું ગગને ચિત્રામ ॥ જબલગ ॥ ૧ ॥ કરણી વિનાતું કરે મોટાઈ, બ્રહ્મવૃત્તિ તુજ નામ ॥ આખર ફલ ન લહેગો જ્યું જગ વેપારી વિનું દામ ॥ જબ ॥ ૨ ॥ મુંડ મુંડાવ સબહી ગાડરીયાં, હરણ રોઝ બન ધામ ॥ જટા ધરાવત ભસ્મ લગાવત, રાસ ભયે વસતુ ગામ ॥ જબ ॥ ૩ ॥ એતેપર નહી એગકી રચના, જો નહી મન વિસરામ ॥ ચિત્ત અંતર પરમાતમ કૈસે, કહા જપત મુખરામ ॥ જબ૦ ॥ ૪ ॥ વચન કાય ગોપી દૃઢ ન ધરે, ચિત્ત તુરંગ લગામ ॥ તામે તું ન લહે શીવ સાધન, જ્યું કણુને ગામ ॥ જબ૦ ॥ ॥ ૫ ॥ ધ્યાન ધરો કરો સંજમ ક્રિયા, ન ફીરાવો મન ઠામ ॥ ચીદાનંદ ઘન સુજસ વિલાસી પ્રગટે આતમ રામ ॥ જબલગ આવે નહી મન ઠામ ॥ ૬ ॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય, પદ છઠ્ઠું ॥

રાગ કનરો ॥ અજબ ગતિ ચિદાનંદ ઘનકી, ભવ જંજાળ શક્તિ શું હાવે ઉલટપુલટ જીનકી ॥ અજબ ॥ ૧ ॥ સેરી પરગુતી સમકિત પાયો, કર્મ વજર ઘનકી ॥ સહજ અખંડ ચડતા ચાકી, ખીમા વિમળ ગુણકી ॥ અજબ ॥ ૨ ॥ પાપ વેલી સબ જ્ઞાન દહનસુ, જાલી ભવ વનકી ॥ શીતળતા પ્રગટી ઘટ અંતર ઉત્તમ લક્ષણકી ॥ અજબ ॥ ૩ ॥ ઠકુરાઇ જગજન તેં અધિકી, ચરન કરન ધનકી ॥ વૃદ્ધિ સિદ્ધિ પ્રગટે નીજ નામે ખ્યાતી

અકીગનકી ॥ આજ૦ ॥૩॥ અનુભવ વિના ગતિ કોઈ ન જાણે, અલખનિરંજનકી ॥ જસ ગુન ગાવત પ્રીતિ નિવાહો ઉનકે સંમરનકી॥ આજ૦ ॥૪॥

॥ ઉપદેશકારક સજ્ઝાય ॥ પદ ૭ મું. ॥

॥ રાગ ધન્યાશ્રી ॥ ચેતન જ્ઞાનકી દૃષ્ટિ નિહાળો ॥ મોહદૃષ્ટિ દેખ સો બાવરા, હોત મહા મતવાળો ॥ ચેતન ॥ ૧ ॥ મોહ દૃષ્ટિ અતિ ચપળ કરતહે, ભવ વન વાનર ચાળો ॥ યોગ વિયોગ દાવાનળ લાગત, પાવત નાંહી વિચાળો ॥ ચેતન ॥ ૨ ॥ મોહ દૃષ્ટિ કાયર નર ડરપે, કરે અકારણ ટાળો ॥ રણ મેદાન લરે નહી અરીસું, શુર લરે જ્યું પાળો ॥ ચેતન ॥ ૩ ॥ મોહ દૃષ્ટિ જન જનકે પરવશ, દીન અનાથ દુઃખાળો ॥ માગે ભીખ ફીરે ઘર ઘરશું, કહે મુજકું કોઉ પાળો ॥ ચેતન ॥ ૪ ॥ મોહ દૃષ્ટિ મદ મદિરા માતી, તાકો હોત ઉછાળો ॥ પર અવગુણ રાચે સો અહનીશ, કાગ અશુચિ જ્યું કાળો ॥ ચેતન ॥ ૫ ॥ જ્ઞાન દૃષ્ટિમેં દોષ ન એતે, કરો જ્ઞાન અજુવાળો, ચીદાનંદ ઘન સુજશ વચનરસ સજ્જન હૃદય પખાળો ॥ ચેતન ॥ ૬ ॥

॥ નેમનાથની લાવણી ॥

[illegible] બાર વરસ નેમ ગયો ગીરનાર દીસી આવ કેહેના, દીન અબ કેહેના [illegible] રાજુલ [illegible] નેમ હમારે નેના ॥ [illegible] ભાઈ [illegible] મન [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ભાઈ [illegible] ॥ [illegible] ભાઈ [illegible] ॥ [illegible] હમારે [illegible], [illegible] ભાઈ ॥ [illegible] ભાઈ [illegible], [illegible] નહી [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ ૧ ॥

[illegible] ભાઈ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ભાઈ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ભાઈ [illegible] ॥ [illegible] ॥ ૨ ॥

॥ ઝુરીયા ॥ હુંસા છોડ ચલા જબ દેહી, મિરિયાં જંગલકી ॥ ખબર ॥ ૭ ॥ દયા ધરમ સાહેબકો સમરન, એ બાતા સતકી ॥ એ ॥ ૨ ॥ રાગ દ્વેષ ઉપજે નહી જીનકું બીનતી અખમલકી ॥ ખબર ॥ ૮ ॥

॥ ઉપદેશી સજ્ઝાય, પદ ૭ મું ॥

રાગ આસાવરી ॥ સાધુભાઈ સો હે જૈનકા રાગી ॥ જાકી સુરતન મુલ ધુન લાગી ॥ સા૦ ॥ ૧ ॥ સાધુ અષ્ટ કરમસું ઝગડે, સુન બાંધે ધર્મશાળા ॥ સોહું સબકા ધાગા સાંધે જપે અજપા માળા ॥ સા૦ ॥ ૨ ॥ ગંગા રે જમુના મધ્ય સરસ્વતી, અધર વહે જળ ધારા ॥ કરી સ્નાન મગન હોઇ બેઠે, તોડે કર્મ ફળ ભારા ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ આપ અભ્યંતર જોતિ બિરાજે બંકનાળ મહે મૂળા ॥ પછિમ દીશાકી ખડકી ખોલે તો બાજે અનહદ તુરા ॥ સા૦ ॥ ૪ ॥ પંચ ભૂતકા ભિરમ મિટાયા, છઠ્ઠેમાંહી સમાયા ॥ વિનય પ્રભુશું જોત મિલે જબ, ફિર સંસાર ન આયા ॥ સા૦ ॥ ૫ ॥

॥ ઉપદેશી સજ્ઝાય, પદ ૮ મું ॥

રાગ ભૈરવ ॥ જાગો પ્યારે ભયો સુ વિહાન ॥ શ્રીતિર્થંકર ઉદય ભાનુ પાયે ભવિક મન કમળ વિકાશ ॥ ઉડગયે અવગુણ ભમર ઉદાસ ॥ જાગો ॥ ૧ ॥ નયન ઉઘાડી વિલોકો કંત, મોહ તિમિર અબ આયો અંત ॥ પ્રગટી જ્ઞાન કળા એક જ્યોત, મુક્તિ પંથ ભયો ઉદ્યોત ॥ જાગો૦ ॥ ૨ ॥ સ્વપ્નેમેં મુઝા રહ્યો મેરે લાલ, એસી વિધ ગયા અનંતાકાળ ॥ અબ સ્વપ્નેકા છોડો ખ્યાલ, આ સબ જુઠે મિથ્યા જાળ ॥ જાગો૦ ॥ ૩ ॥ યા પવન માયાકા સેજ, પમર પિઉકા કતના હેજ ॥ સુકળ ધ્યાન પખાળો અંગ, યું પ્રગટે તુમ નિર્મળ રંગ ॥ જાગો ॥૪॥ પિયુ નિરખે જિન શશીનંદ, રહે અતિ ન્યારી મીટ આનંદ ॥ આપ સંભાળો ખોલી નેન, વિનય કરી ચિતવો પીયુ ચિત્ત ॥ જાગો૦ ॥૫॥

॥ અથ શ્રી ઉપદેશની લાવણી ॥

બીત ગયે નરભવકો અવસર, નહીં સુકૃતકો કાજ કર્યો ॥ મનકો મેલ મિટયો નહીં મૂરખ, ઉપર સાધકો સ્વાંગ ધર્યો ॥ અલ્પ ઉમર ઓળખ લે અપની, નિગોદમેં કયું નીમ ધરે ॥ ઠેઠ નહી થાકો જીવ હમારો, પાપ કર્મ કર પિંડ ભરે ॥ દયા દાન તપ જપ સમરનકું, દિલસેંતી સબ દૂર કરે ॥ કામ ક્રોધ કુમતિમેં ફાયો, પાપવિના પળભર ન સરે ॥ ધોળા આય લગા અબ શિરપર દુર્ગતિકા દુઃખસેં ન ડરે ॥ અથાગપુર સમુદરમેં પડીયો, ભવજલસેં કહો કૈસે તરે ॥ જીભ્યાકે પરવશમેં પડીયો, સરસ પરાયે માલ ચર્યો ॥ મનકો મેલ મિટયો નહી મૂરખ ઉપર સાધકો સ્વાંગ ધર્યો ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ પેટ પોષતા ફૂરે પિંડ માંહી, હાડ માંસ વધીયો લોહી ॥ માતપિતા સબ કુટુંબકબીલો, કામ નહીં આવે કોઈ ॥ મુખપર મીઠી મનમેં ચીઠી, સ્વારથકી દુનિયા જોઈ ॥ પચપચ મરે ઇનોકે કારણ, માનવ જન્મ દીયો ખોઇ ॥ મેં મતિહિન બુદ્ધિકો વિહુણો, ઇનસેંતી મનસા મોઈ ॥ સર્યો ન સીજ્યો કામ રતિભર, બૈઠ રહ્યો મનમેં રોઇ ॥ કુગુરૂકો રંગ લાગ રહ્યો હે, જૈનધર્મ દીલમેં ન જર્યો ॥ મનકો૦ ॥ ૨ ॥ ભેખપેર મનમાંહે મગન મેરે પડીયા પોબારે પાસા ॥ અનમતકો કોઇ વિરલો પરખે, કંચન નહી પીતળ ખાસા ॥ કનક કામિનીકી મનમાંહે, લગરહીહે અધિકી આશા ॥ મુખ ઉપર લોકોકો કહે મેં મહાવ્રત માંહે ક્રિયા ખાસા ॥ મેં ક્રિયા પાળું મુનિવરકી, દોષ નહી લાગે માસા ॥ દીયો કપર એ પેટ ભરાણે, રોટીકા લગ રહ્યા સાંસા ॥ ઐસો કપર મેં કર્યો આકરો, રતિ નહી પરભવસેં ડર્યો ॥ મનકો૦ ॥ ૩ ॥ અન્ન વસ્ત્રકું ખાય પેર કર, અપને તનકો પોખ કીયો ॥ પલ્લે બાંધ્યાં પાપ પ્રાણીયા, નહીં સુજશકો લાભ લીયો ॥ ભક્તિ કરી નહી સાત ક્ષેત્રકી, નહીં નિર્ગ્રંથકું દાન દીયો ॥ નીંદા કીની જૈન ધર્મકી, સાત વિસનકો ઝેર પીયો ॥ સાધુ શ્રાવક સંવર કર કર, નિર્મળ કરના આપ હિયો ॥ જીનદાસ આસ તૃષ્ણાકી લાગી, કોણ ગિનતમેં મેરો જીયો ॥ આણ નહીં માની અરિહંતકી મેં, આગમસેંતી અલગ ફર્યો ॥ મનકો ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી લાવણી ॥

ગઇ સબ તેરી શીખ સમતા, લપટ રહી નાર ગળે મમતા ॥ એ આંકણી ॥ નહીં સમતાકી કરી કરણી, કુમતિ કુબજાકું કર્યું પરણી ॥ કરે કરતુત જગત તરણી, સમજ દેખ દુર્ગતિકી ભરણી ॥ છુટ તન મનકું નહીં દમતા ॥ ગઇ ॥ ૧ ॥ કરી સુખ સેહેજમાંહ ખુબી, હાથ જોડી અબળા ઊભી ॥ તેરકે નાર ગની સુંબી, તાન તેરી જગતમેં સબ ડુબી ॥ રતિ દુઃખ તનમેં નહીં ખમતા ॥ ગઇ ॥ ૨ ॥ શીખ સદ્ગુરુકી નહીં લાગી, જિન અંતર અવગમ જાગી ॥ મારે મુખમેંતી ગયે ભાગી, કુમિત દુર્ગતિ મનકા નાગી ॥ મનકા ભાન ગુમ ગમતા ॥ ગઇ ॥ ૩ ॥ પડી જન આગ ગઇ કુમતી [illegible] કાઢ કુબનાગી ॥ કોઇ [illegible] ભાગી ॥ છુટ [illegible] ॥ ૪ ॥ [illegible] ॥

॥ અથ શ્રી નમીનાથ ભગવાનની લાવણી ॥

[illegible]

નરાજધર્મ મેં આયો ॥ ધર્મ૦ ॥ અબ આઠ કર્મકે માંહિ, સુગતિ ફૂળ પાયો ॥ તુમ સમુદ્ર વિજયકા તંન, અરજ સુની લીજે ॥ અરજ ॥ મેરી ઇતનીસી એક ચાહ, દરસ મોહે દીજે ॥

॥ અથ કાયા ઉપર લાવણી ॥

બસ જાવોરે મુસાફર યાર, પ્રીત સબ તેરી ॥ પ્રીત૦ ॥ ઉઠ ચલ્યા પ્રાણ પરદેશ, આશા તજ મેરી ॥ એ આંકણી ॥ યું બોલે કરતા બોલ, કામની કાયા, કામીની૦ ॥ મેં પીયા ન નિર્મલ નીર, સરસ નહી ખાયા ॥ તેરે સંગતકે પરભાવ, નહી સુખ પાયા ॥ નહી૦ ॥ પેંહા નહી મખમલ ચીર, લીર લટકાયા ॥ તુજ બીના મેં બસ જલ હુઈ ગઈ રાખકી ઢેરી, રાખકી૦ ॥ ઉઠ ચલા૦ ॥ ૧ ॥ મેં દુર્ગતિકી કરતૂત, પગેં કર હેલી, પગે૦ ॥ હુઆ કુમતિકે શિર શત્રુ, સુમતિકો બેલી ॥ તેં સમતા શીશકી બાત, હિયામેં મેલી ॥ હિયા૦ ॥ સુરગતિકે સુખકી ખાન, ખરી કર બેલી ॥ તેં કીયો ન હમસુ હેત, બણ્યો બેરી ॥ બણ્યો૦ ॥ ઉઠ૦ ॥ ૨ ॥ તેં બહોત લડાઈ લાડ, કામ નહી આઈ ॥ કામ૦ ॥ તેં છંડ્યો હૈ મેરો સંગ, પ્રીત વીસરાઈ ॥ સે ચલ્યા ચોરાશી માંહે, કરમ મુજ પેરી ॥ કરમ૦ ॥ મેં રૂલ્યો જગતકી બીચ, કઈ કીસ પેરી ॥ તેરી સંગતસેં મેં કીયા, પાપ અતિ ભારી ॥ પાપ૦ ॥ ઉઠ૦ ॥ ૩ ॥ મેરો હુવો ખરાબો બહોત, પ્રીત તેરી જાણી ॥ પ્રીત૦ ॥ જુગના વિગતામેં અનેક, અદ્ભુત પછતાની ॥ સુકમાઈ સોયકે માંહે, કાયા કુમલાણી ॥ કાયા૦ ॥ મોહે પડી બિપત કે બીચ, માંકડ ખાણી ॥ તેં રાખી નહી મેરી લાજ, જુગતા સેરી ॥ જુગત ॥ ઉઠ૦ ॥ ૪ ॥ સુખદાયી સુમતિકી મેઘ, સભાઈ બેરો ॥ સભાઈ ॥ કાયાને કીયો હેરાન, હુઆ મેં બેરો ॥ તજ્જો મિજલસકી મોજ માનકે મેરો ॥ માન ॥ ભજો બાપ ભક્તિ પ્રભુ નામ, દુરિત સબ નેરો ॥ જનદાસ આપ જનદાસ, શરણપર તેરી ॥ શરણ૦ ॥ ઉઠ૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ પર્યુષણપર્વના નવ વ્યાખ્યાનનો અથવા કલ્પસૂત્રનો સજ્ઝાય ॥

॥ તત્ર પ્રથમ વ્યાખ્યાન પ્રથમ સજ્ઝાય પ્રારભ્યતે ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥ પર્વ પજૂસણ આવિયાં, આનંદ અંગ ન માય રે ॥ ઘર ઘર ઉત્સવ અતિ ઘણા, શ્રી સંઘ આવીને જાય રે ॥ ૧ ॥ પર્વ પજૂસણ આવિયાં ॥ એ આંકણી ॥ જીવ અમારી પળાવિયેં, કીજિયેં વ્રત પચ્ચખ્ખાણ રે ॥ ભાવ ધરી ગુરૂ વંદિયેં, સુણિયેં સૂત્ર વખાણ રે ॥ ૫૦ ॥ ૨ ॥ આઠ દિવસ એમ પાળિયેં, આરંભનો પરિહારો રે ॥ નાવણ ધોવણ ખંડણ, લેપણ પીસણ વારો રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૩ ॥ શક્તિ હોય તો પચ્ચખ્ખીયેં, અઠ્ઠાયેં અતિ સારો રે ॥ પરમ ભક્તિ પ્રીતિ લાવિયેં, સાધુને ચાર આહારો રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૪ ॥ ગાય સોહાગણ સવિ મળી, ધવળ મંગળ ગીત રે ॥ પકવાનેં કરિ પોષિયેં, પારણે સાહમિ મન પ્રીત રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૫ ॥ સત્તરભેદિ પૂજા રચી, પૂજિયેં શ્રી જિનરાય રે ॥ આગળ ભાવના ભાવિયેં, પાતક મળ ધોવાય રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૬ ॥ લોચ કરાવે રે સાધુ જી, બેસે બેસણાં માંડી રે ॥ શીર વિલેપન કીજિયેં, આળસ અંગથી છંડી રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૭ ॥ ગજગતિ ચાલેં ચાલતી, સોહાગણ નારી તે આવે રે ॥ કુંકુમ ચંદન ગહુંઅલી, મોતિયેં ચોક પૂરાવે રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૮ ॥ રૂપા મોહરેં પ્રભાવના, કરિયેં તવ સુખકારી રે ॥ શ્રીક્ષમાવિજય કવિરાયનો, બુધ માણકવિજય જયકારી રે ॥ પર્વ૦ ॥ ૯ ॥

॥ અથ પ્રથમ વ્યાખ્યાન દ્વિતીય સજ્ઝાય પ્રારંભઃ

॥ ઢાળ બીજી ॥ એ છીંડી કિહાં રાખી ॥ એ દેશી ॥ પહેલે દિન બહુ આદર આણી, કલ્પસૂત્ર ઘર લાવો ॥ કુસુમ વસ્ત્ર કેસરશું પૂજી, રાતિ જગે સિવ લાવોરે પ્રાણી ॥ ૧ ॥ કલ્પસૂત્ર આરાધો, આરાધી શિવ સુખ સાધો રે ભવિજન ॥ કલ્પસૂત્ર આરાધો ॥ એ આંકણી ॥ પ્રહ ઉઠીને ઉપાશ્રયેં આવી, પૂજી ગુરૂ નવ અંગે ॥ વાજિત્ર વાજતાં મંગળ ગાવતાં, ગહુંલી

દિયે મન રંગેં રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૨ ॥ મન વચ કાય એ ત્રિકરણ શુદ્ધે, શ્રીજિનશાસનમાંહે ॥ સુવિહિત સાધુતણે મુખ સુણિયેં, ઉત્તમ સૂત્ર ઉમાહી રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૩ ॥ ગિરિમાંહે જિમ મેરૂ વડો ગિરિ, મંત્રમાંહે નવકાર ॥ વૃક્ષમાંહે કલ્પવૃક્ષ અનુપમ, શાસ્ત્રમાંહે કલ્પ સાર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૪ ॥ નવમા પૂર્વનું દશા શ્રુત, અધ્યયન આઠમું જેહ ॥ ચૌદ પૂર્વધર શ્રીભદ્રબાહુ, ઉદ્ધર્યું શ્રી કલ્પ એહ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૫ ॥ પહેલા મુનિ દશાકલ્પ વખાણ્યા, ક્ષેત્રગુણ કહ્યા તેર ॥ તૃતીય રસાયન સરિખું એ સૂત્ર, પૂરવમાં નહિ ફેર રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૬ ॥ નવશેં ત્રાણું વરસેં વીરથી, સદાકલ્પ વખાણ ॥ ધ્રુવસેન રાજા પુત્રની આરતી, આનંદપૂર મંડાણ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ॥ ૭ ॥ અઠ્ઠમ તપ મહિમા ઉપર, નાગકેતુ દૃષ્ટાંત ॥ એતો પીઠિકા હવે સૂત્રવાંચના, વીરચરિત્ર સુણો સંત રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૮ ॥ જંબુદ્વીપમાં દક્ષિણ ભરતેં, માહણ કુંડ સુઠામ ॥ આષાઢ શુદિ છઠ્ઠું ચવિયા, સુરલોકથી અભિરામ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૯ ॥ ઋષભદત્ત ઘરે દેવાનંદા, કુખેં અવતરિયા સ્વામિ ॥ ચૌદ સુપન દેખી મન હરખી, પિયુ આગળ કહિ તામ રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૧૦॥ સુપન અર્થ કહ્યો સુત હોશે, એહવે ઇંદ્ર આલોચે ॥ બ્રાહ્મણ ઘર અવતરિયા દેખી, બેઠા સુર લોક શોચે રે ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇંદ્રે સ્તવિ ઊલટ આણી પૂરણ પ્રથમ વખાણ ॥ મેઘકુમાર કથાથી સાંજે કહે બુધ માણક જાણી રે ॥ ॥ પ્રા૦ ॥ ક૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ દ્વિતીય વ્યાખ્યાન સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ પ્રથમ ગોવાળાતણે ભવેં જી ॥ એ દેશી ॥ ઇંદ્ર વિચારે ચિત્તમાં જી, એ તો અચરીજ વાત ॥ નીચ કુળે નાવ્યા કદા જી, ઉત્તમ પુરુષ અવદાત ॥ ૧ ॥ સુગુણ નર, જુઓ જુઓ કર્મ પ્રધાન ॥ કર્મ સબળ બળવાન ॥ સુ૦ ॥ જુ૦ ॥ એ આંકણી ॥ આવે તો જન્મે નહીં જી, જિન ચક્રી હરિ રામ ॥ ઉગ્ર ભોગ રાજનકુળે જી, આવે ઉત્તમ ઠામ ॥ સુ૦ ॥ ॥ ૨ ॥ કાળ અનંતે ઊપના જી, દશ અચ્છેરાં રે હોય ॥ જિણે

અચ્છેરું એ થયું જી, ગર્ભહરણ દશમાંહે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ અથવા પ્રભુ સત્યાવીશમાં જી, ભવમાં ત્રીજે જન્મ ॥ મરીચિભવકુળમદ કિયો જી, તેથી બાંધ્યું નીચ કર્મ ॥ સુ૦ ॥ ૪॥ ગોત્ર કર્મ ઉદયે કરી જી, માહણકુળે ઉવવાય ॥ ઉત્તમકુળે જે અવતરે જી, ઇંદ્રિજીત તે થાય ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ હરિણગમેષી તેડીને જી, હરિ કહે એહ વિચાર ॥ વિપ્રકુળથી લેઇ પ્રભુજી, ક્ષત્રિય કુળે અવતાર ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ રાય સિદ્ધારથ ઘર ભલી જી, રાણી ત્રિશલા દેવિ ॥ તાસ કુખેં અવતારિયા જી, હરિસેવક તતખેવ ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ ગજ વૃષભાદિક સુંદરૂ જી, ચૌદ સુપન તિણિ વાર ॥ દેખી રાણી જેહવાં જી, વર્ણવ્યાં સૂત્રેં સાર ॥ સુ૦ ॥ ॥ ૮ ॥ વર્ણન કરી સુપન તણું જી, મૂકી બીજું વખાણ ॥ શ્રી ક્ષમાવિજય ગુરુ તણો જી, કહે માણક ગુણખાણ ॥ સુ૦ ॥ ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તૃતીય વ્યાખ્યાન સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ ચોથી ॥ મ્હારી સહી રે સમાણી ॥ એ દેશી ॥ દેખી સુપન તવ જાગી રાણી. એતો હિયડે હેતજ આણી રે ॥ પ્રભુ અર્થ પ્રકાસે ॥ ॥ એ આંકણી ॥ ઉઠીને પિયુ પાસેં તે આવે, કોમળ વચનેં જગાવે રે ॥ પ્ર૦॥ ૧ ॥ કર જોડીનેં સુપન સુણાવે, ભૂપતિનેં મન ભાવે રે ॥ પ્ર૦ ॥ કહે રાજા સુણ પ્રાણ પિયારી, તુમ પુત્ર હોશે સુખકારી રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ જાઓ સુભગે સુખસજ્જાયેં, શયન કરોને સજ્જાયેં રે ॥ પ્ર૦ ॥ નિજ ઘર આવી રાત્રિ વિહાઇ, ધર્મકથા કહે બાઇ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ પ્રાતઃ સમય થયો સૂરજ ઉદયો, ઉઠ્યો રાય ઉમાયો રે ॥ પ્ર૦ ॥ કૌટુંબિક નર વેગેં બોલાવે, સુપનપાઠક તેડાવે રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ આવ્યા પાઠક આદર પાવે, સુપન અર્થ સમઝાવે રે ॥ દ્વિજ અર્થ પ્રકાસે ॥ એ આંકણી ॥ જિનવર ચક્રી જનની પેખે, ચૌદ સુપન સુવિશેષેં ॥ દ્વિ૦ ॥ ૫ ॥ વાસુદેવની માતા સાત, ચાર બળદેવની માત રે ॥ દ્વિ૦ ॥ તેમાટેં એ જિન ચક્રી સારો, હોશે પુત્ર તુમારો રે ॥ દ્વિ૦ ॥ ૬ ॥ સુપન વિચાર સુણી પાઠકને, સંતોષે નૃપ બહુ દાનેં રે ॥ દ્વિ૦ ॥ સુપનપાઠક ઘરે બોલાવી,

નૃપરાણી પાસેં આવી રે ॥ દ્વિ૦ ॥ ૭ ॥ સુપન કહ્યાં તે સંખેવે, સુખ પામી પ્રિયા તનખેંરે ॥ દ્વિ૦ ॥ ગર્ભપોષણ કરે. હૈયે હર્ષે, રાણી એમ આનંદ વરષે રે ॥ દ્વિ૦ ॥ ૮ ॥ પંચ વિષય સુખ રંગેં વિલસે, અત્ર પુણ્યમનોરથ ફળશે રે ॥ દ્વિ૦ ॥ એટલે પૂરૂં ત્રીજું વખાણ, કરે માણક જિનગુણ જ્ઞાન રે ॥ દ્વિ૦ ॥ ૯ ॥

॥ અથ ચતુર્થ વ્યાખ્યાન સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ પાંચમી ॥

॥ મન મોહનાં રે લાલ ॥ એ દેશી ॥ ધનદ તણે આદેશથી રે ॥ મન મોહનાં રે લાલ ॥ તિર્યગ્જૃંભક દેવ રે ॥ જગ સોહનાં રે લાલ ॥ રાય સિદ્ધારથને ઘરે રે ॥ મ૦ ॥ વૃષ્ટિ કરે નિત્યમેવ રે ॥ જ૦ ॥ ૧ ॥ કનક રયણ મણિ રૌપ્યની રે ॥ મ૦ ॥ ધણ કણ ભૂષણ પાન રે ॥ જ૦ ॥ વરસાવે ફળ ફૂલની રે ॥ મ૦ ॥ નૂતન વસ્ત્ર નિધાન રે ॥ જ૦ ॥ ૨ ॥ વાધે દોલત દિન પ્રત્યેં રે ॥ મ૦ ॥ તેણેં વર્દ્ધમાન હેત રે ॥ જ૦ ॥ દેશું નામજ તેહનું રે ॥ મ૦ ॥ માત પિતા સંકેત રે ॥ જ૦ ॥ ૩ ॥ માતાની ભક્તિ કરી રે ॥ મ૦ ॥ નિશ્ચળ પ્રભુ રહ્યા તામ રે ॥ જ૦ ॥ માતા આરતિ ઊપની રે ॥ મ૦ ॥ શું થયું ગર્ભને આમ રે ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥ ચિંતાતુર સહુ દેખીનેં રે ॥ મ૦ ॥ પ્રભુ હાલ્યા તેણિ વાર રે ॥ જ૦ ॥ હર્ષ થયો સહુ લોકનેં રે ॥ મ૦ ॥ આનંદમય અપાર રે ॥ જ૦ ॥ ૫ ॥ ઉત્તમ દોહલા ઉપજે રે ॥ મ૦ ॥ દેવપૂજાદિક ભાવ રે ॥ જ૦ ॥ પૂરણ થાયે તે સહુ રે ॥ મ૦ ॥ પૂરવ પુણ્ય પ્રભાવ રે ॥ જ૦ ॥ ૬ ॥ નવ માસ પૂરા ઊપરેં ॥ મ૦ ॥ દિવસ સાહાડા સાત રે ॥ જ૦ ॥ ઉચ્ચ સ્થાનેં ગ્રહ આવનાં રે ॥ મ૦ ॥ વાયે અનુકુળ વાત રે ॥ જ૦ ॥ ૭ ॥ વસંત ઋતુ વન મોરિયાં રે ॥ મ૦ ॥ જન મન હર્ષ ન માય રે ॥ જ૦ ॥ ચૈત્ર માસ શુદિ તેરશેં રે ॥ મ૦ ॥ જિન જન્મ્યા આધી રાત રે ॥ જ૦ ॥ ૮ ॥ અજુવાળું ત્રિહું જગ થયું રે ॥ મ૦ ॥ વરત્યો જય જયકાર રે ॥ જ૦ ॥ ચોથું વખાણ પૂરણ કહ્યું રે ॥ મ૦ ॥ બુધ માણક વિજય હિતકાર રે ॥ જ૦ ॥ ૯ ॥

॥ અથ પંચમ વ્યાખ્યાન સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ છઠ્ઠી ॥ સુણો મોરી સજની રજની ન જાવે રે ॥ એ દેશી ॥ જિનનો જન્મ મહોત્સવ પહેલો રે, છપ્પન દિશિ કુમરી વહેલો રે ॥ ચોસઠ ઇંદ્ર મળી પછે ભાવે રે, જિનને મેરુશિખર લઈ જાવે રે ॥ ૧ ॥ ક્ષીરસમુદ્રનાં નીર અણાવી રે, કનક રજત મણિ કુંભ રચાવી રે ॥ એક કોડિ સાઠ લાખ ભરાવે રે, એહવે ઇંદ્રને સંદેહ આવે રે ॥ ૨ ॥ જળધારા કેમ ખમશે બાળ રે, તવ પ્રભુ હરિનો સંશય ટાળ રે ॥ અંગુઠે કરી મેરુ હલાવે રે, હરિ ખામીને જિન ન્હવરાવે રે ॥ ૩ ॥ બાવનાચંદન અંગે લગાવે રે, પૂજી પ્રણમી ઘરે પધરાવે રે ॥ સબળવિધાની સિદ્ધારથ રાજા રે, દશ જિન ઉત્સવ કરિ તાજા રે ॥ ૪ ॥ કુંકુમ હાથા દિયે ઘરબારેં રે, વાજાં વાગે વિવિધ પ્રકારેં રે ॥ ધવળ મગળ ગોરી ગાવે રે, સ્વજન કુટુંબ તે આનંદ પાવે રે ॥ ૫ ॥ પકવાન્નશું પોષી નાત રે, નામ ધરયુ' વર્દ્ધમાન વિખ્યાત રે ॥ ચંદ્રકળા જિમ વાધે વીર રે, આઠ વરસના થયા વડ વીર રે ॥ ૬ ॥ દેવ સભામાં ઇંદ્ર વખાણે રે, મિથ્યાદૃષ્ટિ સુર નવિ માને રે ॥ સાપનું રૂપ કરિ વિકરાળ રે, આવ્યો દેવ બિવરાવવા બાળ રે ॥ ૭ ॥ નાખ્યો વીરેં હાથે સાહી રે, બાળક રૂપ કરી સુર ત્યાંહી રે ॥ વીરની સાથેં આવ્યો રમવા રે, જાણી હારયો સુર તે બળમાં રે ॥ ૮ ॥ નિજ ખંધોલે વીરને ચઢાવે રે, સાત તાડ પ્રમાણ તે થાવે રે ॥ વીરેં મારયો મુષ્ટિ પ્રહાર રે, બીનો સુર તે કરયો પોકાર રે ॥ ૯ ॥ દેવ ખમાવી કહે સુણ ધીર રે, જગમાં મહોટો તું મહાવીર રે ॥ માત પિતા હવે મુહૂરત વારૂ રે, સુતને મેહલે ભણવા સારૂ રે ॥ ૧૦ ॥ આવી ઇંદ્ર તે પુછવા લાગ્યો રે, વીરેં સંશય સઘળો ભાંગ્યો રે ॥ જૈન વ્યાકરણ તિહાં હોવે રે, પંડ્યો ઊભો આગળ આગળ જોવે રે ॥ ૧૧ ॥ મતિ શ્રુત અવધિજ્ઞાને પૂરા રે, સંયેમાતપે શૂરા રે ॥ અતિ આમહથી પરણ્યા નારી રે, સુખ ભોગવે તેહશું સંસારી રે ॥ ૧૨ ॥ નંદિવર્દ્ધન વડેરો ભાઇ રે, બહેની સુદંસણા બહુ સુખદાયી રે ॥ સુરલોકેં પહોતાં માય ને તાય રે, પૂર્ણ અભિગ્રહ વીરનો થાય રે ॥ ૧૩ ॥ દેવ લોકાંતિક સમય

જણાવે રે, દાન સંવત્સરી દેવા મંડાવે રે ॥ માગશિર વદિ દશમી વ્રત લીનો રે, તીવ્ર ભાવથી લોચ તવ કીનો રે ॥ ૧૪॥ દેશ વિદેશોં કરે વિહાર રે, સહે ઉપસર્ગ બે સબળ ઉદાર રે ॥ પૂરૂં પાંચમુ વખાણ તે આણી રે, પભણે માણક વિબુધ ઉમાહી રે ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ ॥

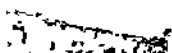
॥ અથ ષષ્ઠ વ્યાખ્યાનસજ્ઝાય પ્રારભ્યતે ॥

॥ ઢાળ સાતમી ॥ ધોયની દેશી ॥ ચારિત્ર લેનાં ખંધેં મૂક્યું, દેવદુષ્ય સુરનાથેં જી ॥ અર્દ્ધ તેહનું આપ્યું પ્રભુજી, બ્રાહ્મણને નિજ હાથે જી ॥ ૧ ॥ વિહાર કરતાં કાંટે વળગ્યું, બીજું અર્દ્ધ તે ચેલ જી ॥ તેર માસ સચેલક રહિયા, પછેં કહિયેં અચેલ જી ॥ ૨ ॥ પન્નર દિવસ રહી તાપસ આશ્રમેં, સ્વામી પ્રથમ ચોમસેં જી ॥ અસ્થિગ્રામેં પહોતા જગગુરૂ, શૂલપાણિની પાસેં જી ॥ ૩ ॥ કષ્ટ સ્વભાવ વ્યંતર તેણેં કીધા, ઉપસર્ગ અતિ ઘોર જી ॥ સહી પરિસહ તે પ્રતિબોધી, મારી નિવારી ઓર જી ॥ ૪ ॥ મોરાક ગામેં કાઉસ્સગ્ગ પ્રભુજી, તાપસ તિહાં કર બેઠી જી ॥ અહમ્છંદકનું માન ઉતાર્યું, ઇંદ્રે આંગુળી છેદી જી ॥ ૫ ॥ કનકખળે કોશિક વિષધર, પરમેશ્વરે પડિબોહ્યો જી ॥ ધવળ રૂધિર દેખી જિન દેહેં, જાતિ સમરણ સોહ્યો જી ॥ ૬ ॥ સિંહ દેવ જીવેં કિયો પરિસહ, ગંગા નદી ઉતારે જી ॥ નાવનેમ સ્નાન કરતો દેખી, કંબળ સંબળ નિવારે જી ॥ ૭ ॥ ધર્મોચાર્યેં નામેં મંખલી, પુત્રેં પરિષદ જણાણા જી ॥ તેજોલેશ્યા મૂકી પ્રભુનેં, તેહને ઈપ્સિત દાન આલ્યાં જી ॥ ૮ ॥ વાસુદેવ ભવેં પૂતના રાણી, વ્યંતરી તાપસ રૂપેં જી ॥ જટા ભરી જળ છાંટે પ્રભુનેં, તો પણ ધ્યાનસ્વરૂપેં જી ॥ ૯॥ ઇંદ્ર પ્રસંસા અણમાનતે સંગમેં. સુરેં બહુ દુઃખ દીધાં જી॥ એક રાત્રિમાં વીશ ઉપસર્ગ, કઠોર નિઠોર તેણેં કીધા જી ॥ ૧૦ ॥ છમાસવાડા પૂંઠે પડિયો, આહાર અસૂજતો કરતો જી ॥ નિશ્ચળ ધ્યાન નિહાળી પ્રભુનું, નાઠો કર્મેથી ડરતો જી ॥ ૧૧ ॥ હજી કર્મ તે અઘોર જાણી, મનેં અભિગ્રહ ધારે જી ॥ ચંદનબાળા અડદને બાકુળે, પરમાસી તપ પારે જી ॥ ૧૨ ॥ પૂરવ ભવ વૈરી ગોવાળે, કાનેં ખીલા ઠોક્યા

જી ॥ ખરક વૈદ્યે ખેંચી કાઢ્યા, છણપેરેં સહુ કર્મ રોક્યાં જી ॥ ૧૩ ॥ બાર વર્ષ સહેતાં ઇમ પરિસહ, વૈશાખ શુદિ દિન દશમી જી ॥ કેવળ જ્ઞાન ઊપન્યું પ્રભુને, વારી ચિહુંગતિ વિષમી જી ॥ ૧૪ ॥ સમોસરણ તિહાં દેવેં રચિયું, બેઠા ત્રિભુવન ઈશ જી ॥ શોભિતા અતિશય ચોત્રીસેં, વાણી ગુણ પાંત્રીશ જી ॥ ૧૫ ॥ ગૌતમ પ્રમુખ એકાદશ ગણધર, ચૌદ સહસ મુનિરાય જી ॥ સાધવી છત્રીસ સહસ અનોપમ, દીઠે દુર્ગતિ જાય જી॥૧૬॥ એક લાખ ને સહસ ઓગણસાઠ, શ્રાવક સમકિતધારી જી ॥ ત્રણ લાખ નેં સહસ અઢારસેં, શ્રાવિકા સોહે સારી જી ॥૧૭॥ સ્વામી ચઉવિહ સંઘ અનુક્રમેં, પાવાપુરી પાય ધારે જી ॥ કાર્તિક વદિ અમાવાસ્યા દિવસેં, પહોતા મુક્તિ મઝારેં જી ॥ ૧૮ ॥ પર્વ દીવાળી તિહાંથી પ્રગટ્યું, કીધો દીપ ઉદ્યોત જી ॥ રાય મળીને તિણે પ્રભાતેં, ગૌતમ કેવળ હોત જી ॥ ૧૯ ॥ તે શ્રીગૌતમ નામ જપતાં, લોવે મંગળમાળ જી ॥ વીરમુક્તેં ગયાથી નવસેં, એંશી વરસેં સિદ્ધાંત જી ॥ ૨૦ ॥ શ્રી ક્ષમાવિજય શિષ્ય બુધ માણક કહે, સાંભળો શ્રોતા સુજાણ જી ॥ (કલ્પસૂત્રની પુસ્તક રચના દેવાદ્ધિગણેં કીધી જી) ચરમ જિણેસર તણ એ ચરિત્રેં, મુકયું છઠું વખાણ જી ॥ ૨૧ ॥

॥ અથ ષષ્ટ વ્યાખ્યાન દ્વિતીય સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ ઢાળ આઠમી ॥ દેશી ભમરાની ॥ કાશી દેશ બનારસી ॥ સુખકારી રે ॥ અશ્વસેન રાજાન ॥ પ્રભુ ઉપકારી રે॥ પટ્ટરાણી વામા સતી ॥ સુ૦ ॥ રૂપે રંભ સમાન ॥ પ્ર૦ ॥૧॥ ચૌદ સ્વપન સૂચિત ભલાં ॥ સુ૦ ॥ જન્મ્યા પાસ કુમાર॥પ્ર૦ ॥ પોષ વદિ દશમી દિનેં ॥ સુ૦ ॥ સુર કરે ઉત્સવ સાર ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ દેહમાન નવ હાથનું ॥ સુ૦ ॥ નીલ વરણ મનોહાર ॥ પ્ર૦ ॥ અનુક્રમે જોબન પામિયા ॥ સુ૦ ॥ પરણી પ્રભાવતી નાર ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ કમઠ તણો મદ ગાળીયો ॥ સુ૦॥ કાઢ્યો જળતો નાગ ॥ પ્ર૦ ॥ નવકાર સુણાવી તે કિયો ॥સુ૦॥ ધરણરાય મહાભાગ ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥ પોષ વદિ એકાદશી ॥સુ૦॥ વ્રત લેઇ વિચરે સ્વામ ॥ પ્ર૦ ॥ વડતળે કાઉસ્સગ્ગેં રહ્યા ॥

नन ॥ स० ॥ ८ ॥ જિનવર પૂજા રચાવિયેં એ, ભક્તિ મુક્તિ સુખદાય ॥ મ૦ ॥ ક્ષમાવિજય પંડિત તણો એ, બુધ માણક મન ભાવ ॥ મ૦ ॥ ९ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ અષ્ટમીની સઝાય ॥ હો સુંદર ॥ એ દેશી ॥

॥ શ્રીસરસ્વતી ચરણે નમી, આપો વચન વિલાસ ॥ ભવિજન ॥ અષ્ટમી ગુણ હું વર્ણવું, કરિ સેવકને ઉલ્લાસ ॥ ભ૦ ॥ ॥ १ ॥ અષ્ટમી તપ ભાવે કરો ॥ એ આંકણી ॥ આણી હર્ષ ઉમંગ ॥ ભ૦ ॥ તો તુમેં પામશો ભવ તણો, કરશો કર્મનો ભંગ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ २ ॥ અષ્ટ પ્રવચન ન પાળીયેં, ટાળીયેં મદનાં ઠામ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ નાંખિયેં મન વેરી, જપિયેં જિનનું નામ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ३ ॥ અષ્ટમી તપ તુમેં આદરો, ધરો મનમાં જિનધર્મ ॥ ભ૦ ॥ તો તુમેં છુટશો આપદા, ટાળશો ચિહું ગતિ મર્મ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ४ ॥ જ્ઞાન આરાધન એહથકી, લહિયેં શિવસુખ સાર ॥ ભ૦ ॥ આવાગમન જગ નવિ હુઓ, એ છે જગ આધાર ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ५ ॥ તીર્થંકર પદવી લહે, તપથી નવે નિધાન ॥ ભ૦ ॥ સુલસા નારી તણી પેરેં, પામે તે અદ્ભુત જ્ઞાન ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ६ ॥ એ તપના છે ગુણ ઘણા, ભાખે શ્રીજિન એમ ॥ ભ૦ ॥ શ્રીવિજયાનંદ સૂરીશનો, વાચક દેવ સૂરીશ ॥ ભ૦ ॥ અ૦ ॥ ७ ॥

॥ અથ શ્રી નેમજીના બાર માસ પ્રારંભ ॥

॥ સ્નેહી વીરજી જયકારીરે ॥ એ દેશી ॥ ચૈત્ર માસે તે અનુક્રમે ચિંતેરે, નેમ ગર્ભ વસ્યા અંતરંગે, મનની કેમ ભાંગે ભ્રાંત ॥ દયાળુ નેમજી દીક્ષ વસીવેર ॥ એતો શીવરમણીનો રસીયો ॥ દયાળુ ॥ १ ॥ એ આંકણી ॥ વૈશાખે વનિતા વિરમેરે, દુખ દેખીને મનડું કલમલેરે, પિઉ મળવાને તનડું તલસે ॥ દયાળુ૦ ॥ २ ॥ જેઠે જોબનને જુગતિ સાજે રે, તરકા સુઈના વાજે રે, પીઉડી દીઠ ભીતર દાઝે ॥ દયાળુ ॥ ३ ॥ અષાઢ એકેકી આ-

षाहेरे, वेलडी वगगीछे वाडेरे, कथा पंखी
याणु ॥ ४ ॥ श्रावण सुंदर शोभागीरे,
जड लागीरे, पीकमोर मधुर स्वर रागी ॥ दय
स्वामीनि भाद्रव मासेरे, पीयुने मळवानी
गमे विश्वासे ॥ दयाणु ॥ ६ ॥ आसोए तो
तरुणीनी शोभा लोपेरे, राणी राजुल रतीय
॥ ७ ॥ कहे कार्तिक कामीनि कातीरे, पीयु वि
दीसे गुंजानणी पेरे राती ॥ दयाणु ॥ ८ ॥ म
मदमातीरे, कोकीलसम कंठे गातीरे, दीपे कनक
॥ दयाणु ॥ ९ ॥ पोषे प्रेम सवायो कीजेरे,
न लीजेरे, उपशम रस अमृत पीजे ॥ दयाणु
महिने मनोहर नारीरे, उग्रसेन धुआकनी सारी
जुओ विचारी ॥ दयाणु ॥ ११ ॥ फालगुणे केशु
नेमजी राजुलने मळीयारे, भव भवनां पातक टळी
॥ १२ ॥ बार मास भलीपेरे गायारे, आज
पायारे, राज रतन रसुलपुर हाया ॥ दयाणु ॥ १३

॥ अथ नेमजीना सातवार ॥ देशी उपरन

रविवारे ते हो रहीयाणा रे, आदित्यनी आकणी
एम राजमती कहेवाला ॥ प्रभुजी मानीयें अरदास रे
न मूको निरासा ॥ प्रभु० ॥ १ ॥ ए आंकणी ॥ स
कळाए छे पूरेरे, शशीचंद नही अधूरेरे. ते मारे हि
. प्रभु० ॥ २ ॥ भोम मंगळ भाग्य निधानरे, जेणे
अभिमानरे. नमीए नेमजी भगवान ॥ प्रभु० ॥ ३
प्रभु बोध वधार्यो रे. जेणे संसारनो भय वार्यो रे ॥
जीवने पार उतार्यो ॥ प्रभु० ॥ ४ ॥ गुरुथी बृहस्पति
जेणे मोह मत्सर मद मार्यो रे ॥ जीवने जन्म भयथी
॥ प्रभु० ॥ ५ ॥ भृगु शुक्र थकी भय भागारे. जेम
आगे छागारे ॥ नीज थानक जोवा लागा ॥ प्रभु० ॥
शनिश्चर चीक कहीजेरे. स्थिर थानक वार लहीजेरे ॥
गुण अवगुण परखीजे ॥ प्रभु० ॥ ७ ॥ सात वार ए रा
राणीरे. कहे राज रतन एम वाणीरे ॥ प्रभु गुण गावे गुण
प्राणी ॥ प्रभु० ॥ ८ ॥

॥ અથ રાજુલની પંદર તિથિ પ્રારંભ ॥ દેશી ઉપરની ॥

પડવે પિયુ પ્રીતજ પાળો રે, પ્રેમદા શું આળોસા ટાળો રે, નેહ કરીને નજરે ભાળો ॥ મનોહર મળવું સુધારસ તોલે રે ॥ રાણી રાજુલ એણીપરે બોલે ॥ મનોહર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ બીજે બીજો નેહ ન કીજે રે, છોગાળા છેહ ન દીજે રે ॥ ખોટી વાતનો અંત ન લીજે ॥ મનોહર ॥ ૨ ॥ ત્રીજે તે તમને નમીએરે, પીયુ પરદેશે કેમ ભમીએરે ॥ નીજ સ્વામીની સંગે રમીએ ॥ મનોહર ॥ ૩ ॥ ચોથે ચિત્ત ચોખું કીધું રે, જેણે દાન અભય જગ દીધું રે ॥ તેણે જીવિતનું ફળ લીધું ॥ મનોહર ॥ ૪ ॥ પાંચમે પંચમ ગતિ જોઇરે, જાણે કેશરની ખુશબોઇ રે ॥ કીમ કાઢી ન ખાયે ધોઈ ॥ મનોહર ॥ ૫ ॥ છઠે ષડવિધ જીવના ત્રાતા રે, જીમ આઠે પ્રવચન માતારે ॥ એનો આવ્યો કરમ વિધાતા ॥ મનોહર ॥ ૬ ॥ ગયો શોક સાતમ તિથિ સારી રે, નેમ નિરંજન બ્રહ્મચારી રે ॥ તેના નામની જાઉં બલિહારી ॥ મનોહર ॥ ૭ ॥ આવી આઠમ આનંદકારી રે, હું તો આઠ ભવાંતર નારી રે ॥ વાલમ મત મુકો વિસારી ॥ મનોહર ॥ ૮ ॥ નવમે નવના ભવ મારેરે, નેમ રાજુલનો આધાર છે રે ॥ નેહ નિવહો [illegible] ॥ મનોહર ॥ ૯ ॥ દશમે પ્રભુ દયા [illegible] આશીષ લીજે રે ॥ તે માટે દરિસણ દીજે ॥ મનોહર ॥ ૧૦ ॥ અગીઆરમે એકલી નારી રે, પીયુ [illegible] ॥ વાલમ તન પર ઉપકારી ॥ મનોહર ॥ ૧૧ ॥ [illegible] રે, આવો [illegible] રે ॥ [illegible] ॥ મનોહર ॥ ૧૨ ॥ તેરશે તોરણથી ફરીઆરે, ગિરનાર જઈ [illegible] ॥ નેમ રાજુલની નહી વરીયા ॥ મનોહર ॥ ૧૩ ॥ ચૌદશથી ચિત્ત ભાંગી, [illegible] રે ॥ પ્રભુ થઈ બેઠા નિરાગી ॥ મનોહર ॥ ૧૪ ॥ પુનમે તો પરમપદ ધારી રે, થયા [illegible] રે ॥ પ્રભુએ રાજુલને તારી ॥ મનોહર ॥ ૧૫ ॥ પંદર તિથિ પૂરી થાઈ રે, કહે રાજ રતન સુખદાઈ રે ॥ તેજ ખેડાપુરમાં ગાઈ ॥ મનોહર ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

રે ॥ મૂ૦ ॥ ૬ ॥ હાથીની અંબાડીયેં ચઢવું, ઉપર છત્ર તે ધ
રવું રે ॥ આગળ પાળા દોડ કરે પણ, તોએ આખર મર
વે ॥ મૂ૦ ॥ ૭ ॥ નોબત ને નિશાન ગડગડે; હાકમ થઇને ફ
રવું રે ॥ આગળ હાથી પેસણ હાથી, તોપે આખર મરવું
॥ મૂ૦ ॥૮॥ ગર્વે માતો દ્રવ્યેં તાતો, મારૂં મારૂં કરવું રે॥ રત્ન
રંગી ભંડારજ ભરીયા, તો પણ આખર મરવું રે ॥ મૂ૦ ॥૯
મંદિર માળિયાં ગોખ જાળિયાં, મેડી ઉપર ચડવું રે ॥ સુંદ
રીશું ભોગ ભોગવતા, તોએ આખર મરવું રે ॥ ॥ મૂ૦ ॥ ૧
॥ પરમાતમશું પ્રીતિ બનાવો, નીચ સંગ ન કરિયેં રે ॥ મુ
નિમંદિરમાં વાસો વસિયેં, તો ભવસાગર તરીયેં રે ॥ મૂ૦
॥ ૧૧ ॥ નાના મોટા નાના નાના, સહુનો મારગ એક રે ॥ મૂ
રખ કહે ધન મારૂં મારૂં, જઇ મરી જાવું છેક રે ॥ મૂ૦ ॥ ૧
॥ શીયળ અનુક્રમ બ્રહ્મ પેરી, છતો મોહ બેવાસી રે ॥ દુર્જનથી
એ દૂર રહીયેં, તો થઇયેં ગુણ વાસી રે ॥ મૂ૦ ॥ ૧૩ ॥ કેવળ
રૂપી આદિમ એક, તાસ ભજનમાં રહિયેં રે ॥ નિત્યલાભ કહે
પ્રભુ મોટી પાવન, તેહથી અનુભવ લહિયેં રે ॥ મૂ૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ અથ અધ્યાત્મ સ્વાધ્યાય ॥ રાગ કાફી ॥

॥ કિસકે ચેલે કિસકે પૂત. આતમરામ એકિલે અવધૂત
॥ જીવ જાન લે ॥ આઠ મદ સાતોંકા મદ પૂત. કિસ માન લે
॥ ૧ ॥ આયા એકિલા જાવેગા એક. આવ તાતથી મળિયા
અનેક ॥ જી૦ ॥ મદિર નદીકા મૂડ ગુમાન, આજકે કાલ નિ
કેની નહી ॥ જી૦ ॥ ૨ ॥ ગુમાનકી વર એક, અનુ
કાલકું સીંચો મોર ॥ જી૦ ॥ આગે અંધીકી નારેની માથ,
નાથ નહીને ખાલી હાથ ॥ જી૦ ॥ ૩ ॥ આગ ઝોળી પાનમેં
હોભ, વિનય વિદ્યાવન નાગો ફોજ ॥ જી૦ કબીકી કથા હાથે
દૂર, વિનય વિવેકે સુખ ભરપૂર ॥ જી૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજીકૃત સમકિતનો સજ્ઝાય ॥

॥ સમકિત નવિ લહ્યું રે, એ તો રૂલ્યો ચતુર્ગતિ માંહે
॥ ત્રસ થાવરકી કરુણા કીની, જીવ ન એક વિરાધ્યો ॥ તીન

॥ અથ દ્વિતીય શ્રી આત્મોપદેશનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ હું તો પ્રણમું સદ્ગુરુ રાયા રે, માતા સરસતીના વં પાયા રે, હુંતો ગાઉં આતમ રાયા ॥ જીવનજી બારણેં મ જાજો રે, તુમેં ઘેર બેઠા કમાવો ચેતનજી, બારણેં મત જાજો ॥ ૧ ॥ તાહરે બાહિર દુર્મતિ રાણી રે, કે તાસું કુમતિ કેહેવા ણી રે, તુનેં ભોળવી બાંધશે તાણી રે ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૨ ॥ તાહરા ઘરમાં છે ત્રણ રત્ન રે, તેનું કરજે તું તો જતન રે ॥ એ અખૂટ ખજીનો છે ધન રે ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૩ ॥ તારા ઘરમ પેઠા છે ધૂતારા રે, તેને કાઢોને પ્રીતમ પ્યારા રે, એથી રહો ને તુમેં ન્યારા ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૪ ॥ સત્તાવનને કાઢો ઘરમાંથી રે, ત્રેવીશને કહો જાઓ અહીંથી રે, પછી અનુભવ જાગશે માંહિ થી ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૫ ॥ શોળ કષાયનેં દીયો શીખ રે, અ ઢાર પાપસ્થાનકને મગાવો ભીખ રે, પછેં આઠ કરમની શી બી ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૬ ॥ ચારનેં કરીને ચકચૂર રે, પાંચમીશું થાઓ હજૂર રે, પછેં પામો આનંદ ભરપૂર ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ॥ ૭ ॥ વિવેકદીવે કરો અજુવાળો રે, મિથ્યાત્વ અંધકારનેં ટા ળો રે ॥ પછેં અનુભવ સાથે માલો રે ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૮ ॥ સુમતિ સાહેલીશું ભલો રે, દુર્મતિનો છેડો મેલો રે, પછેં પામો મુક્તિ ગઢ હેલો રે ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૯ ॥ મમતાનેં કેમ ન મારો રે, જીતી બાજી કાં હારો રે, કેમ પામો ભવનો પારો રે ॥ જી૦ ॥ બા૦ ॥ ૧૦ ॥ ગુરુ દરનુર સુપસાય રે, મારો જીવ આવે કાં ઠાય રે, પછે આનંદઘનમય થાયરે ॥ જી૦ ॥ ॥ બા૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શિયળ વિષે શિખામણની સજ્ઝાય ॥

॥ ઢાળ પહેલી ॥ સુણ સુણ પ્રાણી શીખડી, લંપટશું લો ભાણો રે ॥ લલનાશું લાગી રહ્યો, વદન જોઇ વિકશાણો રે ॥ ૧ ॥ નારીને નિરખી રખે, જાણો ચંપકની એ ફૂલી રે ॥ સમજે વિષની વેલડી, મન રહે તિણ પર ઝુલી રે ॥ ના૦ ॥ ૨ ॥ ક્ષ ણ રોવે ક્ષણમેં હસે, ક્ષણ વળી વિરહેં પ્રજળે રે ॥ પ્રીત ધરે ક્ષણ પાપિણી, ક્ષણ વળી રોષ દેખાડે રે ॥ ના૦ ॥ ૩ ॥ જન

વન્ચ્છ નિજ પુત્રને રે, હંસાવલિયેં હેજ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ પ્રાર્થના કરી લોકની રે, દેખી કરૂણા તેજ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૯ ॥ કુમરી કહેણ માન્યું નહીં રે, કરિયો પ્રાર્થના ભંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ આપી સુતને આપદા રે, જુઓ રમણીના સંગ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૧૦ ॥ લીલાવતીયેં પ્રાર્થિયો રે, વિક્રમ ચરિત્ર નિજ જાત ॥ ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ અંગ વલુરી આપણું રે, દિયું દુઃખ સુતની માત ॥ પ્રા૦ ॥ વ૦ ॥ ૧૧ ॥

॥ ઢાળ ત્રીજી ॥ જંબુ દ્વીપના ભરતમાં ॥ એ દેશી ॥

॥ વરવી તો વાઘણ જેસી, વીછણ જેહવી રે ॥ સાપણી શાકિણીથી બૂરી, નારી છે એહવી રે ॥ નારી ભૂંડી ॥ ૧ ॥ ઝટકી રે મટકી છેહ દે, એહવી જાણી ભૂલો રે ॥ વિકસિત વદન તુમ દેખીને, મત જાણો મુખ ફૂલો રે ॥ ના૦ ॥ ૨ ॥ ઇત્યાદિક અવગુણ ઘણા, જાણી ધરજો શીલો રે ॥ પ્રાણીયડા સુણ શિખથી, લહિયેં અવિચળ લીલો રે ॥ નારી૦ ॥ ૩ ॥ એક મૂરખ માખી પરેં, મધુયેં જિમ વીંટાય રે ॥ ભમર સરીખા જાણ તે, રસ લેઈ દૂર થાયરે ॥ નારી૦ ॥ ૪ ॥ શેઠ સુદર્શન સારિખા, જંબૂ વયર કુમારો રે ॥ નારીને વશ નવિ પડ્યા, તે મહોટા મૂઝારો રે ॥ નારી૦ ॥ ૫ ॥ બલિહારી હું તેહની, ચરણ શરણ મુજ તેહનું રે ॥ પાતક સર્વે પખાળીયેં, ધ્યાન ધરી વળી એહનું રે ॥ નારી૦ ॥ ૬ ॥ કામિની ફૂલ કિંપાક શી, જ્ઞાન સાગર એમ લહિયેં રે ॥ તન મન ચપળ ત્રિયા તણાં, જાણી અળગા રહિયેં રે ॥ નારી૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ શિયળવિષે શિખામણ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ ષટ્સાધુનો સજ્ઝાય ॥

॥ રાગ ગોડી અથવા રામગ્રી ॥ મનડું તે મોહ્યું મુનિવર માહરૂં રે, દેવકી કહે સુવિચાર રે ॥ ત્રીજી તે વાર આવ્યા તુમો રે, મારો સફળ કરયો અવતાર રે ॥ મનડું૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ સાધુ કહે સુણ દેવકી રે, અમો છું છએ ભ્રાત રે ॥ ત્રોહિ સંઘાડિ ઘર તાહરી રે, અમો લેવા આહારની દાત રે મ૦ ॥૨॥ સરખી વય સરખી કળા રે, સરખા રૂપ શરીર રે ॥ તનવાન શોભે સારિખા રે, જે દેખી ભૂલી ધીર રે ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ પૂર્વ નેહ ધરિ દેવકી રે, પૂછી સાધુની વાતરે ॥ કોણ ગામ વસતા તમો

॥ શીખામણ કોને આપવી ? તે વિષે સ્વાધ્યાય ॥

॥ રે બેની, ભલી રે ભણી તું આજ ॥ એ દેશી ॥ શીખામણ દેતાં ખરી રે, મૂઢ ન માને મન્ન ॥ શીલાયેં જળ સીંચન કે, ઉગે નહીં જેમ અન્ન રે ॥ બેહેની, ત્યાં બોલ ન બોલો એક ॥ જ્યાં નહીં વિનય વિવેક રે બેહેની ॥ એવા માણસ અનેક છે ॥ બે૦ ॥ ત્યાં બોલ મ બોલો એક ॥૧॥ એ આંકણી ॥ શિક્ષા દીજેં નગને રે, જેહુની ઉત્તમ જાત ॥ કાટે પણ કીટ ન દીયે, જિમ પડી પટોળે ભાત રે ॥ બે૦ ॥ ત્યાં ॥ ૨ ॥ [illegible] વિષટ નહીં છે, ગાળે ઘડેલા થાય ॥ કસ્તુરીયેં [illegible] રે, કસતાં નવિ [illegible] જાય રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં૦ ॥ ૩ ॥ [illegible] પાણી પૂર ॥ હીરો ને [illegible] રે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં ॥૪॥ [illegible] ગાય ॥ રૂપ રહિત [illegible] ન કાય છે ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં૦ ॥ ૫ ॥ [illegible] અવતાર ॥ [illegible] ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં૦ ॥ ૬ ॥ [illegible] ॥ કુમાણસ ને [illegible] ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં૦ ॥ ૭ ॥ ઉદય [illegible] નહના શીખે [illegible] ॥ બેહે૦ ॥ ત્યાં૦ ॥ ૮ ॥

[illegible] ॥

[illegible] ॥ પાંચ [illegible] ॥ ૧ ॥ [illegible] ॥ ૨ ॥ [illegible] ॥ ૩ ॥ [illegible] ॥ ૪ ॥ [illegible] ॥ ૫ ॥ [illegible]

કીજે, સંસાર માંહે સાર ॥ તેહેં ત્રિભુવન તેહને માને, એવી દીન દયાળ ॥ ૬ ॥ શનૈશ્વર વારેં ધન સાંગીયને, કારજ પૂરાં થાય ॥ પ્રભુજીની જો ધીબળ હોય તો, વેહેલો મુક્તેં જાય ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પ્રસન્નચંદ્રરાજર્ષિનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ મારગમાં મુનિવર મળ્યો ॥ ઋષિ એ રૂડો ॥ સાધનો મુક્તિનો પંથ ॥ ઋષીશ્વર એ રૂડો ॥ ઉંભૂટી રપળી રહે ॥ ઋ૦ સૂર્યો સાધુ નિર્ગ્રંથ ॥ ઋ૦ ॥ ૧ ॥ એક પગે ઉભો રહ્યો ॥ ઋ૦ ॥ સૂરજ સામી દૃષ્ટિ ॥ ઋ૦ ॥ બોલાવ્યો બોલે નહીં ॥ ઋ૦ ॥ ધ્યાન ધરે પરમેષ્ઠી ॥ ઋ૦ ॥ ૨ ॥ શ્રેણિક કહે સ્વામી સુણો ॥ ઋ૦ ॥ જો મરે તો જાયે કેથ ॥ ઋ૦ ॥ સ્વામી કહે જાયે સાતમી ॥ ઋ૦ ॥ તીવ્ર વેદન છે તેથ ॥ ઋ૦ ॥ ૩ ॥ વાગ્યાં દેવનાં દુંદુભિ ॥ ઋ૦ ॥ ઉપન્યું કેવળ જ્ઞાન ॥ ઋ૦ ॥ શ્રેણિકને સમજાવિયો ॥ ઋ૦ ॥ અશુભ અને શુભધ્યાન ॥ ઋ૦ ॥ ૪ ॥ પ્રસન્ન ચંદ્ર સરખી મળે ॥ ઋ૦ ॥ તો હું તરૂં તતકાળ ॥ ઋ૦ ॥ દુષમ કાળે દોહિલો ॥ ઋ૦ ॥ સમય સુંદર મન વાળ ॥ ઋ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ પ્રસન્નચંદ્રરાજર્ષિનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ અથ જીવોપદેશનો સ્વાધ્યાય ॥

॥ સેવો સદ્ ગુરૂ ભવિજના, નામેં નવનિધિ થાયે રે ॥ પંચ મહાવ્રત પાળતાં, સમતાશું ચિત્ત લાયો રે સે૦ ॥ ૧ ॥ હિત ચિંત સવિ જીવશું, પરકાય રોપ વિચાર રે ॥ ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરિ વોસિરે, મમતા મોહ નિવાર રે ॥ સે૦ ॥ ૨ ॥ પૃથિવી અપ તેઉ વાયુનું, એનું સત્તજ નામો રે ॥ રૂપ્ય સવે ભૂત જાણીયેં, ભૂત રહે તિહ ઠામો રે ॥ સેવો૦ ॥ ૩ ॥ બિ તિ ચઉરિંદ્રિય પ્રાણીયા, ભાખ્યા સિરિ અરિહંતો રે ॥ સુર નુર તિરિ વળી નારકી, જીવ નામ કહંતો રે ॥ સે૦ ॥ ૪ ॥ પરકાયહિંસાથકી મહું, દ્વીંદ્રિયનાં છે પાપો રે ॥ અનંત અસંખ્યાત જાણીયેં, બોલે એ જિનવર આપો રે ॥ સે૦ ॥ ૫ ॥ દ્વીંદ્રિયને હણવાથકી, ચઉરિંદ્રિય પાપ વિશેષો રે ॥ સહસ્સ ગુણું અધિકું સહી, જિનવર એ ઉપદેશો રે ॥ સે૦ ॥ ૬ ॥ ચઉરિંદ્રિયથી જાણજો, પૂરવ

સંખ્યા સારી રે ॥ શત વળી પંચેંદ્રિય થઇ, ભાળે પર ઉપકારી રે ॥ સે૦ ॥ ૭ ॥ પીત વર્ણ પૃથ્વી ભણી, પાણી રાતેરૂં હોય રે ॥ ધવળ વર્ણે વળી તેમનો, નીલો વાયરો જોય રે ॥ સેવો૦ ॥ ૮ ॥ પંચવરણ રાજિકા રે, આગમેં કરિ એ જાણો રે ॥ પંચ થાવર જયણા કરો, તો તે ચતુર સુજાણો રે ॥ સેવો૦ ॥ ૯ ॥ ષટ્કાય દોષ લહી કરી, મતિમંતા તેહ નિવારે રે ॥ જપ તપ ક્રિયા સાચવી, જિનવચન નેમને ધારે રે ॥ સે૦ ॥ ૧૦ ॥ દમદંત મુનિવરની પરેં, શમરસ મનમાં ભાવે રે ॥ કર્મ કઠોર ખપાવિને, શિવપદ નગર સિધારે ॥ સે૦ ॥ ૧૧ ॥ ગુણ ગિરુવા ગુરુ સેવિયેં, લહિયેં પુણ્ય સંયોગ રે ॥ નવિ ચિંતે જગ માહરો, ધિક્ ધિક્ ભવ તણો ભોગ રે ॥ સે૦ ॥ ૧૨ ॥ રાગની હાનિ ઉંચી રહી, જિનશું ચિત્ત લગાવે રે ॥ જતિ જરા ભયટાળીને, અજરામર પદ પાવે રે ॥ સે૦ ॥ ૧૩ ॥ સમિતિ ગુપ્તિ ધર સાધુજી, સેવી સુજસ સવાયો રે ॥ ગુણવંત ગુરૂના નામથી, શિવ સુખ સંપદ થાઓ રે ॥ સે૦ ॥ ૧૪ ॥ તપગચ્છનાયક ગુણનિલો, શ્રી વિજય સૂરિંદો રે ॥ તસ પદસૂરિ શિરોમણિ, શ્રી વિજયપ્રભ સુણિંદો રે ॥ સે૦ ॥ ૧૫ ॥ તસગચ્છ પંડિત સોહતો, પુણ્યરૂચિ પંડિત શિષ્યો રે ॥ જીવરૂચિ એ ગુણ ગાવતાં, મંગળ હોય નિશ દીસો રે ॥ સે૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ તેર કાઠિયાનો સ્વાધ્યાય લિખ્યતે ॥

ઝાંઝરિયા મુનિવર, ધન્ય ધન્ય તુમ અવતાર ॥ એ દેશી ॥ સોભાગી ભાઈ, કાઠીયા તેર નિવાર ॥ ઉત્તમ પદવી તો લહો જી, જય જય જંપે રે સંસાર ॥ સો૦ ॥ કા૦ ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ સાધુસમીપેં આવતાં જી, આળસ આણે અંગ ॥ ધર્મ કથા નવિ સાંભળે જી, મોડે અંગ બહુ ભંગ ॥ સો૦ ॥ કા૦ ॥ ૩ ॥ ॥ ૨ ॥ બીજો મોહ મહાબળી જી, પુત્ર કલત્રશું લીન ॥ માણી ધર્મ ન આચરે જી, ઘર ધનને આધીન ॥ સો૦ ॥ કા૦ ॥ ત્રીજો અવજ્ઞા કાઠિયો જી, શું જાણે ગુરૂ એહ ॥ વ્યાપારેં સુખ સંપજે જી, કીજેં હર્ષે તેહ ॥ સો૦ ॥ કા૦ ॥ ૪ ॥ ચોથે માન ધરે ઘણું જી, મુજ સમ અવર ન કોઈ ॥ કેમ વંદુ જણ જણ

પ્રત્યેં જી, એમ મહોટી ખામ મન હોઈ ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૫ ॥ પાંચમે કોપવશેં કરી જી, છાંડે ધર્મનાં ધ્યાન ॥ ધર્મશાળ મુ-જને નવિ દીધો જી, નવિ દીધો ગુરૂ સન્માન ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૬ ॥ છઠે જીવ પ્રમાદથી જી, કરે મદિરાદિક કેફ ॥ ગુરૂ વા-ણી નવિ સરદે જી, નવિ માને જિનદેવ ॥ મો૦ કા૦ ॥ ૭ ॥ સાતમે કૃપણપણા થકી જી, નાવે સાધુ સમીપ ॥ ધર્મકથા નવિ સાંભળે જી, મેરામે ધન દીપ ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૮ ॥ આઠમે ગુરૂભય ઉપન્યો જી, કહેશે નરકનાં દુઃખ ॥ તે કહેશે કેમ નાવિયા જી, પામશો કહો કેમ મોક્ષ ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૯ ॥ નવમે રેહરે આવતાં જી, દાખવે શોક વિશેષ ॥ ઘરનાં કારજ અવિ કરે જી, ધર્મનાં કાજ ઉવેખ ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૧૦ ॥ અજ્ઞાન દશમે કાઠિયે જી, દેવતત્ત્વ ગુરૂતત્ત્વ ॥ ધર્મતત્ત્વ ગુરૂ મહેરો જી, એમ આપે મિથ્યાત્વ ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ॥ ૧૧ ॥ અગ્યારમો કાઠિયો અગ્યારમે જી, કૌતુકનો દિન રાત ॥ ॥ પ્રાણીધર્મ ન ઓળખે જી, સમજાવ્યો બહુ ભાત ॥ મો૦ ॥ ॥ કા૦ ॥ ૧૨ ॥ બારમે ધર્મકથા તજી જી, કૌતુક જોવા જાય ॥ રાત દિવસ ઉભો રહે જી, નયણે નિંદ ન ભરાય ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૧૩ ॥ વિષય તેરમો કાઠિયો જી, વિષયશું રાતા લોક ॥ વિ-ષય સાકર લેખવે જી, અવર સવે જી ફોક ॥ મો૦ કા૦ ॥ ૧૪ ॥ સિદ્ધક્ષેત્ર જાતાં થકાં જી, કાઠિયા એ અંતરાય ॥ દ્રવ્ય ભાવથી ટાળીયેં જી, તો મનોવંછિત થાય ॥ મો૦ ॥ કા૦ ॥ ૧૫ ॥ તેર કા-ઠિયા જિને કહ્યા જી, સમજી વર્જો એહ ॥ કુશળસાગર વાચક તણો જી, ઉત્તમ કહે ગુણગેહ ॥ મો૦ ॥ ૧૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રીમણિચંદજી કૃત વૈરાગ્યકારક સજ્ઝાય ॥

॥ ચોપાઈ ॥ શ્રવણ કીર્તન ચેતન સ્મરણસાર વચન વંદન ધ્યાન મન ધાર ॥ લઘુતા એકતા સમતા સહી, નવધા ક્રિયા તે એમ સદહી ॥ ૧ ॥ ગુણ અનંત જીવદ્રવ્યનાં કહ્યાં, જ્ઞાન દર્શન સુખ વીર્ય મહાં ॥ તેહ તણું સાંભળવું કરે, પ્રથમ ક્રિયા પાતક પરિહરે ॥ ૨ ॥ કીર્તન કથની કરે અતિઘણી, જે દ્રવ્યગુણપર્યાયેં ભણી ॥ વચનયોગી પાતક પરિહરે, બીજી ક્રિયા સહજ થઈ

આદરે ॥ ૩ ॥ સેવન કરતો હૃદયમઝાર, ગુણ સંભારે વારોવાર ॥ દુર્ગતિ કાપે નિશ્ચેં સહી, ત્રીજા બોલથકી એ લહી ॥ ૪ ॥ વંદન કરતો ભાવથી વળી, ચેતન દ્રવ્યના ગુણ કેવળી ॥ ઘણે વીર્ય ઉલ્લાસેં જેહ, ચોથી ક્રિયાનો મ ધર સંદેહ ॥ ૫ ॥ નિંદા કરે વિભાવજ તણી, રાગાદિક દુઃખ દેતા ભણી ॥ લઘુકર્મી તિણે નિશ્ચે થાય, પંચમ ક્રિયાયેં ગુણ બોલાય ॥ ૬ ॥ ધ્યાન ધરંતો તેહનો ધણી, થિર કરી થાપે બહુગુણ ભણી ॥ ઘાતિકર્મનો છેદક તેહ, છઠ્ઠી ક્રિયા ધર સંદેહ ॥ ૭ ॥ ઇમ લઘુતાયેં ચિંતે ઘણું, ઘણા મોક્ષ ગયા હું ભમું ॥ તો હું હીણ પણાથી બહુ, ગુણ સાતમે તે ઇમ સદહું ॥ ૮ ॥ એકલો મરે એકલો જન્મીજેં, સખાયકિણે નવી નીપજે ॥ સુખદુઃખ તેતો એકલો એહ, સર્વથી અળગો આઠમે નેહ ॥ ૯ ॥ રસ સમતા તે નવમો જાણી, સર્વ ભૂત નિજ ભત સમાણા ॥ સરખા સ્વભાવ ચતુર્ગુણના કહ્યા, નવમે બોલે શિવપદ લહ્યા ॥ ૧૦ ॥ એવા ભવ જે ધરે મુણિંદ, કથની કથી એ ગણિ મુણિચંદ ॥ વિનય કરીને ભણશે જેહ, અવિચળ પદવી લેહશે તેહ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક દ્વિતીય સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ જે દેખુ તે તુજ નહી, નવિ દેખું તે તૂહી ॥ ઙણભાવે વરતે સદા, સવંગે તુંહિજ તુંહ ॥ ૧ ॥ જેણેં તુજકું પિછાણીયો, નવિ જાવે પારકી સાર ॥ આપ સભાવમેં તે રહ્યો, નવિ લીયેં મનકી સાર ॥ ૨ ॥ દોહા ॥ મનેં જે આણી મેં લીયો, આતમગુણને સાર ॥ મનકું દૂરે મકીનેં, શૂન્ય ન કરે વ્યાપાર ॥ ૩ ॥ તાળી લાગી આપકું, પરકૂં દેખત નાંહિ ॥ આપ સભાવમેં ઝીલતો, જાણે સબ વસ્તુ યાહી ॥ ૪ ॥ એણીપરે જ્યોતિ જગાયકેં, ઉદ્યોત ભયે સબ ઠોર ॥ અંતરંગ પ્રગટી કળા, હુવે ઓરકી ઓર ॥ ૫ ॥ ઢાળ ॥ જીત્યો જીત્યો રે મોટો મોહરાજ કે, દીઠો દીઠો રે લોકાલોક આજ કે ॥ જાણ્યા જાણ્યા રે સ્થૂળ સૂક્ષમ કાજ કે, પામ્યા પામ્યા રે આતમ ગુણરાજ કે ॥ ૬ ॥ નામગોત્ર ઉદયથી પૂજે સુરરાજ કે, વેદની આઉથી વિચરે મહારાજ કે ॥ શૈલેશીકરણે શિવરાજકે, ભણે મણિચંદ સિદ્ધસાં હવે કાજ કે ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

કરતાં સુણતાં મીઠી રે ॥ જાણે જિનની આણ આરાધું, બી
વાત અનિઠ્ઠી રે ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ બીજે ખમે પ્રવર્તે યોગી, જિ
નઆણા માંહે માગી રે ॥ યમ પાળવાને તત્પર યોગી, પ્રમા
દશાતસ જાગી રે ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ ત્રીજે યમમેં યમી નિરતિચ
રી, અપ્રમત્ત શુભ રૂપે રે ॥ પરિસહ પરનાં વેરી તેહ પારે
હોવે તે શાંતરસરૂપે રે ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ સિદ્ધયમ તે ચોથો કહિ
પરાર્થક સાધક શુદ્ધ રે ॥ ભણે મણિચંદ યોગદષ્ટિ તંત્રે, વચ
શ્રીહરિ બુદ્ધ રે ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ષષ્ઠ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ કેદારો ॥ કોયે કિનહીંકૂ કાજ ન આવે, મૂઢ મો
વેળા ગમાવે રે ॥ શબ્દ રૂપ રસ ગંધ ફરસાવે, શુભાશુભેં સુખ
દુઃખ પાવે રે ॥ કો૦ ॥ ૧ ॥ જડસભાવમેં ચેતન મૂંઝ્યો, યથા
સ્થિતભાવ તે બૂઝ્યો રે ॥ તેરી કરત અસુઝ્યો, શાંતરસભા
ન સૂઝ્યો રે ॥ કો૦ ॥ ૨ ॥ જડકી સંગતે જડતા વ્યાપે, જ્ઞાન
માર્ગ રહ્યો ઢાંકી રે ॥ યોગ કરે તે આપેં એ જાણે, હું કરત
કાંઇ થાકી રે ॥ કો૦ ॥ ૩ ॥ અજ્ઞાની મિથ્યાત્વી યોગેં, પ્રકૃતિ
પ્રદેશ દળ બાંધે રે ॥ કષાયસ્થિતિ ન આદિરતાં, સંસારસ્થિતિ
બહુ બાંધે રે ॥ કો૦ ॥ ૪ ॥ નવે પદાર્થથી હું અળગો, એ
આઉગરકી બાજી રે ॥ ઉદયાગતિ ભાવેં એ નિપજે સંસારાવર્તન
હું કા સાજી રે ॥ કો૦ ॥ ૫ ॥ અતર આતમ તે નર કહિયેં
ત્યાગભોગ નવિ ઇચ્છે રે ॥ ભણે મણિચંદ યથાસ્થિત ભાવેં,
સુખદુખાદિકનેં પ્રીછે રે ॥ કો૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

અથ વૈરાગ્યકારક સપ્તમ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥ ચેતના ચેત તોકૂ સંભળાવે, અનાદિ
સરૂપ જણાવે રે ॥ સુમતિકુમતિદોય નારી તાહરે, કુમતિ કહે
નિમ ચાલે રે ॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ કુમતિ તણો પરિકર છે બહુલો,
રાતિ દિવસ કરે દુઅજો રે ॥ વિષયકષાયમાં ભીનો રહવે, નવિ
જાણે તે બોકુલો રે ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ સુમતિને મિલવા નવિ દિયે,
તુજને મોહની છાકપો રે ॥ ભક્ષ્યાભક્ષ્યતુજને કરાવે, અનંત કા-

॥ ૩ ॥ મેરો મેરો કરે જે ઘેલો, સબ સ્વારથકો મેલો રે ॥ દિ
ચલેગો હંસ એકેલો, વિછડ્યાં મિલણો દોહિલો રે ॥ જ૦ ॥ ૪
કો દુખ વાંટી ન લહે કોઇ, દુખ ભોગવો તુમ્હો ભાઇ રે ॥ મ
સાણતાંઇ પહોંચાડે લોગા, ત્રૂટી જાણ સગાઇ રે ॥ જ૦ ॥ ૫
સબ મિલિ આપણો સ્વારથ રોવે, પરાઙગતિ કુણ જોવે રે
ઓછું અધિકું કહ્યું કર્યું હોવે, પૂંઠે કહીય વગોવે રે ॥ જ૦ ॥ ૬
પુણ્યપાપ સાથેં સખાઇ, તેણે એહવી ગતિ પાઇ રે ॥ તિહાં છ
ભૂખ્યો ભમે ષટકાય, પણ ધર્મવાત ન સુહાયી રે ॥ જ૦ ॥ ૭
ધન રામાને કારણે ધ્યાતો, આરંભે કરી હોય માતો રે ॥ જન્
ગમાવ્યો ન જાણે જાતો, ફરે કર્મે કરી તાતો રે ॥ જ૦ ॥ ૮
પંચ કારણ જો એકતા પાવે, કર્મ રાશિ ત્રુટી જાવે રે ॥ મુક્તિ
યોગ્ય તે ચેતન થાવે, મણિચંદ ગુણ આવે રે ॥ જ૦ ॥ ૯ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક દશમ સજ્ઝાય આરંભઃ ॥

॥ સમકિતી તેહ યથાસ્થિતિ ભાવે, તેહ મનપજ્જાય હોવે
સભાવે ॥ તેહ પજ્જાય જિન દેખે જાણે, ઉદયવેળા તે આવે
વાણે ॥ સ૦ ॥ ૧ ॥ બાઝ નિમિત્ત વળી રીતેં ભાસે, પણ ત
ધાવચ કારણ છે પાસે ॥ તેહ દેખી ઉદાસી ન રહેવે, કોઇને
દોષ તેહને નવિ દેવે ॥ સ૦ ॥ ૨ ॥ હુંકરતા માની કર્મ બંધાવે
તેહ કર્મ સત્તાયેં થાવે ॥ ઉદય માફક બંધ ઉદયે આવે, તેહ
વિના કોઇ ઉદીરણા પાવે ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ નિકાચના વિણ બંધ
ખરી જાવે, નિકાચના વિણ કોઇ ઉદયેં આવે ॥ બંધવેળાયેં જે
હવો રસ હોવે, ઉદય વેળા તેહવો તિહાં સોયે ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥
દ્રવ્ય ક્ષેત્ર કાળ ભવ મિલિ આવે, તબ વિપાક તે પૂરો થાવે ॥
તિણ કારણે સમતા આણો, ભણે મણિચંદ યથાસ્થિત જાણો ॥
સ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક એકાદશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ રામગ્રી ॥ આત્મારામેં રે મુનિ રમે, ચિત્ત વિચારીને
જોય રે ॥ તાદૃશ દીસે નવિ કોય રે, મહુ સ્વારથ મળ્યું લોય
રે, જન્મ મરણ કરે લોય રે, પૂંઠે સબ મિલિ રોય રે ॥ આ૦ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ત્રયોદશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

રાગ ભૈરવ ॥ અણુવિમાસ્યું કરે કાં મૂઢા, લોભ લાગે વેઠા છે ભૂંડા ॥ માયા કરે તુજ સહુ કહે કૂડા, માને વિજય તુજ નાવે રૂડા ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ ક્રોધેં કરીને તપી કાં ભાઈ, અચંકારિ પરહાથે વિકાઇ ॥ હાસ્ય રતિ ભય શોક નિવારો, દેવદુગંછા તુમેં ચિત્તમાંથી ડારો ॥ અ૦ ॥ ૨॥ મિથ્યામતિ તુજ બહુત કમાઈ, એ મહામોહ સઆહિ દુખદાયી ॥ ચારચઉક્ક કરી ચઉગતિ પાય, ત્યાવેંગતિ મણુ દેવ ગતિ થાય ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ મોહમિચ્છત્ત અણુબંધ ખપાવે, યથાસ્થિતિ ભાવેં સમદૃષ્ટિ આવે ॥ તે જ્ઞાની જગમેં સુખ પાવે, ભવતણાં દુખ સર્વ ગમાવે ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ અપ્રત્યાખ્યાન ચઉકડી જબ આવે, તવ સર્વસંયમ ચિત્તેં આવે ॥ સંજલ ચઉક્કનો કષાય જબ જાવે, તવ વીતરાગ સંયમ તે કહાવે ॥ અ૦ ॥ ॥ ૫ ॥ ખીણ વીતરાગ નર હોય જે કોઈ, દુખ દોહગ તસ નાશજ હોઇ ॥ નાણ દંસણ ચરણવિઘન ખપાવે, કેવળીનાણ દંસણ તબ પાવે ॥ અ૦ ॥ ૬ ॥ તથાભવ્યત્વ સામગ્રી આવે શુદ્ધસ્વરૂપ ઉપરરૂચિ કહાવે ॥ ઉપાય કરી કર્મ ખપાવો રે ભાઈ, ભણે મણિચંદ પામો ઠકુરાઈ ॥ અ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ચતુર્દશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥ ચેતન જબ તુમહિ આપેં ન્યારા ॥ પરવસ્તુ ઉપર જ્યા શેર ધ્યાન ॥ જિણેં કરી બંધણ હોઇ ભાઇ, હારો મૂકી આપણી ઠકુરાઇ ॥ ચે૦ ॥ ૧ ॥ માયા કરિ પાશમાં તુમ પાડ્યા, મુખ મીઠાઇ દેઈ ભમાડ્યા ॥ છાંડી નિદ્રા જબ નાહ કેરી, તવ જાણું મોયે દુર્ગતિ ફેરી ॥ ચે૦ ॥ ૨॥ આગમ પઢી આગમી નામ કીના, માનેં ચડી ઉપદેશ બહુ દીના ॥ ખયોપશમ વિકુ ક્રિયા બહુ કિન્હી, જાંકો દૃગ સુરપદવી લીની ॥ ચે૦॥ ૩ ॥ જબતાંઇ પ્રમાદદશા નવિ જાવે, તબ તાંઈ તુમ સંસાર ભમાવે ॥ મોહ પિશાચ તુઝ દુઃખ દેખાવે, અપ્રમત્ત જબકે સૂર હાથ આવે ॥ ચે૦ ॥૪॥ દેખાગત વસ્તુ યથાસ્થિતિ બાતો, અંત નીકાયનો નહિ કોઇ દાવો ॥ ભણે મણિચંદ કર્મ કર્મ ખપાઈ, જિમ પામો આપણી ઠકુરાઈ ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ઇતિ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક પંચદશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ દોહા ॥ જો ચેતે તો ચેતજે, જો બુઝે તો બુઝ ॥ આ- સહુ આઉ જશે, માર્ગ પડશે તુજ ॥ ૧ ॥ આપ સવારથ મિલ્યું, ન કરે તુજ કોય સાર ॥ પરમારથ જાણ્યો નહીં. તું હિ ગમાર ॥ ૨ ॥ પરમારથ જબ જાણીયો, ચિહુંગતિ પાસ ॥ પજ્જર સવિ દૂર લેખવે, આપહી રહે ઉદાસ ॥૩ ારાશપણે ચિંતવે સદા, આપહિ મમતા હોય ॥ મુહૂર્ત એક મન મમતા, શાંતિરસ પાવે સોય ॥ ૪ ॥ કાયાવચન મન કરી, આપહી જ્યોતિ જગાય ॥ ઘાતી કર્મકું ક્ષય કરી. લચ્છીપાય ॥ ૫ ॥ અનંત અતિશય તસ હુવા, લોકાલોક ા ॥ ભવ્યજીવ તિમ બુઝવે, પૂરે શિવપુર વાસ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક ષોડશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ કેદારો ગોડી ॥ શિવપુર વાસતાં સુખ સુણો પ્રા- કહેતાં પાર ન આવે નાણી ॥ કોયક રાય વનમાંહે ગયો ા, તૃષાક્રાંત પડિયો એકીલો ॥ ૧ ॥ તવ એક ભીલ આ- રાય પાસે, પાયું નીર આણી ઉલ્લાસે ॥ રાય પલ્લીપતિને ઘર આવે, તસ ઉપ્કાર્યે સુખ ભોગવાવે ॥ ૨ ॥ કેતો કાળ ાંકલે રહિયો, નિજસ્થાનક જાવા મહુગહિયો ॥ પૂછે કુટુંબ તુ- સુખ અવદાત, તેહ ઉપમ દેખાડો તાત ॥ ૩ ॥ તેહ વનચર ો ઉપમ કહાવે, તિમ સિદ્ધસુખ નાણી કીશું દેખાવે ॥ મ- ચંદ્ર કહે નિરાશ થાવે, શાંતિરસ પાર કિમે ન આવે ॥ ૪ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક સપ્તદશ સાતવારનો
સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ આદિ તું જોજે રે આપણી, અનાદિ નિગોદહમાંહિ ॥ નંત ચતુષ્ય તિહાં હુંતા, હવડાં છતાં છે આંહિ ॥ ૧ ॥ સો- ણી પેરે શિયળો, શાંતિરસે કરી જાણ ॥ તેણે ઉંડા ગુણ હશે, રી કેવળ નાણ ॥ ૨ ॥ મંગળે માંગળિક કરે, જિનસિદ્ધ સા- ધર્મ ॥ પાપતિમિર દૂરે જશે, પામીશ તું શિવ શર્મ ॥ ૩ ॥

બુદ્ધિ બુધ ભલી કરે, છાંડે જે પાપ ॥ જ્ઞાન દરિસન ચારિત્ર લહે, ટાળીશ સંતાપ ॥ ૪ ॥ ગુરુતણી સંગતિ કરે, પામીશ તેણે નાણ ॥ કર્મ ખપાવી આપણાં, પહોંચીશ તું નિર્વાણ ॥ ૫ ॥ શુક્ર રાખે નિજ મસ્તકેં, બળ વીર્ય તિણે હોયે ॥ સંયમ સાધિશ આપણો, કર્મ ક્ષય તેણે હોયે ॥ ૬ ॥ શનૈઃ શનૈઃ અભ્યાસથી, ક્રોધાદિકનો ત્યાગ ॥ કેવળ નાણ મળે સહી, હોશે શિવમાગ ॥ ૭ ॥ કલંક રાહુને છાંડજે, માર્ગશુદ્ધ એ જાણી ॥ દુષ્ટગ્રહ નવમો જશે, મણિચંદ શુદ્ધવાણી ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યકારક અષ્ટાદશ પન્નર તિથિનો સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ શુક્લપક્ષ પડવેથી નિશ્ચળ, ધર્મકળા તસ વાધે જી ॥ વિવિધ વિઘ્ન બીજે દુવિધ ધર્મ, યતિ શ્રાવકનો સાધે જી ॥ ૧ ॥ ત્રીજે ત્રણ તત્ત્વ આરાધો, ચારિત્ર દર્શન જ્ઞાન જી ॥ ચોથે ચીર ભાવના ભાવો, મૈત્રાદિક શુભધ્યાવોજી ॥ ૨ ॥ પંચમીયેં નાણ પંચ પામે, પંચમગતિ પહુંચાવે જી ॥ છઠિયેં છઠી લેશ્યા આણે, છકાય રખાવે જી ॥ ૩ ॥ સપ્તમીયેં સપ્ત ભય નિવારી, સાતેં સુખ ઉપજાવે જી ॥ અષ્ટમીયેં અષ્ટ કર્મ નિવારી, સિદ્ધના આઠ ગુણ પાવે જી ॥ ૪ ॥ નવમીયેં નવ તત્ત્વ વિચારી, નવવાડ બ્રહ્મવ્રત રાખે જી ॥ દશમીયેં દશવિધ સંયમ પાળી, દશરુચિ સમકિત રાખે જી ॥ ૫ ॥ એકાદશેં એકાદશ અંગા, શ્રાવક એકાદશ પડિમા જી ॥ દ્વાદશમું દ્વાદશમીયેં, સાધુની દ્વાદશ પડિમા જી ॥ ॥ ૬ ॥ તેરશીયેં તેર કાઠિયા વારિ, તેર ક્રિયા નિવારે જી ॥ ચઉદશીયેં ચઉદ પૂર્વ આરાધો, ચઉદ રાજ પાર ઉતારે જી ॥ ॥ ૭ ॥ પન્નરશીયેં યોગ પન્નર નિવારી, સંજ્ઞા પન્નર છાંડો જી ॥ કૃષ્ણપક્ષ પડવેથી ઓછી કળા, અમાવાસ્યાતાંઇ જાણોજી ॥ ૮ ॥ શુક્લપક્ષથી ચડતી કળા, સહી ધર્મતણી વખાણી જી ॥ કૃષ્ણપક્ષની પડતી કળા કહી, મણિચંદ એહ લખાણી જી ॥ ૯ ॥ ઇતિ ॥

અથ વૈરાગ્યકારક એકોનવિંશતિ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ કેદારો ગોડી ॥ મિથ્યાત્વ કહીજેં કુતત્ત્વ વાચાનો,

॥ અથ એકવિંશ સજ્ઝાય પ્રારંભઃ ॥

॥ રાગ કેદારો ગોડી ॥ સાધે તે યથાસ્થિતિ ભાવ, અપ્રત્યાખ્યાનીનો એહ સ્વભાવ ॥ જાણે સર્વપજ્જવ છોડાવે, પણ યોગે પચ્ચખ્ખાણ ન થાવે ॥૧॥ કાંયે છાંડું કાંયે રાખું યોગ, એટલા વિણ નવિ ચાલે ભોગ ॥ તેતો દેશથી પચ્ચખ્ખાણ થાવે, પ્રત્યાખ્યાનીયો ઉદ્દેશ ગતી પાવે ॥ ૨ ॥ સંજલ સર્વ સાવદ્ય યોગ છાંડે, કર્મસંતો તે ઉદય વળી મંડે ॥ ચારિત્રયોગેં કરી મન પાળું ઉસારે, હું કરતા નહી ઇમ તે સંભારે ॥ ૩ ॥ દ્રવ્યચારિત્રિયાનો એહ સ્વભાવ, તેને જાણે જ્ઞાની વિભાવ ॥ સમકિતસહિત ચારિત્ર ગુણએક, હેય ઉપાદેય છંટે ન વિવેક ॥ ૪ ॥ જાણે આપ ગવે હું થાવે, શુભાશુભ છંડી સુખ પાવે ॥ આતમ સ્વભાવમાં મન લય લાયો, સર્વ મૂકી મનેં શૂના થાઓ ॥ ૫ ॥ જો એહવું ચિન્ત ચિન્તે થિરતા પાવે, તિણે અપ્રમત્ત દશા જીવ થાવે ॥ ઇમ કરતાં ઉંચ લય લાવે, તો ઘાતીયાં વળી કર્મ ખપાવે ॥ ૬ ॥ ક્ષપક શ્રેણી આવી જો હાથ, ખમાવીને હુઓ સનાથ ॥ યથાખ્યાત સંયમ તવ પાવે, તેથી સાવદ્ય યોગજ પાવે, કેવળી સંજલણ થાવે ॥ ૭॥ જબ શૈલેશીકરણેં આવે, યોગહું તાતે સર્વ રુંધાવે ॥ ભણે મખિચંદ્ર ગમ શ્રેણી સિદ્ધ પાવે, તેથી અનંતસુખ જીવ થાવે ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ॥

રાગ પંતવર્મી ॥ ખતના દૂર કરના. દર કરના ॥ એક ધ્યાન અરિહંતકા ધરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૧ ॥ જબલગ આતમ નિર્મળ કરના, તબલગ જિન અનુસરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૨ ॥ ધન કણ કંચન કું ક્યા કરના, આખર એકદિન મરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૩ ॥ મોહ મિથ્યાત મહામદ હરના. સુમતિ ગુપતિ ચિત્ત ધરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૪ ॥ સંવર ભાવ મદા મન ધરના, આતમ દુર્ગતિ હરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૫ ॥ ધ્યાન ઉદ્યોત પ્રભુ પાયે પરના, શિવ સુખકું અનુસરના ॥ ખતરાઉ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શત્રુંજય ગિરિ પદ ॥

મેં ભેટ્યા નાભિકુમાર, અખીયાં સફલ ભઈ ॥ મેં ભે-
॥ નેના સફલ ભઈ ॥ મેં ભેટ્યા૦ ॥ એ આંકણી ॥
જગમાં છે ઘણાં રે, તેહમાં એ છે સાર ॥ શેત્રુંજા સમ
નહીરે, તુરત તરત ભવપાર ॥ અખીયાં૦ ॥ ૧ ॥ જુ-
ધર્મ નિવારીવારે, તીન ભુવન તું સાર ॥ સોવન વરણી દેહ
વૃષભલાંછન મનોહાર ॥ અખીયાં ॥ ૨ ॥ સોરઠ મંડણ તું
, સકલ કરમ કરે દૂર ॥ કેવળ લક્ષ્મી પામવા રે, વંછિત
પૂર ॥ અખીયાં૦ ॥૩॥ ગિરિવર ફરસ્યો ભાવશું રે, સફલ
અવતાર ॥ શ્રી જીનહરખ પસાયથી રે, સંઘ સદા સુખ-
॥ અખીયાં૦ ॥ ૪ ॥ ઘણા દિવસની ચાહ હતી રે, દેખન
દિદાર ॥ રત્ન સુંદર પાઠક કહેરે, અવિચળ લીલ અપાર
ખીયાં૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ૦ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પદ ॥

મેં હું મુસાફર આયા હો પ્યારા, નહી કોઈ મેરા ॥નહી૦॥
મ હુવા તબ અપના કહાવે, નહી રેહેણેકા ડેરા હો પ્યારા
હી૦ ॥ ૧ ॥ સજન કુટુંબ સબ અપના કહાવે, જ્યું
કા મેલા હો પ્યારા ॥ નહી૦ ॥ ૨ ॥ ધન કંચન કછુ સ્થિર
રેહેણાં, જ્યું બાદલકા ઘેરા હો પ્યારા ॥ નહી૦ ॥ ૩ ॥
ંદ કહે પ્રેમકી બાતાં, જ્યું માનીકા ફેરા હો પ્યારા ॥ ન-
॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પ્રભાતી સ્તવન ॥

જાગ જાગ રયણ ગઈ ભોર ભયો પ્યારે ॥ પંચકું પ્રપંચ કર,
કર ચારે ॥ જાગ જાગ રયણ ગઈ ભોર ભયો પ્યારે ॥ ૧ ॥
આંકણી ॥ તૃષા નામે મીન મરે, ભોગમેં મતંગા ॥ શ્રવ-
કુરંગ મરે, નયનમેં પતંગા ॥ જાગ૦ ॥ ૨ ॥ વાસનામેં ભ-
મરે નાસા રસ લેનાં ॥ એક એક ઇંદ્રીસંગ, મરે જીવ કેતા
જાગ૦ ॥ ૩ ॥ પંચકે પડ્યો તું ફંદ, ક્યું કર વશ આવે ॥
તું મન ઇચ્છા ભૂન્, જ્યું નિરંજન પાવે ॥ જાગ૦ ॥ ૪ ॥

॥ અથ પ્રભાતી રાગમાં સ્તવન ॥

મેં પરદેશી દૂરકા, પ્રભુ દરિસનકું આયા ॥ લાખ ચોરાશી દેશ ફિર્યા, તેરા દરિસન પાયા ॥ મે૦ ॥ ૧ ॥ સૂક્ષ્મ બાદલ નિગોદમેં, વનસ્પતિ બસાયા ॥ અપ તેજ વાયુકાયમેં કાલ અનંત ગમાયા ॥ મેં૦ ॥ ૨ ॥ સ્વર્ગ નર્ક તિર્યંચમેં, કેતા જન્મ ગમાયા ॥ મનુષ્ય અનારથમેં ભમ્યા, તિહાં નહી દરિસન પાયા ॥ મેં૦ ॥ ૩ ॥ તેરો મેરો દરિસન અબ ભયો, પુરન પુન્ય પસાયા ॥ રૂપચંદ કહે ભાગ્ય ખુલે, નિરંજન ગુણ ગાયા ॥ મે૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ મનહિત શિક્ષાનું પદ ॥

રાગ કલ્યાણ ॥ રે મન લોભી તેરો કોણ પતિયારો ॥ રે મન૦ ॥ આડ ગાંડકો સાંડો મીઠો, ગાંડ ગાંડ રસ ન્યારો ॥ રે મન૦ ॥ ૧ ॥ છિનમેં ઔરે પલકમેં દૂજો, ઘડી ઘડી દિલસેં ન્યારો ॥ રે મન૦ ॥ ૨ ॥ ચંચલ મન વરજ્યો નહી માને, પ્રભુભવપાર ઉતારો ॥ રે મન લોભી. ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વર્ધમાન જીન સ્તવન ॥

રાગ વેળાવળ ॥ રે મન કયું જીન નામ વિસાર્યો ॥ કયું૦ ॥ રે મન૦ ॥ વિષય વિકાર મહામદ વાર્યો, જનમ જુઆ જ્યું હાર્યો ॥ રે મન૦ ॥ ૧ ॥ જીને તોકુ નરદેહી દીની, ગર્ભકી આંચ ઉદાર્યો ॥ તા પ્રભુજીકું તેં શઠ મુરખ, એક ઘડી ન સંભાર્યો ॥ રે મન૦ ॥ ૨ ॥ નહી કછુ દાન શિયળ તપ પૂજા, નહી જીન નામ ઉચ્ચાર્યો ॥ જૈન ધર્મ ચિંતામણી સરીખો, કાચ સમુકર ડાર્યો ॥ રે મન૦ ॥ ૩ ॥ કરસે સુકૃત દયા ઉદ્ધરસે, તે ભવ ચાહત ...ર્યો ॥ હરખચંદ વર્ધમાન જીનેસર અવસર માંહે ન સંભાર્યો ॥ રે મન૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પાર્શ્વજિન સ્તવન ॥

॥ રાગ કુમરી ॥ સહસ ફણારે મેરા સાહિબા, તેરી સામરી સુરતપર વારી જાઉંરે ॥ તેરી માધુરી મૂરતપર વારી જાઉંરે ॥

॥ ૧ ॥ એ આંકણી ॥ તન મન લગન લગી એક તોશું
દેવ અવર નહી ધ્યાઉં રે ॥ સહસ૦ ॥ ૨ ॥ સફલ ભઇ આજ
હમેરી, મેંતો દેખી દરસ શુખ પાઉંરે ॥ સહસ૦ ॥ ૩ ॥
કમળ છબિ દેખત સુંદર, મેંનો રોમ રોમ હુલસાઉં રે
હસ૦ ॥ ૪ ॥ તુમ ગુણકો કછુ પાર ન આવે, ઉપમા કયા
નાઉં રે ॥ સહસ૦ ॥ ૫ ॥ કીર્તિસાગર કહે ભવ ભવ તોરી,
મહિર નિત પાઉંરે ॥ સહસ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ છૂટક સજ્ઝાય ॥

પદ, રાગ કલ્યાણ ॥ ઓરન મું રંગ ન્યારાં ન્યારો, તુમશું
કરારી હે ॥ તું મન મોહન નાથ હમારા, અબતો પ્રીતિ તુ-
હે ॥ ઓરન૦ ॥ યોગી હોયકે કાન ફડાયે, મોટી મુદ્રા
હે ॥ ગોરખ કહે તૃષ્ણા નહીં મારી, ઘર ઘર ભમત ભી-
ી હે ॥ ઓર૦ ॥ ૨ ॥ જંગમ આવે નાદ બજાવે, આછે
મિલાવે હે ॥ સબકા દામ સરીખા નહી બુઝ્યા, કાહેકું
લજાવે હે ॥ ઓર૦ ॥ ૩ ॥ જતિ હુઆ ઇંદ્રી નહી જીતી,
ભૂત નહી લીના હે ॥ જીન અજીવકું બૂઝ્યા નાંહી, ભેખ
કે હીના હે ॥ ઓ૦ ॥ ૪ ॥ વેદ પઢ્યા બ્રાહ્મણ કહલાવે,
દશા નહી પાયા હે ॥ આતમ તત્વકો અર્થ ન જાન્યો, કો-
જન્મ ગુમાયા હે ॥ ઓર૦ ॥ ૫ ॥ જંગલ જાયે ભસ્મ
ાપે, જટા વધારી કેશાહે ॥ પરભવકી આશા નહી મારી,
રે જૈસાકા તૈસા હે ॥ ઓર૦ ॥ ૬ ॥ કાજી કિતાબ ખોલકર
, ક્યા કિતાબમેં દેખ્યા હે ॥ બકરીકે ગલે છૂરી ચલાવે,
દેવેગા લેખા હે ॥ ઓર૦ ॥ ૭ ॥ જિને કંચનકા મેહેલ
નાયા, ઉનકું પીતલ કૈસાહે ॥ ડાલો ગલેમેં હાર હીરેકા, સબ
ગ કાચ સરીસા હે ॥ ઓર૦ ॥ ૮ ॥ રૂપચંદ રંગ મગન ભયા
નાથ નિરંજન પ્યારા હે ॥ જનમ મરણકા ડર નહી યાકું,
રણ શરણ તિહારા હે ॥ ઓરન મું૦ ॥ ૯ ॥

॥ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૧ લું ॥

રાગ જંગલો કાફી ॥ જગમેં નહી તેરા કોઇ, નર દેખહુ

નિહચેં જોય ॥ જગ૦ ॥ એ આંકણી ॥ સુત માત તાત અ નારી, સહુ સ્વારથકે હીતકારી ॥ બિન સ્વારથ શત્રુ સો ॥ જગત૦ ॥ ૧ ॥ તું ફીરત મહા મદમાતા, વિષયન સંગ મૂરખ રાતા ॥ નિજ સંગકી સુધ બુદ્ધ ખોઈ ॥ જગ૦ ॥ ૨ ॥ ઘ જ્ઞાનકળા નવિ જાકું, પર નિજ માનત સૂન તાકું ॥ આખર પ છતાવા હોઈ ॥ જગ૦ ॥ ૩ ॥ નવિ અનુપમ નરભવ હારો નિજ શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહારો ॥ અંતર મમતા મળ ધોઇ ॥ જગ ॥ ૪ ॥ પ્રભુ ચિદાનંદકી વાણી, ધાર તું નિશ્ચે જગ પ્રાણી ॥ જિમ સફળ હોત ભવ દોઈ ॥ જગ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૨ જું ॥

જૂઠી જૂઠી જગતકી માયા, જિન જાણી ભેદ તિન પાયા ॥ જૂ૦ ॥ એ આંકણી ॥ તન ધન જોબન સુખ જેતા, સહુ જાણું અસ્થિર સુખ તેતા ॥ નર જિમ બાદલકી છાયા ॥ જૂઠી ॥ ૧ ॥ જિમ અનિત્ય ભાવ ચિત્ત આયા ॥ લખ ગલિત વૃષભકી કાયા ॥ બૂઝે કર કંડુરાયા ॥ જૂઠી ॥ ૨ ॥ ઇમ ચિદાનંદ મનમાંહી, કછુ કરીએ મમતા નાંહી ॥ સદ્‌ગુરૂએ ભેદ લખાયા ॥ જૂઠી ॥ ૩ ॥

॥ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ત્રીજું ॥

રાગ પ્રભાતી ॥ માન કહા અબ મેરા મધુકર ॥ માન૦॥ એ આંકણી ॥ નાભિનંદકે ચરણ સરોજમેં, કીજે અચલ બસેરા રે ॥ પરિમલ તાસ લહત મન સેહેજે, ત્રિવિધ પાપ ઉતેરા રે ॥ માન૦ ॥ ૧ ॥ ઉદિત નિરંતર જ્ઞાન ભાન જિહાં, તિહાં ન મિથ્યાત અંધેરા રે ॥ સંપુટ હોત નહી તાતે કહા, સાંજ કહા સવેરા રે ॥ માન૦ ॥ ૨ ॥ નહિતર પછતાવોગે આખર બીત ગયા યો વેરા રે ॥ ચિદાનંદ પ્રભુ પદકંજ સેવત, બહુરિ ન હોય ભવ ફેરારે ॥ માન૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ચોથું ॥

રાગ ધનાશ્રી ॥ ભૂલ્યો ભમત કહા બે અજાન ॥ ભૂ-

: ॥ એ આંકણી ॥ આલ પંપાલ સકલ તજ મૂરખ, કર
ભવ રસ પાન ॥ ભૂ૦ ॥ ૧ ॥ આપ કૃતાંત ગહેગો ઈક દિન,
મૃગ જેમ અચાન ॥ હોયગો તન ધનથી તું ન્યારો, જેમ પાકે
પાન ॥ ભૂલ્યો૦ ॥ ૨ ॥ માત તાત તરૂણી સુત સેંતી, ગ-
ન સરન નિદાન ॥ ચિદાનંદ એ વચન હમારો, ધર રાખો
રે કાન ॥ ભૂલ્યો ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૫ મું ॥

રાગ ભૈરવ ॥ જાગરે બટાઉ અબ, ભઇ ભોર વેરા ॥ જા-
॥ એ આંકણી ॥ ભયા રવિકા પ્રકાશ, કુમુદહુ ભયે વિકા-
ા ગયા નાશ પ્યારે મિથ્યા, રેનકા અંધેરા ॥ જા૦ ॥ ૧ ॥
ા કેમ આવે ધાર, ચાલવી જરૂર વાટ ॥ કોઈ નાંહિ ચિત્ત
દશમેં જ્યું તેરા ॥ જા૦ ॥ ૨ ॥ અવસર બીત જાય, પિછે
કતાવો થાય ॥ ચિદાનંદ નિહચેં, એ માન કહા મેરા ॥ જા-
બટાઉ અબ ભઇ ભોર વેરા ॥ ૩ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૬ ઠું ॥

રાગ આશાવરી ॥ ઓ ઘટ વિણસત વાર ન લાગે ॥ ઓ
॥ એ આંકણી ॥ યાકે સંગ કહા અબ મૂરખ, છિન છિન
પેકે પાગે ॥ ઓ૦ ॥ ૧ ॥ કાચા ઘડા કાચકી શીશી, લા-
ા ટકા ભાગે ॥ ઓ ઘટ૦ ॥ ૨॥ આધિ વ્યાધિ વ્યથા દુઃખ
ભવ, નરકાદિક ફુનિ આગે ॥ ડગહુ ન ચલત સંગવિણ પો-
, મારગહુમેં ત્યાગે ॥ ઓ૦ ॥ ૩ ॥ મદછક છાક ગહેલ
ર વીરલા, ગુરૂ કિરપા કોઉ જાગે ॥ તનધન નેહ નિવારી ચિ-
નંદ, ચલીયે તાકે સાગે ॥ ઓ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૭ મું ॥

રાગ બિભાસ ॥ જૂઠી જગ માયા નર કેરી કાયા, જિમ બા-
દી છાયા માઝરી ॥ એ આંકણી ॥ જ્ઞાનંજન કર ખોલ નયણ
મ, સદ્દગુરૂ કહે વિગ પ્રગટ લખાઈરી ॥ જૂઠી૦ ॥ ૧ ॥ મૂલ
ગત વિષવેલ પ્રગટીકે, પત્ર રહિત ત્રિભુવનમેં છાઈરી ॥ તાસ

પત્ર ચુણુ ખાત મિરગવા, મુખબીન અચરિજ દેખ હું આઈરી ॥ જૂઠી૦ ॥ ૨ ॥ પુરૂપ એક નારી નિપજાઇ, તેતો નપુંસક ઘરમેં સમાઇરી ॥ પુત્ર જુગલ જાયે તિણ બાલા, તે જગમાંહિ અધિક દુઃખ દાઇરી ॥ જૂઠી૦ ॥ ૩ ॥ કારણ બિન કારજકી સિદ્ધિ, કેમ ભઇ મુખ કહી નવિ જાઇરી ॥ ચિદાનંદ એમ અકળ કળાકી, ગતિ મતિ કોઉ વિરલે જન પાઇરી ॥ જૂઠી ॥૪॥ઇતિ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૮ મું ॥

રાગ ભૈરવ ॥ વિરથા જનમ ગમાયો ॥ મૂરખ વિર૦ ॥ એ આંકણી ॥ રંચક સુખરસ વશ હોય ચેતન, અપનો મૂલ નસાયો ॥ પાંચ મિથ્યાત ધાર તું અજહું, સાચ ભેદ નવિ પાયો ॥ મૂરખ૦ ॥ ૧ ॥ કનક કામિની અરૂ એહુથી નેહ નિરંતર લાયો ॥ તાહુથી તું ફિરત સોરાંનો, કનક બીજ માનું ખાયો ॥ મૂર૦ ॥ ૨ ॥ જનમ જરા મરણાદિક દુઃખમેં કાલ અનંત ગમાયો ॥ અરહટ ઘટિકા જિમ કહો યાકો, અંત અજહુ નવિ આયો ॥ મૂર૦ ॥ ૩ ॥ લખ ચોરાશી પેહેર્યા ચોલના, નવ નવ રૂપ બનાયો ॥ બિન સમકિત સુધારસ રાખ્યા, ગિણતી કોઉ ન ગિનાયો ॥ મૂરખ ॥ ૪॥ એતીપર નવિ માનત મૂરખ, એ અચરિજ ચિત્ત આયો ॥ ચિદાનંદ તે ધન્ય જગતમેં, જિણે પ્રભુશું મન લાયો ॥ મૂરખ૦ ॥ ૫ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૯ મું ॥

રાગ ભૈરવ ॥ જગ સુપનેકી માયારે ॥ નર જગ૦ ॥ એ આંકણી ॥ સુપને રાજ પાય કોઉ રંક જ્યું, કરતા કાજ મન ભાયા ॥ ઉઘરત નયન હાથ લખ ખપ્પર, મનહુ મન પછતાયારે ॥ નર જગ૦ ॥ ૧ ॥ ચપલા ચમત્કાર જિમ ચંચલ, નરભવ સૂત્ર બતાયા ॥ અંજલિ જલસમ જગપતિ જિનવર, આયુ અસ્થિર દરસાયા રે ॥ નર જગ૦ ॥ ૨ ॥ યૌવન સંધ્યા રાગરૂપ ફુનિ, મલ મલિન અતિ કાયા ॥ વિણસત જાસ વિલંબ ન રંચક, જિમ તરૂવરકી છાયા રે ॥ નર જગ૦ ॥ ૩ ॥ સરિતા વેગ સમાન જ્યું સંપત્તિ, સ્વારથ સુત મિત જાયા ॥ આમિષ લુ-

મીન જિમ તિન સંગ, મોહજાલ બંધાયારે ॥ નર જગ૦
૪ ॥ એ સંસાર અસાર સાર પણ, યામેં ઈતના પાયા ॥ ચિદાનંદ
ુ સુમરનસેંતી, ધરીયેં નેહ સવાયારે ॥ નર જગ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૯ મું ॥

રાગ આશાવરી ॥ અવધૂ ખોલી નયન અબ જોવો ॥
ા મુદ્રિત કહા સોવો ॥ અવધૂ૦ ॥ એ આંકણી ॥ મોહ નિંદ
પતનું ખોયા, સરવસ માલ અપાણા ॥ પાંચ ચોર અજહું
ર લૂંટત, તાસ મરમ નહીં જાણ્યા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૧ ॥ મિલી
ર ચંડાલ ચોકડી, મંત્રી નામ ધરાયા ॥ પાઈ કેફ પિયાલા તો-
સકલ સુધ ઠગ ખાયા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૨ ॥ શત્રુરાય મહા-
સ જોદ્ધા, નિજ નિજ સેન સજાયે ॥ ગુણઠાણેમેં બાંધ મોર-
, ઘેર્યા તુમપુર આયે ॥ અવધૂ૦ ॥ ૩ ॥ પરમાદી તું હોય પિ-
રે, પરવશતા દુઃખ પાવે ॥ ગયા રાજપુર સારયસેંતી, ફિર
ણ ઘર આવે ॥ અવધૂ૦ ॥૪॥ સાંભળી વચન વિવેક મિત્તકા,
નમેં નિજ દલ જોડ્યા ॥ ચિદાનંદ ઐસી રામત રમતાં, બ્રહ્મ
કાગદ તોડ્યા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જ્ઞાનોપદેશી પદ ૧૦ મું ॥

॥ સાખી ॥ કુબુદ્ધિ કુબજા કુટિલ ગતિ, સબુદ્ધિ રાધકા
ારી ॥ ચોપર ખેલે રાધકા, જીતે કુબજા હારી ॥ ૧ ॥ રાગ
મ્મી ॥ ખેલે ચતુર્ગતિ ચોપર ॥ પ્રાની મેરો૦ ॥ એ આંક-
ી ॥ નરદ ગંજીફા કૌન ગીનતહૈ, માને ન લેખે બુદ્ધિવર ॥
ા૦ ॥ ૧ ॥ રાગ દ્વેષ મોહકે પાસે, આપ બનાયે હિતકર ॥
ૈસા દાવ પરે પાસેકા, સારી ચલાવે ખીલકર ॥ પ્રા૦ ॥ ૨ ॥
ાચ તલે હૈ દુઆ ભાઈ, છક્કા તલે હે એકા ॥ સબ મિલ હોત
રાબર લેખા, યહ વિવેક ગિનવેકા ॥ પ્રા૦ ॥ ૩ ॥ ચઉરાસી
ાયે ફિરે નીલી સ્યાહ્ન તોરો જોરી ॥ લાલ જરદ ફિર આવે
રમેં, કબહુક જોરી વિછોરી ॥ પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ ભાવ વિવેક કે
ાઉ ન આવત, તબલગ કાચી બાજી ॥ આનંદઘન પ્રભુ પાઉ
રખાવત, તો જીતે જીવ ગાજી ॥ પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જ્ઞાનોપદેશી પદ ૧૧ મું ॥

॥ રાગ સારંગ ॥ મેરે ઘટ ગ્યાન ભાનુ ભયો ભોર ॥ મેરે૦॥ ચેતન ચકવા ચેતન ચકવી, ભાગો વિરહકો સોર ॥ મેરે૦ ॥ ૧॥ ફેલી ચિહુ દીશ ચતુરા ભાવ રૂચિ, મિટ્યો ભરમ તમ જોર ॥ આપકી ચોરી આપહી જાનત, ઔરે કહત ન ચોર ॥મેરે૦॥૨॥ અમલ કમલ વિકચ ભયે ભૂતલ, મંદ વિષય શશી કોર ॥ આનંદ ઘન એક વલ્લભ લાગત, ઔર ન લાખ કિરોર ॥ મેરે૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ પદ ॥

॥ અથ વૈરાગ્યોપદેશી પદ ૧૨ મું ॥

॥ રાગ કલ્યાણ ॥ યા પુદ્ગલકા ક્યા વિસવાસા, હૈ સુપનેકા વાસારે ॥ યા૦ ॥ એ આંકણી ॥ ચમતકાર બિજુલી દે જૈસા, પાની બીચ પતાસા ॥ યા દેહીકા ગર્વ ન કરના, જંગલ હોયગા વાસા ॥ યા૦ ॥ ૨ ॥ જૂઠે તન ધન જૂઠે જોબન, જૂઠે હૈ ઘર વાસા ॥ આનંદ ઘન કહે સબહી જૂઠે, સાચા શિવપુર વાસા॥ યા૦ ॥ ૨ ॥ ઇતિ૦॥

॥ અથ અધ્યાત્મ પદ ૧૩ મું ॥

॥ રાગ આશાવારી ॥ અવધૂ સો જોગી ગુરૂ મેરા ॥ ઇન પદકા કરે રે નિવેરા ॥ અવધૂ૦ ॥ એ આંકણી ॥ તરૂવર એક મૂલ બિન છાયા ॥ બિન ફૂલે ફલ લાગા ॥ શાખા પત્ર નહી કછુ ઉનકું, અમૃત ગગને લાગા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૧ ॥ તરૂવરે એક પંછી દોઉ બૈઠે, એક ગુરૂ એક ચેલા ॥ ચેલેને જુગ ચૂન ચૂન ખાયા, ગુરૂ નિરંતર ખેલા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૨ ॥ ગગન મંડલકે અધબીચ કૂવા, ઉહાં હે અમીકા વાસા ॥ સુગુરા હોવે સો ભર ભર પીવે, નુગુરા જાવે પ્યાસા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૩ ॥ ગગન મંડલમેં ગઉઆં બિહાની, ધરતી દૂધ જમાયા॥ માખન થા સો વિરલા પાયા, છાસેં જગત ભરમાયા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૪॥ થડ બિનુ પત્ર પત્ર બિનુ તુંબા, બિન જીભ્યા ગુન ગાયા ॥ ગાવન વાલેકા રૂપ ન રેખા, સુગુરૂ સોહી બતાયા॥ અવધૂ૦ ॥ ૫ ॥ આતમ અનુભવ બિન નહી જાને અંતરજ્યોતિ જગાવે ॥ ઘટ અંતર પરખે સોહી મૂરતિ, આનંદઘન પદ પાવે ॥ અવધૂ૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ સ્તુતિરૂપ પદ ૧૪ મું ॥

॥ રાગ મારૂ ॥ પ્રજ નાથસેં સુનાથ વિજ હાથોહાથ બિ-
. ॥ બિચકેં કોઉ જન કૃપાલ, સરન નજર આયો ॥૧॥ પ્રજ૦॥
જનની કહું જનક કહું, સુત સુતા કહાયો ॥ ભાઇ કહું
ની કહું, મિત્ર શત્રુ ભાયો ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ રમણી કહું રમણ
રાઉ રંજ ઉતાયો ॥ સેવકપતિ ઈંદ ચંદ, કીટ ભ્રંગ ગાયો
૨૦ ॥ ૩ ॥ કામી કહું નામી કહું, રોગ ભોગ માયો ॥ નિ-
તિપર દેહ ગેહ, ધરી વિવિધ વિધ ધરાયો ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥
વે નિષેધ નાટક ધરી, ભેખ આઠ છાયો ॥ ભાષા ષટ્ વેદ
, સાંગશુદ્ધ પઢાયો ॥ પ્ર૦ ॥ ૫ ॥ તુમસેં ગજરાજ પાય,
સ ચઢી ધાયો ॥ પાયસ સુમહકો વિસારી, ભીખ નાજ ખા-
॥ પ્ર૦ ॥ ૬ ॥ લીલા બુંહ ઢુક નચાય કહો જયું દાસ આયો
રોમ રોમ પુલકિતહું, પરમ લાભ પાયો ॥ પ્ર૦ ॥૭॥ પરિ
તકે ઉધારન તુમ, કહિસો પીવત માટી, મોમું તુમ કબ ઉ-
., ક્રૂર કુટિલ કામી ॥ પ્રજ ॥ ૮ ॥ ઔર પતિત કેઈ ઉધારે,
ી બિનુ કરતા ॥ એક કાહી નાઉં લેઉં, જૂઠે બિરૂદ ધરતા
પ્રજ૦ ॥ ૯ ॥ કરની કરી પાર ભયે, બહોત નિગમ સાખી
શોભા દઇ તુમકું નાથ, અપની પત રાખી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૦ ॥
પટ અજ્ઞાની પાપકારી, દાસ હું અપરાધી ॥ જાનુ જો સુધા-
., અબ નાથ લાજ સાધી ॥ પ્ર૦ ॥ ૧૧ ॥ ઔરકો ઉપાસક
. કૈસે કોપ ઉધારૂં ॥ દુવિધા યહ રાખો મત, યા વરી વિચારૂં
પ્ર૦ ॥ ૧૨ ॥ ગઈ સો તો ગઈ નાથ, ફીર નહિ કીજે ॥ દ્વારે
રા હીગદાસ, અપનો કરી લીજે ॥ પ્રજ૦ ॥ ૧૩ ॥ દાસ કે
ધારી લેહુ, બહુત કહા કહિયે ॥ આનંદઘન પરમ રીત, નાઉં,
. નિવાહીયે ॥ પ્રજ૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પદ ૧૫ મું ॥

॥ રાગ આશાવરી ॥ રામ કહો રહિમાન કહો કોઉ, કા-
કહો મહાદેવરી ॥ પારસનાથ કહો કોઉ બ્રહ્મા, સકલ બ્રહ્મ
સ્વયમેવરી ॥ રામ૦ ॥ ૧ ॥ ભાજન ભેદ કહાવત નાના, એક
તિકા રૂપરી ॥ તૈસેં ખંડ કલ્પના રોપિત, આપ અખંડ સરૂ-

પરી ॥ રામ૦ ॥ ૨ ॥ નિજપદ રમે રામ સો કહીયે, મહાદેવ નિર્વાણરી ॥ રામ૦ ॥ ૩ ॥ પરસે રૂપ પારસ સો કહિયે, બ્રહ્મ ચિન્હે સો બ્રહ્મરી ॥ ઈહ વિધ સાધો આપ આનંદઘન, ચેતન મય નિઃકર્મરી ॥ રામ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પદ ૧૬ મું ॥

રાગ આશાવરી ॥ સાધુ સંગતિ બિનુ કૈસે પૈયેં, પરમ મહારસ ધારી ॥ એ આંકણી ॥ કોટિ ઉપાય કરે જો બોરો, અનુભવ કથા વિશરામરી ॥ સાધુ૦ ॥ ૧ ॥ શીતલ સફલ સંત સુરપાદપ, સેવે સદા સુછાંઈરી ॥ વંછિત ફલે ટલે અનવંછિત, ભવસંતાપ બુઝાઈરી ॥ સાધુ૦ ॥ ૨ ॥ ચતુર વિરંચી વિરંજન ચાહે, ચરણ કમલ મકરંદરી ॥ કો હરિ ભરમ વિહાર દિખાવે, શુદ્ધ નિરંજન ચંદરી ॥ સાધુ૦ ॥ ૩ ॥ દેવ અસુર ઇંદ્ર પદ ચાહુન, રાજ ન કાજ સમાજરી ॥ સંગતિ સાધુ નિરંતર પાવું, આનંદઘન મહારાજરી ॥ સાધુ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જ્ઞાનોપદેશી પદ ૧૭ મું ॥

બેર બેર નહી આવે અવસર બેર બેર નહી આવે ॥ જ્યું જાણે ત્યું કરલે ભલાઈ, જનમ જનમ સુખ પાવે ॥ અવસર૦ ॥ ॥ ૧ ॥ તન ધન જોબન સબહી જૂઠો, પ્રાણ પલકમેં જાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૨ ॥ તન છૂટે ધન કૌન કામકો, કાયકું કૃપણ કહાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૩ ॥ જાકે દિલમેં સાચ બસતહે તાકું જૂઠ ન ભાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૪ ॥ આનંદઘન પ્રભુ ચલત પંથમેં, સમરી સમરી ગુણ ગાવે ॥ અવસર૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ વૈરાગ્ય ઉપર પદ ૧૮ મું ॥

અવધૂ વૈરાગ્ય બેટા જાયા, વાને ખોજ કુટુંબ સબ ખાયા ॥ અવધૂના જેણે મમતા માયા ખાઈ, સુખ દુઃખ દોનો ભાઈ ॥ કામ ક્રોધ દોનોકું ખાઈ, ખાઈ તૃષ્ણાબાઈ ॥ અવ૦ ॥ ૧ ॥ દુર્મતિ દાદી મત્સર દાદા, મુખ દેખતહી મુઆ ॥ મંગલરૂપી બધાઈ

, એ જબ બેરા હુવા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૨ ॥ પુણ્ય પાપ પા-
ખાયે, માન કામ દોઉ મામા ॥ મોહ નગરકા રાજા
, પીછેહી પ્રેમ તે ગામા ॥ અવધૂ૦ ॥ ૩ ॥ ભાવ નામ
બેટાકો, મહિમા વરણ્યો ન જાઈ ॥ આનંદઘન પ્રભુ ભા-
ગાર કરો, ઘટ ઘટ રહ્યો સમાઈ ॥ અવધૂ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ઉપદેશી પદ ૧૯ મું ॥

॥ રાગ મારૂ ॥ વારોરે કોઈ પરઘર રમવાનો ઢાળ ॥ ના-
હનેં પરઘર રમવાનો ઢાળ ॥ એ આંકણી ॥ પરઘર રમ-
ઈ જાશ બોલી, દેશે ધણીજીને આળ ॥ વારો૦ ॥ ૧ ॥
વે થાળા કરતી હીંડે, લોકડાં કહેછે છીનાળ ॥ ઓળંભડા
જનના લાવે, હૈડે ઉપાસે શાલ ॥ વારો૦ ॥ ૨ ॥ બાઈ-
ડોસણ જુઓને લગારેક, ફોકટ ખાશે ગાળ ॥ આનંદઘન
રંગે રમતાં, ગોરે ગાલ ઝબુકે ઝાલ ॥ વારો૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ પદ ॥

॥ અથ નેમનાથનું પદ ૨૦ મું ॥

॥ રાગ કેરવો ॥ અખીયાં સફલ ભઈ. અલી નિરખત ને-
જિનંદ ॥ અખીય૦ ॥ એ આંકણી ॥ પદ્માસન આસન પ્ર-
સોહત. મોહત સુરનર વૃંદ ॥ ભુવન બાલા અલખ અનોપ-
મુખ માનું પુનમચંદ ॥ અખીયા૦ ॥ ૧ ॥ નયન કમલ દ-
શુકમુખ નાસા. અધર બિંબ સુખકંદ ॥ કુંદ કલી જસુ દંતિ
ત, રસના દલ શોભા અમંદ ॥ અખી૦ ॥ ૨ ॥ કંબુગ્રીવ
કમલ નાલ કર, રક્તોત્પલ અનુચ્છંદ ॥ હૃદય વિશાલ થાલ
કેહરી. નાભિ સરોવર ખંદ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ કદલી ખંભ
ચરન મનોજ જન નિરખિત ત્રિભુવનચંદ ॥ ચિદાનંદ આ-
મૂર્તિ, એ શિવાદેવી નંદ ॥ અખીયા૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી નેમજીની સઝ્ઝાય ॥

નેમ ન આવે મોરા પીઉ પીઉ આ૦ આ૦ આ૦ ॥ નેમ ન આવે
તેણીજી એમ તેની ચાલ્યા. દરશન [illegible] હીં૦ હીં૦ અ૦

રરરરરરરર ॥ નેમ૦ ॥ ૧ ॥ ચંદવદની મૃગલોચનીરે, પ્રેમનો માર્યો મુને તીર તીર ખરરરરરરરર ॥ નેમ૦ ॥ ૨ ॥ આંસુડા જરતી ધરણી ડળીરે, જાણે અષાડો નીર નીર જરરરરરરરર ॥ નેમ૦ ॥ ૩ ॥ શીવરાજ કહે નેમ રાજુલેરે, કર્મ રૂપીઆં ફાડ્યાં ચીર ચીર ચરરરરરરરર ॥ નેમ૦ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ કુમતિ વિષે ॥

॥ રાગ હોરી ॥ જારે જાતું કુમતિ કુલખણી નારી, તારા અવગુણ બહુલા દેખી, લાગે મુજને પ્યારી ॥ હવે હું તુજને કહીંએ ન તેડું, તુંતો છે ધુતારી ॥ જા૦ ॥ ૧ ॥ તેં મુજ મોહ મહામદ પાયો, વળી ગઈ તે વારી ॥ હવે જો તું પાસે આવે તો કાઢું લાતે મારી ॥ જા૦ ॥ ૨ ॥ સોભાગીણી સુકુલીણી સારી, સમતા સુંદર નારી ॥ તેતો છે મન મોહનગારી, લાગે મુજને પ્યારી ॥ જા૦ ॥ ૩ ॥ હવે તો મેં તે સાથે બાંધી, પુરણ રીતિએ યારી ॥ તે સાથે મન માન્યું માહરૂં, મૂકી તુજ વિસારી ॥ જા૦ ॥ ૪ ॥ તિણે મુજને પારસ જીનજી, દીધો પ્રભુ સંભારી ॥ વાચક વિમળનો નામ કહે તે તો, કરશે ઊરણ તારી ॥ જા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પ્રભુજીના સ્તવનની હોરી ॥

લાલ તેરે નયનોંકી ગતિ ન્યારી ॥ અતો ઉપશમ રસકી પ્યારી ॥ લાલ૦ ॥ એ આંકણી ॥ કામ ક્રોધાદિક દોષ રહિતકે, નયન ભયે અવિકારી ॥ નિદ્રા સુપન દશા નહી યામેં, દર્શનાવરણ નિવારી ॥ લાલ૦ ॥ ૧ ॥ ઔર નયનમેં કામ ક્રોધહે, અદ્ભુત ભરી હે ખુમારી ॥ પરતન દેખ હરનકી ઇચ્છા, યામેં હે હુશિયારી ॥ લાલ૦ ॥ ૨ ॥ ઐસા લંછનકે નયનોમેં કયું પાવે ભવ પારી ॥ ઐસી બિચાર કરો દિલ અપને, હોત કુમેંસ બારી ॥ લાલ૦ ॥ ૩ ॥ ધર્મ બિના કોઈ સરના નહી હે, ઐસો નિશ્ચે ધારી ॥ વિનય કહે પ્રભુ ભજન કરો નિત્ય, ઐસી તારનહારી ॥ લાલ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંચતીર્થી ચૈત્યવંદન ॥

॥ આજ દેવ અરિહંત નમું, સમરૂં તારૂં નામ ॥ જ્યાં
પ્રતિમા જિન તણી, ત્યાં ત્યાં કરૂં પ્રણામ ॥ ૧ ॥ શત્રુંજય
આદિ દેવ, નેમ નમું ગિરનાર ॥ તારંગે શ્રી અજિત નાથ,
મુ રિખભ જુહાર ॥ ૨ ॥ અષ્ટાપદ ગિરિ ઉપરેં, જિન ચો-
ી જોય ॥ મણિમય મુરતિ માનશું, ભરતેં ભરાવી સોય ॥
૩ ॥ સમેતશિખર તીરથ વડું, જ્યાં વીશે જિન પાય ॥ વૈ-
ર ગિરિ ઉપરેં, શ્રી વીર જિનેશ્વર રાય ॥ ૪ ॥ માંડવગઢ-
રાજીયો, નામે દેવ સુપાસ ॥ રિખભ કહે જિન સમરતાં,
ોચે મનની આશ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ બીજનું ચૈત્યવંદન ॥

॥ દુવિધ ધર્મ જિણેં ઉપદિશ્યો; ચોથા અભીનંદન બીજે
મ્યા તે પ્રભુ, ભવદુઃખ નિકંદન ॥ ૧ ॥ દુવિધ ધ્યાન તુમ્હેં
રિહરો, આદરો દોય ધ્યાન ॥ એમ પ્રકાર્યું સુમતિજિનેં,
ચવિયા બીજ દીન ॥ ૨ ॥ દોય બંધન રાગ દ્વેષ, તેહને ભવિ
જેં ॥ મુજપરેં શીતલ જિન કહે, બીજ દીન શિવ ભજિયેં
૩ ॥ જીવા જીવ પદાર્થનું, કરો નાણ સુજાણ ॥ બીજ દિનેં
ાસુપુજ્ય પરેં, લહ્યો કેવલ નાણ ॥ ૪ ॥ નિશ્ચય નય વ્યવહાર
, એકાંત અહિયેં ॥ અરજિન બીજ દિને ચવી, એમ જિ-
આગલ કહીયેં ॥ ૫ ॥ વર્તમાન ચોવીશીયેં, એમ જિન ક-
ણ ॥ બીજ દિનેં કેઇ પામીયા, પ્રભુ નાણ નિર્વાણ ॥ ૬ ॥
મ અનેક ચોવીશીયેં એ, હુઆં બહુ કલ્યાણ ॥ જિન ઉત્તમ
પદ્મને, નમતાં હોય સુખ ખાણ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ જ્ઞાનપંચમીનું ચૈત્યવંદન ॥

॥ ત્રિગડે બેઠા વીરજિન, ભાંખે ભવિજન આગેં ॥ ત્રિ-
રણું ત્રિહું લોક જન, નિસુણો મન રાગેં ॥ ૧ ॥ આરાહો
લી ભાતસેં, પાંચમ અજુવાળી ॥ જ્ઞાન આરાધન કારણે, એ-
જ તિથિ નિહાળી ॥ ૨ ॥ જ્ઞાન વિના પશુ સારીખા, જાણો

ઈ સંસાર ॥ જ્ઞાન આરાધનથી લહ્યું, શિવપદ સુખ શ્રીકાર ॥ જ્ઞાન રહિત ક્રિયા કહી, કાસ કુસુમ ઉપમાન ॥ લોકાલોક પ્રકાશ કરે, જ્ઞાન એક પ્રધાન ॥ ૪ ॥ જ્ઞાની સાસો સાસમેં, કરે કર્મનો છેહ ॥ પૂર્વ કોડી વરસાં લગે, અજ્ઞાને કરે તેહ ॥ ૫ ॥ દેસ આરાધક ક્રિયા કહી, સર્વ આરાધક જ્ઞાન ॥ જ્ઞાન તણો મહિમા ઘણો, અંગ પાંચમે ભગવાન ॥ ૬ ॥ પંચ માસ લઘુ પંચમી, જાવજ્જીવ ઉત્કૃષ્ટી ॥ પંચ વરસ પંચ માસની, પંચમી કરો શુભ દ્રષ્ટિ ॥ ૭ ॥ એકાવનહિ પંચનો એ, કાઉસ્સગ્ગ લોગસ્સ કેરો ॥ ઉજમણું કરો ભાવશું, ટાળો ભવ ફેરો ॥ ૮ ॥ એણીપેરે પંચમી આરાધીયેંએ, આણી ભાવ અપાર ॥ વરદત્ત ગુણમંજરી પરેં, રંગવિજય લહો સાર ॥ ઇતિ ચૈત્યવંદન ॥

॥ અથ અષ્ટમીનું ચૈત્યવંદન ॥

॥ માહ સુદિ આઠમને દીનેં, વિજયા સુત જાયો ॥ તેમ ફાગણ સુદિ આઠમેં, સંભવ ચવી આવ્યો ॥ ૧ ॥ ચયતર વદની આઠમેં, જન્મ્યા ઋષભ જિણંદ ॥ દીક્ષા પણ એ દીન લહી, હુઆ પ્રથમ મુનીચંદ ॥ ૨ ॥ માધવ સુદિ આઠમ દિનેં, આઠ કર્મ કર્યાં દૂર ॥ અભીનંદન ચોથા પ્રભુ, પામ્યા સુખ ભરપુર ॥ ૩ ॥ એહિજ આઠમ ઉજલી, જન્મ્યા સુમતી જિણંદ ॥ આઠ જાતિ કલશેં કરી, ન્હવરાવે સુર ઇંદ ॥ ૪ ॥ જન્મ્યા જેઠ વદી આઠમેં, મુનિ સુવ્રત સ્વામી ॥ નેમ આષાઢ સુદિ આઠમેં, અષ્ટમી ગતી પામી ॥ ૫ ॥ શ્રાવણ વદની આઠમેં, નમિ જન્મ્યા જગ ભાણ ॥ તિમ શ્રાવણ સુદી આઠમેં, પાસજીનું નિર્વાણ ॥ ૬ ॥ ભાદરવા વદિ આઠમ દિને, ચવિયા સ્વામી સુપાસ ॥ જિન ઉત્તમ પદ પદ્મને, સેવ્યાથી શિવવાસ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ એકાદશીનું ચૈત્યવંદન ॥

॥ શાસન નાયક વીરજી, પ્રભુ કેવલ પાયો ॥ સંઘ ચતુર્વિધ સ્થાપવા, મહસેન વન આયો ॥ ૧ ॥ માધવસીત એકાદશી, સોમલ દ્વિજ યજ્ઞ ॥ ઇંદ્રભુતી આદેં મલ્યા, એકાદશ વિજ્ઞ ॥

॥ ૨ ॥ એકાદશાસેં ચઉગુણા, તેહુનો પરિવાર ॥ વેદ અર્થ આવસે હરે, મન અભિમાન અપાર ॥ ૩ ॥ જીવાદિક સંશય હુરીએ, એકાદશ ગણધાર ॥ વીરે થાપ્યા વંદીયે, જિનશાસન જયકાર ॥ ૪ ॥ મલ્લી જન્મ અર મલ્લી પાસ, વરચરણ વિલાસી ॥ ઋષભ અજીત સુમતિ નમી, મલ્લી ઘનઘાતિ વિનાશી ॥૫॥ પદ્મ પ્રભ શિવવાસ પાસ, ભવભવના તોડી ॥ એકાદશી દિન આપણી, ઋદ્ધિ સઘલી જોડી ॥ ૬ ॥ દશ ખેત્રે ત્રિહુ કાલના ક- લ્યાણ ॥ વરસ અગ્યાર એકાદશી આરાધો વરનાણ ॥૭॥ અગીયાર અંગ લખાવિયેં, એકાદશ પાઠાં ॥ પુંજણી ઠવણી વિટણી મસી કાગલ કાઠાં ॥ ૮ ॥ અગીયાર અવ્રતછાંડવાંએ, વહો પડિમા અગીયાર ॥ ખિમાવિજય જીનશાસનેં, સફલ કરો અવતાર ॥ ૯ ॥

॥ અથ બીજ તિથિની સ્તુતિ ॥

॥ દીન સકલ મનોહર, બીજ દીવસ સુવિશેષ ॥ રાય રાણા પ્રણમેં, ચંદ્રતણિ જ્યાં રેખ ॥ તિહાં ચંદ્ર વીમાને, શાસ્વત જીનવર જેહ ॥ હું બીજ તણે દીન, પ્રણમુ આણી નેહ ॥ ૧ ॥ અભીનંદન ચંદન સીતલ, સીતલનાથ અરનાથ સુમતિ જીન, વાસુપુજ્ય સીવસાથ ॥ ઇત્યાદીક જીનવર, જન્મજ્ઞાન નીરવાણ ॥ હુ બીજ તણે દીન, પ્રણમુ તે સુવિહાણ ॥ ૨ ॥ પ્રકારયો બીજે, દુવીધ ધરમ ભગવંત ॥ જેમ વીમલા કમલા, વિપિંલ નયન વિકસંત ॥ આગમ અતિ અનુપમ, જિહાં નિશ્ચય વ્યયવહાર ॥ બીજે ભવિ કીજે, પાતકનો પરીહાર ॥ ૩ ॥ ગજગમાંની કામીની, કમલ સુકોમલ ચીર ॥ ચક્રેશરી કેસરિ, સરસ સુગંધ શરીર ॥ કરજોડી બીજે, હું પ્રણમું તસ પાય ॥ એમ લબ્ધીવિજય કહે, પુરો મનોરથ માય ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પંચમીની સ્તુતિ ॥

॥ શ્રાવણ શુદી દીન પંચમીએ, જન્મ્યા નેમ જીણંદ તો ॥ શ્યામવરણ તન શોભતુ, એ મુખ શારદકો ચંદતો ॥ સહસ વરસ પ્રભુ આઉખુંએ, બ્રહ્મચારી ભગવંત તો ॥ અષ્ટ કર મહેલે હણીએ, પોહોતા મુક્તિ મહંતતો ॥ ૧ ॥ અષ્ટાપદ આદિ જીનએ,

પહોતા મુક્તિ મોઝાર તો ॥ વાસુપુજ્ય ચંપાપુરિએ, નેમ મુ- ક્તિ ગીરનાર તો ॥ પાવાપુરી નગરીમાં વલી એ, શ્રી વીરતં- ણું નીવાણ તો ॥ શમેતશીખર વીશ સીદ્ધાહુઆ એ, શીર વહુ તેહની આણતો૰ નેમનાથ જ્ઞાની હુવાએ, સાંભે સાર વચન તો ॥ જીવદયા ગુણ વેલડી એ, કીજે તાસ જતનતો ॥ મૃષા ન બોલો માનવી એ, ચોરી ચીત નીવારતો ॥ અનંત તીર્થંકર એ- મ કહે એ, પરહરીયેં પરનારતો ॥ ૩ ॥ ગોમેદ નામે જક્ષ ભ લો એ, દેવી શ્રી અંબીકા નામ તો ॥ શાશન સાંનિધ્ય જે કરે એ, કરે વલી ધર્મનાં કામતો ॥ તપગચ્છ નાયક ગુણનિલો એ, શ્રી વિજય સેનસુરીરાયતો ॥ રીખભદાસ પાય સેવતા એ, સ- ફલ કરો અવતાર તો ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ અષ્ટમીની સ્તુતી ॥

॥ મંગલ આઠ કરી જસ આગલ, ભાવ ધરિ સુરરાજજી ॥ આઠ જાતીના કલશ કરીને, નહવરાવે જીનરાજજી ॥ વીર જિનેશ્વર જન્મ મહોત્સવ, કરતાં શીવ સુખ સાધેજી ॥ આઠમનું તપ કરતાં અમ ઘર, મંગલ કમલા વાધેજી ॥ ૧ ॥ અષ્ટકરમ વયરી ગજ- ગંજન, અષ્ટાપદપરેં બલીયાજી. આઠમેં આઠ સુરૂપ વિચારી ॥ મ- દ આઠે તસ ગલીયાજી ॥ અષ્ટમી ગતી પરેં પહોતા જીનવર, ફરસ આઠ નહીં અંગજી ॥ આઠમનુ તપ કરતાં અમ ઘર, નિત્ય નિત્ય વાધે રંગજી ॥ ૨ ॥ પ્રાતિહારજ આઠ બીરાજે, સ- મવસરણ જીન રાજેજી ॥ આઠ આઠમેં આગમ ભાખી, ભ- વી મન સંશય ભાંજેજી ॥ આઠ જે પ્રવચનની માતા, પાલે ની- રતીચારોજી ॥ આઠમને દીન અષ્ટપ્રકારેં, જીવ દયા મીત્તધારો- જી ॥ ૩ ॥ અષ્ટ પ્રકારી પૂજા કરીને, માનવ ભવફલ લીજેજી ॥ સીદ્ધાય દેવી જિનવર સેવી, અષ્ટ મહાસિદ્ધી દીજેજી ॥ આઠમનું તપ કરતાં લીજે, નિર્મલ કેવલ જ્ઞાનજી ॥ ધીર વમલ કવિ સે વકનય કહે, તપથી કોડ કલ્યાણજી ॥ ૪ ॥

॥ અથ એકાદશીની સ્તુતી ॥

॥ એકાદશી અતી રૂઅડી, ગોવીંદ પૂછે નેમ ॥ કોણ કા

રણ એ પરવ મહોટું, કહ્યો મુજશું તેમ ॥ જિનવર કલ્યાણક અતી ઘણાં, એકસોને પંચાસ ॥ તેણેં કારણ એ પર્વ મોહોટું, કરો માન ઉપવાસ ॥ ૧ ॥ અગીયાર શ્રાવકતણી પ્રતીમા, કહિ તે જીનવર દેવ ॥ એકાદશી એમ અધીક સેવો, વનગજા જીમ રેવ ॥ ચોવીશ જીનવર સયલ સુખકર, જૈસા સુરતરૂ ચંગ ॥ જેમ ગંગ નીર્મળ નિર જેહવું, કરો જીનશું રંગ ॥ અગીઆર અંગ લખાવીયેં, અગીઆર પાઠાં સાર ॥ અગીઆર કવલી વીંટણાં, ઠવણી પુંજણી સાર ॥ ચાબખી ચંગી વીવીધરંગી, શાસ્ત્ર તસ અનુસાર ॥ એકાદશી એમ ઉજવો, જેમ પામીયેં ભવપાર ॥ ૩ ॥ વર કમલનયણી કમલવયણી, કમલ સુકોમલ કાય ॥ ભુજ દંડ ચંડ અખંડ જેહને, સમરતાં સુખ થાય ॥ એકાદશી એમ મન વશી, ગણી હરખ પંડીત શીષ્ય ॥ સાશન દેવી વિઘન નીવારો, સંઘતણાં નીશ દીસ ॥ ૪ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી તીર્થમાલા સ્તવનં ॥

॥ શત્રુંજય ઋષભ સમોસર્યા, ભલા ગુણ ભર્યારે ॥ સીદ્ધા સાધુ અનંત, તરથ તે નમુરે ॥ તીન કલ્યાણક તીહાં થયાં, મુગતેં ગયારે ॥ નેમીસર ગીરનાર ॥ તી૦ ॥ ૧ ॥ અષ્ટાપદ એક દેહરો, ગીરી સેહરો રે ॥ ભરતેં ભરાવ્યાં બીંબ ॥ તી૦ ॥ આબુ ચૌ મુખ અતી ભલો, ત્રીભુવન તીલોરે ॥ વીમલ વસે વસ્તુપાલ ॥ તી૦ ॥ ૨ ॥ સમેતશીખર સોહામણો, રળીયામણોરે ॥ સીદ્ધા તિર્થંકર વીશ ॥ તિ૦ ॥ નયરી ચંપા નીરખીયેં, હૈયે હરખો ॥ વાચના ચારજ સમય સુંદર, સંથુણ્યો ત્રિભુવન તિલો ॥ ૩ ॥

॥ અથ શંખેશ્વર સ્તવન ॥

ઓલે પડવે સસરો સુતો, પહેલે પડવે માજી ॥ એ દેશી ॥ રહેનેં રહેનેં રહેનેં અલગી રહેને. હાંજી કાં કુમતિ પડી છે કેડે ॥ અલગી૦ ॥ હાંજી ॥ કાં તુજ કુનિને કોણ તેડે ॥ અ૦ ॥ હાંજી તું મુજને શાને છેડે ॥ અ૦ ॥ તેં મુજ મોહ મદા મા પાયો. તેણે હું ઘણો મતવાયો ॥ તૃષ્ણા તરૂણી આણી મેલી. વચ-

માં કરીય દલાલો ॥ અ૦ ॥ ૧ ॥ કામ નટાવો હું તેડી આવી, તેણેં પણ માંડી બાજી ॥ મિથ્યા ગીત તણે ભણકારેં, મુજને કીધો રાજી ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ નરક નિગોદ તણા મંદિરમેં, પાતક પલંગ બિછાયો ॥ મુજને ભોલવિ ત્યાં બેસાડ્યો, પણ સુમતિયેં સમજાવ્યો ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ તવ મેં મદિરા છાક નીવારી, સમકેત સુખડી ચાખી ॥ ઉપસમ રસ સુધારસ પીધો, ચિતે ચેતનતા રાખી ॥ અ૦ ॥ ૪ ॥ શ્રી શંખેશ્વર ચરણ સરોરૂહ, લાગી ધ્યાનની તાલી ॥ રૂપ વિબુધનો મોહન પભણે, જિનગુણ સુત લટકાળી ॥ અ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ શંખેશ્વર સ્તવન ॥

॥ અથ લબ્ધિવિજયજીકૃત જીભલડીની સજ્ઝાય ॥

બાપલડીરે જીભલડી તું કાં નવિ બોલે મીઠું ॥ વિરૂવાં વચન તણાં ફળ વિરૂવાં, તેસ્યું તેં નવિ દીઠું રે ॥ બાપલ૦ ॥ ૧ ॥ અન્ન ઉદક અણગમતાં તુજને, જે નવિ રૂચે અનીઠાં ॥ અણબોલાવ્યે તું શા માટે, બોલે કુવચન ધીઠાં રે ॥ બાપ૦ ॥ ૨ ॥ અગ્નિ દાઝયો તે પણ પાળે, કુવચન દુર્ગતિ ઘર ઘાલે ॥ અગ્નિ થકી અધિકું તે કુવચન, તેતો ખીણ ખીણ સાલે રે ॥ બાપલડી ॥ ૩ ॥ તે નર માન મોટપ નવિ પામે, જે નર હોય મુખરોગી ॥ તેહુને તો કોઈ નવિ બોલાવે, તેતો પ્રત્યક્ષ સોગીરે ॥ બા૦ ॥ ॥ ૪ ॥ ક્રોધ ભર્યો તે કડવું બોલે, અભિમાને અણગમતે ॥ આપ તણો અવગુણ નવિ દેખે, તે કિમ જાસિ મુગતેરે ॥ બા૦ ॥૫॥ જનમ જનમની પ્રીતિ વિણાસે, એકણ કડુવેં બોલે ॥ મીઠાં વચનથકી વિણ ગરથે, સેવો સબ જગ મોલેરે ॥ બા૦ ॥ ૬ ॥ આગમને અનુસારે હિતમતિ, જે નર રૂડું ભાખે ॥ પ્રગટ થઈ પરમેશ્વર જેની, લજ્જા જગમાંહિ રાખે રે ॥ બા૦ ॥ ૭ ॥ સુવચન કુવચનનાં ફળ જાણી, ગુણ અવગુણ મન આણી ॥ વાણી બોલો અમીય સમાણી, લબ્ધિ કહે સુણ પ્રાણીરે ॥ બાપલડી૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી ઉદયરત્નજીકૃત અંધેરી નગરીની સજ્ઝાય ॥

અજ્ઞાન મહા અંધેર નગરે, જેહુની નહી આદિરે ॥ મિથ્યાત

મંદિર મોહ મહાનિદ્રી, પર્યંક નિદ્રાં પ્રમાદરે ॥ ૧ ॥ ચ્ચેત અમર્ષ સઈ રાગસહી, અમરખ ઉંચો આણરે ॥ એ આંકણી ॥ અતિચાર તે ઈસ ઉપરાં, કપાય પાઈ આધારરે ॥ ભ્રાંતિ ભરી સભર ભરીયો, વાદ્યાણબેર વિચાર રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૨ ॥ તૃષ્ણા નગાઈ પાથરીને, ઓરડાં મહા ગર્વરે ॥ ગતિભ્રમ આશમપુરીઓ, તે સઘ્યા કુમતે' ગર્વ રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૩ ॥ રૌતનાઈ અની રામનીને, આણ્મદ ઉંઘાય રે ॥ પડ્યો ન પામું પાલ્ડી, સદ્ગુ તજ્યા તેં સોમ રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૪ ॥ ઘોરાશી લખ ગુપન લાધ્યાં, ફેરી ફરી બહુવાર રે ॥ કુમતિ વારસો ભડે બહુ વિધ, હવુ ન આવ્યો પાર રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૫ ॥ સ્નેહ સાંકળે સાંકળ્યો, મોહિની મદિરા પાન રે ॥ સૂતો પણ નવિ સળવળે, નહી શુદ્ધિ સુમતિ ને સાન રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૬ ॥ ઉંઘ તિહાં વસી આપદાને, જાગિ તિહાં વસી સોખરે ॥ કુટુંબ મેળા કરીયો ચ્ચમ મગન વાકળ ગોપ રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૭ ॥ હર્ષને રહ્યો શોક હેરી, સંયોગને વિયોગ રે ॥ ભોગ ભવની ભાસ દીની, રૂપ તિહાં બહુ રોગ રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૮ ॥ આખરી બહુ એકલાને કોઈ ન આવે કેડિરે ॥ વાદ્યાલાં વગાવી વળીયાં પાછાં, નહી નેહ ને નિમેડી રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૯ ॥ જિન વચને નર જાગિયા તે, પામ્યા પરમ કલ્યાણ રે ॥ જંબુ આદિ જોઈ લેજ્યો, જગમાં જેહુ રે જાણ રે ॥ ચ્ચેત૦ ॥ ૧૦ ॥ ભવ્યને ઉપદેશ ભાખી, ઉદય રતન ઉવજ્ઝાય રે ॥ આરમી જિન વચને ઉજાગિ, સુમતિ જેહથી થાયરે ॥ચ્ચેત૦॥૧૧॥

॥ અથ શ્રી તેજપાળકૃત ગુરૂપરીક્ષાની સજ્ઝાય ॥

॥ દુહા ॥ શ્રી જિનવર પ્રણમું સદા, સહી સદ્ગુરૂ આધાર ॥ કુગુરૂ તણાં લક્ષણ કહું, સૂણજો સહુ નર નાર ॥ ૧ ॥ ચોપાઇ ॥ મન શુદ્ધે સૂણજો નરનારિ; રીસ મ ધરજો હૃદય મઝારિ ॥ પંચ પ્રમાદ જે નવિ છાંડસી; તે ગુરૂ કિમ તરસી તારસી ॥ ૨ ॥ કઠ લગેં નિત્ય ભોજન કરે; જે પરલોક થકી નવિ ડરે ॥ સામી સાંજથી સંથારસી ॥ તે ગુરૂ કિમ તરસી તારસી ॥૩॥ દિન ઉગ્યા વિણ દાતણ કરે; મનમેં સુગપણું આદરે ॥ ન કરે એક દીન નોકારશી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૪ ॥ પદીયાં પાડે સમારે કેશ;

નિત્ય નિત્ય નવા બણાવે વેશ ॥ મુખ ધુએ જુએ આરશી ॥ તે ॥ ગુરૂ૦ ॥ ૫ ॥ હસે ધસે બોલે પારશી; નાઈ ધોઈ જોવા નારસી ॥ વેષ બણાવ કર્યા નારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૬ ॥ સાકર દૂધ પીયે પરભાત; ચાવલ દાલિ જમે નિત્ય ભાત ॥ સકર શાક વિણ નવિ જિમસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૭ ॥ ઉનું નીર ન પીવે કદા; સજળ કુંભ ભરી મૂકે સદા ॥ ઝરઝરીયેં પાણી ધારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૮ ॥ જે નિત્ય રાતે દીવો કરે; પડદો બાંધી ખૂણે ઉતરે ॥ ભક્ષ્યાભક્ષ્ય ન વિચારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૯ ॥ સેવે મૈથુન રાખે દામ; નામ ધરાવે ગૌતમ સ્વામ ॥ વિષય કષાય જે નવિ છાંડસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૦ ॥ ધમધમ મારગિ ચાલે જેહ; ઈર્યા સુમતિ ન શોધે તેહ ॥ મનમાંહિ જયણા નવિ ધારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૧ ॥ દહાડે મુનિ ભમતો ફિરે; રાતે સારે પાસે રમે ॥ એક જીતે એક હારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૨ ॥ જડીબુટ્ટીને જનમોતરી, હળવો હાથ કરે હિત ધરી ॥ સાપ વીંછી જે ઉતારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૩ ॥ ભાડે બળદ ચલાવે પંથ; નામ ધરાવેછે નિગ્રંથ ॥ વાટે બળદ પોતે ચારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૪ ॥ ગાડે બેઠા કરે વિહાર; ગાડા પાખે ન ચાલે ભાર ॥ કસ્યા સુમતિ કિસ્યું શોધસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઉછાનિ અહિકજ કાઢલા; સાથે જે પાટજે પાટલા ॥ ગુણવંતના અવગુણ દાખસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૬ ॥ એક ઘર ખમાસણ દિયે; અસનાદિક ચારે અહાર તિયે ॥ સચિત અચિત ન વિચારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૭ ॥ સૂરજ ઉગે કરસી સ્નાન; ધૂપ ઉવેખે બેસે ધ્યાન ॥ મિથ્યા દંભ મનમાં ધારસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૮ ॥ ધુરથી પંચ મહાવ્રત ધરે; સવ્વં સાવજ્જં ઉચ્ચરે ॥ તેહ પણ કરણી ખોટી કરે; ધર્મ વિચાર મનમાં નવિ ધરે ॥ કુગુરૂ તણાં લક્ષણ એહસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૧૯ ॥ મોટી પદવી નિવાજે ઘણી; લોક માંહિ જસ પ્રભુતા ઘણી ॥ ધર્મ રીતિ પણ તે ન કસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૨૦ ॥ ગૃહસ્થતણી પરે કરે વેપાર; વેચે પુસ્તક વસ્ત્ર અપાર ॥ પાર પંથ દેખાડે જેહસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૨૧ ॥ ચોપીને ઘરમાં પાંગરે, વેષ લઇને તોરા કરે ॥ મીડી વાણી કદી ન બોલે હસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૨૨ ॥ કાળો સાપ કુગુરૂથી ભલો; એકવાર કરે મામલો ॥ કુગુરૂ ભવો ભવી દુઃખજ દેહસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૨૩ ॥ કુગુરૂ તણા ચાવા એ ચ-

રિત; ધર્મ વિના બોલે વિપરીત ॥ સુગુરૂતણી સંગતિ છાંડસી ॥ તે ગુરૂ૦ ॥ ૨૪ ॥ જે શ્રી આણંદ વિમળ ગુરૂ રાજ; પંચમે આરે દીઠા આજ ॥ તે ગુરૂ નામ લહિયે સુપસાઈ; તેજપાળ ભણે સુખદાઈ ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધ વિમળજીકૃત ચેતન સમજની સજ્ઝાય ॥

ઢાળ ॥ સહુકો સુણજોરે કરમ સમો નહી કોઈ ॥ એ દેશી ॥ ચેતન ચેતજોરે એ કાળ ન મેલે કેડો ॥ સબલ સીધર સાથે લેજો, કીના સવસેં છે નેડો ॥ ચેતન૦ ॥ ૧ ॥ છાયા મિશ કરીપે નિત્યે, છલગ વેરી છાનો ॥ અચિંતાનો એ પકડી જાશે, કાંપેક ચડાવી બાનો ॥ ચે૦ ॥ ૨ ॥ તનુ રૂપ એ જીવ બોરો, ઇન્દ્રિયરામે રમતો ॥ ક્રૂર વિનાશ એ સમળી પેરે, લેઈ જાશે ભમતો ॥ ચે૦ ॥ ૩ ॥ બાળા બુઢ્ઢા ગરભે હુતા, જોબન વય લેઈ જાવે ॥ કાચાં પાકાં સઘળાં બોડાં, એહને દયા ન આવે ॥ ચે૦ ॥ ૪ ॥ તું જાણે પરવારી જઈશું, લોચા સઘળા ધોઈ ॥ હાં હાં કરતાં લેઈ જાશે, સહુકો રહે યમ જોઈ ॥ ચે૦ ॥ ૫ ॥ તું અમર પેરે ધીર થઈ બેઠો, લોચા વાળે મુંક ॥ લખપતિ નરપતિ શેઠ સથવાહ, તુજ આગળ કંઈ બુક ॥ ચે૦ ॥ ૬ ॥ આજ કાલને પોહોર પરારે, ધરમે વિલંબજ કરતો ॥ ખીણ ખીણ આયુ ઓછો થાયે, અંજલી જળ જીમ ખરતો ॥ ચે૦ ॥ ૭ ॥ તારે તો રોહોણુમાં ગાજે, બેહેરો થઇને બેઠો ॥ તુજ આગળ કેઈ નર ચાલ્યા, તું એ પંથ પેઠો ॥ ચે૦ ॥ ૮ ॥ વાર કરાર એ મુખી દુઃખી, ન ગણે એક એ ટાણું ॥ અવર રૂઠયા તે દામે પાધે, ન વળે એહનું આંખું ॥ ચે૦ ॥ ૯ ॥ નિશ્ચિંતા નવિ સૂઇએ પ્રાણી, જમનો ઝાઝો જોરો ॥ માત પિતાદિક જોતાં લેશે, કેહનો ન ચાલે તોરો ॥ ચે૦ ॥ ૧૦ ॥ સામરથાવેં ચેત્યો નહિ પ્રાણી, આવે આયુ બહુ હરે ॥ બુઢ્ઢાંવારે કેવી લાગે, શાવરને જેમ પૂરે ॥ ચે૦ ॥ ૧૧ ॥ રાત દિવસ ચાલે એ પંથ, ડીઠું ન જાય કળીયો ॥ થાવચ્ચાદિક તે મુનિ ચેત્યા, તેહને એ ભય ટળીયો ॥ ચેતન ॥ ૧૨ ॥ પાણી પેહેલી પાળ જે બાંધે, તે જગતમાંહિ બળીયો ॥ ઘર લાગે કુવો જે ખોદે,

તે મૂરખમાં ભળીયે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૩ ॥ જરા કુત્તિ જોબન એ સમસે, આહેડી જમ જાણો ॥ જિહાં જાશે તિહાં એ મારે, ચિતમાં કાં નવિ આણો ॥ ચેતન૦ ॥ ૧૪ ॥ એવું જાણી ધર્મ આરાધો, શું કરે તે જમ બાળીયે ॥ શ્રીવીરવિમળગુરૂ શીષ્ય વિશુદ્ધ કહે, જઈ શીવપુરમાં ભળીયે ॥ ચેત૦ ॥ ૧૫ ॥

॥ અથ શ્રી વિશુદ્ધ વિમળજી કૃત જોબન ઉપર આત્મ શીખની સજ્ઝાય ॥

જોબનીયારે એ જોબનીયું એ જાતું કેઇદિન રહેશેરે ॥ ઘણા દિવસની પ્રીતડી કાંઈ, જાતું મુજને કહેશેરે ॥ જો૦ ॥ ૧ ॥ જોબન વય આવતી [illegible], ધન કારણ બહુ ધાતોરે ॥ પુદ્ગલ [illegible] જાતોરે ॥ જો૦ ॥ ૨ ॥ [illegible] મેલીરે ॥ [illegible] તેલીરે ॥ જો૦ ॥ ૩ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૪ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૫ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૬ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૭ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૮ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૯ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૧૦ ॥ [illegible] ॥ જો૦ ॥ ૧૧ ॥ [illegible] ॥

ગત સંચરે, તીણુરી ખબર ન કાંય ॥ મુ૦ ॥ ૧૨ ॥ કળા એ શીખીરે તું સંસારમાં, ચતુરાઇને ચૂંપ ॥ સાચો મુક્તિ નગરનો દાયકો, ન ક્યોં ધર્મ અનુપ ॥ મુ૦ ॥ ૧૩ ॥ એ ધન મારૂં રે હું મુંધન તણો, તું ઇસડી રાખેરે આશ ॥ અંતકાળમેં રે તારૂં કોઇ નહી, તું મત લે ગળામેં રે પાશ ॥ મુ૦ ॥ ૧૪ ॥ માત પિતાદિક કુટુંબને કારણે, તું ઘણો કેળવે રે કુડ ॥ જબલગી સ્વારથ તબલગી તાહરા, દુઃખમેં જાશે રે દૂર ॥ મુ૦ ॥ ૧૫ ॥ કો નહી કેનો આ સંસારમાં, કિણમું માંડેરે સ્નેહ ॥ અંતકાળમેં રે કો કેનો નહી ॥ છોડી જાશે રે દેહ ॥ મુ૦ ॥ ૧૬ ॥ વૃત્તિ ન કીધી રે ભલી આખડી, મરતા જાય દાન રાત ॥ પાપ ઉદય આયા બેઠો ઘસે, માખીની પરેં હાથ ॥ મુ૦ ॥ ૧૭ ॥ ઢીલ ન કીજેરે ભોળા ધર્મની, ખરચી લેવી રે લાર ॥ દેહી માંહીથી વેગે કાઢસે, તપ જપ સંજમ સાર ॥ મુ૦ ॥ ૧૮ ॥ દેહી હોવેલી રે તારી કુબડી, પંડુર હુવેલા રે કેશ ॥ જોબન ચટકી રે દીયા જાયછે, તું રાખ ધર્મની રેશ ॥ મુ૦ ॥૧૯॥ સડણ પડણ બીધંશણ દેહડી, તીણુરી કેશી રે આશ ॥ ખીણ એક માંહી રે જાય બીગડી, જ્યું પાણી માંહી રે પતાશ ॥ મુ૦ ॥ ૨૦ ॥ આરંભ વીસારે કજીઆ છોડને, સરે જીવતાં રે કાજ ॥ કાળ અનેતારે મળતા દોહલો, અવસર લાધો રે આજ ॥ મુ૦ ॥ ૨૧ ॥ જ્યાં લગી પાંચે રે ઇંદ્રી પરવડી, જરા ન વ્યાપી રે આય ॥ દેહી માંહેરે રોગ ફેલે નહી. ત્યાં લગી ધમે સંભાળ ॥ મુ૦ ॥ ૨૨ ॥ નીઠનીઠ તેરે નરભવ લહીને, પામ્યો આરજ ખેત ॥ ઉંચા કુળમેં રે આવી ઉપન્યો, તું રાખ ધર્મશું રે ચિત્ત ॥ મુ૦ ॥ ૨૩ ॥ અનંતી વેળા રે જીવ રાજા હુવો, તુંહીજ હુવો રે રાંક ॥ યા જોગવાઇયે રે રૂડી પાઇને, તું પડીતીશંમત નાંખ ॥ મુ૦ ॥ ૨૪ ॥ એહીજ જીવડારે નિર્ધન હુવો, ધન મિલીયો બહુવાર ॥ એ સંસારની વારતા દેખીને, કર તું જીવની રે સાર ॥ મુ૦ ॥ ૨૫ ॥ પદવી પાઇ રે તેં સુરપતિ તણી, નાટક નવા નવા રંગ ॥ ભાગ જોગએરે ભોળા અતિ ઘણા, કર તું સાધુનો રે સંગ ॥ મુ૦ ॥ ॥ ૨૬ ॥ નિંદા વિકથારે કરે મત પારકી, આપા સામો રે દેખ ॥ જ્યું તું પરભવ શું ડરતો રહે, દીણ સુમતિ કરે દ્વેષ ॥ ॥ મુ૦ ॥ ૨૭ ॥ જો કોઇ અવગુણ બોલે પારકા, તો તારો આ-

રે દાય ॥ આપ તણા દોષણ પરગટ હુવા, મૂંહા મતિ કુમળાય
॥ મુ૦ ॥ ૨૮ ॥ સુગલી ચાડી રે તું કરતો ફીરે, ધલો કપટને રે
જૂઠ ॥ મનુષ્ય જન્મારોરે આવે હારમાં, તું નહીં ધર્મનો રે લુંટ
॥ મુ૦ ॥ ૨૯ ॥ દેવ ગુરૂ રે ધરણજ પરખીને, સમકિત લેની
હુ સાર ॥ નવ તત્ત્વ હિરદામાંહી ધરો, જ્યું હોવે બેવોજી પાર ॥
॥ મુ૦ ॥ ૩૦ ॥ છકાયારારે જીવ તું સરદહે નહી, ધારપર જારે
પરાણ ॥ ધર્મ દયામાં રે ખરો જીવ રખને, તું હોય અવસરનો
રે જાણ ॥ મુ૦ ॥ ૩૧ ॥ સામાયક પોસો રે વિધસું બે કરે, પ-
ડિકમણો પચ્ચખ્ખાણ ॥ ઉપવાસ નીમીને એકાસણો, અંબીલ
એકલ ઠાણ ॥ મુ૦ ॥ ૩૨ ॥ લેઈ શકે તો લે સાધુપણું, નહી તો
શ્રાવક ધર્મ ॥ આલે મનુષ્ય જન્મારો ખોયમાં, રહેજ્યું હારી રે
શર્મ ॥ મુ૦ ॥ ૩૩ ॥ સુસંવૃતરે જો લેઈ ના શકે, તો શ્રદ્ધા સે-
ટી રે રાખ ॥ કૃષ્ણજી શ્રેણીકજી કોણીકની પરે, કરસી કરમ વિ-
પાક મુ૦ ॥ ૩૪ ॥ સાસ સજ્યો રે કોઈ ના શકે, તો ગુણવંતના
ગુણગાય ॥ કાંપેક રસાયણ ઇંરાડી નીપજે, તો દાળીદર દૂર પળાય
॥ મુ૦ ॥ ૩૫ ॥ તે દુઃખ દીઠાં રે ખોળા ગર્ભનાં, જનમ તણાં
વળી જાણ ॥ જાણે તાતી જેવડી મજ્કે, સોની કાઢે રે તાણ ॥
॥ મુ૦ ॥ ૩૬ ॥ અઉઠ કોડ રે સુઇ રૂરૂ મધ્યે, અગ્નિ વરણ કરી
રે લાલ ॥ તીણસે તીરે ગર્ભમેં અઠગુણી, સામટા પડ્યા રે ઉ-
વાલ ॥ મુ૦ ॥ ૩૭ ॥ જન્મનાં વેદના રે કોડ ઘણી, મરતાં કો-
ડરે કોડ ॥ વાર અનંતારે પ્રાણી ભોગવ્યાં, ગર્ભ તણાં દુઃખ
ઘોર ॥ મુ૦ ॥ ૩૮ ॥ દુઃખ તેં સુણ્યાં રે પ્રાણી નરકનાં, છેદન
વેદન ભાર ॥ એકરે સાસ ઉસાસ ઉપરે, બ્રહ્મદત્ત ખાધારે માર
॥ મુ૦ ॥ ૩૯ ॥ પલ સાગરનો રે લાંબો આઉખો, સૂણતાં થ-
રહર થાય ॥ તોહી ધીઠાપણું માંડે ઘણું, તારે કીસ્યું આવેરે
દાય ॥ મુ૦ ॥ ૪૦ ॥ તે સુખ સુણ્યારે દેવ લોકાંતણાં, કરણી
લારે સાર ॥ એક ઉસાસ રે ઉપરી સુખ લહ્યાં, ધીધનો અણગાર
॥ મુ૦ ॥ ૪૧ ॥ ત્રિહું જગનાં રે સુખ દેવા તણાં, તુલ્યે ન લા-
ગેજી કેમ ॥ સુખ અનંતાં રે સિદ્ધનાં સાસતા, રૂષી જેમલ કહે
એમ ॥ મુ૦ ॥ ૪૨ ॥ મમતા છાંડીને સમતા આદરો, જે ઉત-
રો ચાહો રે પાર ॥ ઇણભવ પરભવમાંહી સુખ હુવે, વરતે જ-
યજયકાર ॥ મુ૦ ॥ ૪૩ ॥ ઇતિ૦ ॥

અથ શ્રી માણક મુનિજી કૃત સુણુ પ્રાણીડાની સજ્ઝાય ॥

સૂણુ પ્રાણીડા અરિહાકે ગુણગાઓરે, ગયા જનમ ફીર પી-
પસ્તાઓગે ॥ ઘડી ઘડી ઘટે અંજળી જળકે પાણી, નહી
હુનેકી નીકાલ જાયગી જવાની ॥ જબ આવેગી જરા રાક્ષસી
ાયરે ॥ બળ હીણારે કાયા વશ્ય નહી હોયરે ॥ ઈમ કરતાંરે
ેરેલાલ મેરેલાલ મેરેલાલ, ઈમ કરતાંરે મરણ દીસા મન પાઓ-
ે ॥ ગયા જનમ ફીર પસ્તાઓગે ॥ ૧ ॥ દુ:ખદાયી રે એહ
સંસાર અટારા, ધન્ય રમણીરે સગાં સજન પરિવારા ॥ એહ
સ્વારથી અરી એહ સજનકા નેહા ॥ બીન સ્વારથરે છટકી દેગા
છેહા ॥ ભવ ખોઇરે મેરેલાલ૦ (૩ વાર) ભવ ખોઇરે ખાલી
હાથ જાઓગે ॥ ગયા૦ ॥ ૨ ॥ દીલ જાણોરે દેવ નિરંજન સે-
રા, પંચમહાવ્રતરે ધારક એ ગુરૂ મેરા ॥ નહીં હિંસારે દયા ધ-
ર્મ જે પ્યારો, ત્રણ તત્ત્વરે સાચાં રૂદયે ધારો ॥ ઈમ ધ્યાતાંરે,
મેરેલાલ૦ (૩) ઈમ ધ્યાતાં રે, અવિચળ સુખડાં પાઓગે ॥
ગયા૦ ॥ ૩ ॥ બહુ પુન્યે રે નરભવતોરે આયો, કરી નિધારે
એળે જન્મ ગમાયો ॥ નહી કીનારે દાન શીળ તપ કાંઈ, ધિક્ક
તોકું રે ધિક્ક તેરી ચતુરાઈ ॥ ચઉગતિમેંરે મેરે૦ ॥ (૩) ચઉ-
ગતિમેંરે, ચુંહી ગોથે ખાઓગે ॥ ગયા૦ ॥ ૪ ॥ ઈમ જાણીરે
પાપ થકી ઓસરરે, ભજ ભોળા રે ધર્મ ધ્યાન ચિત્ત ધર રે ॥
ગુણવંતારે રૂપ કીરતી ગુરૂ મેરા, તસપદ પંકજરે વંદે માણક ચે-
રા ॥ ઈમ શીખડીરે મેરેલાલ (૩) ઈમ શીખડીરે, રૂદયમેં કણુ-
લાઓગે ॥ ગયા જનમ ફિર પસ્તાઓગે ॥ ૫ ॥ ઇતિ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ માણક મુનિજી કૃત જ્ઞાન રસ પીજોની સજ્ઝાય ॥

જ્ઞાન રસ પીજોરે સજના લહી માનવ અવતાર॥ સારતેં કુ-
છુ ન કીનો રે ॥ શુદ્ધ દેવગુરૂ ધર્મપસાય મુનિદાન ન દીનોરે॥
જીવ દયા જાણી નહીરે શીયલ ન ધરીયું અંગ ॥ ધન મમતા
કીધી ઘણી કીમ પાવે સુખ અભંગ ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૧ ॥ સજભંગ
ખટદ્રવ્ય તત્ત્વ તેં કાંઇ ન જાણ્યો રે ॥ મિથ્યા અવૃત્ત જોગ ક-
ષાય તે દીલમાં આણ્યો રે ॥ કીધી કુગુરૂ સેવનારે કાંઇ ન સી-
ખું કાજ ॥ સમકિત સુધન આચરે કિમ પાવોગે શીવરાજ ॥

જ્ઞા૦ ॥ ૨ ॥ માત પિતા પરિવાર સગાં સઉ સુખનાં સંગીરે ॥ આવેગા કરંતા ચલેગા કાયા નંગીરે ॥ સુખભર સુતો સેજમાંરે કીધો ન આપ બિચાર ॥ નરભવ એળે હારીયો કાંઈ ફૂદરે મૂઢ ગમારે ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૩ ॥ ભજલે અરિહા દેવ નિરંજન ભાવે ભાઈ રે ॥ નહીતો આગે દોર કોઈદિનરે જિનગુણ ગાઉરે ॥ એ છે સાર નિદુ લોકમાંરે ઔર ન દૂજો કાંઈ ॥ જો સુખ વંછે જીવડું તું સમરણ કર લે સાંઈ ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૪ ॥ એ છે સાચી સાર શીખામણ હૃદયે લાવોરે ॥ મુકી કુમતિ સંગ રંગે નિશ્ચે શીવસુખ પાવોરે ॥ રૂપ કીરતિ ગુણ ગાવતાંરે પ્રગટે પરમાનંદ ॥ માણક મન વંછિત ફળેરે સાસ્વતા પરમાનંદ ॥ જ્ઞા૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ રવચંદ કૃત વૈરાગ્ય ભાવનાની સજ્ઝાય ॥

આજ ગઈ મન કેરી સંકા ॥ એ દેશી ॥ સુણ ચેતન અબ શીખડી સાચી, શ્રીજિન વચને રાચીરે ॥ જિનવર ભાખી ગણધર સાખી તે ગુરૂએ મુજ દાખીરે ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ નરકાદિક ગતિએ તું ભમીયો, દુઃખ સહ્યાં બહુ ભારીરે ॥ કાળ અનંત કેમ ધર્મ વિહુણા, અબ જો આંખ ઉઘાડીરે ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ અક્ષી અક્ષર દ્રષ્ટાંતે પામી, મનુજ ભવ સામગ્રીરે ॥ આર્યક્ષેત્ર ઉત્તમ કુળ જોગે, અબહું આળસ માંડીરે ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ સદ્‌ગુરૂ વચને શ્રદ્ધા કર તું, મોહ નીંદ સબ છાંડીરે ॥ કાળ અચાનક પકડે આવી, રહેશે બાજી માંડીરે ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ લાખ બાતકી એક બાત કહું, કર જિન વચને પ્રીતારે ॥ તે શુભ વીર વચ નથી લહીએ, રવિરાશી ગિરિ ધીરતારે ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પ્રસ્તાવીક કાવ્ય ॥

છપ્પય ॥ હરખે કિસ્યું ગમાર, દેખી ધન સંપત નારી ॥ મોહ પુત્ર પરિવાર, લોકમાંહિ અધિકારી ॥ યૌવનરૂપ અનુપ, ગર્વ મન માંહે ન માવે ॥ કરતો મોડા મોડ, જગત તૃણ સરિખો ભાવે ॥ અખિયાં મુક દેખે નહી, આજ કાલ મરવું અછે ॥ જિનહર્ષ સમજરે પ્રાણીયા, નહિતર દુઃખ પામીશ પછે ॥ ૧ ॥ લંક સરીખી પુરી, ત્રિકટગઢ જાસ દુર્ગમ ॥ પાખલીખાઈ સ-

મુક, જ્યાં પહુંચે નાહી વિહંગમ ॥ વિદ્યાધર બલવંત, ખડ્ગ કેરો સ્વામી ॥ સેવ કરે જગ્ગુ દેવ નરમદ પાગે નામી ॥ દશ કંધ બીશ ભુજા લહે, પાર પામેં સેના બહુ ॥ જિનહુંને રામ શરણ હુણ્યો, તિન પલટ્યા પલકમાં સહુ ॥ ૨ ॥

॥ સવૈયો ॥ રૂપ ઘટ્યો રસ રંગ ઘટ્યો, ન ઘટ્યો મન પાપ વિકારનથેં ॥ તેજ ઘટ્યો તરૂણાપ ઘટ્યો, ન ઘટ્યો ચિત્ત કામ વિકારનથેં ॥ સાર ઘટ્યો અબ્બ સીર ઘટ્યો, ન ઘટ્યો ચિત લોભ સ્વાદનથેં ॥ ભદ્રસેન કહે જુગ બાન ઘટ્યો, ન ઘટ્યો કોઈ કોપ કષાયનથેં ॥ ૨ ॥

છપ્પય ॥ ગુણવિણ નિમીકમાણ, જ્ઞાન વિન અપયોગી- મદ ॥ પતિ વિણ જુવતી નાર, દીપ વિન અનુરાગ મંદિર ॥ ગુણ વિના નરવતી. [illegible] વિણ વિલ્લા તરૂવર ॥ વદન નેત્ર વિહુણ [illegible] વિણ નાર નગર [illegible] ॥ વિદ્યા ચતુરાઈ વિણ, ચંદ્ર વિના રજની જિસી ॥ જિનચંદ્ર મુનિ ઇમ કહે, તિમ જ્ઞાન વિના [illegible] કિસી ॥ ૨ ॥

કવિત્ત ॥ પહેલું સુખ તે [illegible] નાર, બીજું સુખ તે ઘર [illegible] ॥ ત્રીજું સુખ તે [illegible], ચોથું સુખ તે પોતે [illegible] ॥ પાંચમું સુખ તે [illegible], છઠું સુખ તે પ્રતિષ્ઠા ભણારે ॥ સાતમું સુખ તે આતમ સુખ, પુણ્યે લહિયેં એ ઘરસુખ ॥ ॥ ૧ ॥ પહેલું સુખ તે ન [illegible], બીજું સુખ તે ઘરી- [illegible] ॥ ત્રીજું સુખ તે [illegible], ચોથું સુખ તે રૂપ મરૂપ ॥ પાંચમું સુખ તે [illegible], છઠું સુખ તે [illegible] ॥ કવિ કહે સાતમું સુખ [illegible] આવી નહિ ॥ ૨ ॥

પહેલું દુઃખ પડોશી [illegible], બીજું દુઃખ ઘર ઉંધુ [illegible] ॥ ત્રીજું દુઃખ નિત્ય નહિવે [illegible], ચોથું દુઃખ તે ન મળે આહાર ॥ પાંચમું દુઃખ [illegible], છઠું દુઃખ નિર્ધન [illegible] ॥ કવિ કહે [illegible], એ સાતે દુઃખ સુણજો સહુ ॥ ૩ ॥ પહેલું દુઃખ તે [illegible], બીજું દુઃખ તે [illegible] ॥ ત્રીજું દુઃખ તે [illegible], ચોથું દુઃખ [illegible] પડે ॥ પાંચમું દુઃખ તે [illegible], વાંઝીયો ન [illegible] ॥ કવિજન કહે નિત્ય [illegible], એ સાતે દુઃખ મહા શરીર ॥ ૪ ॥

॥ દોહા ॥ ને અજ્ઞાનમાં જાણમાં, રૂપે છે સમાન ॥ દીપ-કપાતિ પતંગ જિમ, પંખ સહિત દાઝંત ॥ ૧ ॥ નરે કેઈ કરતાં ગુમાન, ગુણે કરીને થીર ॥ તે જાણમ કેમ વિસરે, કેઈ નજર ગુણ દીર ॥ ૨ ॥ શાંતિ સમાઈ કેળવને, દિવસ ગમાયા ખાય ॥ દીસે કેસા મનુષ્ય ભવ, ફરી આદસે નાંય ॥ ૩ ॥ પાન ગુ-નન કવિ ચાતુરી, એ તીનો ચાનાં મહેજ ॥ સમ દહન મન વશ કરન, ગગન મદન પ્રમહેશ ॥ ૪ ॥ મીન ભાસી પંખેરૂઆ, ઉડી ચેઢ મિઝંત ॥ જાણમ પરવશ આપદાં, દુર રહ્યાં દ્દંત ॥ ॥ ૫ ॥ સંપતિ સહુ વેહેંચ મળી, વિપતિ ન વહેંચે કોય ॥ સં-વાન ઉનકી દીજીયેં, આંખ્યા એક હોય ॥ ૬ ॥ સરશોં ગુરૂ ક-મલ, પધી દદ દિશી હેત ॥ આપણા સોદી આપણા. પર આ-પણા નહંત ॥ ૭ ॥ સજ્જન એસા કીજિયેં, જૈસા જ્યાદીશ પેન ॥ પડે કરે રોષ લખું, તો ધરાન મેલે હેન ॥ ૮ ॥ સજ્જન એસા કીજિયેં, જામે લખન અનીમ ॥ બીક પડે ભાજે નહી, ગુંપે અપનો શીસ ॥ ૯ ॥ સો સજ્જન સખ મિત્ર કર, તાહી મિત્ર અનેક ॥ સુખ દુઃખ જાનું દીજિયેં, સો લાખુંમેં એક ॥ ૧૦ ॥ સજ્જન એસા કીજીયેં, જૈસી નિશિ ઔર ચંદ ॥ ચંદ બિના નિશિ આંધળી, નિશિ બિના ચંદા અંધ ॥ ૧૧ ॥ કે બિધ ચતુરકું ધન દીયો, કે ચતુરાઈ સાઈ હીન ॥ એક ચતુર ઔર નિર્ધના, રોનું દુઃખ કયા કીન ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ ॥

॥ આત્મહિત સજ્ઝાય ॥

વાલમ વહેલા રે આવજો ॥ એ દેશી ॥

માહરૂં માહરૂં મ કર જીવ તું, જગમાં નહી તાહરૂં કોયરે ॥ આપ સવારથે સહુ મળ્યા, હૃદય વિચારીને જોયરે ॥ માહરૂં૦ ॥ ૧ ॥ દિન દિન આયુ ઘટે તાહરૂં, જિમ જળ અંજળી હોય રે ॥ ધર્મ વેળા નાવે ઢુંકડો, કવણ ગતિ તાહરી હોયરે ॥ માહરૂં૦ ॥ ૨ ॥ રમણી શું રંગે રાચે રમે, કાંઈ લીધે બાવળ બાથ રે ॥ તન ધન યૌવન થીર નહી, પરભવ નાવે તુજ સાથરે ॥ માહરૂં૦ ॥ ૩ ॥ એક ઘેર ધવળ મંગળ હુવે, એક ઘેર રૂવે બહુ નારરે ॥ એક રામા રમે કથસું, એક છાંડે સકળ શણગારરે ॥ માહરૂં૦ ॥

૪ ॥ એક પેર સહુ મળી બેસતાં, નિત નિત કરતા વિલાસરે ॥ તે રે સાજનીયો ઉડી ગયો, થીર ન રહ્યો એક વાસરે ॥ આઉ૦ ॥ ૫ ॥ એહવું સ્વરૂપ સંસારનું, ચેત ચેત જીવ ગમારરે ॥ દશ દ્રષ્ટાંતેરે દોહીલો, પામવો મનુષ્ય અવતારરે ॥ આઉ૦ ॥ ૬ ॥ હર્ષ વિજય કહે એહવું, જે ભજે જિનપદ રંગરે ॥ તે નર નારી વેગે વરે ॥ મુક્તિ વધુ કેરો સંગરે ॥ આઉ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી સમય સુંદરજી કૃત નમીરાયની સઝ્ઝાય ॥

ઢાળ, નણદલની દેશી ॥ નયર સુદરસણ રાય, હોજી મણરથ રાજ કરે તિહાં ॥ કીધો સબળ અન્યાય, હોજી જુગ બાહુ બંધવ મારીયો ॥ મયણરેહા નઈ નાસ ॥ ૧ ॥ હોજી જાયો પુત્ર ઉદ્યાનમેં, પડીય વિદ્યાધર પાસ ॥ પણ શીલ રાખ્યો સાવતો, પદમરથ ભુપાળ ॥ ૨ ॥ હોજી ઘોડે અપહર્યો આવીયો, લીધું તે લીધો બાળ ॥ હોજી પુત્ર પાળી મોટો કીધો, શત્રુ નમ્યા સહુ આય ॥ ૩ ॥ હોજી નમી એવું નામ થાપીયું, થયો મિથિલાનો નાથ ॥ હોજી મદન અને કેન્નુ રંગ, દાહજ્વર ઉપન્યો દેહ ॥ ૪ ॥ હોજી કંકણ વલી ઘર નહીં, અધીર સહુ રિદ્ધ એહ ॥ હોજી નમી નામ નવમાંડિવા નૃપ પરણ્યો આપ ॥ ॥ ૫ ॥ હોજી વહલ વખાણ વદતા. બહુમ્યાગુર નર રાય ॥ હોજી સમય સુંદર કહે સાધુને. નિત વનિત્ય પ્રણમું પાય ॥ ૬ ॥ ઇતિ સઝ્ઝાય ॥

॥ અથ સમય સુંદરજી કૃત નીગઈરાયની સઝ્ઝાય ॥

પુરપુર વર્ધન રાજીયો, મ્હારી સહીયર સિંહરથ નામ નરીંદરે ॥ એકદિન ઘોડે અપહર્યો, મ્હારીસ૦ ॥ પડીયો અટવી મંડી રે ॥ ૧ ॥ પર્વત ઉપર દેખીયો, મ્હારીસ૦ ॥ સાતભુમિઓ આવાસ રે ॥ કનકમાળા વિદ્યાધરી, મ્હારીસ૦ ॥ પ્રણમી પ્રેમ ઉલ્લાસરે ॥ ૨ ॥ નગરી આવી રાજ નીમેંય, મ્હારીસ૦ ॥ નીગઈ નામ ઉદાર રે ॥ આરતનેં આંબો મોરીયો, મ્હારીસ૦ ॥ સુંદર ફળ ફુલ પાન રે ॥ ૩ ॥ કૌતક કરે કહુકા, મ્હારીસ૦ ॥ માંજર લેહી

મહકાય રે ॥ રાજાઋદ્ધિ માંજર મહી, મ્હાંકીo ॥
રધાન રે ॥ ૪ ॥ પગનો રાજા તે વધ્યો, મ્હાંક
વીહાવરે ॥ શોભા સઘળી કારમી, મ્હાંકીo ॥ ખ
રે ॥ ૫ ॥ જાતિ સ્મરણ પામીયો, મ્હાંકીo ॥
॥ સમય સુંદર કહે સાધુને, મ્હાંકીo ॥ શોધા
॥ ૫ ॥ ઇતિ સo ॥

॥ અથ શ્રી જ્ઞાનવિમળ કૃત કુંજરરાજ રીષિની

રાગ રામગ્રી ॥ હું ગિયા ગિરિશી; એદેશી ॥
મુનિપુરંદર; વંદીયેં ધરી ભાવરે ॥ ભવ મહોદધિ તર
સાધુ વંદન નાવરે ॥ સo ॥ ૧ ॥ દેવ કુંજર ભૂપ રે
માલ્યો કૃષિસરવર, રાજહંસ સરૂપ રે ॥ સo ॥ ૨ ॥
ઉદ્યાનમાંહી, ગયા ક્રીડનકાજરે ॥ અરૂણ ઉદયેં તેજહેજે,
પુંજ રાજ રે ॥ સo ॥ ૩ ॥ સંત ચિત્તસે એમ ચંતે, કરી
રંગરે ॥ એમ કરતાં સાંજ સમયે, પ્રગટીઓ બહુ રંગરે
॥ ૪ ॥ કમળ કાનન મ્લાન દેખ્યાં, થયાં નરૂ વિછાયરે ॥
વિગ્ગ આતુર, વિન્નાર્યું ભુ ભાવરે ॥ સo ॥ ૫ ॥ તેહ
નૃપતિ ચિંતે, અહો જેવું એહરે ॥ [illegible]
ધાન તનુ ધન એહરે ॥ સo ॥ ૬ ॥ [illegible] પરિવિચર
ભાર ઉદાસ રે ॥ સદ્યાં કેવળ નામ ઉજ્વળ, [illegible]
રે ॥ સo ॥ ૭ ॥ મહુન દગ નિજપુરનાથે, સાધુવેશ
રે ॥ ભવિકજન ઉદ્ધાર [illegible], પનિવેશ વિ
॥૮ ॥ ઇતિ ॥ [illegible] જ્ઞાન વિમળ મહંતરે ॥ મ

॥ અથ રતનચંદજી કૃત વિજયા શેઠની સજ્ઝાય ॥

શુક્લ પક્ષ વિજયા કુમારીને, શેઠ [illegible]
ધન્ય ધન્ય [illegible]
॥ ૧ ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible]
[illegible] રતન [illegible]

થઈ ઝિલખાની ॥ પ્રેમધરી પદમણને પૂછે, થેં કિમપો થીલખાણી ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ શુક્લ પક્ષ વૃત્ત ગુરૂ મુખ લીનો, થેં પરણો હુજીરાણી, હુજીનાર મારે બેન બરાબર, ધન્ય ધીરજ થારી હો રાણી ॥ ધ૦ ॥ ૪ ॥ હિય હાય સિણગાર સજીસજ, શ્યાંમ ઘટા હિયહુલસાની ॥ વરષા કાળ અતિઘણો ગરજે, ચિહુ ધારા વરસે હો પાણી ॥ ધ૦ ॥ ૫ ॥ એક સીજ્યાને હોનું પરબળ, તોપણ મન રાખા હુલસાની ॥ ખટરસ માસ દ્વાદશ વાસર, સંરસ સમજ હિય હુલસાની ॥ ધ૦ ॥ ૬ ॥ મનવચકાયા અખંડિત નિરમળ, શિલપલાં સાથોજાણી ॥ વિમળ કેવળી કરી પ્રશંસા, એ દોનું ઉત્તમ પ્રાણી ॥ ધ૦ ૭ ॥ પ્રગટ હોયા સંજમ વૃત્તલીનો મોહ કર્મ કિયા ધુળ ધાણી ॥ રતનચંદ કરજોડી વિનવે, કેવળ લે ગયા નિરવાણી ॥ ધ૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ શ્રી ક્ષમા કલ્યાણજી કૃત સુદર્શન શેઠની સજ્ઝાય ॥

અલબેલાનીદેશી ॥ શીળ રતન જતને ધરોરે લો, જેહથી સહુ સુખ થાય રે ॥ સગુણા શેઠ સુદર્શણની પરે રે લો, સંકટ સહુ મીટ જાયરે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૧ ॥ અંગ દેશ ચંપા પુરી રે લો, દધિ વાહન ભૂપાળરે ॥ સ૦ ॥ અભયા પ્રમુખ અંતે ઉરી રે લો, મુંદર તનુ સુકુમાર રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૨ ॥ શેઠ સુદર્શણ તિહાં વસે રે લો, નારી મનોરમ કંત રે ॥ કામ સમો રૂપે કરી રે લો, વ્રત ધારી ગુણવંત રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૩ ॥ અભયાયેં રાણી એકદા રે લો, કેળવી કુંડ મંડાણ રે ॥ સ૦ ॥ કાઉસ્સગ કરતા શેઠજી રે લો, અણાવ્યા નીજઠાણ રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૪ ॥ ઉપસર્ગ કીધા આકરારે લો, પણ નવિ ચૂકયા તેહ રે ॥ સ૦ ॥ ॥ આળઅલિક દીયો તીણે રે લો ॥ નૃપ નહી સદહે એહ રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૫ ॥ શેઠ ભણી પૂછે ઇસ્યો રે લો, કહો એક વણ વૃત્તંતરે ॥ સ૦ ॥ શેઠ મુખે બોલે નહી રે લો, રૂઠ્યો ભૂપ અત્યંતરે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૬ ॥ મારણ હુકમ કીયો તદા રે લો, કીધા વિટંબના ભુર રે ॥ સ૦ ॥ તસ ઘરણી કાઉસ્સગ રહીરે લો, કષ્ટ કરવા દૂર રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૭ ॥ સાશન સૂરી સાનિધિ

કરી રે લો, પ્રગટ્યો પુણ્ય પડુર રે ॥ સ૦ ॥ શૂળી સિંહાસન થયું રે લો, શીલ પ્રભાવ સનુર રે ॥ સ૦ શી૦ ॥ ૮ ॥ રાજા બહુ આદર કરી રે લો, પહુચાવ્યો નીજ ગેહ રે ॥ સ૦ ॥ સબ અપરાધ ખમાવીયા રે લો, વ્યાપ્યો સુજશ અછેહ રે ॥ સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૯ ॥ અનુક્રમે સંયમ આદર્યો રે લો, સાર્યા આતમ કામ રે ॥ ॥ સ૦ ॥ કેવળ લહી મુગતે ગયા રે લો, શેઠ સુદર્શણ સ્વામરે ॥ સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૧૦ ॥ મગધદેશ પાડલીપુરી રે લો, વાંદે શ્રી મુનિભાણ રે ॥ સ૦ ॥ અમૃત ધર્મ સંયોગથી રે લો ॥ શીષ્ય ક્ષમા કલ્યાણ રે ॥ સ૦ ॥ શી૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શ્રી દેવ વિજયજી કૃત ચૌંદ નિયમની સજ્ઝાય ॥

રાગ સામગ્રી ॥ શ્રી ગુરૂને ચરણે નમી, શ્રાવક વૃતધાર ॥ ઉચ્ચરીયે ભાવે કરી, પાળો પંચ આચાર ॥ ૧ ॥ ચઉદ નિયમ સંભારીએ, પડિક્કમણું કરીએ ॥ ઉભય કાળ મન થીર કરી, ભવ સાયર તરીયે ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ ચરને થાવર જીવ જે, તે જાણો સંચિત ૧ ॥ નામ જુદા જેહનું કહ્યું, તે દ્રવ્ય ૨ પવિત્ર ॥ ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ વિગઈને ૩ ખાવા તણી, ચાર વિગઈ અભક્ષ્ય, ચોથું નિયમ તે વાણહી૪ પગમાં પ્રત્યક્ષ ॥ ચ૦ ॥ ૪ ॥ પાન સોપારી લવંગ જે, તંબોળ મુખવાસ ૫ ॥ વસ્ત્ર૬ સદા જે પહિરીયે, ફુલ જેહ સુવાસ૭ ॥ ચ૦ ॥ ૬ ॥ ઘોડા વિહલ૮ સુખાસને, બેસવાનો નીમ ॥ ખાટ૯ પાટને પાટલા, પાથરણાં સીમ ॥ ચ૦ ॥ ૭ ॥ તેલ કેશરનું વિલેપન૧૦, શીળવ્રત૧૧ નીમ ધરવું ॥ દશ દિશિજાવા આવવા૧૨, પરિમાણ તે કરવું ॥ ચ૦ ॥ ૮ ॥ નાવણ ધોવણ ૧૩ છાંડવું, પાણી ને ભાત૧૪, જે જોડએ તે રાખવાં શ્રાવક વિખ્યાત ॥ ચ૦ ॥ ૯ ॥ વિજયદેવ ગુરૂ પાટવી, વિજય સિંહ સુરિરાય ॥ દેવ વિજય વાચક ભણે, ચઉદ નિયમ સિઝાય ॥ ચઉદ નિયમ સંભારીએ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ શેઠ ઘેલાભાઈ કૃત પાંચ સુમતિની સજ્ઝાયો ॥

॥ અથ પ્રથમ સુમતિની સજ્ઝાય ॥

॥ દુહો ॥ પંચ મહાવ્રત આદરી. આતમ કરે વિચાર ॥

હો અહો હું પ્રત્યક્ષ થયો, ધન્ય ધન્ય મુજ અવતાર ॥ ૧ ॥
ીતોડ રાજાની દેશી ॥ વિનતિ અવધારો રે, ઇરજાયે ચાલો રે,
ક્તિ સંભાળો રે, આતમ વભાવની રે ॥ ૧ ॥ ઇરજા જે ક-
ીએ રે, સુમતિ સું ભાળીને રે, સુમતિજ ભાળી રે, તવ લાગી
ારી રે, પૂઠ તવ વાળી રે, કુમતિ સંગથી રે ॥ ૨ ॥ દ્રવ્યથી
ણ સાર રે, કેળામણા લગાર રે, રખે નવિ ઉપજે હવે પર પ્રા-
ને રે ॥ ૩ ॥ મુનિ મારગ ચાલો રે, દ્રવ્ય ભાવશું માહાલો
. આતમ ઉગારો રે, ભવ દવ ચક્રથી રે ॥ ૪ ॥ એમ મુનિ
ણ પામી રે, પરભાવને વામી રે, કહે હવે સ્વામી રે, આનંદ
ન તે થયા ॥ ૫ ॥ ઇતિ પ્રથમ સુમતિ સજ્ઝાય ॥

॥ અથ બીજી સુમતિની સજ્ઝાય ॥

રાય કહે રાણીપ્રત્યે સુણો કામની ॥ એ દેશી ॥ બીજી
મતિ સાંભળો, જેવંતાજી ॥ ભાસા કીધે નામ, ગુણવંતાજી ॥
ાસે ભાસન સ્વરૂપનું, જેવંતાજી ॥ રૂપી પદારથ ત્યાગ, ગુણ-
તાજી ॥ ૧ ॥ નિજ સ્વરૂપ રમણે ચડ્યા, જે૦ ॥ નવિપરનો
સ્થાર ॥ ગુ૦ ॥ ભાસા સુમતિથી સુખ થયું, જે૦ ॥ તે જાણે
નિરાય ॥ ગુ૦ ॥ ૨ ॥ જ્ઞાનવંત નિજ જ્ઞાનથી, જે૦ ॥ અનુ-
વતા સ્વકાળ, ગુ૦ ॥ હવે દ્રવ્યથી પણ મહામુનિ, જે૦ ॥ સા-
ધ વચનનો ત્યાગ, ગુ૦ ॥ ૩ ॥ સાવધ વિરમ્યા જે મુનિ, જે૦
તે કહિએ મહા ભાગ, ગુ૦ ॥ સુમતિ સુમતિ સ્વભાવથી,
૦ ॥ સ્વપર વિવેચન થાય, ગુ૦ ॥ ૪ ॥ પરભાસન દુરે કરી,
૦ ॥ નિજસ્વરૂપમાં ભાસ, ગુ૦ ॥ આનંદઘન પદ તે લહે,
૦ ॥ નિજ રિદ્ધિ મહારાજ ॥ ગુ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ ત્રીજી સુમતિની સજ્ઝાય ॥

રાગ બંગલાની દેશી ॥ ત્રીજી સુમતિ એષણા નામ, તિણે
ઠો આનંદઘન સ્વામ ॥ ચેતન સાંભળો ॥ જબ દીઠો આ-
દઘનવીર, સહજ સ્વભાવ પયોછે ધીર ॥ ગયો આમળો ॥
॥ વીર થઇને અરિ પૂઠેવાય, અરિ હનો તે નાઠો જાય ॥ ચે૦

॥ વીર નાશન મુખ કોઈ ન થાય. રત્ન ત્રીગુમગળવા જાય ॥ ગયો૦ ॥ ૨ ॥ અરિનું બળ હવે નથી કાંઇ રેરા. નિજ સ્વભાવમાં આલો સત્રેશ ॥ ચેતન સાંભળો ॥ નિરખણ લાગ્યો નિજ પર માંહે, તવ વિશામો લીધો તાંહે ॥ ગયો ॥ ૩ ॥ હવે પર પદમાં કદીય ન જાઉં, પરને સન્મુખ કદીય ન થાઉં ॥ ચે૦ ॥ એમ વિચારી થયો સજાય, તવ પર પરણતી રોતી જાય ॥ ગયો૦ ॥ ૪ ॥ મુનિવર કરૂણા રસ ભંડાર, રોષ રહિત હવે સેઠ અદાર ॥ ચે૦ ॥ દ્રવ્ય થકી ચાલેછે એમ, પર પરણતીનો લીધો નેમ ॥ ગયો૦ ॥ ૫ ॥ દ્રવ્ય ભાવગુ જે મુનિરાય, સુમતિ સ્વભાવમાં ચાલ્યા જાય ॥ ચે૦ ॥ આનંદઘનપતિ કહીયે તેહ, દુષ્ટ વિભાવને દીધો છેહ ॥ ગયો૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ ત્રીજી સુમતિ ॥

॥ અથ ચોથી સુમતિની સજ્ઝાય ॥

દેશી જગતગુરૂ હીરજીની ॥ ચોથી સુમતિ આદરોરે. આદાંન નીખેપણનામ ॥ આદાંનને જે આદર કરે રે, નિજસ્વરૂપને તેમ ॥ ૧ સ્વરૂપ ગુણ ધારસે રે, ધારસે અક્ષય અનંત ॥ ભવિદુઃખ વારસે રે ॥ એ આંકણી ॥ નિખેપણ નિવારવું રે. પરવસ્તુ વળી જેહ ॥ તેહથકી ચિત્તવાળીએ રે. કરવા ધર્મમું સ્નેહ ॥ સ્વરૂપ૦ ॥ ૨ ॥ ધર્મ તેહજ બન્ન નીપાવે. તવ આનંદ અપાર ॥ પ્રગટ્યો સ્વરૂપ વિષે હવે રે. ધ્યાતાં ધ્યેય તે થાય ॥ સ્વરૂપ૦ ॥ ૩ ॥ અજ્ઞાન તિમિર તે નાસવા રે. જ્ઞાન સુધારસ જેહ ॥ અસ્વાદન હવે મુનિ કરેરે. શ્રીપતિ નામ્યાં તેહ ॥ સ્વ૦ ॥ ૪ ॥ સ્વરૂપમાં જે મુનિવર રે. સુમતિ સુધારસ જેહ ॥ ॥ સ્વરૂપ૦ ॥ સુમતિસ્વરૂપ પ્રગટાવી તે રે. દાખ્યો કુમતિને છેહ ॥ સ્વ૦ ॥ ૫ ॥ હતી અનાદિઅનંતની રે. હતો મલીન સ્વભાવ ॥ તે પુદગલથી હવેર. નિરખે આ અભ્યાસ ॥ સ્વ૦ ॥ ૬ ॥ દ્રવ્યભાવ દાખીયો રે. મુનિવર સુમતિચાર ॥ આનંદઘનપદ ભાવના તે મુનિગુણ ભંડાર ॥ સ્વ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ ॥

॥ અથ પાંચમી સુમતિની સજ્ઝાય ॥

દેશી ઉદા નાજરાની ॥ પંચમી સુમતિ હો મુનિવર આ-

થી. ૬૫ ભાંડ ચેષ્ટા ન કરવી. ૬૬ તુંકાર રેકાર ન કહેવો. ૬૭ ઘરકો બેસવું નહી. ૬૮ યુદ્ધ કરવું નહી. ૬૯ ચેાારસાદિક સમારવા નહી. ૭૦ પલોઠીએ બેસવું નહી. ૭૧ ચાખડી પહેરવી નહી. ૭૨ લાંબે પગે બેસવું નહી. ૭૩ પુડપુડી વગાડવી નહી ૭૪ કાદવ ન કરવો. ૭૫ અંગની રજ ઉડાડવી નહી. ૭૬ મૈથુન સેવવું નહી. ૭૭ જુગટું રમવું નહી. ૭૮ ભોજન કરવું નહી. ૭૯ મલ્લયુદ્ધ કરવું નહી. ૮૦ વૈદકર્મ કરવું નહી. ૮૧ વ્યાપાર કરવો નહી ૮૨ શય્યા પાથરવી નહી. ૮૩ આહાર રાખવો નહી. ૮૪ સ્નાન કરવું નહી.

પાંચમો આરો પ્રવર્તતે થકે ત્રીશ બોલ પ્રકટ થશે તે.

૧ નગર તે ગામ સરખાં થશે. ૨ ગામ તે સ્મશાન સરખાં થશે. ૩ રાજા તે યમદંડ સરખા થશે ૪ કુટુંબી પુરૂષ દાસ સરખા થશે. ૫ પ્રધાન મંત્રી લાંચ લેનારા થશે. ૬ સુખીજન નિર્લજ્જ થશે. ૭ કુલીનક કુળવતી સ્ત્રીઓને પણ વેશ્યાનાં આચરણ [illegible] થશે. ૮ પુત્ર સ્વચ્છંદાચારી થશે. ૯ શિષ્ય તે ગુરૂને પ્રત્યનીક થશે ૧૦ દુર્જન પુરૂષ સુખી અને ઋદ્ધિમાન થશે. ૧૧ સજ્જન જન તે દુ:ખીયા. [illegible] ઋદ્ધિવાળા અને [illegible] [illegible] થશે. ૧૨ દેશ તે [illegible] ડમર દુર્ભિક્ષ [illegible] થશે. ૧૩ [illegible] થશે. ૧૪ બ્રાહ્મણ [illegible] તથા [illegible]. ૧૫ [illegible] કુળાચાર [illegible] થશે. ૧૬ [illegible] તથા [illegible] વિનાવાળા થશે. ૧૭ [illegible] થશે. ૧૮ મિથ્યા [illegible]. ૧૯ મનુષ્યને દેવ દર્શન નહી થશે. ૨૦ [illegible] પ્રભાવ અલ્પ થશે. ૨૧ [illegible] થશે. ૨૨ અન્ન, ધન, આયુષ્ય ઘણાં હીન થશે. ૨૩ માસ કલ્પ યોગ્ય ક્ષેત્ર કોઈ રહેશે નહી. ૨૪ [illegible] શ્રાવક ધર્મનો વિચ્છેદ થશે. ૨૫ આચાર્ય, શિષ્ય પ્રત્યે [illegible] નહી. ૨૬ શિષ્ય પણ કલહના કરનાર, [illegible] અસમાધિ અનિવૃત્તિકારક, મંદબુદ્ધિવાળા થશે. ૨૭ [illegible] થશે. ૨૮ આચાર્ય પણ પોતપોતાના ગચ્છની સમાચારી જુદી જુદી પ્રવર્તાવશે, તથા [illegible] જનને [illegible] પોતાની પ્રશંસા અને પારકી નિંદા કરતાં એવા કેટલાએક કુમતિવાન થશે. ૨૯ [illegible] થશે. ૩૦ [illegible] થશે. એ બોલ શ્રી કલ્પસૂત્રની નિર્યુક્તિમાં કહ્યા છે.

બાવીશ અભક્ષ્યનાં ના[illegible]

1. વડની પીપુ અભક્ષ.
2. પિંપલની પીપુ.
3. ઉંબરનાં ફૂલ.
4. પીપરીની પેપડી.
5. કઠુંબરના ફૂલ.
6. મધુએમાં ત્રસ જીવની ઉત્પત્તિ થાય.
7. મદ્ય એમાં તેવાજ વર્ણના જીવ ઉપજે છે,
8. માંસ એમાં ત્રસજીવની ઉત્પત્તિ થાય.
9. માખણ એ મહા સાવદ્ય છે.
10. હિમ એ બહુ અપકાય-મય છે.
11. વિષ તે સોમલપ્રમુખ. એથી [illegible] ના વિનાશ થાય છે.
12. કરહાબહુ[illegible]
13. સર્વ માટી[illegible]
14. રાત્રિભોજ[illegible]
15. બહુ બીજ[illegible]
16. બત્રીશ [illegible]
17. બોલાનું [illegible]
18. પોલવાં [illegible] હે કસ્તાં [illegible]
19. વેંગણ તે [illegible]
20. જેને ઓળ[illegible] અભક્ષ્યાં[illegible]
21. તુચ્છ ફૂલ[illegible] અનિક[illegible] બ પ્રમુ[illegible]
22. ચલિત રસ[illegible] સડેલુ [illegible]

શ્રાવકને નિત્યમેવ ચૌદ નિયમ ધારવ[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. [illegible]

નેનામે

જાહેર ખબર.

અમારે ત્યાં જૈનધર્મનાં ઘણાં પુસ્તકો મળેછે તેમાંથી થોડાનાં નામ નીચે આપીએ છીએ.

સજ્ઝાયમાળા ભાગ ૧ લો............................૧—૧—૦
સજ્ઝાયમાળા ભાગ. ૨ જો............................૧—૧—૦
શ્રાધવિધિ ભાષાંતર............................૩—૦—૦
વર્ધમાનદેશના............................૨—૮—૦
પંચ પ્રતિક્રમણસૂત્ર અર્થવાળા ગુજરાતી............................૧—૪—૦
પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર મૂળ શાસ્ત્રી............................૦—૮—૦
પંચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર મૂળ ગુજરાતી............................૦—૮—૦
વૈરાગ્યશતક ભાષાંતર મોટું............................૧—૪—૦
જૈન કથા સંગ્રહ ભાગ ૧ લો............................૧—૦—૦
જૈન કથા સંગ્રહ ભાગ ૨ જો............................૧—૦—૦
સ્તવનાવળી............................૦—૨—૦
સામાયકસૂત્ર અર્થવાળા............................૦—૨—૦
નવ સ્મરણ............................૦—૩—૦
કુમારપાળ રાજાનો રાસ ગુજરાતી............................૧—૦—૦
ચંદ્રરાજાનો રાસ ગુજરાતી............................૧—૦—૦
ચંદ્રશેખરનો રાસ ગુજરાતી............................૧—૦—૦

એ વિગેરે ઘણીજાતનાં પુસ્તકો મળશે પત્રવ્યવહાર નીચેના સરનામે રાખવો.

લલ્લુભાઈ ઈશ્વરદાસ,
ઠેસ, મદનગોપાળની હવેલી,
અમદાવાદ.